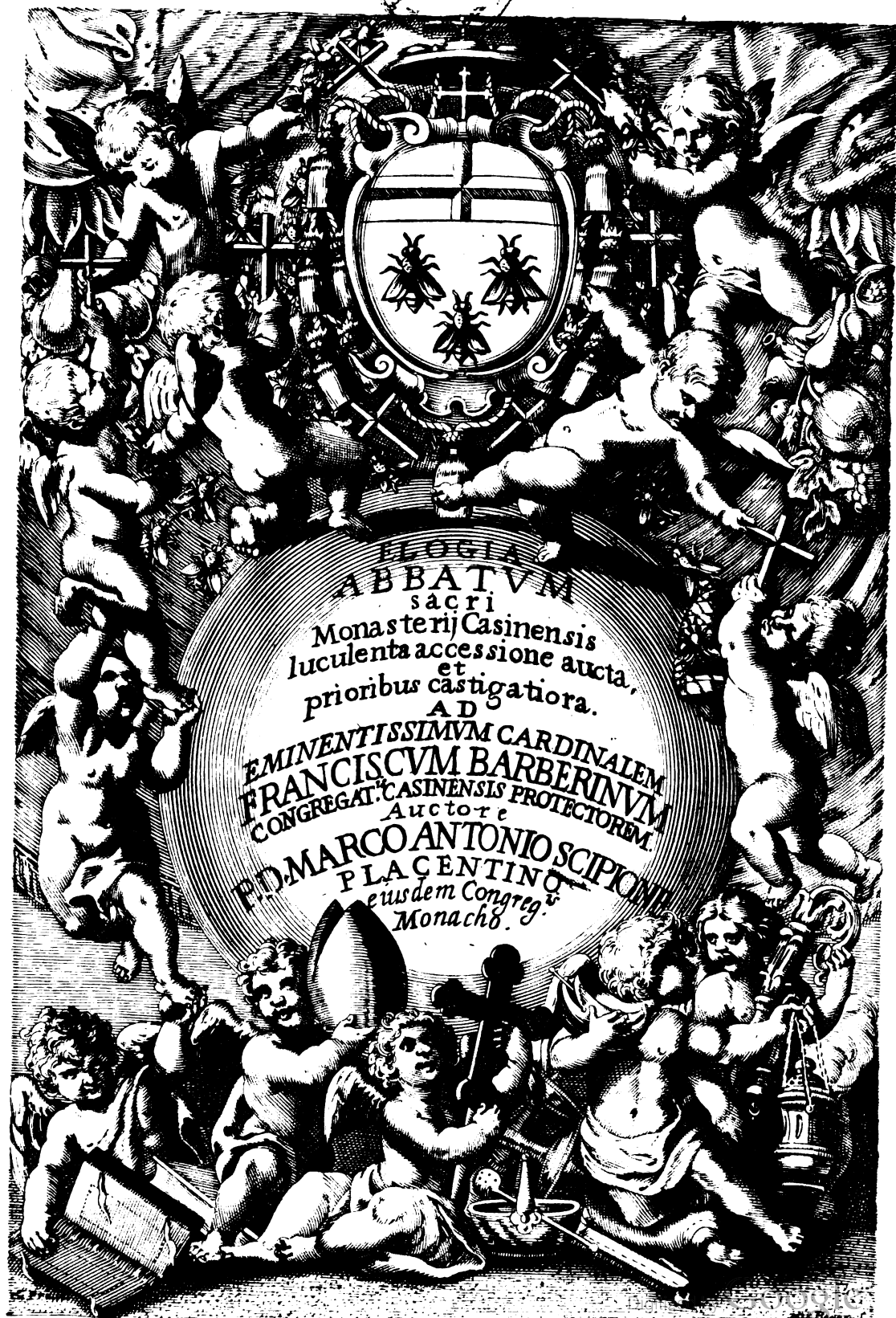

Imp. Mon. S. M. et apud Aug. Vind.

ELOGIA
ABBATVM
sacri
Monasterij Casinensis
luculenta accessione aucta,
et
prioribus castigatiora.
AD
EMINENTISSIMVM CARDINALEM
FRANCISCVM BARBERINVM
CONGREGAT. CASINENSIS PROTECTOREM
Auctore
ED. MARCO ANTONIO SCIPIONE
PLACENTINO
eiusdem Congreg.
Monacho.

EMIN.^{MO} AC REV.^{MO} CARDINALI

FRANCISCO BARBERINO

CONGREGATIONIS CASINENSIS
PROTECTORI.

*D. MARCVS ANTONIVS SCIPIO
PLACENTINVS F.P.*

Logijs meis, Cardinalis Eminentissime, ornatum, ac lumen, vel nuda nominis tui vmbra contulerit. Sub hac verò meas lucubrationes vt collocarem, non vna me causa permouit. Primò enim videbar, meo veluti iure, eius vti patrociniò, quem nostra Sodalitas Patronum propè diuinitus adepta, Parentem quoq; feliciter experitur; cùm flagranti studio, tùm iugi sollicitudine, & indefessa cura commune bonum, ac

A

nomen

nomen totius Congregationis promouentem. Deindè Casinatis Cœnobij Patres, & Urbano Sacrorum Principi, Patruo tuo, & tibi multis nominibus, arctissimè deuincti, eximiæ Barberinorum humanitatis, ac beneuolentiæ erga se, publicum aliquod extare monumentum exoptabant; quorum obligationi, ac votis, hoc opere, quod ipsorum voluntate, ac iussu tibi inscribitur, satis per me utcunq; fieri posse intelligebam. Denique Elogia ipsa, quæ offero, non nisi exquisitæ pietatis, ac religionis Heroi debebantur. Multi Casinensium Abbatû (vtri aduerses) vixere in purpura: sed ita vixere; ut Romanæ purpuræ splendorem, atrato claustrii amictu, clariorem reddiderint. Te verò itidem Princeps amplissimè, in isto dignitatis Eminentissimo gradu, ita conspicit Orbis, ut virtute, atq; innocentia, quàm fortunis; atq; honoribus sublimiorem agnoscens

cens, suspiciat, fateaturq; plus adhuc promereri, quàm habeas; tametsi ferè habeas, quidquid promereri possit, eminentis probitatis excellentia. Verum tot inter præclaras dotes, quibus coruscas, benignitatis species, nescio quo pacto luculentiùs enitescit; cuius admonitu, beneficium conferes, non vulgare, si per exiguum istud grãdis, erga te observantiæ meæ, & Casinatis sodalitij pignus, volens, lubensq; admiseris.

ILLVSTRISSIMI COMITIS
PAVLI RVBEI PLACENTINI

Epigramma

Ad P. D. Marcum Antonium Scipionem Placentinum
Monachum Casinensem .

*Is color, ut varijs vestitur floribus hortus,
Frigidaq; arboreis textitur umbra comis;
Doctrina haud aliter Viridaria, consita Musis,
Mentibus iniecit Sacra Minerva tuis.
Explicat hic morum candor nova lilia mente,
Hic nova virtutum ferta Thalia ligat.
Tempora si crebris studijs argentea fient,
Aurea tum docta pagina mente fluat.*

Aliud eiusdem ad Eundem
CELEBRIORVM SVAE FAMILIAE HEROVM
ELOGIA CONSCRIBENTEM.

D*VM premis ipse manum calamo, mentemq; labore,
Nobile tunc anima surgit ad astra iubar.
Discat ut à superis qua chartis digerat, illis
Vndique sit terris quò mage certa fides.
Heroas celebrans, sis tu quoq; maximus Heros,
Et tacitus caneris dum pia gesta canis.
Dum Mundo Heroum, tua fama excurrit ad astra;
Hi terris, Cælo tu mage notus eris.*

Epi-

FRANCISC⁹ Sr R^e CARD. BARBERINVS VICECANCELL^r

De arroy f.

E L O G I V M.

Ingenui pudoris purpura ,
 Vel ante sacram purpuram ornatus enitebas .
 Nec primam, secunda indutus, exuisti .
 Alterius splendorem adauxit altera, non extinxit.
 . In partem oneris, & curarum
 Ab VRBANO PONT. MAX. adscitus,
 Dignum tanto Patruo Nepotem,
 Tuæ præstantia indolis te præstas.
 Ad istam sublimitatem in commune bonum euectus es :
 Hòc prospicis pluribus , quò à pluribus conspiceris .
 Videri, & prodesse, eximiæ virtutis prærogatiua est.
 Seuerissimam morum censuram humanissimè exeres,
 In ampla viuendi licentia, mores exercens modestissimos .
 Quod tibi à publicis negotijs superest otij,
 Non otio superest, sed priuato litterarum negotio ;
 Cui, quò liberaliùs vaces,
 Honestissima temporis laboras auaritia.
 Cum animus, ne iugi contentione frangatur, relaxandus;
 Nosti qua illum ratione relaxes, non dissoluas ;
 Scurrarum, & palponum loco ,
 Multimoda eruditione exultos in consortium admittis :
 Quibuscum quas teris horas, teris cum lucro .
 Nullum tibi amoenius tua instructissima bibliotheca viridarium.
 In qua molestias animi sudatis Scriptorum lucubrationibus abstergens,
 Et liberè decliciaris cum libris,
 Et vitalia captas è mortuorum monumentis documenta.
 Verùm eruditioni, & literis, vt plurimum deferas,
 Plus tamen pietati defers, & vis deferri à tuis ;
 Haud ignarus,
 Principem virum, vt emendatissimè viuat,
 Nisi emendatam curet suorum disciplinam ;
 Censeri vulgò, parùm viuere emendatè.
 Aulam tuam, & aulicos qui viderit,
 Asceterium viderit, & Ascetas :
 Adeò ad viuum Heri sui virtutem, ac modestiam
 Exprimunt domestici tui, & expromunt .
 Roma nil nisi magnum admirari solita,
 Iamdiu in te habet, quod suis Admirandis adijciat,
 Etatis florem in florentissima fortuna,
 Mira cum maturitate, & innocentia traductum .
 Plura de te ne prædicem, tua me prohibet
 Omni prorsus dignissima prædicatione verecundia .

D.M. Antonius Scipio Placentinus Manachus Casinas.

EPIGRAMMA
P. D. BERNARDINI
A V E R V L I S

Monachi Casinensis.

AD R.P.D. MARCVM ANTONIVM SCIPIONEM
Scribentem Elogia Abbatum Casinen.

DVM memoras titulos, & Sacri Iura Casini,
Et repetis docto carmine, facta Patrum;
Antiquata domus reuocatur gloria nostra,
Et noua virtutum germina Marce nitent;
Scilicet impellunt generis monumenta Nepotes,
Atq; animos urget calcar auitus honos;
Prisca recensq; tibi debetur, Scipio, virtus,
Nascitur hac calamo, redditur illa tuo.

Nos

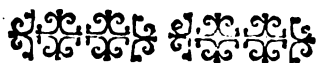

NOS D. Stephanus à Mediolano, Congregationis Casinensis Praesidens, & Abbas S. Benedicti de Ferraria, facultatem concedimus P. D. Marco Antonio à Placentia, Elogia Abbatum Sacri Monasterij Casinensis, ab ipso nuper accuratiùs expolita, & insignitèr locupletata, denuò in lucem emittèdi: Cum P. D. Angelus à Neap. Sacrae Theologiae in Casinensi Academia Professor, cum assumpto ad id sibi socio (quibus à nostro Generali Capitulo examinanda commissa fuere) Nobis retulerint, posse tutò euulgari. In quorum fidem has praesentes, manu nostra subscriptas, nostro sigillo muniri mandauimus. Datum in Monasterio Ferraria. Die ultima 1642.

D. Stephanus à Mediolano Praesidens Generalis Congregationis Casin.

AD

SACRI MONAST. CAS. AD LECTOREM.

Casinenſium Abbatum Elogia (quibus cōponendis trimestrem laborem impenderam) tredecim ab hinc annis publicam lucem aspexere : antequam aspicerent , animus erat informem partum accuratioris longioris temporis ſtudio , ac diligentia expolire . Quippe qui mutari nonnulla , multa adiſci , omnia verò maturiùs diſcuti poſſe , venuſtiuſq; exornari peruiderem : Sed aliorum voto cōtra meum votum morem geſtum oportuit . Iacta verò editionis alea , exoptabam celerem mihi ſeſe dare Caſinenſis domus repetendæ opportunitatem , tantumq; vacui temporis , quantum reuocando ad incudem , ac limam Elogiorum libello ſatis eſſet , melioribus auſpicijs , fauente Numine , iterum in vulgus emitrendo . Verùm aliàs ſubindè alijs perpetuo , & inexplicabili nexu excipientibus curis (peſtilentiæ præſertim , ac belli , quibus penè conſectus ſum) toto hoc interiecto tempore , vix reſpirandi facultas conceſſa fuit , tantum abeſt , vt ſcriptioni per otium ſedato animo excutiendæ , congruum tempus ſuffurari potuerim ; Quare cura omni , ac ſpe recudendi operis propemodum , iam abiecta , de repente (cum nihil mihi hac ſuper re penitus ſuboleuiſſet) Præſidium meorum decreto Caſinum deſtinor , Elogia iamdiù impreſſa ad celeberrimi tabularij fidem (quod tantopere optaueram) otioſè , ſolertèq; denuò expenſurus . Qua ego tam commoda occaſione cupidiffi-

B

mè

ELOGIA ABBATVM

mè arrepta, non sum passus pro virili quidquid à me studij, ac laboris in Elogijs recognoscendis infumi par erat, vlla ex parte desiderari. Prodit igitur liber iteratò in lucem, multo quàm antea correctior, & ad historiæ fidem quod attinet, planè omnibus numeris absolutus. Ac primò quidem (Lector beneuole) non possum de sacro, maximeq; celebri domicilio pauca quædam scitu necessaria non præfari, quorum scilicet ignoratione parum assequerere, quæ toto hoc libro traduntur, & eruditæ cuiusdam voluptatis iacturam faceres, quam (nisi fallor) eorum, quæ subijciemus, breuis, ac distincta enarratio præstiterit. Quod si aliquorum Præsulorum non nisi perpauca, quorundam autem nuda dumtaxat nomina in nostris Elogijs referuntur; id scito euenisse, tum quia multis scripturarum monumentis destituti (quæ alia alijs casibus tam longo tempore exciderunt) pauciora malimus, sed certa, quàm dubia, minusq; exploratæ fidei in medium afferre; tum quia perbreuis multorum seu vitæ, seu administrationis cursus (ab anno præsertim superioris seculi quarto, ex quo tempore nemini apud Casinum quinquennio productior, pluribus angustior gubernatio contigit) prolixiorē materiam scribendi suppeditare non potuit. Quod tamen satis esse non debuit, vt liber contractiore titulo inscriberetur, vel parum secundi argumenti nomina expungeremus; cum cæterorum Antistitum pars aptè præfixâ libro inscriptionē sibi vindicet, atq; abundè tueatur. Nobis verò dignissimū relatu, scituq; visum sit, centūtrigintatrijū Abbatū continētem seriē fuisse, quæ annos millecentumduodecim Casinī perduraret, hodieq; perduret; quod alteri præterea per totum Orbē Chri-

Christianum contigisse affirmare non possumus. Nonnulla etiam, quæ ad historiæ lucem, vel ornatum facere videbantur, neq; tamen satis commodè in aliquo peculiari Elogio proprium locum, ac sedem sortiri, necessitatem indixere, quasdam Appendices separatim ab Elogijs conficiendi, quibus ea ipsa includeremus, quæ minimè omittenda arbitrabamur. De stylo non est quod veniam deprecer, cum elatiori ac subobscuro spontè infensor, hunc qualis qualis demùm est, dicendi characterem de industria delegerim. Illud potius mihi condonari velim (quod parum abfuit quin me quoq; offenderet aliquando) si plura sapissimè ijsdem penè verbis repetita occurrerint; Nam neq; ea ipsa subticere licuit; neq; porrò concessum diuersis semper dicendis formulis efferre. Cæterùm ad Casinatem Montem, quod attinet, primò regionem illius, ac situm; deindè quo cultu, ac veneratione apud antiquos fuerit; tum D. Benedicti aduentu, sanctitate, doctrina, qualis euaserit: postea quis eius status per hosce dies. Ad extremum quænam eiusdem loci Abbatum dignitates, ac prærogatiuæ. Nos claritati apprimè studentes, singula suis distincta capitibus exequemur.

ELOGIA ABBATVM

Montis Casinatis Regio, ac situs.

C A P. I.

Nter confinia veteris Latij, eiusq; Italiz
partis, cui ab vbertate Soli, Cæliq; tem-
perie, & rerum omnium diuite copia,
Felicis Campaniæ nomen est inditum,
Mons Casinas ternis circiter passuum,
millibus lenitè in altitudinem assurgit.
Ad Septentrionem Montem Cairum spectat, Apennini
dorso impositum, & editissimo cacumine adiacentium
fastigia superantem. Ab Oriente liberior locorum facies,
& venustior scena aperitur: Ad Meridiem, & Occasum in
subiectos campos, & depressioris fastigij Montes latissi-
mè patens prospectus circumfertur. In ipso Casini verti-
ce lata se expandit planities, multa vite, ficu, oliua, alijsq;
pomiferis arboribus abundans, & virentes syluas, fron-
dosaq; nemora peramceno sinu complectens. At verò vni-
uersa Montis facies perenni fruticum crudo, lapidosoq;
è solo emergentium viriditate picturata, gratissimo ad
intuendum spectaculo enitescit. Ad Montis radices Ori-
entem versus gelidi erumpunt fontes, qui per diffusam
latè planitiem multiplici lapsu errabundi fecundant
agros, gemmea vestiunt prata, omnis generis arbores edu-
cant, pellucidis riuis irrigant solum, & coactis in vnum
aquis Garim fluuium constituunt, cui ab Occidente im-
mixtus Liris, ita vires, ac nomen impertit suum, vt ex
vtroq; flumine Garilianus existat, inter Cāpaniæ flumina
percelebris; qui plano, & æquabili cursu per agros diu
spa-

spatiatus, tandem non procul ab Caieta in mare mediterraneum tumidior effunditur. Ac ne quid ad summæ amoenitatis cumulum desiderari queat, distributi in orbem Montes, editiores alij, alij depressiores totum hoc terrarum æquor ambiunt, & coronant; ut quocumq; oculi è Casino despectantium indicerint, iucundissimo circumfusi theatri aspectu reficiantur.

*Quo cultu, ac veneratione Mons Casinas
apud antiquos fuerit.*

CAP. II.

Vius opportunitate loci, ac delitijs veteres inuitati, Urbem ad ima Montis condidere, quam teste Marco Varrone, à Sabinis orti Samnites tenuerunt, Titus Livius verò nobilem Romanorum Coloniam, & Strabo præclaram Ciuitatem, Latinorum nouissimam appellant. Hunc locum florente Romanorum Republica cum alij dignitate, ac litteris præstantes frequentarunt: tum idem Marcus Varro suæ tempestatis doctissimus (quem Cicero sanctissimum, atq; integerrimum nominat) prædia ibidem, atq; illustre domicilium habuit, cum Amphiteatro Colosseo. Ex hac autem Varronis, & reliquorum eruditione, ac gestis in Republica muneribus Varroni consimilium, diuturna apud Casinum commoratione, non solum honos ipsi loco, sed Musis etiam cultus, ac veneratio ingens accreuit. Hinc institutæ nobilium Academiæ, Sacratæ Apollini recessus,
erecta

Marcus Varro lib. 6. de
lingua latina

Titus Livius
lib. 9. Decad.
Strabo lib. 5.
de situ Orbis

ELOGIA ABBATVM

Silius Ital. 12

erecta cæteris Dijs, ac Deabus Fana; vt Silius Italicus haud mendaciter cecinerit. *Nymphisq; habitata Casini rura euastantur, mox, & vicinus Aquinas.* Huc Romanorum sapientissimi ventitabant, seù animus honestè remittendus, seù danda studijs intentior opera, seù quid aliud maioris momenti, ac ponderis agendum. Hic sæpè collatis inter se capitibus grauissima belli, ac pacis negotia pertractarunt. Hic susceptæ cogitationes, excogitata consilia, sancitæ leges, quibus Reipublicæ vel stanti firmitas, vel inclinatæ fulcimentum afferretur. Hinc omnium animos religiosa quædam opinio passim imbuerat, peculiarem venerationem, & cultum Casini Oppido deberi, ac proindè grauiùs etiam in eos animaduertendum esse, qui Casini, quàm qui alibi flagitia perpetrassèt. Quam ob rem Cicero vehementiùs in Marcum Antonium inuehitur, quòd Varronis fundum Casinatem cùm inuasisset, nulla neq; loci, neq; Domini Religione prohibitus, eo prorsus modo, quo alijs in locis factitauerat, turpissimè in ea Villa fuisset perbaccatus; tum hæc inter cætera de Varronis Casinati domo subiicit Tullius. *Quæ in illa antè dicebantur, quæ cogitabantur? Quæ litteris mandabantur? Iura Populi Romani monimenta maiorum, omnis sapientia ratio, omnisq; doctrina.* Cæterùm Vrbs Casinas, longo annorum decursu incolumis, ac superstes, tandem Gothorum armis, ac furore deuastata ità concidit: vt in hodiernum diem pars tantum Amphiteatri Varroniani, marmoreæ aliquot columnæ, bases, & antiquissimis inscriptionibus exarata tabulæ spectentur, temporis diuturnitati, atq; iniurijs Barbarorum pertinaciter obluata. Sed Bertharius Abbas Urbem S. Germani nomine
appel-

appellatam, situ percommodo, & ab antiqua minimo interuallo distantem anno circiter 866. substituit.

*Mons Casinas qualis ab aduentu Sanctissimi Patris
Benedicti in ea loca euaserit.*

CAP. III.

Iam verò vbi Diuinæ Clemētiae, ac Bonitati visum est, D. Benedictum è Sublanciensi solitudine Casinum euocare, vix credi queat quàm breui tempore rerum omnium facies tanti viri labore, ac Sanctitate in melius sit immutata. Is enim Christiano ritu, ac cerimonia expiato Monte, Apollinis ædem Sanctissimo Præcurfori dedicat, sibi verò eam turrim ad habitandum deligit, quæ Idolorum Sacerdotibus sedes, ac domicilium extiterat: Sapientissimum Moysem imitatus, qui ditissima Hebræorum præda, quam ab Ægyptijs abstulerant tabernaculum, & Sacerdotales amictus Diuino monitu perornauerat. Vterq; locus plurimis subindè, ac insignibus prodigijs est illustratus; Nam de Tèplo vt sileam, vbi quæ supra naturæ vires, & consuetudinem euenere, iustis voluminibus scripta continentur; Certè D. Benedictus in sua Cellula, vndè Dæmones, & eorum Ministros eiecerat, constitutus, Scholasticæ sororis, & Germani Capuani Episcopi animas in Cœlum subeuntes aspexit, ibidem etiã admirabili, ac penè inusitata Numinis indulgentia Diuinā Essentiam intueri promeruit, vti Sanctitate, ac litteris grauissimorum Patrum

sen-

S. Greg. Dial.
lib. 2. c. 25. D.
Bern. ser. Au-
diam quid
loquatur :
Rupertus
Abb. l. 2. de
Gloria, & ho-
nore filij ho-
minis, S. Bo-
nauent. l. de
luminaribus
ser. 20. Dio-
nis. Carthus.
serm. de S.
Benedicto.

ELOGIA ABBATVM

sententia est, quā hodieq; cū alijs, tū in primis nostri Ordinis Theologi passim, ac præsertim in Salmaticensi Academia palàm proponūt, strenueq; propugnat: Ibi deniq; Cælestis concentus, odoris, lucisq; suauissima oblectamenta cū aliàs non rarò, tū anniuersaria semper D. Benedicti celebritate pluribus annis percepta fuisse à Monachis ingenti cum admiratione simul, ac voluptate, perhibent rerum Casinensium præcipui scriptores. Hinc Turris domicilium summæ apud posteros religioni semper fuit, ac reuerentiæ: quā, ne consequentes anni, vel abolerent, vel imminuerent, religiosa sollicitudo Petri Biemæ Veronensis, alūni Casinatis, & Abbatis S. Matthæi Seruorū Dei, opportunè prospexit; Nam superiorē loci partem (quæ Diui Benedicti Oratorium ab eius diurna commoratione nuncupatur) veteri exemptam, squalore accuratissimo studio, ac pia liberalitate perpoliuit; Cubiculi testudo inductis à perito plasta ornamentis, ex marmorato, auriq; intermicante fulgore nitidissima: parietes pendentibus magno numero tabulis, celeberrimi, nominis artificum manu depictis longè pulcherrimi pauimentum summa munditie, leuoreq; spectabile: tota deniq; conclauis descriptio, ac structura ad insignis elegantiae venustatem elaborata, inuisentes honesta in primis, ac religiosa voluptate permulcet. Cæterum D. Benedictus profligato iam ementitæ diuinitatis cultu, & inuecta in eius locum veri Numinis cognitione, ac reuerentia, in ipso Montis fastigio cælestis disciplinæ Gymnasium aperuit, quò cum plurimi confluerent sublimiores vitæ desiderio, eius opera, atq; exemplis ad omnem virtutem studiosissimè conformabantur; sed
enim

enim curandæ aliorum salutis flagrantissimo studio incensus, non illud tantum egit, ut suo magisterio quamplurimi Christianæ perfectionis legibus imbueretur: sed capacissimo charitatis sinu totum terrarum Orbem, omnesq; adeò consequentis tēporis ætates cōplexus, operam dedit, uti de vniuersa posteritate optimè mereretur. Et sanè, ut ingenti animo maxima concupierit, non minora tamen, Deo benè iuuante præstitit, quàm eodem auctore, ac suafore designauerat; nam leges, quas temperandis religiosorum cœtibus accomodatissimas conscripsit, postmodum euulgatæ, tantū emolumenti, ac splendoris Christianæ Reipublicæ in hunc vsq; diem attulerunt; ut perfectè animo, & cogitatione comprehendi difficillimum sit: nisi antiquitatis monumenta studiosè peruoluantur. Itaq; quo in loco rusticante olim Varrone, alijsq; doctissimis hominibus multa fuerant consignata litteris, Romano imperio salutaria: falsæ diuinitatis delubra, profanis Musis diuersorium constitutum: in eodem Benedicti, eiusq; discipulorum habitatione, ad æternam felicitatem comparandam aptissimæ præceptiones sunt traditæ: vero Numini Tempus, sanctitati Gymnasium, ingenuis artibus honestissima sedes est collocata. Iamq; prima Cœnobij huius enascentis incunabula, futuram vertentibus annis amplitudinem, ac magnificentiam luculenter præmonstrarūt. Tertullus, & Eutichius, Romanorum nobilissimi, liberos Placidum, ac Maurum D. Benedicto apud Sublacum commoranti, in disciplinam tradiderant. Hi postea Casinum profecti, perspecta sacri illius cœtus admirabili pietate, sanctissimisq; exemplis, tum ipsi, tum alij plures, honestissimi viri (qui se religiosæ peregrinationis

ELOGIA ABBATVM

nationis comites præbuerant) recens Monasterium profusa certatim liberalitate locupletarunt: quamvis Tertulli vnus beneficentia cæterorum omnium benignitatem longo intervallo antecelluit: quippe, præter Casinatis Montis, & adiacentium locorum (quæ ipsius ditioni subiecta erant) liberam possessionem; amplissimos etiam terrarum tractus, tum in Italia, tum in Sicilia largitus est, tam magno numero, ut, quibus Tertulli opes, ac pietas parum perspectæ sunt, ægerrimè possit persuaderi, priscorum scilicet in nostros homines liberalitatē, contracta huius tempestatis Magnatum in religiosas familias beneficentia, metientibus. Ex hac tamen facultatum magnitudine, & copia pars longè maior ad subleuandas inopum calamitates, ac miseras deriuabatur, nec priuata Monachorum cuiusuis votiua paupertas, inter exaggeratas Monasterij opes decrescebat. Quin seculi hominibus admirationi erat, ac penè miraculi loco, ditissimi Collegij Patrum tanta in victu, cultuq; simplicitas, ac parsimonia, quantam difficile fuisset in qualibet tenuissimæ sortis benè morata domo reperire. Quo fiebat, ut ijs potius, qui benè de Cœnobio merebantur liberalitatē, quàm Monachis opulentiam inuidentes, alia & ipsi munera, aliasq; possessiones alacriter conferrent. Neq; interim obloquentium voces exaudiebantur, sacri sodalitij alumnis dira, infausta; imprecantium, quòd congestis opibus, nec dum contenti, nouis semper hinc indè corrogandis inexplebili auditate inhiarent: Sed contrà, inter copiosos carpebantur, qui tantam virtutis præstantiam, vel non agnoscerent, vel agnitam parum munerarentur copiose. Creuit adeò mutua hæc Casinatis domus religio,

&

& in ea locupletanda, atq; exornanda piorum hominum, maximè verò Regum, Imperatorum, ac Pontificum honestissima contentio: ut procedente tempore Cœnobium Casinas potentia, atq; opibus principes Italiæ dominatus æquaret. Nobis, quoniam domestica literis mādamus, ne cui in hoc genere credamur aliud affingere veritati, visum est consultius multa omittere, quæ apud alios probatæ fidei scriptores, tum antiquos, tum recentiores tuo arbitratu legas, quàm singula putidæ orationis stylo complecti. Urbibus aliquot, Oppidis verò sanè quamplurimis Casinensium ditionem constitisse Archiuij tabulæ, præter historicorum fidem contestantur. Huic porrò facultatum, ac dominatus amplitudini par ab externis cultus, ac studium respondebat: Romani quidem Pontifices, quàm sublimiter de Casinati domo sentirent, quàm impensè illius dignitati prospexerint, quantum ab illa Romana Sedes exulta, atq; adiuta fuerit, ipforum verbis Pontificum demonstremus. Zaccharias huius nominis primus in suo ad Casinates diplomate hæc habet. *Omnipotenti Deo, cuius melior est misericordia super vitas, gratias agimus, qui gloriosus in Sanctis suis, atq; mirabilis est, & virtutes suas ubicumq; vult, ineffabili bonitate ostendit. Ipse quippe dignationis sue potentia Beatissimum Benedictum, Patrem omnium constituit Monachorum, ipse enim Monastica Legis latorem, & Operatorem esse disposuit, ipse illius meritis Casinense Monasterium, in quo, & sanctissime vixit, & gloriosissime obiit, omnibus per totum Orbem Monasterijs clementi bonitate prefecit. &c.* & infra. *Casinense Monasterium exaltantes decernimus, ac in perpetuum confirmamus, ut supradictus*

Zaccharias
in bulla de
Ecclesiæ Ca
sinensis.

Ann. 747.

ELOGIA ABBATVM

locus dignitate, vigore, atq; honorificentia præcellat omnia Monasteria, quæ constructa, vel construenda sunt in toto Orbe terrarum, Abbasq; eiusdem loci celsior, ac celebrior existat omnibus Abbatibus eandem regulam tenentibus, illicq; Lex Monastici Ordinis caput teneat, ac principatû, ubi eiusdem legis descriptor Benedictus Pater Sanctissimus eandem describens promulgauit Regulam. Victor verò Se-

Victor II. in
suo diploma
te ad Federi-
cum Abbatē

Ann. 1055.

cundus parum ab Zacharia dissentiens, *Pijs ergo locis, inquit, & Diuina religione venerabilibus debita consolatio-
nis, ac defensionis porrecturi manus, illum ceteris præferen-
dum non ambigimus, quem Monastica norma constat esse
principale gymnasium, ac S. Romana, & Apostolica Sedis
contiguum, quem Ciues Romani, Patres videlicet eximij
Benedictus, Maurus, & Placidus, cum nonnullis alijs fun-
darunt, quemq; à gentibus destructum Romani Pontifices,
nihilominus sua auctoritate restructurere, & priuilegijs Apo-*

Nicolaus II.
ad Desideriū
Abbatem.

1059.
Alexander
II. in bulla
consecrat.
Eccl. Casin.
Anno. 1072.

*stolica sedis, merito ceteris omnibus prætulere. Eadem fer-
mè leguntur in diplomatibus Nicolai II. & Alexandri
item II. qui exornandi præ cæteris religiosorum domi-
bus Casinas Cœnobium eam attulit rationem. Vtpotè,
inquiens, quia non studio hominum, sed Dei imperio à San-
ctissimo Patre Benedicto constructum est. At verò Urbanus*

Urbanus II.
in bulla de
sanitate Ca-
sini recepta.
Ann. 1092.

*II. superiorum Pontificum in Casinates benignitatem
suam adiiciens ait. Illud verò donum, quod Omnipotens
Deus Beatissimo Patri nostro Benedicto, ac per eum suo
Casinensi concessit Cœnobio, nulla potest ratione conuelli,
nulla violentia permutari, quin ipse omnium Monacho-
rum Pater, & eius iam dictum Casinense Monasterium
caput omnium Monasteriorum perpetuò habeatur; & me-
ritò; nam ex eodem loco de Benedicti pectore Monastici*

Or-

Ordinis veneranda religio, quasi de Paradisi fonte manauit, quem etiam idem venerabilis Pater virtutibus, & sua corporali requie memorabilem toto Orbi effecit. Idem etiam in alio priuilegio. Prater generale, inquit, charitatis debitum, prater singularem vestri Cœnobij prerogatiuam, qua in Monastica legis latione, & latore Sanctissimo Benedicto uniuersum per Occidentem Monasteriorum caput à Domino institutum; & illa etiam benignitatis magnificentia, qua semper, & nostris præcipuè temporibus Congregatio vestra nostra subuenit Ecclesia, multū Nos eidem loco fore compellit obnoxios. Is enim locus nostrorum pauperum releuatio, fugientium refugium, fessorum Sedis Apostolica filiorum requies indefessa permansit, & permanet. Nos ergo tam Diuina constitutioni, quàm, & fraterna benignitatis dulcedini respondentes, locum istum, & uniuersa ad eum pertinentia quæta semper, & ab omnium mortalium iugo libera permanere, & sub solius S. R. E. defensione perpetua habere decernimus. Quæ omnia iisdem penè verbis in suo ad Casinates diplomate Paschalis item II. repetit, & cōfirmat. Verū Innocentius II. ad eundē Abbatē. Cum iniunctum, inquit, nobis Apostolica sedis officium uniuersis nos per Orbem Ecclesijs efficiat debitores, vestro Casinensi Monasterio, quàm maxime obnoxios efficiunt, & Beatissimi Patris nostri Benedicti Monastica legis latoris presentia corporalis, & in vobis per Dei gratiam, usq; ad nostra tempora indefessa perdurans eius obseruantia mandatorum. Vnde & SS. Patres nostri Romani Pontifices, qui nos in sede Apostolica præcesserunt, omnium id ipsum Monasteriorum caput non immeritò statuerunt. Nam ex eodem tanquam ex viuo fonte Monastica legis forma manauit.

Acce-

Idem Virbanus ad Oderisium Abbatem.
Ann. 1097.

Paschalis II. ad Oderisium Abbatem.
Ann. 1105.
Innocentius II. ad Rainaldum Abbatē
Ann. 1130.

ELOGIA ABBATVM

Accedit adhuc, quòd idem venerabilis locus Romana Ecclesie filiorum unicum in aduersis solatium, & in prosperis infatigata requies perseuerat. Et nos ergo Sanctorum Patrum nostrorum Zaccharie, Benedicti, Leonis, Stephani, Alexandri, Urbani, Paschalis, atq; Calixti vestigijs insistentes Cœnobium ipsum, & vniuersa ad illud spectantia libera manere, & sub solius S. R. E. iure, defensioneq; perpetua haberi decernimus. Neq; Imperatores honestissi-

Henricus II.
in suis Imperialib. litteris
ad Benedictum Papam
VIII.
Ann. 1022.

mis nominibus eandem Casinatem domum non insigniuere. Cameram Imperialem, & soli Imperatori reueruatam in suis priuilegijs frequenter appellarunt. Mihi in præsentia Henrici II. Lotharij item II. ac Henrici Sexti testimonia suffecerint. Henricus igitur II. in suis litteris, quibus Benedicto Papæ VIII. commendat Ecclesiam Casinensem hæc habet. Proinde Casinensi Ecclesia providentes, qua specialius ad Romanum spectat Imperium, ut prædecessorum nostrorum camera ab ipso sue constructionis exordio existit, quæq; ab omnium mortalium dominatu immunis permansit, & libera; eandem Ecclesiam ditatam Imperiali munificentia paternitati tuæ commendamus, ne quauis cuiuscumq; potestatis quodlibet iniustum patiatur saluo eo specialiter, & singulariter ad Romanum Imperium spectare videtur. Nam cum omnis Ecclesia ab omni conditionali, seu seruili nexu sit libera, specialius tamen post sedis Romana dignitatem, libera Casinensis Ecclesia, qua per Patrem Benedictum legis Monastica principatum tenet, & quæ omnes nostri prædecessores Imperatores, videlicet Pipinus, Carolus, Ludouicus, Otto, & reliqui Imperatores suam specialem Cameram habuerunt, libertate debet potiri insigni. Quibus simillima sunt

Lotharius II.
in suo priuilegio.
Ann. 1137.

sunt, quæ à Lothario II. his omninò verbis referuntur. *Ad Romani Imperij curā attinet omnibus per totū Romanū Orbē constitutis Ecclesijs Imperiali potestate defensionis auxilia ministrare. ut eius iuuamine ab omnium infidelium, seu prauorum protegantur incurſu. Nam cum omnis Ecclesia ab omni conditionali, seu seruili nexu sit libera, specialius tamen post sedis Romana dignitatem, Casinensis Ecclesia principatum tenet, quæ per Patrem Benedictum, & Sancta Regula descriptionem, & pretiosi eius corporis sepulturam, Monastica disciplina caput esse meruit, quamq; omnes predecessores nostri, Domini scilicet Imperatores suā specialem Cameram habuerunt. Deniq; hoc ipsum paucis affirmat Henricus VI. Notum, inquit, fieri volumus uniuerſis Imperij nostri, & Regni Sicilia fidelibus tam futuris, quàm presentibus, quod nos Ecclesiam Sancti Benedicti tanquā specialem Camerā Imperij, & Regni nostri specialius commendatā habentes &c. Illud etiam, opinor, Casino haud parum contulit ornamenti, ac splendoris; quòd varijs temporibus vnum, ac viginti Reges, Imperatores sexdecim, Romanos Pontifices tres, ac viginti hospitio exceptos, omnibus religiosæ humanitatis, & obsequij officijs percoluit. Sed germana Casinatis sodalitijs dignitas, & incomparabilis gloria, non aliundè, quàm ex suis alumnijs manifestiùs se proderit. Igitur ne alios clarissimi sanguinis, & multorum opum Dynastas commemorem, quorum permultos ab generosa seculi fuga venientes religioso sinu excepit: certè Otho è copiosa, & illustri in paucis Fundensiū Comitum familia, Marforū duo Odorisij, tres Theodini, Rainaldus, Girardus, Stephanus, Rādisius, Leo, duo Berardi, Rossemanus,*

Ra-

Henricus VI.
in suo priuilegio.
Ann. 1191.

ELOGIA ABBATVM

Radelchis, Trasmūdus: Sāgrorū tertius Odorifus; tū Be-
 neuēti Principes Gisulfus, Atenulfus, Desiderius: Saler-
 ni verò Guaimarius, deindè Regiæ stirpis Bertharius, &
 Fridericus: duo præterea Richardi Anglorum Regis fi-
 lij Vuillibaldus, & Vuibaldus: deniq; duo Regum capita
 Carolomannus, & Rachisius: Thesia item, & Rethruda,
 illa Rachisij coniux, hæc filia (quæ separatim proximo
 monti Cœnobio ad Plombariolam inter sanctimoniales
 degebant) omnes Monasticis institutis apud Casinum
 exculti, magnum profecto decus, & eximiam illi glo-
 riam peperere; vt ab vltimis religiosæ vitæ principijs
 repetita memoria, nusquam alibi compertum sit, Chri-
 stianam paupertatem pluris venisse, vel infimas clau-
 stri functiones, splendidiùs fuisse administratas. Iam ve-
 rò eorum, qui è Casinati Monasterio ad sacras infulas
 Romanam purpuram, & Vaticanum solium accersiti
 fuere, ingentem planè numerum historici, tum nostrat-
 es, tum externi magno consensu tradiderunt. Ex eadem
 etiam nobilissimarum artium florentissima Academia,
 innumerabiles prodire cuiusvis ingenuæ doctrinæ stu-
 dijs insigniter eruditi, qui præclarissimis ingenij, & sapiē-
 tiæ foetibus, non domesticam solùm clarissimi nominis
 bibliothecam integrā confecerunt: sed hodieq; nulla est
 tota Italia paulò celebrior, quæ nō aliqua ex parte ipso-
 rum nobilibus thesauris locupletetur. Verùm enim ve-
 rò ex ijs omnibus, quæ hætenus perstrinxi, licet conge-
 rantur vnum in locum vniuersa, minus illustre nomen,
 ad Casinas domicilium redundet, quàm ex ijs solùm,
 quos idem extulit egregia virtute, atq; innocentia adeò
 celebres, vt beatissimis Cæli Ciuibus adscriptos iam
 diù

diū Christianus Orbis agnoscat, & veneretur. Maximam
verò istorum multitudinem, vix, aut ne vix quidem
quis possit certo numero præfinire; Itaq; Cæsar Baronius,
non ostro magis Romanæ togæ, quàm spectata vitæ in-
tegritate, & insigni literarū peritia illustrissimus, de Casi-
natis Cœnobij amplitudine hæc suis Annalibus intexuit:
*Sed, & illud, inquit, absq; tropidatione mendacij asseri iure
potest, nullum unquam toto Christiano Orbe extitisse ali-
quando Monasterium, ex quo tot viri sanctitate conspicui,
atq; doctrina tanta numerositate, ad regimen Sanctæ Apo-
stolicæ Sedis adsciti fuerint, ut planè dici possit, fuisse idem
aliquando Seminarium Sacrorum Antistitum, prout quæ
suo loco dicturi sumus, manifestè docebunt.*

Cardinalis
Baronius to.
9. an. 716.

Quis per hos dies Montis Casinatis status.

CAP. IV.

Aeterum ex illa, quam dicebamus, tam
enormi bonorum affluentia, & amplissi-
mæ ditionis imperio, partim Barbaro-
rum vastitate, atq; incendijs (quæ rerum
humanarum vicissitudo est, & incon-
stantia) partim belli calamitatibus, par-
tim denique potentiorum vi, ac rapinis, non nisi per mo-
di ca portio præsentis Cœnobij fortunas cōstituit. Quam-
vis hæc ipsa prouentuum intra mediocritatem mensura,
per Ministros spectatæ probitatis, atq; industriæ procu-
rata, necessarijs sumptibus alendæ Monachorum familiæ,
hospitum suscepcioni, infirmorum in domestico Noso-

D

comio

ELOGIA ABBATVM

comio curationi , & pauperum magno quotidie numero , tùm peregrè , tùm vicinis è pagis confluentium subleuandæ indigentix, tolerandis vtcumque sufficiat . Porro temporis diuturnitas , & ab hostili manu sæpiùs illatæ clades , Monachos adegerunt , veteribus ædificijs labefactatis , euerfisue noua substituere ; vt mirum videri non debeat , si minus multa antiquitatis vestigia apud Casinum appareant . Hodiernum Cœnobium pro situs , ac loci arduitate peramplum , & elegans, paucis ab hinc annis exædificatum constat . Ædes sacra vetustior, sed tamen præter pauimentum, & columnas (quæ Templi à Desiderio Primo Abbate constructi vestigia , & reliquix perhibentur) cæteræ ædificij partes paulò superius , quàm in anteauctum proximè sæculum referri queant . Ornamentis ex auro, exquisitis picturis , sectisque pretiosis marmoribus , haud sanè ab initio abundans, non multos antè annos coli impensius cœpta , ac magnificentius illustrari ; quo in studio recentiorum Abbatum pietas , ac sollicitudo ità excelluit ; vt si ab eis magnificè constructa, qui deinceps consequentur Præsules strenuè fuerint æmulati (vti futurum speramus) breuì Casinensis Basilica , quemadmodum sanctitate , ac religione inter præcipuas Christiani Orbis iure optimo censerì debet, ità cultus, atque ornamentorum splendore , non infimum sibi locum, vindicauerit.

*Casinatis Monasterij Abbatum dignitates, ac
prærogative.*

CAP. V.

Larissimæ domus, & inter omnes ubiq;
locorum religiosas primariæ Antisti-
tes, amplissimis decretis (sicuti par erat)
& insignibus honorum titulis præful-
sere. Ac primò quidem Abbatis legiti-
ma Monachorum suffragatione renunciati partes
erant, ad Romanum Pontificem consecrationis gra-
tia se conferre: quod liquet ex priuilegio Zachariæ
Primi Pontificis ad Petronacem Abbatem transmis-
so, vbi inter cætera, *Defuncto autem, inquit, Ab-
bate, ex se ipsa Congregatio secundum sanius consilium
Sapientum, & Seniorum fratrum Abbatem sibi eli-
gat, & Apostolica sedis Pontifici firmandum, & con-
secrandum exhibeat.* Quæ consuetudo non modò
apud omnes eiusdem Zachariæ successores viguit;
sed etiam propositis grauioribus pœnis à Benedicto
Octauo sancitum fuit, ne Abbas Casinensis à quo-
uis alio, præterquam à Romano Pontifice consecra-
retur, in hæc verba. *Tibi (Theobaldo Abbati) à
nobis consecrato; successoribusq; tuis à nostris succes-
soribus in perpetuum nulla prauitate simoniaca inter-
ueniente consecrandis: & paulò inferùs. Post obitum
tuum nemo inibi constituat Abbatem, nisi quem conuen-
tus, & voluntas communis Fratrum ex ipsa Congre-
gatione elegerit, & electus ad nos, vel successores no-*

Zacharias in
sua bulla de
cōsecr. Eccl.
Casinen.]
Ann. 747.

Benedictus
VIII. in suo
diplomate,
ad Theobal-
dum Abbatē
Ann. 1025.

Victor II. in
suo diploma
te ad Fede-
ricum Abba-
tem.
Ann. 1055.

stros consecrandus gratis, & sine pretio veniat. Quod si aliunde venerit, vel ab aliquo alio Archiepiscopo, vel Episcopo consecrari maluerit, tunc consecrator, & consecratus anathema sint. Eadem omnino statuuntur in suis priuilegijs a Benedicto Nono, & Leone item Nono.

Victor verò Secundus indulgit, vt si fortè aliquem ex ipsa Congregatione tanto regimini idoneum non habuerint, extraneum sibi valeant in Abbatem asciscere. Defuncto autem, inquit, Abbate, ex se ipsa Congregatio secundum sanius consilium Sapientum, & Seniorum Fratrum sibi Abbatem eligat, & Apostolica sedis Pontifici firmandum, & consecrandum exhibeat, nec aliter ibi Abbas constituatur, aut aliunde illuc intromittatur, nisi fortè ex sese aliquem tanto regimini idoneum non habuerint, & ob id saniori consilio extraneum sibi eligerint. Hæc au-

Gregorius
IX. in suo di-
plomate de
consecr. Ab-
batis Casi-
nensis.
Ann. 1230.

tem paucis admodum immutatis à Stephano Nono, Nicolao Secundo, Alexandro Secundo, Urbano Secundo, Paschali Secundo, Calixto Secundo, Clemente Tertio, Honorio Tertio, alijsq; præterea Romanis Pontificibus referuntur. Deniq; Gregorius Nonus subditos omnes Monasterij Casinensis ad consuetum auxilium eidem Abbati alacriter præstandum excitans. *Dilectis, inquit, filijs, vniuersis vassallis Monasterij Casinensis salutem, &c. Cum igitur prædecessoribus eiusdem Abbatis tempore benedictionis consueueritis congruum auxilium impertiri, & deceat vos ex præmissis rationibus laudabilem consuetudinem in hac parte inuiolabiliter obseruare: Vniuersitatem vestram monemus attentè per Apostolica scripta firmiter præcipiendo, mandantes, quatenus cum dicto Abbati non dum exhibueritis pro consecratione auxilium*

con-

consuetum, liberaliter, & libenter illud exhibeatis eidem. Cæterum Romani Imperatores de hac eadem Abbatis consecratione sanxere, ut ante consecrationem obtentam, Abbas Cæsarem adiret, à quo per traditionem sceptri Imperialis bonorum Cœnobij, tanquam de eorum speciali camera, inuestitura donabatur (neq; enim fas erat, Abbati utroq; munere, inuestiturę scilicet, & consecrationis non impetrato, crediti sibi Magistratus gubernationem auspicari) In hanc igitur sententiam Henricus Secundus: Obeunte autem, inquit, Casinensi Abbate, iuxta tenorem Regula, & Sanctorum Canonum preceptum, Abbas vita meritis, & doctrina scientia ex omnibus eligatur, & catholicę, ac ne simoniacę ordinetur, moxque nobis, ac nostris successoribus Imperatoribus descripta electio per Nuntios innotescat, ipsique per pragmatica sanctionis editum, assensum præbeant: sicq; demum Romano Pontifici absq; omni venalitate consecrandus exhibeatur. Lotharius vero Secundus prædictę Henrici Constitutioni inhærendo, hæc statuit. Obeunte autem per successiones Casinensi Abbate, liberę, & canonicę de suis, quem digniorem inuenerint eligant secundum Regulam Beati Benedicti, moribus, & vita laudabili, integrum, lege diuina, & humana instructum, nullius ambitionis labe notatum: Si de suis inuenire non potuerint, liberam eligendi facultatem, de quocumq; magis placuerit, religioso Cœnobio, nostra consensu maiestatis habeant, Electum nobis per sceptrum inuestiendum representent, aut per nuntios suos puritatem electionis sue Curia nostra declarent, ut per nos probata, firma, & inconuulsa permaneat. Si nos in expeditione nuntij inuenerint, Cappallanis Curia nostra pro hospitio iuxta morem

Henricus II.
in suis supra
dictis litteris
Ann. 1022.

Lotharius II
in supradic-
to priuile-
gio.
Ann. 1137.

morem antiquum iungantur , tum demùm lati à nobis completo suo negotio redeuntes, inuestitum Apostolica Sedi sine omni venalitate, vel alicuius pretij exactione consecrādum exhibeant. Huius autem consecrationis ritus, ac cerimonia (quæ per traditionem baculi Pastoralis, anuli, & sanctæ Regulæ fiebat) accuratè, ac pluribus describitur à Petro Diacono, Monacho Casinensi in suis commentarijs in Diui Benedicti Regulam compositis. Cardinalatus quoque dignitas, & Apostolici Internuntij, Collectorisq; in Regno Siciliæ citra pharum, & Rectoris Ciuitatis Beneuentanæ munia, Abbatis consecrationem, haud rarò comitari consueuerant. Eidem Abbati ubi primum præfecturam iniuerat, subditi omnes ipsius Abbatiae fidelitatis iuramentum præstabāt, & pro re nata collectas, quas vocant, persolvere tenebantur. Principes verò Capuæ, Salerni, Beneuenti, & reliqui omnes totius Campaniæ, interposito iure iurando pollicebantur, se Monasterij bona, ipsumq; Abbatem pro virili defensuros. Idem etiam Abbas ius, ac morem habuit ex suæ ditionis hominibus, quos visum esset, nobilitate donare: Tabelliones, ac Iudices ad quosuis contractus per subiecta Casinatibus loca deligere; Prothonatorios creare, qui Tabellionum aduersaria pro potestate reuiferent, ac diligentius scrutarentur. Literas plumbeo Sigillo munitas eundem dimittere consueuisse (quod præter Venetorum Ducem, alijs præterea paucissimis à Romano Pontifice dabatur) euincunt Roffredi anno 1188. Barnardi anno 1271. & Marini anno 1308. Abbatum; hodieque in Casinati Tabulario diligenter asseruata. Idem etiam in omni conuentu Episcoporum, &

Prin-

Principum superior vniuersis Abbatibus federe, & in concilijs, & iudicijs prior sui Ordinis hominibus sententiam proferre, ex Indulto Apostolico consuevit. Quin Urbanus Quintus quorundam Abbatum, qui nihilò se inferiores, quam Casinensem arbitrabantur, inanem opinionationem confutaturus, ne qua in posterum cuiquam hac super re suboriri dubitatio posset, nouo diplomate fanciuit, *ut Abbas prædicti Monasterij Casinensis, qui est, & qui erit pro tempore in Concilijs, Synodis, & alijs quibuscumq; locis ante alios Abbates, etiam Cluniacensem, & Cisterniceñ, ac S. Victoris Massilieñ, & alios quorumcũq; Monasteriorum habeat, & habere debeat primum locum, & eos antecedit.* Verùm plura, quæ dicenda superessent, distinctè, ac separatim persequi necesse nõ erit, si vnum illud addidero, in quo verè sunt omnia; Romanos Pontifices tanti Casinatis Abbatis nomen, ac munus fecisse, ut illorum quatuor in celsissimo humani honoris fastigio collocari, haud quaquam sua maiestate indignum duxerint, Casinatis Coenobij moderatores simul appellari, & esse; quod euidentissimè patet ex Urbani Quinti diplomate, vbi hæc inter cætera. *Vniuersis vassallis, & subditis Monasterij Casinensis salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum sicut audiuius in creatione, seu iucundo aduentu noui Abbatis Monasterij Casinensis, secundum antiquam consuetudinem eidem Abbati certam pecunia summam soluere debeatis, decet fidelitatem vestram huiusmodi pecuniam tempore, quo ipsum Monasterium pro eius euidenti utilitate, præsertim pro refectione Ecclesie dicti Monasterij, quod ad nostras manus tenemus, tantò libentiùs, & promptiùs soluere, quantò ampliùs latari debetis*

Zachar. vbi
sup. Urbanus
V. in suo di-
plom.
Ann. 1270.

betis Romanum Pontificem in vestrum habere immediatè Superiorem, & Dominum, quantòq; certiores estis, quòd eadem pecunia in frabricam, seu adificationem dictæ Ecclesiæ conuertetur. Ergo iidem Pontifices (quibus omnium optimè perspectæ erant Abbatis sacri sodalitij dignitas, ac iurisdicção) in suis ad eum literis, & priuilegijs eidem Monasterio concessis perhonorifica semper verborum præfatione nuncuparunt. Zacharias quidem Petronacem Abbatem hoc titulo decorauit. *Dilectissimus filius noster.* Agapitus verò Secundus ad Atenulfum Beneuentanum Principem, de Balduino Abbate ità scribit. *Sed quia nos constringit omnium Ecclesiarum Pastoralis cura sollicitè vigilare, sicut nobis noster specialis filius Balduinus Reuerentissimus Monasteriorum Pater.* &c. Benedictus item Septimus ad Aligerum Abbatem, *Charissimo nobis, inquit, in Domino Iesu Christo filio Aligeræ, venerabili, & religioso Abbati Sacratissimi Monasterij Beati Benedicti Confessoris Christi, siti in Monte Casino.* Eadem omniò præfatione vtùtur Ioannes Decimusquintus ad Mansonem Abbatem: Benedictus Octauus ad Theobaldum, Benedictus Nonus, & Leo Nonus ad Richerium. At verò Paschalis Secundus ad Gerardum Abbatem, *Reuerentissimo, & Charissimo Fratri Gerardo, nostris per Dei gratiam manibus in Abbatem Casinensis Monasterij consecrato, eiusq; successoribus regulariter substituendis.* Quòd si Romana sedes, quæ pro supremæ dignitatis, qua fulget maiestate, Principes etiam viros, ac Reges non nisi perparcè honorum titulis dignatur; tamen in Casinatem Abbatem adeò extitit liberalis, facilè coniectura assequemur, quo loco, & existimatione idè Abbas apud

apud cæteros fuerit, tametsi potentissimos, quo cultu affici solitus, qua verborum honorificentia nominari. Tametsi autem negari non potest, quin sacri Cœnobij, eiusq; Præfulum amplitudo, ac dignitas magnam partem ad Casinates præsentis temporis Monachos pertineat, tanquam patrum suorum æstimationis, & gloriæ legitimos hæredes, & successores; tamen religiosissimæ domus alumni non ita acquisitis à maioribus suis ornamentis, & bonorum copia gloriantur, quin proprio elucescant splendore, quin præsentibus etiam fortunis, ut cunq; abundant. Mitto accuratiorem sanctissimarum legum custodiam, mitto veteris disciplinæ puriorem cultum, serias in grauioribus studijs occupationes, tot hospitum cuiusvis Ordinis, ac loci quotidianam susceptionem, quæ sicuti stantis religionis firmiora sunt argumenta, & à religiosis familijs habenda præcipuè in pretio; sic velim (nisi iam notiora essent) per alios potius, quàm per me ipsum alijs innotescere. Tantùm addiderim hac quoque tempestate magnam esse Monasterij Casinensis auctoritatem, magnam eiusdem Cœnobij Abbatis præstantiam, ac subditorum multitudinem; quippe præter Sancti Germani Ciuitatem, quatuor, ac triginta Oppida non solum, ut Episcopus, sed etiam ut Princeps moderatur, habetq; nedum proprium territorium, sed propriam etiam diocesim, descriptam inter Episcopales in libris Cancellariæ, & Cameræ Apostolicæ; in qua omnimodam Episcopalem iurisdictionem, tanquam quiuvis alius Præful in suo Episcopatu liberè, ac plenissimè exercet; quæ quidè prærogatiua, eidem solum Casinensi, & non alteri, quantumvis insi-

Rota Romæ
in Sorana
beneficij 8.
Martij 1527

E gni,

ELOGIA ABBATVM

Romæ im-
pressum sub
Leone X.

gni, & amplissimæ iurisdictionis Monasterio in prædi-
ctis libris, ac præsertim Prouinciali omnium Cathedra-
lium vniuersi Orbis legitur attributa; nam licet alia in-
ueniantur Monasteria, quæ proprium habent territo-
rium cum iurisdictione ex priuilegio, vel præscriptio-
ne in reliqua diæcesi acquisitum; huiusmodi tamen ter-
ritorium non facere diæcesim, olim noscitur ordinatum

Srrabo lib. 5.
de situ Orb.
Tit. Liu. Si-
gon. & alij.

in cap. licet 16. quæst. 3. Ecclesiam verò Casinensem in
antiqua, & præclara Ciuitate Casini à Principis Aposto-
lorum in Italiam aduentu, dum illac iter haberet, in Ca-
thedralem erectam, habuisse, & ad præsens habere pro-
prium diæcesim, eadem omninò, cui Episcopi Casinen-
ses per annos ferè quingentos à sua prima institutione
vsq; ad Lateranensem Concilium sub Felice Tertio ce-
lebratū præfuerant, nemo reuocauerit in dubiū, qui, &

Anno 487.

Dist. 80, c. 1.
& 2.

eiusdem Ciuitatis prærogatiuas, & antiquum primitiuæ
Ecclesiæ morem, constituendi, ex præcepto B. Petri in
huiusmodi Ciuitatibus Episcopos, ac eiusdem Concilij
acta non ignoret; constat enim ex prædicti auctoritate,
Concilij Seuerum, spectatissimæ vitæ, ac probitatis An-
tistitem, tanquam Casinensem Episcopum, eidem Con-
cilio interfuisse, & cum finitimis Aquinate, Fundano,

Anno 483.

Pet. Diac. de
Lit. illust.
eo Host. in
Chron. Ca-
sinen. lib. 3.
c. 40.

Capuano, & alijs Præsulibus eiusdem Concilij acta sub-
scripsisse, vt legitur *in 2. tom. Conciliorum fol. 420.*
Quem Seuerum sanctitate, & miraculis clarum, alteri
etiam Concilio Romæ sub eodem Felice celebrato in-
terfuisse, tradit Petrus Diaconus, qui eius præclaras vir-
tutes, peculiari volumine complexus est; eidem Petro
concinit Leo Hostiensis eximiam dicti Seueri sancti-
moniam adstruens, sacrae Aedis (quæ in hodiernum diem

con-

conspicitur) in Casinati Monte antiquitus eius nomine dicatæ testimonio. Verùm paucis post annis, cum Theodoricus Gothorum Rex, vtriusq; Siciliæ dominatui imminens, per omnem latè Campaniam cum exercitu grassatus, Vrbes, & Oppida diripuisset, ac ferè omnia mœnibus spoliasset, vt Sabellicus eleganter, ac paucis attingit: *Erant, inquit, Vrbes, & omnia ferè Oppida eiusdem terræ à Gothis nudata mœnibus*. In Casinatem verò Ciuitatem (vtpotè primarium totius Prouinciæ ostium) atrociora iracundiæ, ac furoris sui, ædificijs, quæ dirutis, quæ incensis, edidit documenta; Quæ causa fuit, cur Episcopi Casinenses suam sedem, ac commissum sibi Casinatem Populum relinquere coacti fuerint. Vndè ad cumulum miseriarum illud etiam accessit, quòd Idololatriæ cultus Gothorum vsu, & consuetudine (Pastoris præsertim absentia) valdè est propagatus. Vt iam minus mirum videri debeat, si post prædictum Lateranense Concilium, neq; in alijs sub Gelasio, Symacho, & Orminda Pontificibus, Romæ habitis, neq; apud Scriptores sacros, prophanosuè vlla amplius de Episcopo Casinensi mentio habeatur. Hoc igitur calamitosissimo Casinensis Ecclesiæ statu perdurante, Diuus Benedictus è Sublacensi solitudine, cælesti monitu, iussuq; eò directus, diocesim omnem proprio Antistite destitutam, atq; Idololatriæ sentibus miserè deformatam, accepta proximè à Deo prædicandi facultate, purgandam, excolendamq; suscepit; felici adeò euentu, vt Apostolicis virtutibus, signisq;, & partim sua, partim discipulorum suorum prædicatione deiectis Idolorum simulacris, ac fanis, deleta superstitione, traductis ad Catholicæ reli-

Sabell. Aes.
nead. 8. lib. 4
tom. 2.

D. Greg. dia.
log. l. 2. c. 8. &
19.

D. Thom. in
opus. 19. c. 4
circa med.

August. de
Ancona de
potest. eccl.

q. 64. ar. 1.
Canon. gene.
raliter 16.
q. 1.

Paul. Diac.
lib. 1. histor.

Lôgeb. c. 26.
Leo Hostien.
lib. 1. cap. 1.

Chron. Cas.
Card. Baro.
tom. 7. ann.

529.

ELOGIA ABBATVM

gionis sinceritatem oppidanis, & circūpositis eiusdem Prouinciæ gentibus in veri, ac legitimi Pastoris locum diuino nutu, ac voluntate successerit. Quare vniuersam Casinensis Diæcesis plebem, tūm ordinaria Episcopali iurisdictione illi diuinitus tradita, tūm etiam canonicæ præscriptionis titulo (vtpotè qui eam ab infidelitate ad fidei integritatem reuocauerat) legitimè acquisita, ad obitum vsq; summa vigilantia, & sanctitate temperauit; nemine interim, ne Romano quidem Pontifice (cui vtiq; omnem Benedicti prædicationis, & sanctissimæ vitæ rationem, simulq; quotidiana, & clarissima miracula exploratissima fuisse, ambigere non possumus) vel reprehendente vnquam, vel prohibente: Quod tamen Equitio perspicuæ sanctitatis Abbati (cui similiter à Deo prædicandi munus demandatum fuerat) in Prouincia Valeriæ accidisse S. Gregorius in primo Dialog. libr. disertè significauit. Postquam verò ille accessit Diuus Benedictus, & in Casini arce erecto omnium virtutum celeberrimo Gymnasio, Pastoralis sibi à Deo crediti muneris, ac Monasticæ legis latoris Cathedram fixit, neminem præter Abbates Casinenses eius successores, Episcopum ibi deputatum fuisse perspicuum est: iuxta eidem factam cælestis Oraculi pollicitationem, cum è Sublacensi Monasterio Casinū mitteretur: de qua Gordianus eius discipulus, vti ab ipso Magistro audiuerat, hisce verbis testis est locuples. *Surge iam, et vade ad Castrum Casinum, et Populum eiusdem Prouincia, qui adhuc Idolorum cultibus seruit, etc. sermone verifico predicans, meum ad cultum conuertere stude, quia non te deseram, & confundam omnes aduersarios tuos. Proficiscere Idolorum ad pugnam confor-*

16. q. 9. c. 14.
Ex Concil.
Afric. c. 88.
& 89.

Anno 519.

Ex Gord. in
actis S. Placi-
di tom. 3.
apud Suriū
l. 779.

confortare, et esto robustus, quia Castrum tibi tradam, et illic Sedes nominis tui in perpetuum erit. Cuius amplissimi promissi fidem diuina benignitas clienti suo, tot inter rerum humanarum casus, & vicissitudines, per annos centum, & quatuordecim supra millesimum, factam rectam continenter seruauit. Ab excessu verò Diui Benedicti ad Pontificatum vsq; Ioannis Vigessimisecondi, per annos ferè octingētos, successiuis temporibus, Abbates Casinenses Parēits, ac Magistri sui exemplo iura Episcopalia; & omnimodam iurisdictionem, eaq; omnia, quæ animarum culturæ, & saluti impendi consueuere, in Casinensi diœcesi impigrè, solertèq; exercuerunt: Romanis Pontificibus eosdem Abbates insigni priuilegiorū, tum numero, tum amplitudine munerantibus. Quin Ioannes prædictus, vt tanto fidelium gregi, quem in territorio Casinensi sub optimo Abbatum regimine fecundauerat Altissimus, ea, quæ sunt ordinis Pontificalis, proprius, & non alienus Pastor administraret, & dignitati loci, & Populi, dignitas etiam responderet Præsidentis; eidem Casinensi Ecclesiæ Episcopum restituit, eamq; in Regularem Cathedralem, constituit: Ordinem dumtaxat Episcopalem addendo prædictis Abbatibus, qui à Conuentu in Capitulum erecto, per Canonicam postulationem eligebātur, & vtrumq; munus Episcopi, & Abbatis obibant; quod spatio annorum circiter quadraginta quatuor, vsq; ad annum 1367. sub Urbano Quinto seruatum est. Non tamen eo felici successu, quo idem Ioannes Pontifex sibi persuaferat, idq; ob ingentes calamitates, cladesq;, quæ ipsi Ecclesiæ sub hoc postremo Episcoporum regimine acciderant, eamq; vehementer attriuerant: vti ex diplomatibus Clementis Sexti,

Ann. 1322.

Ex Bulla erectionis Ioan.
XXII.
Sub Dat.
Auenioni 6.
nonas Maij
Pontificatus

Clamens VI
in suo diplo.
sub Dat. Aue-
nionē 7. Kal.
Nouembr.
Pont. an. 12.
Innocent.
VI. in suis lit-
teris confer-
uator. js sub
dat. apud Vil-
lam Nouam
Auenionem.
diœc. Pont.
ann. 2.

Sexti, Innocentij item Sexti, & eiusdem Urbani Quinti videre est: Qui quidem religiosissimus in Diuum Benedictum Pontifex, dum adhuc Abbas Monasterij S. Victoris Massiliens. in Italia apud Vicecomitem Mediolani, Ducem, Apostolici Nuntij munus obiret, Casinum voti causa inuisens, extraordinaria loci religione, ac sanctimonia captus, mirificam animo ceperat voluptatem. Verum ex vna parte antiquam Casinatis Ecclesiæ magnificentiam, splendoremq; secum reputans: ex altera præsentis status miserias, & quamdam veluti vastitatis imaginem, ob recentes terræmotus, & occupatas, direptasq; à vicinis Magnatibus dictæ Ecclesiæ opes, ac fortunas contemplatus: inter preces, & lacrymas ad sepulchrum Diui Benedicti religiosissimè promisit, si qua aliquando, fauente Numine, facultas sibi concederetur, curaturum se, vt SS. Patriarchæ domicilium, depressum nimis, ac humi penè iacens, opportunis erigeretur præsidij. Hac voti sponsione apud Casinum perfunctus in Franciam reuertitur. Tabellarios verò in itinere propè Mediolanū obuiam habuit, litteras, & faustæ gratulationis nuncios delatæ sibi à Purpuratis Patribus Pontificiæ dignitatis afferentes. Quo in loco Romanæ sedis Antistes est salutatus, procumbens in genua, sublatiq; in Cælum oculis, ac manibus, obortis lacrymis in eam vocē erupisse dicitur. *A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris*; certò sibi persuadens, tantæ fastigium dignitatis, concepti ad sacros D. Benedicti cineres voti mercedem, ac præmium sibi obligasse. Quamobrem inito supremo Magistratu diligentissimè studuit, ea confestim exequi, quæ se facturum SS. Patriarchæ spoponderat. Hinc quinto sui Pontificatus anno, cum

An-

Angelus Vrsinus Casinensis Ecclesiæ Episcoporum postremus decessisset, ut ipsa Ecclesia celerius (quemadmodum in nuncupatione voti sibi proposuerat) repararetur, eam ad manus suas, & sedis Apostolicæ posuit, ac singularibus priuilegijs, & fauoribus cōmuniuit. Verum cum vnum illud, quod ad prædictam Ecclesiam penitus subleuandam, & pristino splendori, & magnificentiæ restituendam accommodatissimum esse, ac necessarium prudentissimè intelligebat, adhuc præstare nequiuisset; statim, ac opportunitas se dedit, constituto iterum in Episcopi locum Abbate, præfatam Ecclesiam ipsius Abbati curæ, & administrationi moderandam, regendamq; cōmisit plenariam iurisdictionem eidem Abbati reseruando, & solummodo Pontificale Ordinem à Ioanne XXII. adiectum adimendo. Ex quibus perspicuum, & exploratum habemus, prædictam Ecclesiam Casinensem primò per Episcopos seculares, deindè per D. Benedictum, & Abbates eius successores, postmodum per regulares Episcopos, ac deniq; per Abbates iterum restitutos, à prima sua erectione in Cathedrali ad hanc usq; diem, administratam fuisse, nec vnquam ob diuersam temporum, & regiminis mutationem, ab originario suo Episcopali statu excidisse: sed sola Episcopi persona in Abbatis mutata, semper eandem Ecclesiam in sua prima Cathedrali institutione permansisse, hodieq; Episcopalem cum prima diæcesi perdurare; uti per sapientissimos sacræ Rotæ Romanæ Iudices in *Sorana beneficij 8. Martij 1627. coràm bo. me. R. P. D. Merlino* decisum fuit; & eidem decisioni accinit *liber Iuramentorum, & Taxa Ecclesiarum Cathedralium Cam. Apostolica sub Eugenio IIII.*

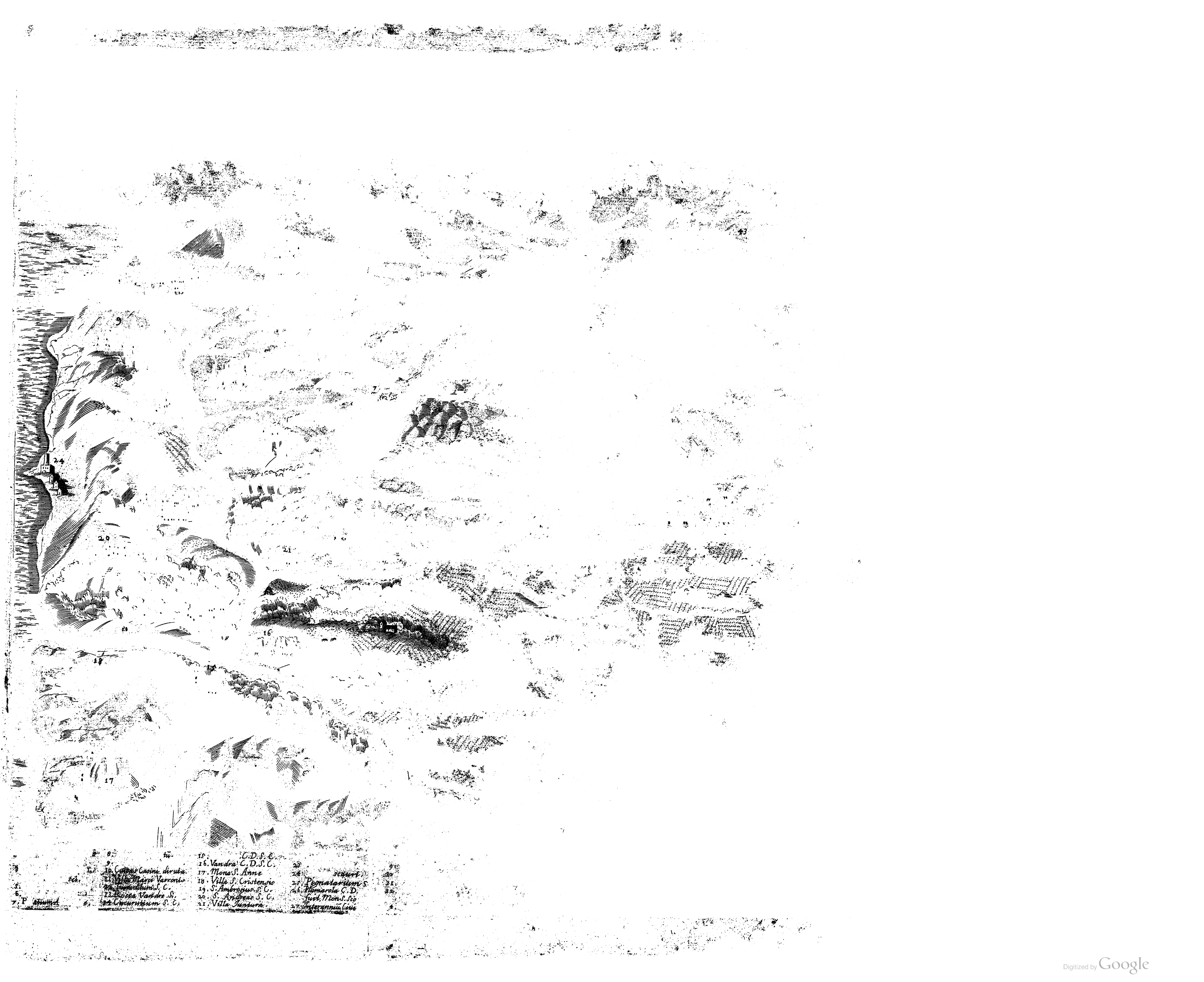
anno

Vt ex Bulla
reparationis
Vrbani V.
sub dat. Aue
nioni XII.
kal. Nouem-
bris Pontif.
ann. 5.

Vt ex Bulla
reductionis
eiusdem Vr-
bani V. sub
dat. apud
Montem Pe-
sulani Ma-
galoni. die
ces. Pontif.
ann. 5.

anno 1431. compilatus, & renouatus tempore Pauli II. in quo legitur. *descripta Casinensis Ecclesia inter Cathedralis suffraganeas Capuana Metropolis, exempta tamen à iure metropolitico, & in dicto libro, qui in eadem Camera diligenter asseruatur, manualiter iurant Imperatores, Reges, & alij Ecclesiastici quacumque dignitate praeſulgeant, & praesertim Cardinales Vicecancellarius, Camerarius, & alij dicta Camera Officiales*: Idem etiam affirmat liber Prouincialis omnium Ecclesiarum Cathedralium Vniuersi Orbis impressus Romæ sub Leone X. anno 1514. fol. 4. à tergo ibi: *Archiepiscopus Capuanus hos habet suffraganeos Theanen. Caluen. &c. quos inter recensetur Casinen. in hæc verba: Item Monasterium Casinense nunc Episcopatus, quod fuit erectum per dictum D. Ioannem Papam XXII. in Ecclesiam Cathedralem, Regularem, & non erat in aliqua diœcesi, sed habebat terram, quæ dicebatur terra Monasterij Casinensis, nunc verò dicitur Casinensis diœcesis, tamen non habet Episcopum.* Idem affirmat Rebuff. in prax. fol. 149. in principio: Quaranta in summ. Bullar. in verb. Concil. Prouinciale n. 16. Cæsar Engenius in libro inscripto. *Il Regno di Napoli*, ibi: *Il Vescouo di M. Casino, à l' Abbate di quel luogo, dell'Ordine di S. Benedetto, ordinato così da Papa Giouanni XXII.* August. Barbosa in tract. de off. & potestate Episcopi, impresso Lugduni anno 1628. tit. 1. c. 7. fol. 35. de Episcopatum, & diœcesum diuisione, ibi: *Episcopus Casinensis est Abbas Ordinis S. Benedicti, &c. & deniq; colligitur ex cap. licet 16. q. 3. in quo statuitur, quod semel constituta diœcesis, nulla ratione diuelli possit.*

SAN-

1. P. ...	2. ...	3. ...	4. ...	5. ...	6. ...	7. ...	8. ...	9. ...	10. ...	11. ...	12. ...	13. ...	14. ...	15. ...	16. Vandra C.D.S.C.	17. Mons. S. Anne	18. Villa S. Cristoforo	19. S. Ambrogio S.C.	20. S. Andrea S.C.	21. Villa S. Andrea	22. ...	23. ...	24. ...

*S.^{ms} P. Benedictus Monachorum Patriarcha,
Fundator Sac. Monasterij Casinensis, et Pr Abb.*

N. 1779. f.

SANCTISSIMVS P. BENEDICTVS

MONACHORVM PATRIARCHA,

Casinatis Cœnobij Fundator, &
Abbas Primus.

Inter Religiosos Sacri Cœnobij Præsules, quorum piè, præclareq; res gestas litteris consignare decreuerim; nemo sanè est omnium, vnde auspiciatius, illustriusquè principium, quàm ab ipsomet Benedicto admirandæ Sanctitatis Antistite, desumi queat; non eo tantum, quòd infinita numero, virtute immortalis, eruditione conspicua soboles, ad Christianæ Reipublicæ commoda, & decus, ab ipso profeminata est, ac toto Orbe propagata; Sed propterea etiam, quòd ab ijs omnibus virtutù ornamentis cumulatissimè instructus fuit, quæ ad celsissimum sanctimonix, ac venerationis fastigium, Mortalium beatissimos efferre consueuerunt. Nursiam natale solum, Parentes Euproprium, & Abundantiam habuit, apprimè copiosos, & nobiles; Quippe Euproprio ex Aniciorum familia, inter Romanas maxi-

D. Bened. Patriarcha, & Patriarchus.

F mè

Ortus D. Be-
ned. Chri-
stianæ Reip.
maximè salu-
taris;

Sublaensē
petit cremū.

mè celebri, Abundātia pari nobilitate mulier in matri-
monium cesserat; Ex his ortus est Benedictus, anno post
editam salutem octogesimo supra quadringentesimum,
vtroq; Imperio plurimis, maximisq; cladibus debilitato
iam, & ad occasum properante; Quo etiam tempore
Christiana res, soluta passim vetere disciplina, & erum-
pentibus quotidie prauorum dogmatum authoribus,
miserandum in modum ægra laborabat; planè, vt agno-
scas Diuinæ Prouidentiae admirabile consilium, quæ dif-
ficillimis Ecclesiae suæ temporibus Benedictum excita-
uerit, quem furenti Erebo, eiusq; ministris omnia vbiq;
Terrarum pro libidine miscētibus opponeret, cuius ope,
ac magisterio perditī mores corrigerentur, propaga-
retur Religio, Sanctitas effloresceret. Domi exacta
pueritia, Romam ingenuas artes edocendus, è parentum
complexu dimittitur. Verum maturior fuit in Urbem,
aduentus, quàm commoratio diuturnior; quippe adole-
scens verè nobilis, illiberali sodalium conuictu, & proie-
cta in omnem turpitudinem Ciuitatis disciplina offen-
sus; vt eloquentiae, & eruditionis decus, certa pudoris
iactura, vel praesenti probitatis discrimine perquireret,
adduci vllō pacto nō potuit. Igitur Sanctimoniā litteris,
solitudinē Romae, labores, & incōmoda sensuū Lenoci-
nijs generosè praefere, ad auos sublaci Montes, & nuda
saxa, id ætatis, & teneritudinis adolescentulus, quartode-
cimo scilicet ætatis anno, properauit. Hic ad exesi mon-
tis vmbilicum, supernè incubantibus ruinis horrentem,
& vndiq; circumfuso squalore deformem speluncam
adeptus, in eam se dedit, ibiq; tres annos summa rerum
omnium inopia, & nuditate, omnibusq; temporum iniu-
rijs

rijs conflictatus exegit; nemine interim Mortalium eius propositi, ac solitudinis conscio, præter Romanum, insigni religione Cœnobitam, cuius inflammata charitate Benedictus, vti ad Eremum contendens, salutaribus consilijs, & Monastico habitu donatus fuerat, ita quandiu solus egit, modica victus annona, certo dierum interuallo reficiebatur. Sæpius à dæmone occulta vi, & ex insidijs appetitus, nonnunquā aperto quasi Marte laceffit, nunquam non relata victoria superior discessit; tū præsertim, cum ex obiecta mulieris cuiusdam perliberali specie, quā in seculo aspexerat, incendi præcordia, & æstuarè persentiscens, confestim expedito salutari consilio, in proximos vepres vtrō se induit, nec antè nudatum corpus infestis spinarum aculeis configerè destitit, quàm educto per vulnera sanguine, impuri amoris abolita recordatio, & sæuæ libidinis facès extinctæ. Triennio indè elapso certis sermonibus, ac nuncijs passim increbescen-
te Benedicti, eiusq; Sanctitatis fama, non Agrestium modo, & vicinis è Pagis, sed honestiorum etiam, & ab Vrbe Roma ingentes ad eum concursus facti. Breui duodecim Monasteria in ijs montium iugis excitata, quibus per multos annos ita præfuit, vt vberrima virtutum omniū, & religiosæ perfectionis fruge alumnos suos ad veram pietatem, & sanctimoniam excoluerit. Sed vbi primū Benedicti Sanctitas illuxit, Florentius Presbyter nescio quis inuentus est, quem malus dæmon inuidiæ stimulis excæcatum, & satis iam per se furem, vehementius etiam in Benedictum incēderet. Hic Sanctissimo Abbati per insidias sæpè necem machinatus, cum proposito semper excidisset, artem, ac dolos eò transtulit, vt lubri-

Ex Gordia-
no in actis
S. Placidi t. 7.
apud Suriu
fol. 749.

cæ Monachorum indoli per obscœna spectacula pernitiem animi, atq; exitium moliretur; sed ne ità quidem res successit ad votum; nàm prudentissimus Pater profligati pudoris aduersario cedendum ratus, vnà cum ijs, quorū salutem à Florentio anxius timebat, loco cessit. Sed præstiterit rei totius gestæ modum, ac seriem (est enim planè memorabilis) ex Gordiano ipso, qui vitam, & præclara facinora Sæctissimi Martyris Placidi summa fide litteris mandauit, recognoscere. *Hæc (inquit) sollicita mente agitantem Dei famulum, Cælestis Oraculi vox hunc in modum solata est. Vt quid dulcissime, & dilectissime Benedicte tristitia afficeris? nunquid tibi excidit quod ego Discipulis meis loquutus sum, si me persecuti sunt, & vos persequentur? Tibi aliò iter instituendum est, alia sedes perquirenda. Te namque ex omnium mortalium numero delegi; in spiritu meo repletus, Euangelij mei tuba cælestis existes. Surge igitur, & ad Casinum Castrum te confer, eius Prouincia Populos nefandis Idolorum cultibus seruientes, ad veri Numinis notitiam, honoremque traducturus. Ago iam alacriter, sidenterq; præclarissimo muneri te accinge. Ego tecum ero, neque te deseram, aduersarios tuos omnes fortiter deiciens, & expugnans. Proficiscere Idolorum ad pugnam, confortare, & esto robustus, quia Casinum tibi tradam, & illic nominis tui sedes nunquam non duratura firmabitur. His auditis Benedictus Discipulos suos aduocat, eisq; aperit, quæ à Christo Domino in mandatis acceperat. Tum ad mutuam inter se charitatem, susceptique instituti obseruatiam, & obedientiam in primis cultum suo exemplo, verbis amantissimis cohortatus, ac ritè dispositis, quæ ad disciplinæ stabili-*

stabilitatem, & optimum Cœnobiorū regimen maximè
 vsui futura videbantur, Casinum versus, duobus Angelis,
 & tribus Coruis ipsum cōitātibus discessit. Quò cū per-
 uenisset in editi Montis fastigium se recipiens, dæmo-
 num aras, & simulacra, dicatosq; passim inanibus Dijs lu-
 cos, & quidquid vsipiam per eas regiones superstitionis
 visebatur, felicissimo successu intra paucos dies cum
 Sacra prædicatione (cuius à Deo proximè facultatem ac-
 ceperat) funditus evertisset, Casinatem tractū, omnemq;
 illam Viciniam ab agresti cultu, & impia dæmonum ve-
 neratione ad humanitatem, & Christiana sacra traduxit.
 Post hæc, egregiam operam nauauit ijs, qui sublimioris
 vitæ studio incensi ad ipsum confluebant, ex Monasticæ
 disciplinæ norma diligenter instituendis; Quorum sub-
 indè è numero, alijs Romam, & ad proximas Vrbes, nō
 nullis in Galliam, Siciliam, Hispaniam dimissis, cū ma-
 ximus animorum prouentus, & ingens Monastici Ordi-
 nis amplificatio est consecuta, tū Benedicti Sanctitas,
 & Casinatis Cœnobij nomen illustriori vbiq; fama cele-
 bratum. Hæc inter, dum apud Casinum Benedictus alū-
 nos suos moderatur, & Euangelici Pastoris munus in-
 procuranda eius Populi salute, ac spiritualibus commo-
 dis strenuè, ac vigilanter exercet, Romam (per occasio-
 nem generalis Concilij, quod Bonifacius Secundus coe-
 gerat) euocatur. Cui Concilio Benedictum quoque inter
 cæteros Episcopos, ac Sacerdotes præsentem suum no-
 men apposuisse, ex antiquissimo Codice in Bibliotheca
 Vaticana asseruato, compertum habemus. Vndè etiam
 apertè deduxeris, nonnullos minùs probabiliter addubi-
 tare, an Sanctissimus Patriarcha Sacerdotio initiatus fue-
 rit,

Ex Diu. Gre-
 gor. dialog.
 lib. 2. cap. 8.
 & 19.
 Ex D. Th. in
 opusc. 19. c. 4
 circa mediū.
 Item ex Au-
 gustino de
 Ancona de
 potest. Eccl.
 ad Ioannem
 Papā XXII.
 q. 64. art. 1.
 Et in adno-
 tationibus
 Can. genera-
 liter 16. q. 1.

rit,quem supremi Antistitis accitu Romano Concilio interfuisse, atq; vna cum reliquis Episcopis, ac Sacerdotibus Concilij Decreta suo nomine firmasse,euidenter appareat. Sed enim purissimæ vitæ exemplis,& domestici moris temperationi, miraculorum quâ frequentia, quâ splendore multò amplius auctoritatis,ac dignitatis adiectum est.Hinc Benedicti precibus Monachorum inopiæ suppeditata diuinitus annona:mancis, ac debilibus integer membrorum vsus, vita functis,lucis vsura denuò est restituta. Insuper Vaticinij laude insignis, sæpè futuros rerum euentus, in altissima Diuinæ Prouidentiae abyssolatitantes, longè antè prælagijt,prædixitq;. Quin etiam, quoties è re Cœnobij esse, vel seorsim cuiuspiâ priuatis rationibus expedire visum est, tacitas humanæ mentis cogitationes exploratas habuit, quæ seclusis arbitris,remoto in loco peracta fuerant, disertè,atq; ordinatè ipsemet actoribus exposuit. Interim Benedictus nec annis, nec virium imbecillitate fractus, cum cætera perfectæ Sanctitatis,muniâ impigrè,atq; alacriter obibat,tùm precandi studio ità mentem addixerat, vt quidquid aliud ageret,diceretvè,nunquam tñ ab rerum Diuinarũ commentatione diuelleretur. Ex qua Numinis,ac superum,perpetua consuetudine fiebat, vt Angelicâ venustatem oris,ac vultus habitu præseferret,nedum castissimis moribus exprimeret innocentiam.Iam verò ad obitũ quod spectat,non solùm suprema dies multò antè ab eo distinctè percepta est, & aliquot sui instituti alumnis apertè denuntiata;sed quæcumq; mortis genus,diē, atq; horam attingebant,adeò diligenter, distinctèq; est executus: vt non tam diuinasse mortem,quàm sibimet superstiti parenten-

rentasse quodam modo videri potuerit, nam sex diebus antequam naturæ concederet, incolumis adhuc, & planè sanus, sepulchrum iam pridem sibi paratum, recludi mādāt; inde pertenui primò commotiuncula, mox grauiori morbo tentatus, cum proximè imminentem è vita discessum præuideret, deferri se in Oratorium, Diuo Ioanni Baptistæ à se ipso antea dictum iubet; vbi ritè obitis Sacræ Eucharistiæ Mysterijs, receptui ab hac mortalitate canente Deo, inter religiosas suorum preces, ac manus stans, atq; erectus, ad immortalis gloriæ vsuram summa cum alacritate discessit. Ita, qui delitias incommodis, eruditionem Sanctitati, Romanæ Urbis celebritatem Eremi solitudini post habuerat, cumulatissima Numinis beneficentia egregiam cælestis doctrinæ laudem promeruit, omnium Gentium linguis, admiratione, cultuq; celebratur, & liquidissimas superum voluptates, & gaudia æternum degustat.

Stās, atq; ere.
ctus in tem-
plo moritur
anno 543.

SANCTVS CONSTANTINVS.

ABBAS II.

Constantinus, quem Reuerēdissimum valde virum Sanctus Gregorius appellat, quo etiam edocente vitam, & res gestas Sanctissimi Patris Benedicti scripsisse se testatur, ob eximie Sanctitatis, & sapientiæ præclara merita dignus est habitus, qui Benedicto primus omnium in Regimine succederet. Hic optimi Magistri amantissimus Discipulus, strenuusq; emulor, recens

Constantinus
Simplicius,
Vitalis, Bo-
nitus inter
Sanctos Ca-
sinais Cor-
nobij refe-
runtur ab An-
tonio Yepi-
alijsq; apud
ipsū Chron.
Monastic,
tom. 2.

recens adhuc institutum, latius propagavit, erectis apud
exterarum Nationum Monasterijs, in quibus omnes ad regu-
larum normam mores suos, ac studia conformabant obijt
anno 560.

Sedit annos septemdecim.

SANCTVS SIMPLICIVS PRIMVS.

A B B A S I I I.

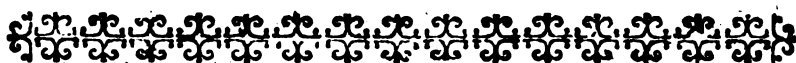
Simplicius è Diui Benedicti Schola, ac
Magisterio tertius, ab eiusdè obitu Con-
gregationem Casinatem temperavit exē-
pla Sanctitatis, & omnium documenta
Virtutum ab egregio præceptore cum
didicisset, insignis Charitatis, ac rerum piè gestarum glo-
ria enituit, Constantinum imitatus, leges non ità pridem à
Diuo Benedicto Monachis exaratas, omnibus Religioso-
rum domicilijs passim legendas, custodiendasq; tradidit;
Hispanis nominatim, dimissa in eas regiones Monchorum
colonia, tantum honoris, ac beneficij est impartitus.
Cumq; ad cetera pietatis, ac solidæ doctrinæ ornamenta,
Poeticam etiam facultatem adiecisset, Sanctissimæ regu-
larum factam à se maiorem promulgationem, carminibus
explicauit. Excessit anno 576. vnà cum Constantino ad
pedes Sanctissimi Patris Benedicti compositus. Horum
corpora primùm à Desiderio Abbate vnà cum Sacris ci-
neribus Carolomani Regis, ac Monachi inuenta sunt an-
no Domini, 1071. deindè à Ioanne Cardinali de Arago-
nia

Ut ex Petro
Diacono in
Sermonibus de
Octaua San-
cti Benedi-
cti.

nia(cui Sacri Casinatis Monasterij cura demandata fuerat) anno salutis 1484. Postremo à Simplicio Caffarello Abbate huius nominis secundo, tertiū detecta anno Domini 1637. insignem sui cultum, ac reuerentiam in Monachorum animis ingenerarunt.

Uex publico documēto Notarij Christoph. Peronij de S. Germano asseruato, in Archiuo Casinensi.

Sedit annos sexdecim.

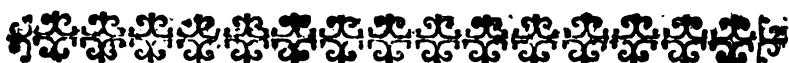
SANCTVS VITALIS.

A B B A S I V.

italis ex eodem Diui Benedicti felicissimo contubernio, Sanctissimaq; disciplina, supremo inter suos magistratu est insignitus; quo in munere, sicuti comper-
tum est laudabiliter illum, atq; integerrimè se gessisse, ità dubitari non potest, quin multa nominatim perpetrauerit, ad promouendam suorum virtutem, ad excitandos Posterorum animos ardenti cupiditate æmulationis idonea, quæ idcirco silentij tenebris inuoluta delitescent, quòd nostrorum hominum solemnibus, ac perpetua cōsuetudo fuit, vt egregijs actionibus perpetuò occupati, ad Sodaliū res gestas (nisi summæ necessitatis, utilitatisuè ratio exposceret) minimū temporis, atq; industriæ conferrent.

Sedit annos sex.

SANCTVS BONITVS.

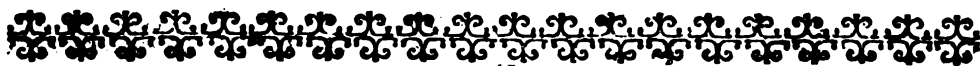
A B B A S V.

Vo tempore Bonitus antiquæ probitatis,
 & eximij meriti Antistes, rem Casinatæ
 curabat, sui regiminis anno sexto, ab obi-
 tu Sanctissimi Patris Benedicti quadra-
 gesimo septimo, inopinatæ calamitatis
 grauissimo casu coactus est, vnà cum so-
 cijs loco excedere; nam Zotho Beneuenti Dux magna
 Longobardorum manu stipatus, cum Cœnobium noctu
 ex improuiso inuasisset, immanissima feritate direptum,
 euersumq; subiecto igne, æquauit solo. Fuit hæc insignis
 illa clades, de qua Diuus Benedictus, cum adhuc in hu-
 manis ageret, à se cælesti in lumine præuisa, Theopro-
 bum, genere, ac moribus prænobilem, commonefecer-
 at, fusisq; precibus, & ingenti lacrymarum vi, Monacho-
 rum omnium vitam, & incolumitatem à Deo im-
 petrauerat. Interea Bonitus, & Sodales omnes
 (vno excepto Antonino, egregio illo
 miraculorum patratore, qui Sur-
 rentum se recepit) concubia
 nocte aufugientes, iter
 Romanum inten-
 derunt.

Bonitus apud Casinum Abbatem egit sex annos.

Ap-

APPENDIX.

De Lateranensis Cœnobij Abbatibus.

S erat per hac tēpora calamitosissimus Italia status, miserrimaq; conditio; ut Longobardis crudeliter ubiq; & impunè grassantibus, nulla Vrbs tam munita, nullus locus tam remotus inueniretur, quò illi suis incursionibus non perrumperent, unde pradas non agerent, ubi memoranda crudelitatis, & avaritiæ signa non relinquerent: Sed Monachorum domicilia eò etiā facilius ipsorum rapinis, ac direptioni patuere, quò extra Vrbes constituta, pleraq; minus habebant presidij ad subitos impetus, ac repentinas Barbarorū impressiones repellendas. Neq; Cœnobium Casinas, tametsi editi Montis Fastigio impositū, eius cladis acerbissimam calamitatem effugere potuit, quam multis antè annis ipsius Author, ac Parens Benedictus futuram prænuntiauerat. Longobardis igitur nocturna bonorū populationi intra Casinatem domum intentis, Monachi cū Bonito Abbate: silentij, ac tenebrarum beneficio furtim elapsi, Romam (secum asportatis D. Benedicti vestibus, ac regula, quam ipsemet sua manu conscripserat, alijsq; maioris pretij, ac momenti rebus) incolumes ex fuga deuenere; ubi ad Pelagium Pontificē adēūtes, comiter ab eo, benignèq; accepti sunt, & in Lateranensi Monasterio (cui Valentinianus iamdiū præsidebat, supra eximiā vitæ sanctitatem, ipsiusmet etiam D. Benedicti consuetudine, ac magisterio venerabilis)

bilis) collocati. Ex hac porro Coenobij utriusq; Cõuictorum, non Domicilij magis, quàm instituti, atq; animorum coniunctione, una, atq; eadem Congregatio Casinas coaluit, quam unus, idemq; Praeses, & utramq; domum pari auctoritate moderabatur. Delecti continuo duodecim, qui Casinum contendentes, Diuorum, Benedicti, ac Scholastica Sacra Pignora intentissimis excubijs custodirent, retentaq; deinceps consuetudo (quoad instauratũ est à Petronace Domicilium Casinas) ut quotannis in vicarij laboris, ac vigilia locum totidem succedentibus, priores Romanum Sodalitũ repeterent. Quo postea ex loco tam multi ad Christiana Reipublica gubernacula nostri ordinis homines euocati sunt, ut verè totius Sanctitatis, & meliorũ artium clarissima palastra, idemq; posset Romanorum Pontificum Seminarium nuncupari. Neq; dubium est, quin rationes ad hoc ipsum comprobandum per multa, aliaq; insuper dignissima relata suppeterent; nisi (magno sanè, atq; irreparabili detrimento) locum ipsum, & uniuersa Tabularij monumenta idem casus sustulisset; ut molestissimè mihi ferendum sit, exceptis Abbatum nominibus, tã longo annorum decursu nihil aliud relictum esse, cuius appositione mearum obscuritatem lucubrationum hoc loco illustrarem. Sed spes est, breui fore unum aliquem è nostris, qui honestissimo hoc munere (quod iampridem laboriosè urget,) feliciter, ex animi sententia defungatur. Caterùm cum locus apud Lateranum angustior esset, quàm ut admittere tot religiosorum hominum multitudini sufficeret, ab eodẽ Pelagio denuò constructus est, qua Romanum Pontificem decebat, Aedium laxitate, ac magnificentia.

ABBATES CASINATES
ROMAE LATERANENSI
COENOBIO PRAESIDENTES

SANCTVS VALENTINIANVS

ABBAS PRIMVS.

Valentinianus S.P. Benedicto Praeceptore, ac Du-
ce Monasticā Vitam professus, ab eodem La-
teranensis Domicilij primus omnium dele-
ctus est Abbas. Huius inter alios narratione,
ac testimonio D. Gregorius Papa Sanctissimi Patriarchæ
nostri Vitam litterarum monumentis commendauit: Hoc
eodem Valentiniano Praeside, Monasticus ordo per om-
nem Britanniam, & Scotiam (teste Petro Diacono, in fe-
rie, quā scripsit, Abbatum Casinatis Cenobij) dilatari est
coeptus. Gregi suæ curæ, ac fidei commisso, religio-
sissimæ Vitæ documentis, nedum pijs coh-
orationibus, insigniter profuit. Diu Gre-
gorio adhuc Pontificatum admi-
nistrante naturæ concessit,
inter beatos Cœli Ci-
ues ab Romana
Eccle-
sia connume-
ratus.

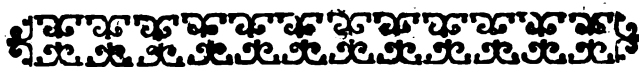
††

CCL

GRE.

GREGORIUS LATERANENSIS

A B B A S I I.

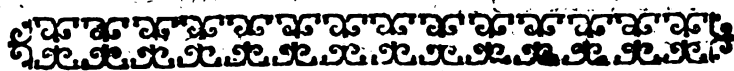
SANCTVS THEODORVS.

A B B A S I I I.

Petrus Dia-
conus de vi-
ris illustri-
bus Mona-
sterij Casi-
nensis.

Theodorus SS.P. Benedicti Discipulus, vir egregie pius, ac Sanctus, Charitate in primis, & abstinentia fuit admirabili. Huius tempore Sanctus Faustus, Monachus è nostris, qui Sanctum Maurum D. Benedicti iussu, in Galliam fuerat comitatus, eiq; viuenti perpetuo adheferat, ad Lateranense Monasterium regressus est, vbi vitam eiusdem Sancti Mauri perscripsit, eamq; Bonifacij, Summi Pontificis auctoritate comprobata, emisit in vulgus.

IOANNES LATERANENSIS.

A B B A S I V.

DE hoc Abbate, alijsq; insuper septē, quos habuit ipse in Lateranēsi administratione successores, nihil dum præter sola nomina potuimus, ex antiquitatis tenebris, in lucem eruere.

LEO

SACRI MONAST. CAS. 55

LEO LATERANENSIS

ABBAS V.

VRSVS LATERANENSIS

ABBAS VI.

AGAPITVS LATERANENSIS

ABBAS VII.

LEO SECVNDVS LATERANENSIS

ABBAS VIII.

IOANNES SECVNDVS LATERANENSIS

ABBAS IX.

THEOPHILVS LATERANENSIS

ABBAS X.

ADRIANVS LATERANENSIS

ABBAS XI.

ABBA-

ABBATES CASINATES

APVD CASINVM

SECUNDO

COMMORANTES

SANCTVS PETRONAX.

A B B A S V I.

Chronico,
Casinense,
Petrus Dia-
cunus, & An-
tonius Ye-
pius.

ET communiter Monachorum familiae omnes, & Casinas Sodalitiū nominatim, si cuiquam alij, secundū Authorem, & Magistrum suum Benedictum, Petronaci sanè plurimū debent, cuius antiqua probitate, singulariq; sapientia effectū est, vt Monastica res, penè iam intermorta, reuiuisceret, & magna cum laude celeriter, latissimèq; propagaretur. Gregorius Tertius, eximia virtute Pontifex, & in religiosum nomen egregiè animatus, molestissimè ferebat, post Longobardicam Casinatis Domus euersionem, præclara quoq; Diui Benedicti instituta, propemodum neglecta iacere, vbi multos annos feracissimo Sanctitatis prouentu tantoperè floruisent. Hac re sollicitus, Petronacem (qui Brixia Romam profectus in Vrbe adhuc degebat) ad se se accersitum, adhibitis cohortationibus permouit,

vt

vt collapfam in Casmati Montē sedem reficere conaretur. Datis igitur è Lateranensi Cænobio aliquot itineris comitibus, & laborum administris, hominem ad iniuncti muneris prouinciam benè precatus dimisit. Consilij salubritas euentus felicitate comprobata; Nàm Petronax erectum, qua maxima celeritate potuit Monasterium arctissimis legibus, ad veterem Ordinis integritatem reparandam consentaneis communiuit, neq; tamen renascentis instituti rigor, vel Seuerioris Præfecti asperitas multorū studia retardauit, quominus efflorescenti denuò familiæ ad pristinā Sæctitatis laudē, libentissimis animis se ipsos adiungerent. Diceres Diui Benedicti felicissima tēpora rediuiua disciplinæ obseruatione recurrisse; vsq; adeò ad Regulæ præscriptum exactè omnia referebantur ab omnibus. Hinc Domicilium Casinas antiquo religionis cultu, ac splendore breui recuperato, cum innumerales eduxit præstati sapientia, & integritate alumnos; tum verò multis quoq; latifundijs, ac vectigalibus piorum hominum benignitate insigniter est auctum. Quippe Ordini nostro solemne, ac parpetuū fuit, vt hoc opibus abundaret magis, quò in Diuini obsequij cultum, susceptiq; instituti obseruantiam diligentius incubuit. Tamesi autem Petronax reliquarum omnium virtutum, præsidijs, quas in Sanctissimi Cænobij Præfecto elucere parerat, egregiè fuit instructus; præcipuè tamen inflammata quamdam communis disciplinæ tuendæ voluntatē, ac zelum præ se tulit, cuius admonitu non modò à cæteris sodalibus, sed à duobus etiam Regibus, totidēq; Reginis, quos in religiosa palæstra formandos, fingendosq; suscepit, totius domestici moris arctissimam cu-

Petronax à Gregor III. Pont. Casinū missus, Cænobium, & disciplinam restituit.

Cænobium cum Sanctitate, opibus etiam augeatur.

H

stodi-

studium seuerus exigebat; præteritæ maiestatis recordationem, & tumentes seculi spiritus, abiectissimis functionibus prudenter contundens, ac proculcans; quippe Carolomanum, multiplicis regni administratione, rebusq; præclare gestis apud francos antea celeberrimum, infimo primum Coquinæ ministerio, tum pascendarum ouium muneri addixit: & Rachisio, qui Longobardorum populis imperitauerat, ferendæ vineæ, suisq; manibus excolendæ laborem demandauit: Nam Thesium, eiusdem Rachisij vxorem, & Ratrudam filiam, ad mōtis radices, cū alijs Sanctimonialibus peculiari Cœnobio inclusas, ad pietatē instituens, earū profectum, & constantiā similibus religiosæ humilitatis, ac patientiæ tentamentis explorauit; Illustri utiq; ac memorando in paucis ad Sacrorum Cœtuum Rectores documēto, ne auitæ disciplinæ seueritatem, ac robur, cuiusuis subditorum languore, ac desidia infringi sinant, vel remitti; cum longè consultius sit, honestiusq; clarissimis ortos Natalibus ab Religionis ingressu arcere, quàm cum tenui primæ institutionis iactura in conuictum, ac Societatem aliorum recipere; Si quidē dicatis Deo familijs, non aduentitio secularis potentie, ac nobilitatis splendore; Sed ardenti humilitatis studio, honorumq; contēptione, ac fuga verū decus, & germana nominis celebritas comparatur. Erunt opinor, qui Petronacem eo nomine fortunatissimum statuant, ac iudicent, quod duo Regum paria (inaudito prius exemplo) ad religiosam vitam admisit, ac rexit; at mihi non minùs admirabilis videri solet, ac beatus, propterea quod spectata probitate, & Monestice disciplinæ zelo conspicuus, iacentem, ac penè extinctam in

no-

nostra sodalitate cælestis Philosophiæ exercitationem, secundissimo euentu subleuauit, & Monasterium Casinas Longobardorum clade attritum, deiectumque eò splendoris, ac magnificentiæ prouexit; vt noualium instar, ad vberiore segetis prouentum aliquandiuferiari, & quiescere permissum, non autem in carduos, ac sentes, tanquam malignus, effectusue ager, sterilefcere inerti otio, ac siluescere, Diuinæ Prouidentię beneficio videatur. Hoc eodem tempore reflorescentis apud Casinum religiosæ disciplinæ fama latissimè peruagata, Bonifacium nostri ordinis clarissimum Sidus, Archiepiscopum Moguntia, ac totius Germaniæ Apostolum adduxit, vt Monasticæ vitæ normam Germanorum populis genuinam, synceramq; tradendi cupidissimus; illam è Casinati Cœnobio, tanquam purissimo è fonte hauriet. *S. Bonifacius* (inquit Cardinalis Baronius) *ut quàm exactissimam Monasticam disciplinam Germania populis traderet, ab ipso fonte eam haurire curauit: nimirum è domo ipsa prima, atq; primaria Sancti Benedicti Abbatis, hoc est è Monasterio Casinate; cuius rei gratia misit illuc Sturmium discipulum suum, ut aliquandiu illic moratus, disceret cultum perfectissimum Monasticæ vitæ; quamuis ipse Bonifacius à puero Monasticus fuisset imbutus institutis in Anglia.* Porro suscepti à Petronace regiminis anno 17. Zacharias Pontifex Casinatem Basilicam ritu, ac pompa maximè solemni dedicauit, Archiepiscopis tredecim, Episcopis verò sexaginta octo præsentibus; Quo tempore idem Pontifex inuenta à se Diuorum Benedicti, & Scholasticæ corpora, nulla parte læsa, aut diminuta, vti repereat, ita prorsus intacta, illibataq; reliquit. Gisulfus Beneuenti

Annal. to. 7.

Ut ex Bulla
eiusdè Zach.
de Cōsecra-
tione Eccle-
siæ Casinensis

Dux, Luitprandi Longobardorum Regis, nepos Casinū per hos dies religiosissimè inuisens, Monachorū insigni probitate, ac Sanctimonia captus, tam liberalem, ac munificum se præstitit, vt nemo vnquam (si ab vno Tortul-
lo discedas) plura, meliorauē Casinantibus obtulerit. Scani-
perga Gisulfi vxor, piam mariti liberalitatem imitata,
Templum ab falsa Idolorum religione, cui diutius in
Casinati Castro deseruierat, Christiano ritu exemptum,
Petri Apostolorum Principis nuncupatione, elegantibusq;
picturis, & Sacra supellectile vberim, ac prætiōse
decoratum, Monachis dono dedit. Zoto Beneuolenti Prin-
ceps, Longobardorum ē stirpe, Domicilium Casinas euer-
terat: nunc Gisulfus ex eadem gente, eiusdemq; ditioris
Dominus, domum eandem sua benignitate, ac munifi-
centia stabiliuit: illustri nimirum cælestis prouidentia
admonitu, quæ ad religiosos cœtus alendos, ditandosq;
(modo, vt ipsi reiecta in Deum spe, suas illi rationes om-
nes committant, nec suo muneri desint) ijs ipsis vtetur,
(si aliorum destituantur benignitate) quos antea aduer-
sarios, hostesq; capitalissimos habuerint; tantum abest,
vt Regnum Dei, eiusq; iustitiam studiosè quærentes per-
missura sit, rebus ad victum, cultumq; necessario requi-
sitis, destitui. Deniquē Cardinalis Baronius de Casina-
tis Monasterij Sodaliū felicitate, ac numero, sub Petro-
nace Abbate, hæc litterarum monumentis consignauit.
*Mirum dictu, quanta mox ex noua plantatione Petro-
naxis, propagata fuerint eo in loco germina Mona-
chorum, & aucta ipsorum examina instar apum, quæ
ex turgescuntibus aluearijs procedentes, in diuersa Orbis lo-
ca ad fœtus multiplicationem volauerint. Demum Pe-
tronax*

Annal. ro, 9,
anno 718.

tronax sanctitate, ac rebus gestis clarissimus migravit in
Cælum anno 753. pridie Kalend. Maij, sepultusq; est in
porticu, iuxta Aedem Diui Martini.

Præfedit annis duobus, ac viginti.

OPTATVS.

ABBAS VII.

Patrus Petronacis administrationem Monacho-
rum suffragijs, pie, ac laudabiliter tenuit annis
quatuor. Obijt pridie nonas Junij.

HEMERIS.

ABBAS VIII.

Emeris Optato subiectus annum gessit Ma-
gistratum. Vita functus XV. Kalend. Au-
gusti, prope Ecclesiam Sancti Patris Benedi-
cti sepultus est.

GRA-

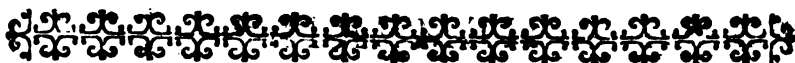
GRATIANVS PRIMVS

A. B. B. A. S. IX.

Ratianus eodem anno idem munus cum admisisset, magno cum splendore, pariq; cum laude in eo se gessit. Obijt 11. Kalend. Septembris. Per eos dies oblatum fuit Casinatibus amplissimum illud Sanctæ Sophiæ Templum in Vrbe Beneuentana, vbi corpora Sanctorum duodecim fratrum condita seruantur, itemq; Monasterium Sanctimonialium eadem in Vrbe, ab Arichi Beneuentano Principe constructum.

Præfuit annis quatuor, mense vno.

TOMICHS.

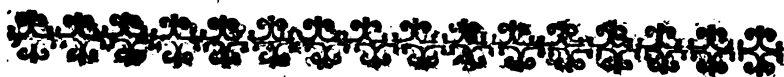
A. B. B. A. S. X.

Tomichis ad Casinatis Abbatiae gubernationem post Gratianum euectus est; eo Præfide multi Casinatum Patrum perstudiosi, Cœnobium amplis muneribus adauxere. Obijt Tomichis anno 769. Octauo Kalend. Februarij.

Præfuit annis sex, mensibus quinque, diebus vno, ac viginti.

Po-

P O T O.

A B B A T I.

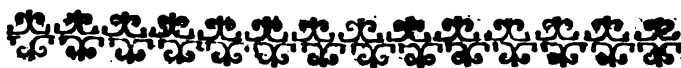
Oro in Abbatem electus, è re Monachorum publica, suaq; è dignitate præsuit. Hic ad extrema Casini Montis Diuo Benedicto ædiculâ crexit, quæ postea structuris aucta, & Sancti Salvatoris nobilitata vocabulo, in Principem Germanensium Basilicam evasit, habuitq; cohærens sibi Cœnobiū usq; adeò amplum, & insigne, vt trecenta in eo Monachorum capita numerarentur. Aliud quoq; Sacellum in honorem Diui Michaelis Archangelî construxit, in colle è regione Cœnobij Casinatis; quo in loco progrediente tempore Oliuetum succreuit, quod ab eodem Archangelo mutuo nomine, Sancti Michaelis de Monte appellatur, illudquæ picturis, ac versibus exornavit. Vita fundus iuxta Aedem Sanctissimi Patris Benedicti tumulatur.

Templum S. Salvatoris ex ædificat.

Aliud item D. Michaeli dicatum.

Sedit annis quatuor, mensibus quinque.

Theo.

THEODEMARVS.

ABBAS XII.

Deiparæ cul-
tor perstu-
diosus faciã
illi Aedem
adificat.

Chron. Cal.
lib. 1.

Theodemarus suscepta eodem anno Casinati Præfectura, Monachis ad omnem virtutem, ac sanctimoniam præluxit. Ardenti studio inflammatus, honorem, ac cultum in Deiparam Virginem amplificandi, Templum illi erexit, cui vulgo D. Marię de Quinque turribus nomen est factum, propè fontem, vnde Lyris fluuius suam originem, ac principium ducit. Carolus Magnus Francorum Rex, Carolomani Regis, & Casinatis Cœnobitæ Nepos, sex nostri Ordinis Alumnorum parens, Lotharij Imperatoris (Monachi item è nostris) Avus paternus, Theodemaro Abbate, omnium Imperatorum primus, Casinum summa pietate adiit, primusq; regijs muneribus cultum, insigni priuilegio communiuit. Quo etiam tempore idemet Carolus, vt Leo Ostiensis noster auctor est, Romæ, Adriani Pontificis rogatu, amplissimam bonorum donationem à Pipino Patre, seque ipso aliquot antè annos, Stephano Tertio in Gallia degenti concessum, sua, suorumq; Procerum manu, promptissimo animo firmavit. *Interim verò, (inquit Ostiensis,) cum Papiam obsideret Carolus, amore Principis Apostolorum; in ipso Sancto Paschali Sabbatho, cum multis Episcopis, Abbatibus, atq; Iudicibus venit. Et celebrata ibi Paschali festiuitate, à prædicto Papa*
Adria-

Adriano commonitus, simul atq; rogatus est, ut donationem illam, quam genitor eius Pipinus, unà secum Beato Petro, eiusq; Vicario Donno Stephano Papa dudum fecerat, adimpleret in omnibus: Cuius postulationibus idem Rex annuens bono, ac libenti animo aliam donationis permissionem ad instar prioris describi praecepit, per Etherium Notarium suū, eamq; propria manu Rex ipse corroborans, & uniuersos Episcopos, & Abbates, Duces etiam, & Graphiones, ac plures, qui secum venerant, honoratos, ibi subscribere faciens, super altare Beati Petri, manu propria posuit, Et tam ipse Rex, quàm & uniuersi Magnates eius, id se in perpetuum conseruatueros, Beato Petro, & eius Vicarijs, Sacramēto terribili firmauerunt. Idem Carolus per Casinates Monachos instituti nostri disciplinam mirificè propagauit in Gallia. Nam ad hūc Abbatem (Theodemarū) teste Leone Ostiensi, idem Carolus per Aldegarium Episcopum litteras à Francia distinauit; rogans, ut aliquot sibi de Monasterio Beati Benedicti Monachos ad ostendendam in illis partibus regularis disciplina normam transmitteret. Quod & fecit, mittens illi etiam Regulam, & Hymnos, qui tunc ex traditione Regula in hoc Monasterio canebantur. Pondus quoque librae panis, & mensuram vini, nec non & mensurā calicis, quam in mixto seruitores debent accipere. Et uniuersam consuetudinem, qua in loco tunc temporis habebatur, in scriptis ei transmissit. Eiusdem etiam Imperatoris lege, & Adriani Pōtificis Decreto, Cœnobium Glanofolienſe, à Sancto Mauro apud Francos extructum, Casinati Monasterio subiicitur, his legibus, ut Abbas à suis electus, Magistratum ne capeſſeret, nisi præuia Casinatis Præfecti benedictione: Casinum quinto quoque anno proficis-

I

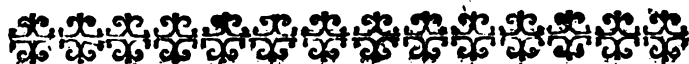
retur,

Leo Ostien:
Chron. Caf.
l. i. c. 12.

Idem ibidē

retur, per totā Galliam vices gereret Casinatis Abbatis ,
infra quem, proximo loco sederet. Theodemaro Abbate,
Paulus Diaconus scriptis iam suæ gentis Historijs, & De-
siderij Longobardorum Regis (cui à secretis fuerat) gra-
tia notissimus, Casini Monachum induit. Theodemarus
etate iam prouectior mortem obiit.

Præfuit annos vnde viginti.

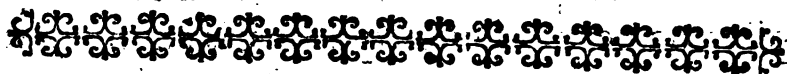
GISVLVS.

ABBAS XIII.

Gisulfus clarissima Beneuentanorum Princi-
pum progenies, Abbatis dignitate insigni-
tus, sui generis excellentiam, & Monacho-
rum de ipso expectationem egregiè sustē-
tauit. Cum videret Superiorum Præsidium
sanctitate, ac solertia res apud Casinum optimo loco cō-
stituas, tū quæ Cænobij opes, ac redditus, tū verò in
primis, quæ domesticæ disciplinæ integritatem spectarēt,
maturè prouidit, vt ab alijs laboriosè parta, diligenter ip-
se conseruaret, ac tueretur. Deindè Sacris Aedificijs ad-
iecto animo, Monasterium inferius S. Saluatoris, aliàsque
præterea Basilicas alijs in locis substruxit; vnam præser-
tim Apollinari Martyri (vbi nunc Vicus est Sancti Apol-
linaris) alteram Sancto Angelo, prope Vallem Lucis, Sa-
eras, dicatasque voluit. Multorum insignis pietas, ac munifi-
centia

centia in nostros homines, Gifulfo, Rectore, Cœnobium fortunis, pagis, oppidis locupletauit. Naturæ concessit nono Kalend. Ianuarij, iuxta templum Diui Benedicti tumulatus.

Sedit annos unum, ac viginti.

SANCTVS APOLLINARIS.

A B B A S X I V.

Et si cæteris de rebus, quas Apollinaris sanctissime gessit, vti nimis ieiunè loquuntur, ita prorsus reticerent historiæ; nos tamen ex eiusdem Casinati Præfectura probatissimos mores, insignemq; sapientiam haud temere, dubitanterq; coniectaremus; Siquidẽ cum celebre illud Monasterium per quindecim annos integrè, ac laudabiliter ab ipso administratum fuerit, quo tempore, florente domestici moris obseruantia, nemini dabatur per aliena suffragia turpi ambitu, & perfricta fronte emendicata, ad honores irrepere, sed sua cuiq; virtus, & probitas modestissima prensatrix simul, & conciliatrix erat dignitatum: illud planè conficitur, Apollinarem, qui supremi Magistratus gubernacula communi Patrum consensu recepta, tandiu est moderatus, non mediocri probitate, ac prudentia claruisse. Cæterum Apollinaris sanctitas exploratæ virtutis innixa basi, firmitus constitit, quàm vt à nobis nũtantia

Chron. Cas.
l. i. c. 18.
Lignum vi-
tę lib. 1. &
alij commu-
niter.

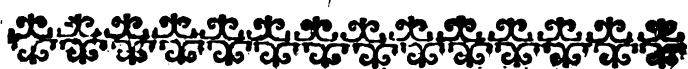
coniecturarum fulcimēta desideret: Nam Monachi Casinates tūm annuversaria celebritate praestantissimi Viri memoriam percolunt, tūm sacros eiusdem cineres, ad Aram Diui Bertharij Martyris reconditos, praecipua religione, cultuq; venerantur. Id autem vetustissimo maiorum suorum exemplo, & auctoritate, tūm celebris etiam prodigij fama permoti, quo Apollinaris eximia virtus illustri miraculo est confirmata. Cum enim aliquando praedia Monasterij inuisurus, ad Garilianum Fluvium devenisset, nec vlla praesentis cymbae opportunitas, qua traiceretur, appareret, tūm Apollinaris, qui plurimum fiduciae in celesti praesidio collocauerat, edito in aduersum flumen viuifica Crucis signaculo, nihil trepidans, timensvè, super vadas securus ingreditur, Diuinaq; ope, in vltiorem ripam, nec madidis vestigijs transmissio amne, euasit incolumis. Equidem vel ex hoc tam admirando prodigio persuasissimum mihi est, Apollinatem per omnem religiosae vitae cursum, luculenta pulcherri-
mae virtutis documenta praebuisse; quae si literis consignata extarent, & iucunda Posteritati ad cognitionem essent, & ad exemplum, atq; imitationem salutaria. Verū enimvero de Apollinari pauca, quae traduntur, adeo sunt praecleara, vt quemuis, ingenij tantum non hebetissimi, admoneant, nihil illi ad immortale decus, & sempiternam nominis celebritatem defuisse, qui Benedicti sanctimoniam eiusdem muneris, ac loci Praefectura, quindecim annis integerrimè administrata, sedulo est imitatus; quiq; Gariliano flumine impune calcato, Petri Apostolorum Principis illustre miraculum, rediuiua magnitudine prodigij representauit. Per id tempus Lodouicus

Im-

Imperator, (qui ab eximia probitate Pij cognomē sortitus est,) Caroli Magni filius, paterni amoris, & obseruantia in Diui Benedicti alumnos, hāres, & æmulator, Vitæ Monasticæ desiderio, Imperiū, & subiecta sibi Regna deferere statuerat, idq; ita seriò, constanterq; vt nunquam ab ea mente reuocari potuerit, donec Gallia totius Procerum, dissuasionē, ac precibus, (qui longè gratius Diuino Numini, ipsiq; multò consultius censuere, si pro temporum, quæ agebantur, conditione, creditos sibi à Deo Populos, qua instituerat æquitate, sapientia, & religione moderari pergeret, quàm si abdicato imperio, ac regnis, intra vnius Cænobij septa priuatus, includeret se se) parere coactus est. Paruit igitur Cæsar concordia Principum sententiæ, & auctoritatē, ac, ne vnus plus sapere velle, quàm tam multi sapientes viri, videretur, in optatissimo mortalium statu inuitissimus perdurauit. Sed animo in nostrum Ordinem semper propensiore, quidquid ad eum tutandum, amplificandum, illustrandum facere arbitraretur, omisit nunquā. Nominatim perhibent eum, vnus adhuc Aquitanie Regem, à Carolo patre institutum, viginti quinque Monasterijs exædificatis, Diui Benedicti Sodalitatem in ea Prouincia instruxisse: quem tamen numerum longo deinde interuallo excessit, reliquis omnibus paternis regnis, atq; imperio pristina ditio cumulatā. Sed haud scio, an vllum aliud beneficium liberalissimus Princeps in nos maius cōtulerit, quàm cum eius iussu Aquisgrani in Regia, conuentus indictus est, Monachorum disciplinæ apprimè honorificus, ac salutaris. In quo conuentu Abbatum, ac Monachorum frequentissimo, quænam corruptelæ ad illud tempus sacri instituti puritatem infecissent,

sent, vnde ortæ, ac propagatæ, quibus remedijs tolli in præsentia, quibus in posterum prohiberi possent, diligentissimè inuestigatum est, & prudētissimè sancitum. Porro religiosi confessus (cui semper Imperator interfuit) Decreta duobus, ac septuaginta articulis distincta, tantū momēti, ac ponderis sortita sunt, vt non modò alibi passim ab omnibus Monachis, sed vel in Casinati monte eodem ferè studio, ac cultu, quo Legislatoris nostri sanctissimæ leges seruarentur: Neq; tamen Ludouici munificentia tam insignis, intrà vnius Benedictinæ familiæ limites se tenuit; sed ad alios etiam pro cuiusq; virtute, ac merito abundè se expandens, in Romanam præsertim Ecclesiam copiosissimè effusa est. Si quidem Leone Ostiensi teste: *Hic Ludouicus pactum constitutionis, & confirmationis fecit Beato Petro, eiusq; Vicario D. Paschali, ad instar priorum parentum suorum Pipini, & Caroli, & propria manus signaculo, ac trium filiorum suorum illud corroborans, decem Episcopos, & octo Abbates, & Comites quindecim, Bibliothecarium, Mansionarium, & Ostiarium, in illo subscribere fecit, & per legatum apertum Legatum S. R. E. Theodorum Nomenclatorem, Donno Paschali Pape transmissit.* *†* *Præfuit annis quindecim* SAN-

Lib. 1. c. 19.
Chron. Cas.
anno 828.

SANCTVS DEVS DEDIT.

ABBAS XV.

Vandoquidem ea tempora Casinati Cœnobio impendebant, quæ insignis constantiæ Præfectum, contra furentis Tyranni cupiditatem, & avaritiam exposcerent; defuncto Apollinari, Deusdedit ex sui nominis ratione, Diuino planè nutu sufficitur. Qui cum parem virtutis excellentiam cum Apollinari ad gubernandum attulisset, longè tamen disparem nactus est eius exercendæ, atq; illustrandæ materiam. Sichardus Beneuenti Princeps, ætatis, & consilij imbecillitate adolescens, vbi vnà cum defuncto Patre (quem Deusdedit liberalissimum in Casinates expertus fuerat) animi moderationem, clementiam, æquitatem eodem feretro extulisse visus est, Principatu in tyrannidem verso, non tam populis dominabatur, quàm suis ipse cupiditatibus, per summam turpitudinem seruiebat; quarum impotenti æstu, ac furijs actus, ità contrarias in partes animo distrahebatur: vt sordidæ tenacitatis laqueo arctissimè constrictus, in omnem tamen fœdioris intemperantiæ licentiam, effusè dissolueretur. Ergò dum cumulandæ pecuniæ vias omnes inuestigat, de Casinatis thesauri opulentia, per suos exploratores fit certior; nec mora, accersito ad se Abbate, contendit certam auri, & argenti vim, mollioribus ab eo verbis extorquere. Verū cū
Deus-

Sichardi
de prauati
mores, ac ty-
rannis.

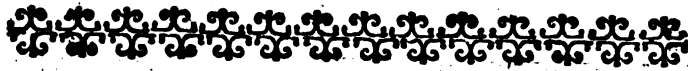
Deusdedit constanter respondisset , se,tùm Christianis legibus,tùm eius muneris,quod gerebat,religione prohiberi , quominus oblatas Cœnoblo facultates cuiquam mortalium impertiret;ad minas , terroresq; deuentum est;Cum,ne ità quidem res ad votum succederet,Sichardus conijcit illum in carcerem , periculum facturus,an incommodis, pœnarūq; acerbitate,inuicti Antistitis constantia labefactari posset,quæ prece,ac terroribus tētata , expugnari nequiuerat ; sedenim Deusdedit tetri carceris squalore, inedia, atq; ærumnis diū conflictatus,vitā in vinculis,non religiosi pectoris libertatem,ac propositum amisit . Crebra subindē miracula,fugatiq; obsessis è corporibus Dæmones,clarissimam extincti Abbatis virtutē diuulgarunt ; mox Romāna Ecclesia nomen , ac memoriam sacris fastis,solemni ritu,ac cæremonia cōsecrauit . Hunc in modum Sichardus,feritatis , & auaritiæ suæ armis contra imbecillum senem irritō conatu exertis , vel inuitus didicit , in homine Monasticis disciplinis probè communito , tantum animi, ac roboris ad extremam vsq; senectutem perdurare, vt morte fortiter oppetenda cuiuslibet tyranni atrocem vultum , minas,supplica irridere possit , cuius infensum nomen armatorum cateruæ perhorrescunt , nutibus trepidanter obsequuntur. Hoc eodem tempore Monasticus ordo feracissimus Martyrum Ager,ditissimo prouentu in Hispania exuberauit , ducentis alumniis Cœnobij Săcti Petri de Cardinia Christi cultum,ac Religionem constanter propugnantibus, à Zafna Saracenorum Rege , crudelissimē trucidatis . Ferunt Claustri pauimentum,vbi fortissimi milites gloriosa morte occubuerunt,sanguineo colore respersum,quotannis.

Deusdedit
in carcerum
truditur.

In vinculis
extinctus mi
raculis cor
rycat.

Ducēti Mo
nachi in His
pania Mar
tyrū subeūt.

nis apparere, die ipsorum certamini, ac felicibus Triumphis consecrato.

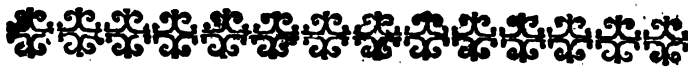

HILDERICVS.

ABBAS XVI.

HE Hilderico Casinati Abbate, præter ingenij, ac prudentiæ clarissimum nomen, illud tantum perhibetur, Pauli Diaconi vitam (quo usus erat Præceptore) versibus exornasse. Scripsit Pauli Diaconi vitam.

Sedit diebus septendecim.

AVTHPERTVS.

ABBAS XVII.

AVTHPERTVS triennali administratione, ac immortalibus beneficijs Sacrum Cœnobium cumulauit, Animum Sanctissimis moribus, mentem humanioribus litteris, & Sacrarum Scripturarum peritia cum imbuisset, subditis integerrimæ vitæ exemplo, Bibliothecam eruditissimi ingenij multiplici partu instruxit. Demum im-

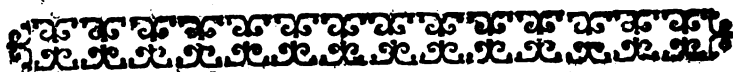
Editis voluminibus celebris.
An. 839.

K

petra-

petratis à Lothario Francorum Rege privilegijs, migravit è vita.

Sedit annis tribus.

BASSATIVS.

ABBAS XVIII.

Bassatij testatæ Sanctitatis, ac sapientiæ viri Præfectura, nedum Casinati sodalitis apprimè frugifera extitit, sed ultra etiã Italiæ fines peruagata, Burgundiæ, ac Germaniæ insignis fuit vtilitatis, & commodi; religiosæ vitæ cultu (qui ijs in locis penè interciderat) magna industria, & sollicitudine excitato. In Franciam, Campaniæ Procerum rogatu, semel, iterumq; profectus, Ludouicum Secundum Imperatorem, profligandis Saracenis, Capaniam omnem deuastantibus, in Italiam cum exercitu copiosissimo deduxit, hospitemq; in Casinati Monte perhonorificè accepit. A Nicolao Primo Pontifice privilegio donatus est, rem, & iura Conobij confirmante. Bassatio Præsides, Monasterij thesaurus magnam partem auersus est, & Monachorum salus in apertum discrimen adducta; nam Sichardus Beneuenti Princeps, quidquid, pretiosi Pipini, Caroli Magni, & Ludouici, Franciæ Regum, aliorumq; Principum liberalitas copiosissimè obtulerat, per fraudem abstulit, idest cælati

In Franciam
profectus
Ludouicum
secundū Im-
peratorem.
Casinum de-
duxit.

lati auri pondo librarum 312. argenti verò 742. , signatæ pecuniæ , ad summam nummum aureorum duodeviginti millium; præter coronam ex auro , insertis smaragdis præfulgentem, pretio quatuor millium aureorum, & sericam vestem, eximij operis auro , gemmisq; intermicantibus distinctam, decem millibus aureorum constantem. At verò, ne Casinates hac tam graui calamitate defuncti, diutius respirandi spatiũ haberēt: paulò post Saraceni repentina excursionione in Urbem Romam facta , Vaticanam Basilicam diripiunt . Indè opulentissima præda onusti, in Latium, & Campaniam discedentes, quicquid in itinere, obuiam illis sese obtulit Oppidorum, atq; Vrbiũ, ferro flammaq; deuastant. Iamq; ad Castrum Sancti Apollinaris tentoria fixerant, postridiè Casinum , quod oculis prospiciebāt , benè mane properaturi. Sex dumtaxat passuum millibus aberant , Aeris mira serenitas, Garilianum flumen non longè distans, aquarum defectu vadofum ; militum cohortes, qui sese aduentanti hosti opponerent, omninò nullæ. Bassatius, ac Monachi barbarorum aduentus sub nocte accepto Nuntio, vt in re adeò graui, ac subita, omni humana spe, omnibusq; præsidijs destituti, nil, nisi proximam mortem , & Domicilij excidium animo versantes, intentissima supplicatione (quod vnum supererat) celesti Numini, ac superis omnibus se cōmendant; nec frustra . Inter orandum S. Apollinaris, Abbatē diuinitus admonet, ne timeāt, formidentvè; D. Benedictũ Monasterij, & Sodalium omnium incolumitatem, à Deo impetrasse . Cælum interim repente obducitur nubibus , coruscant fulgura , & mugientibus tonitruis copiosissimus imber effunditur. Saraceni mane facto, ad flumen

excurrentes , tumidissimum amnem, & stagnantes aquarū eluuione cāpos conspicati , excandescere ira, fremere rabie, dolore dirumpi. Cumq; ne cymbula quidem, quæ Garilianum traicerent, in promptu esset , mœrore amissæ prædæ, (quam spe, atq; animo deuorauerant) impotenter vociferātes, diras omnes Casino imprecāti, discedunt. Caieta deinde cum in patriam soluissent , iamq; Africa in conspectu esset , inconditis clamoribus , ac militari plausu victoriam, & relata de Italis spolia testante , suos salutabant; cum ecce aduertunt suæ Classi mediam celocem sese inferre , qua duo veneranda canicie senes, alter Clericali, alter Monastico schemmate , vehebantur. Ab his rogati, quid illa lætitiæ signa, & gratulationis voces sibi vellent; retulere, testari ditissimas opes, & immensam auri , atq; argenti vim, ex Italicis incendijs , & dirptionibus asportatam; depopulatos se Romæ, Petri Basilicam; Benedicti Oppida, & Villas aliquot inflammasse; quominus Casinum expilarent, vberriam aquarum inundationem obstitisse; tū vicissim rogant, quinam sint ipsi, & vnde: Nos quidem, subinferunt senes, illi ipsi sumus, quorum vos domos, ac bona diripuisse, & incendiisse gloriāmini: Sed quæ nostra sit conditio, ac potestas, breui , vestro vos experimento luculentiùs didiceritis. Nec mora; subducente se ab oculis nauigiolo, confestim atroci ventorum conflictu turbatum mare , atq; agitatū , africanas naues partim inter se , partim ad syrtes illidens, vniuersam classem ita disiecit, perfregitq; vt gazam omnem , omnesq; vectores absorbuert , paucis exceptis , qui in patriam delati , rei totius gestæ seriem postea enarrarunt. Excellentem Bassatij doctrinam, eius ingenij

genij monumenta, quæ extant, aperte contestantur. Ad extremum, rebus ex dignitate, suiq; instituti norma administratis, meritis diues, felicem obitum est consequutus. Iuxta Aedem D. Benedicti, quam magnifico ornatu decorauerat, sepultus est.

Præfuit annis vnde viginti:

BERTHARIUS.

A B B A S X I X.

Bertharius tam multis abundat, iisdemq; præclarissimis animi, ac fortunæ dotibus, facile vt ex eorum numero vnum agnoscas, in quibus exornandis æmula quædam cælestis gratiæ benignitas, cum insigni naturæ munificentia decertat. Tantum Diuini luminis à puero combibit, vt seculi periculis, & instabili rerum vicissitudine ad rationem reuocatis, Euāgelicæ perfectionis studio se dedere, prudenter in animum induxerit. Inde Parentum diuitijs, ac genere, (quo ipsis Francorum Regibus iungebatur,) generosè contemptis: consilio, quàm ætate maturior, clam suis, domo, ac patria digreditur, religiosa peregrinatione indè vsq; è Gallijs Casinum suscepta: Quò simul ac peruenit, Cœnobitarum Patrem aggressus, tanta oris ingenuitate, ac modestia, ijsq; rationum momentis Ordinem exposcit, vt prouum esset

Ortum duxit ab ipsis Francorum Regibus.

Fit Monachus
Cassianus,

Creatur Abbas,

Saraceni ex
Africa in Italiam effusi,

esset, in tam tenera ætate eundemmet cælestem spiritum loquentem aduertere, à quo seuerioris instituti iniectam illi voluntatem constabat. Quamobrem Monachorum conuictu dignatus, quantum præ se alacritatis, ac studij efflagitanda Religione tulerat, tantumdem adhibuit incustodienda disciplina diligentia; pietatis, ac bonarum artium exercitationem pertinaci studio complexus, breui tantus euasit, ut in vtraque facultate strenuis commilitonibus præcelleret. Hæc autem ingenij, ac morum decora, cum prudentia, & consilij eximia laus comitaretur, Bassatio Abbati demortuo, communi Patrum consensione, subiectus est. Porro autem Bertharij administratio in eas temporum angustias incidit, ut idem munus nemini fortasse pluribus curis implicitum, neque maioribus vnquam periculis obfessum contigerit; Quippe qui per annos viginti, ac septem, quibus Monasterio præfuit, perpetuas dimicationes cum Barbarorum colluue, tum numero, & viribus, tum ferocia, & calliditate præstantium, exercuit. Sed quò fortunæ, ac temporum acerbior calamitas, eò Sanctissimi Antistitis præsens virtus, & inuicti animi robur magis inclaruit. Saracenorum gens hircanensis belluis sæuitia, atque immanitate crudelior, multos antè annos ex Africa soluens, instructam prædonibus classem, funestissimas Italiae clades allaturam, Siculis oris appulerat. Quo tempore autem Bertharius renunciatus est Abbas, Tarento, ac Bario, cæterisque firmioribus Apuliae Oppidis communita, non accolas modo, & finitimos populos: sed longè etiam dissitas gentes, quotidianis incursionibus, ac maleficijs impetens, inaudito feritatis genere diuexabat. Hinc agris illata vastitas, direptæ Vrbes, exha-

exhaustæ domus . Hinc euerfa tēpla ; Religiosorum ædes igni, ferroq; absumptæ . Hinc demum in obuios quosq; promiscui sexus , latrocinijs, verberibus, interne- cione, impotenter desæuitum . Neq; tamen, cum Religio- nis odio, auriq; cupiditate, inflammata raperetur, vel san- guinis sitim, cædium infinitate , vel Diuitiarum famem, tot vndiq; congestis opibus explebat . Quæ cum ita se ha- berent , Bertharius inito Magistratu, in eam curam in- cubuit : vt Casinum, eiusq; ditionis Oppida , & posses- siones, quibus à Saracenis prudēter metuebat, quàm mu- nitissima præstaret . Hinc superius Monasterium, firmo murorum ambitu, ac turribus, in arcis modum excitatis, egregiè circumsepsit : inferius verò Sancti Saluatoris (quippe patentius, & ad primos hostium impetus excipi- endos, magis obnoxium) Vrbe ad radices Montis , regio prorsus animo , ac sumptu, à fundamentis condita inclu- sit, de Diui Benedicti nomine, Eulogimenopoli appella- ta . Tum, domesticis rebus ad votum compositis , quod proximum ad securitatis stabilitatem esse videbatur , vt Saraceni, vel Italiæ finibus pellerentur, vel certè, ne furo- rem, atq; arma longiùs cum imperio protenderent, sum- ma diligentia procuratum . Quam in rem adiacentibus Campaniæ populis author fuit, vt sociatis animis, ac viri- bus, infestas Saracenorum progressiones, & plena feritatis consilia reprimerent . Quin sæpè itinere in Gallias susce- pto , Ludouicum Imperatorem, bis in Italiam adduxit, tertio eundemmet per litteras , ac Nuntios euocatum, vnà cum Angilberga coniunge, apud Casinum Liberali excepit hospitio ; à quò etiam Cœnobij Priuilegiorum confirmationem impetrauit . Inde porro traduentem

Vrbem San-
cti Germani
ædificat.

Itinere fr-
pius in Gal-
lias suscepto
Ludouicum
Imperatorē
bis in Italiā
adduxit.

in

Romanum
Pontificem
adit.

in Apuliam aduersus Saracenos secutus , nihil omisit, quod ad arcendos ab Italiæ ceruicibus Barbarorum enses, profuturum arbitraretur . Vbi Casinum ex Apulia recepit, Germani Săctissimi Antistitis brachio ab Imperatore (qui sacrum eius corpus à Capuanis acceptum, Angelbergæ vxoris pietati obsequens, Placentiam deferrebat) impetrato, Vrbem à se nouissimè extructam, de illius nomine, S. Germani nuncupauit . At verò tumultuantibus Capuanorum animis, ob Landulphum Episcopum, (cui per vim, & contumeliam pulso, nobilium quidam audacissimi, Pandenulphū è suis nesciō quē suffecerant,) Bertharius , ne Saracenorum vires alienissimo tempore, dissidentibus inter se Italis accrescerent , extemplò Romam accurrit , Ioannem Summum Pontificem monet, orat, obtestatur, videat per Deum, & communem tot populorum salutem , quæ summo in periculo versetur, ne Pandenulphi electionem ratam velit, improborum partes suo patrocinio corroborans; nisi paucorum audaciæ, & conatibus constanter obluſtetur , & recens exortam ciuicæ seditionis flammam maturè compescat , fore, vt breui tam ingens excitetur incendium , in quo postea extinguendo, cū reliquorum Principum vires, tū ipsiusmet Apostolicæ Sedis potentia, atq; authoritas, inutili labore defudet . Verū Ioannes, vt Abbatis orationem probaret, ac in dicendo constantiam demiraretur, maluit tamen Vaticinationis exitum experiri, quā fide maturè adhibita, declinare: Si quidem illorū astu, & potentia, qui Pandenulpho studebant, ad nouā electionem cōprobendam inductus , statim Campaniæ Vrbes discordibus animis inter se , & intimis primū seditionibus agitari, deindè

deinde ab Saracenis vniuersa diripi, & vastari, intempestiua commiseratione indoluit. Cæterum Bertharij Diuina ingenij vis, ac rerum gerendarum peritia excellens, nulli oneri suscipiendo impar, nulli superandæ difficultati non idonea, ita sedandis finitimorum tumultibus distinebatur; vt suorum otium, ac Sanctitatem simul confoueret: ita submouendis hostium armis inuigilabat foris, vt domi initam cum musis consuetudinem non desereret; Pacis artes cum insigni sua voluptate, & magno Posteritatis commodo pertractans. Quæstiones in vtriusq; testamenti paginam dilucidè, ac subtiliter à se explicatas, pergrandi codice, altero conciones priuatim ad Monachos, in Diuorum Natalitijs habitas, inclusit; Rem medicam duplici volumine, Græmaticam aliquot libris illustrauit: Metro tam multa, tamq; eleganter (vt ea quidē ferebant tempora) conscripsit; vt huic vni facultati, per omnem vitam studuisse, videri potuerit. Ecclesiæ, sacrarumq; supellectilem, cum alijs insignibus ornamentis, tum aureo præsertim calice, & Euangeliorum Libro, gemmarum copia prænitentibus, cumulauit. Demum Saraceni effractis repagulis (quæ ipsos, ne Casinum propius accederent, hætenus inhibuerant, Gariliano flumine prope-
ranter) transmissis, nihil prius habuerunt, quàm vt Bertharium, hostem sibi ex omnibus virtute, ac potentia longè infestissimum, de medio tollerent. Casinum igitur de improviso aduolantes, sacris Aedibus expilatis; ferro, flammaq; excidium inferunt. Dein aliquot post diebus inferiori Cœnobio Sæcti Saluatoris, (cuius Basilica vndiq; igni circumsepta, incolumis prorsus, atq; intacta prodigiosè remansit) haud minori clade illata, à Religioso cœ-

Plura scrip-
sit soluta ora-
tione, ac me-
tro.

Saraceni Ca-
sinum inua-
dentes diri-
piunt, ac de-
uastant, Mo-
nachos, ip-
sumq; Ber-
tharium ob-
truncant.

An. 884.

tu, plerofq; obtruncant, & Berthario commodum ad Di-
 ui Martini Altare Miffam facienti, gladio vitam eripiūt:
 Quo scelere ab nefarijs graffatoribus patrato, integerrimus
 Præful, ac Martyr, è Templo in Cælum, ab Aris ad
 Deum euocatus est. Et verò par erat, vt ad honestiffimi
 triumphi speciem, quem de fuis hostibus acturus erat
 clariffimum, non sacerdotali tantum amictu, & Pontifi-
 cia thiara insignis: fed purpurea etiam effusi cruoris tra-
 bea conspicuus, cum illuftri fuorum comitatu, & pompa
 Cæli Capitolium conscenderet. Paffus est 11. Kalend.
 Nouembris. Monachorum numerus, qui cum Berthario
 occubuerunt, ab eo tantum iniri potest, qui cumulatam
 mercedem, & coronas eisdem est impertitus: pluri-
 mos fuisse, indubitatum est: quòd ex omnibus Italiæ Mo-
 nasterijs ferè omnes, Saracenorū timore perterriti, Cafi-
 num confugerant, veluti ad Afylum tutiffimum, &
 ad vniuerfalem Ccenobitarum parentem Ber-
 tharium. Sanctiffimi Martyris Corpus
 in Sacello eius nomini dicato re-
 conditum, miraculis in ho-
 diernum diem, apud
 Cafinum illu-
 stratur.

Præfuit annis

viginti

feptē.

††

AB-

ABBATES CASINATES THEANI COMMORANTES.

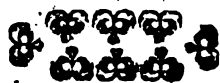
ANGELARIUS.

A B B A S X X.

Incensa iam à Saracenis, atq; euerfa Casinati Domo, post gloriosissimam Bertharij Abbatis, ac Sociorum necem, Monachi, quos Barbarorum immanissimus furor, ac Strages reliquos fecerant, Theanum se recepere; quò etiam Bertharij monitu (qui paulò antè futuram cladem prænuntiauerat) Tabularij Casinatis, pleraq; Autographa, sacriq; thesauri maiorem, melioremq; partem asportarunt. Monachis igitur apud Theanum commorantibus, Angelarius ex Præposito Cœnobij, electus est Abbas. Hic restituendo Sancti Saluatoris Monasterio, quod Saraceni subiecto igne deformauerant, animum admouit, ac manus; deinde ab vniuerso Clero, ac Populo Theanensi, in demortui Episcopi locū, ac munus, ob insignes virtutes, & egregia promerita, subrogatur. Ibidem vita functus est nonis Decembris.

Sedit annos sex.

L 2

RA.

Monachi
Theanū an-
fugiētes præ-
tiosiora
quæq; secū
deferunt.
An. 884.
An. 890.

ELOGIA ABBATVM
RAGEMPRANDVS.

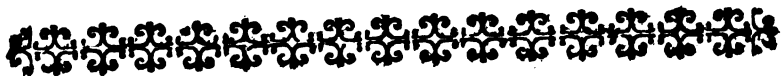
ABBAS XXI.

RAGEMPRANDVS eiusdem Theanen-
sis sodalirij suscepto Pastoralis munere, in-
gentem habuit in sua Præfectura dolo-
ris, ac tristitiæ materiam: Siquidem anno
septimo, postquam administrare cœpe-
rat, incensa per imprudentiâ Domo, præ-
ter magnam rerum pretiosarum vim, ac privilegia, quæ
conflagrarunt, Regulam quoque S. P. Benedicti manu
exaratam, ignis vorax absumpsit, extremo tantum eius-
dem Regulæ capite, quod Casini adhuc asseruatur, arbo-
ris cortice conscriptum, superstite. Decessit Ragem-
prandus eodem in loco.

An. 899.

Sedit annis nouem, mensibus decem.

LEO.

ABBAS XXI.

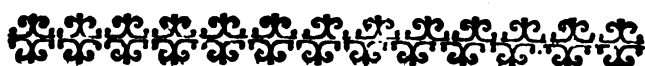

LEO à Monachis Præfectura decoratus
eodem anno, integerrimi Præfulis par-
tes, summa cum laude expleuit. Quinto
sui regiminis anno, Cœnobium Casinas
annis vno, ac viginti, postquàm à Sara-
cenis dirutum fuerat, instaurandum cu-
rauit, obtentis à Guaimario Salerni, ab Athenulpho Ca-
puæ

puæ, ac Beneuenti Principibus, priuilegijs, Monasterij rationibus pro virili consuluit. Tandem cōfectus senio, migravit è vita. Ibidem sepultus. Leone Abbate Monachi Casinates, tertio Messanam profecti, apud Sanctum Placidum, pro Christianæ fidei defensione, datis constanter ceruicibus, illustre martyrium à Saracenis subiere, aureas immortalis gloriæ coronas, ab rapacissimæ gentis ferro consecuti.

An. 915.
Monachi Casinates tertio apud Messanam Martyrio coronantur.

Præfuit annis quindecim mensibus septem.

ABBATES CASINATES CAPVÆ DE GENTES.

IOANNES.

A B B A S X X I I I .

IOANNES Capuæ Illustri loco natus, ex Archidiacono Capuano, Monachus Casinas, ob insignem morum maturitatem, cum virtutum splendore coniunctam, Abbas creatus est. Sui Sodalitij

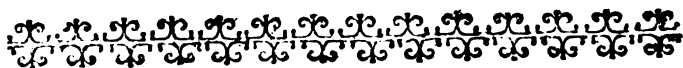
An. 917.

Patres, Teani minùs commodè habitantes, Capuam traduxit. Casinatem Basilicam à Leone restauratam, exornauit; Sanctitatis, ac miraculorum duplici splendore conspicuus, clarissimum habuit occasum, pridie Kalen. Aprilis; cum ingentem bonorum copiam, & nonnulla

An. 936.

nulla priuilegia Monasterio comparasset, Principes viros, quàmplures, egregiæ probitatis, ac prudentiæ fama promeritus. In Capuano Cœnobio tumulatus est.

Præsedt annis vnde viginti, mensibus septem.

ADELPERTVS.

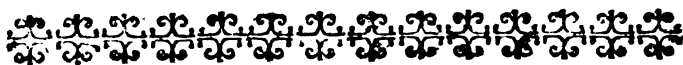
ABBAS XXIV.

An. 944.

Delpertus eodem anno, eiusdem muneris dignitate, coonestatur. Huic Iannes Consul, & Dux Neapolis plures Ecclesias, & priuilegia concessit. Huius item studio, Casinas Domus varijs ornamentis, multò elegantior est reddita. Capuæ demum obita morte, ibidem sepelitur.

Sedit annis nouem.

BALDVINVS.

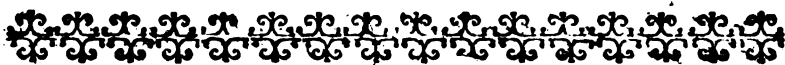
ABBAS XXV.

Alduinus non magis apud Francos genere, quàm proprijs ingenij, ac morum dotibus spectabilis, Adelperti prouinciam, anno eodem, capeffens, biennali Magistratu egregiam Sacerdotitatem.

citatis, ac solertiae laudem, est consequutus. Sanctae Sophiae Basilicam, Beneuentanorum Principū vi, ac potentia Casinatibus ereptam, iterum Sodalitio vindicauit. Celebrem Diui Pauli Basilicam, Templum, ac Cœnobium, propè Urbem Romam, quæ à Casinatibus etiamnum administratur, Romani Pōtificis iussu sibi commissa procurauit. Ab Vgone, & Lothario Regibus, priuilegium obtinuit, quo bonorum omnium Cœnobij securior possessio, ac firmiter reddebatur. Per id tempus Monachi, An. 946. iubente Agapito Pontifice, Capua Casinum, magna ex parte remigrarunt.

Præfedit annis duobus.

MAIELPOTVS.

ABBAS XXVI.

MAIELPOTVS ex Præposito Casinati creatus Abbas, Cœnobij rem, ac fortunas, non mediocri bonorum accessione cumulauit. Plura, quæ sine dubio referenda superessent, tùm Maielpoto ipsi, tùm Ordini vniuerso perhonorifica, Tabularij iactura intercideret.

Præfedit annis sex.

AB.

ABBATES CASINATES

TERTIO APVD CASINVM

COMMORANTES.

ALIGERNVS.

ABBAS XXVII.

Cum ea demum præclara sit virtus, animiq; magnitudo memorabilis, quæ nulla periculorum grauitate, nulla asperitate temporum, ab honestis actionibus reuocatur; profectò Aligernus præter cæterarum ornamenta virtutum, illustrem quoque Christianæ huius fortitudinis gloriam seportauit. Is primum Balduino Abbate, Romæ cucullum induerat, deinde Casinum transmissus, ex Præposito Monasterij Capuæ, cooptatus est Abbas. Quo tempore autem Cœnobium Casinas moderari instituit, deductis illuc Capuani sodalitij alumni, rem Casinatem eo loco offenderat, vt annui prouetus, in victum, cultumq; ægrè admodum sufficeret. Quamobrem totus in eam cogitationem, curamq; incubuit, vt Monasterij possessiones, & Castra, quæ finitimi potentiores, bellicis superiorum temporum tumultibus, ac rapinis, per vim occupata, sui iuris effecerant, pro viribus recuperaret. Quod dum facit, vrgetq; vehementer, & grauissimos labores perpeffus est, & multorum (vt fit) odia, atq; inimicitias contraxit; qui nimirum, ne malè parta bonorum possessione pellerentur, omnibus incommodis

Ali-

Aligernum insectari, & exagitare non desinebant; quorū tamen ille improbitate, ac contumelijs cum deterreri nō posset, quominus Cœnobij iura persequeretur, & erepta bona constanter repeteret: aduersarij communicatis inter se consilijs, importunum exactorem, ne ipsis porro negotium facessere pergeret, ad vincula, & carcerem destinarūt. Quamobrem Adenulfus Aquinatum Prætor, scelere, atq; audacia, maximè inter coniuratos insignis, cum in omnem opprimendi Abbatis occasionem totus immineret, illum aliquando ex insidijs adortus, deuincit, & valida armatorum manu circumseptum (vti cum reliquo prædonum cœtu conuenerat.) Aquinum, in custodiam abduxit: ac, vt furori, & dementiæ extrema concederētur, Antistitem, q̃a dignitate, ac sanctimonia venerandum, vrsina pelle conuestit; tūc ferino habitu horridum, ac deformem, inserta ad collum cathena, latrādum canibus exponit, & vili plebeculæ, puerisq; irridendum, & exhibilandum, infano spectaculo propinat; Sed homini longè scelestissimo, carè admodum stetit, mitissimi Præfulis atrox adeò contumelia, & inauditi ludibrij impudentissima temeritas; Nam Landulfus Capuæ Princeps, tanti immanitate sceleris accepta, cum militum cohorte Aquinum confestim aduolans, detractis Aligerno vinculis, Adenulfum innodat, pro Abbatis voluntate, atq; arbitrio, puniendum. Cæterum Aligernus, qui animo suo imperare, ex Christianæ philosophiæ præceptis apprimè didicerat, priuatis iniurijs, suiq; ipsius cōtemp-
tu, atq; ingnomiinia, capitali aduersario benignissimè cōdonatis, libertatem insuper & cuiusuis supplicij veniā, à Landulfo Principe impetrauit. Huius porro tantæ mo-

Aligernus Aquinū in vincula abducitur.

Irrisori, ac ludibrio habetur.

A Capuano Principe in libertatē vindicatur.

M

dera-

Bona Cœno-
bij reupe-
rat augetq;

Triginta
quinque annis
felicitate
Calinū rexit

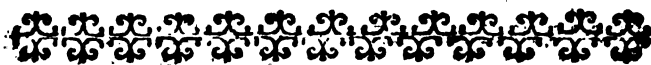
derationis fama latè occupatas hominum mentes , insi-
gnis religio, ac reuerentia, tum Rectoris, tum Monaste-
rij incescit: quo factum est , vt Aligernus, recuperatis ,
quæ ereptæ fuerāt, maxima ex parte possessionibus, alijs
etiam complures , religiosorum hominum liberalita-
te, ac munificentia oblatas, adiecerit. Quin etiam aucto
sodalitio, vitæq; Monasticæ studijs (quod maximè opta-
uerat) ad veterem instituti normam reuocatis, susceptū
nuper Præfecturæ munus, triginta quinque annos secun-
dissimo deinceps rerū cursu administravit. Quare Ade-
nulfus dūm acerbitate, atq; odijs Aligernum deprimere
conatur, Diuini consilij , ac prouidentia ignarus , illus-
tradæ eius virtuti, amplificandisq; Cœnobij fortunis ope-
ram nauat: Tantum interest, ad primæuam Ordinis nos-
tri sanctitatem , opesq; restaurandas ijs Rectoribus Do-
morū curam demandare, qui à publica re tuenda, curan-
disq; Monachorum vtilitatibus, ne proposito quidē vitæ
periculo auocentur, suas verò ipsorum priuatas iniurias
didicerint, nec pertimescere , nec vlcisci . Ab Othone
Imperatore quæ plurima Oppida, & Aedes sacras, diuersis
in locis obtinuit. Roccam Ianulæ, Ciuitati Germanensi
imminentem, extruxit. Loca omnia à Saracenis direpta,
incensaq; non refecit modò, sed nouis etiam incolis tra-
didit habitanda. Illud etiam Aligerno ad religiosæ volu-
ptatis cumulum accessit; vt Nili, Sanctissimi Abbatis as-
pectu, & consuetudine frueretur . Hic Calabriam , vbi
degebat, à Saracenis direptum iri, Diuinitus prælagiens,
non in Greciam reuerti, (ne virtutis opinione , ac fama
inter eas gentes notissimus, in honore, ac pretio haberetur)
sed aliò secedere constituit , ignotus inter gentes
ignotas

ignotas (vti rebatur) moraturus. Nilo Casinum appropinquant, Aligernus cum omnibus Sacri Collegij alumnis, supplicantium ritu incedentibus, solemni pompa obuiam processit: tum ad ima montis mutua animorum gratulatione exceptum, ad optatissimam Diui Benedicti sedem deduxit, alternantibus interim Choris sacrorum carminum modulationem. In Casinati Cœnobio religiosus, ac prudens hospes domesticam viuendi rationem, & sanctissimi instituti decretis consentaneos mores accuratè contemplatus, illustre dedit Aligerni virtutibus, & Cœnobarum disciplinæ testimonium: ingenuè professus, & illum Sanctum esse, & horum religiosos ritus, ac ceremonias, melius sibi probari, & satisfacere, quam Græcorum. Interea humanissimi hospitij charitatem, & obsequium cumulatè rependit miraculorum frequētia, quibus omnes, quouis morborum genere implicitos pristinae fospitati restituit. Demum iucundissimæ voluptatis, ac solatij copia recreatus, ad Monasterium S. Michaelis, ab Aligerno Abbate constructum, in valle sex circiter miliaribus, à Casinati monte submota (cui salubre cœlum, situsq; amœnitas nomen Vallis Lucis indidere) se recepit. Hanc montium cacumina circūsepiunt, editiore semper assultu, in vicinos Samnites excurrentium. Hic igitur Nilus cum suis alumnis, ex Diui Basilij norma plures annos sanctissimè commoratus, in fessis Domicilij lucem, vitæ splendore geminauit. Postremò Aligernus sanctitate, & restituti tertio Casinatis Cœnobij gloria An. 987. conspicuus, discessit è vita Kalend. Decembris.

Præfuit annis trigintaquinque.

M 2

Man-

M A N S O.

A B B A S XXVIII.

Anso Pandulphi Capuæ Principis consobrinus, ex Præposito Sancti Magni apud Fundos, Casinensi Cœnobio subditi, hoc anno Abbatis potestatem, & insignia admittēs, vario euentu decennium exercuit. Casinates Mansone rem administrante, quinq; Cœnobijs in Longobardia constructis, Oppido Rocchæ Siccæ propè Aquinum, Aquinate ipso Comitatu, largiēte Pandulpho Capuano Principe, sunt aucti. Abbatem interea Sodalitij commoda prudentē, & oculatē promouentem, Capuanorum quidam ex insidijs captum, per summum scelus, summāq; improbitatem exoculant. Manso abdicata Præfectura, secessit in remotiorem locum, vt oculis captus, futuræ vitæ æternitatem, mentis acie clariùs intueretur, & animo ardentiore expeteret. Radiabat hoc seculum clarissimis nostri Ordinis syderibus: In his Romualdus virtutum suarum iubar latissimè spargebat insigni mortalium mutatione, ac fructu; quamuis enim ætate grandæuus, ac planè senex, corpore tamen, ac multò magis animo egregiè valens, ac robustus, plurimis in varias prouincias excursionibus, Vrbes, atq; Oppida incolis depopulabatur, Eremum, ac solitudinem, frequentissimam reddebat. In expugnanda præsertim nobilitate,

ac

ac Principibus viris excelluit, quorum alios è vitiorum cœno ad honestæ vitæ munditiem, alios ab Aulæ delictijs, atq; opibus, ad Claustrî paupertatem, ac labores, feliciter traduxit. Apud Othonem quidem Tertium, tantum valuisse perhibetur: vt eius suasu Imperator longâ, ac perdifficilem peregrinationem pedes obierit, ab Vrbe Roma ad Garganum Montem, Sancti Michaelis Archangeli, religione, ac cultu venerandum; & (quod longè maius est, multòq; admirabilius) eodem hortatore, propondit, si vita diutius suppeteret, relicto Imperio, ad religiosæ vitæ subiectionē se trāsiturū. Romualdus igitur per occasionē sapiūs apud Othonē cōmorādi, plures ex eius familiaribus, ad suum institutū adiūxit. Cum hac illustri, & copiosa tyronum manu Romualdus per hos dies Casinum venit, vt communi Parēti Benedicto post debitum cultum, & preces, se ipsos venerabundi obsequentissimos filios offerrent, & spiritum, ac vires deposcerent, arrepto instituto pares, & arduis rebus, quas moliebantur, pro Dei gloria, & animarum salute, suscipiendis, consentaneas. Cæterum reliquis omnibus, qui vnâ cum Romualdo Casinum inuisere, præstabat generis, & sanctitatis gloriâ Bonifacius, de quo apud Hieronymum Platum hæc referuntur. *Bonifacius autē annum circiter M. C. L. Regio ortus sanguine, nempe ut scriptum est, Othonis III. Imperatoris propinquus, itaq; ei carus, vt animam suam appellare eum soleret, accepta Romualdi disciplina, post diuturnam in ea actam penitentiam, motus est à Deo, vt Euangelium in Russia predicaret; quod illi Sanctus Pontifex, non modò concessit; sed eum insuper eius gentis Archiepiscopum insti-*

De bono sta-
tus Relig.
l. 2. c. 29.

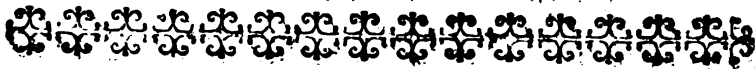
instituit : qua ille auctus dignitate, nihil tamen de pristino vestium, & inedia rigore remisit : quinimò cum nudis pedibus equitaret, tanta erat vis frigoris ; ut ex equo descendens, congelatum pedem à sub harente ferro euellere non posset, nisi aqua calida superfusa. Sed ista quidem nuditas, ingentes breui peperit fructus. Nam cum ad barbaram Russorum gentem venisset, Christi que legem Regi predicare cœpisset, creditus est primum ab eo victus, querendi causa, noua commenta circūferre ; Verum cum multa munera, qua ei obtulerat, constanter recusantem, insuper etiam per medios ignes transeuntem vidisset, non solum cum toto suo Regno Euangelium complexus est, sed ipsemet, filio, quem habebat, herede instituto, Bonifacj discipulus fieri decreuerat, idq; perfecisset, nisi paulò post Bonifacius, à Regis fratre impie mactatus esset, quod ipsi quidem benè euenit, atq; ex vetere eius desiderio, ut Christi Martyr fieret. Neque ità multò post eodem Mansone Abbate, Adalbertus natalium, & virtutis splendore ipse quoq; clarissimus, Casinum cum venisset, diù ibidem est cōmoratus. Qualis autem is fuerit, & quantus, præstat ex eodē Hieronymo Plato cognoscere. *Quid autem* (inquit) *de Adalberto dicamus, qui Pragensis prius Archiepiscopus, deinde Romam veniens, in Casinensi Monasterio anno fermè, 980. religiosam vitam diù professus, unà cum Gaudentio fratre, Monacho item Sancti Alexij Roma, in Pannoniam abiit, ad disseminandam Christi fidem, ubi in Geisam Regem incidit, diuino iam antea oraculo admonitum de eius aduentu. Itaq; ab illo cum honore exceptus, totam eam gentem, antea feram, ac*

du.

Eodem lib.

duram, Christi cultu imbuuit: mox ad Sarmatas digressus, Russis, Lituanis, Moschis, Prussianis, sed præcipuè Polonis, eorumq; Regi Bolislao, Euangelium promulgauit. Deniq; in Prussia, cum ab impijs ad stipitem alligatus, septemq; lanceis confixus palpitaret, egisse Deo gratias dicitur, quòd se Martyr, quod tandiù iam optarat, compotem fecisset. Obijt Manso Abbas octauo idus. Martij.

Præfuit annis duodecim.

IOANNES SECUNDVS.

A B B A S XXIX.

Ioannes Secundus spectatè probitatis vir, & honorum adæquè dignus, ac fugitās, quam Monachorū hortatu, ac precibus admiserat, Casinatis Collegij gubernationem, anno vix dum elapso, suapte spontè dimisit. In Eremitu Piretū dicta (vulgò Sanctus Comeo appellatur) reliquum vitæ Sanctissimè exegit; aliquot Religiosorum hominum contubernio vsus, quos eiusdem propositi socios, secum deduxerat in solitudinem. Obijt Theobaldo Abbate (si tamen obiisse dicendus est, cuius anima immenso circumfusa splendore coruscans, visa est abire in cœlum) Per idē tempus sanctitate etiam emicuit non vulgari, Lucius Casinas Monachus, à quo tradunt Cœnobiolum Sanctæ Mariæ de Albaneta, suum ortum, atq; originem traxisse.

Præfuit annum.

AP-

Ioannes Die
missa præfe-
ctura Eremitū
petit.
An 998.

Lucius Mo-
nachus san-
ctitate insi-
gnis Cœno-
biolum Alba-
netæ exedi-
ficat.

APPENDIX

DE SANCTO IGNATIO LOYOLA

Complures dies apud Albanetam pietatis
studijs animum excolente.

Albaneta Monasterium, ne dum sui sãctitate conditoris est celebre; sed aliorum etiam, cũ nostri Ordinis Patrum, iũ Ignatij præsertim Loyolæ, Societatis Iesu Sanctissimi Parentis, diuturna ibidem commoratione, cultum sibi, ac famam longè maiorem cõparauit. Hic sub initia sua cõuersionis, votiua peregrinatione ad Montem Serratũ profectus, cum in Aede, tota Hispania, præcipuò Deipara cultu celeberrima, Deo se, eiusq; sãctissimæ Genitrici, traducta in precibus nocte, deuouisset: apud Ioannem Clanonem, Gallum genere, professione Diui Benedicti alumnum (huius enim instituti sodalibus concredita est Sacratissimi Templi procuratio (omnes vita superioris noxas, per sacram confessionem deposuit; à quo etiam multis, egregijsq; præsijs instructus fuit, non in præsens tantum, ad animi expiationem, ac medelam; sed ad eum quoq; Sanctitatis apicem, quò procedente tẽpore euasit, securius faciliusq; ascendendum: Si quidem spiritualibus exercitijs, ab eodem, excultus (quæ Gãrziã de Cisneros admiranda virtutis Abbas, & Monastica disciplina per omnem Hispaniam felicissimus Instaurator, paulò ante concinnauerat, quaq; ab anno 1560. typis euulgata, in nostra Casinati Bibliotheca visuntur) mirabiles Cælẽstis inuenti fructus percepit. Ignatius itaq; hominem nactus, qualem salutis ipsius rationes requi-

S. Ignatius
Ad Montẽ
Serratũ pe-
reginatur.

Totius vitæ
sacram con-
fessionem
obit.

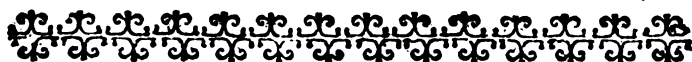
re-

rebant, & ipse in primis exoptabat; Ioanni se totum aperuit, intimos animi sui recessus omnes cognoscendos, atq; explorandos summa fide, ac sinceritate patefaciens. Quin etiā Manresa (Oppidum est tres circiter leucas à Monte Serrato disiunctum) aliquandiu subsistere decreuit, quā magna Virginis colenda, quā spiritalis Patris conueniendi opportunitate inuitatus. At verò constituta iam Societate, Religiosa professionis vota nuncupaturus, tot inter Romana Urbis Basilicas, antiquitate, populiq; frequentia celeberrimas, illā delegit, quam Apostolo Paulo via Ostiensi dicatam, Benedictini Patres una cum adiuncto Cœnobio, antiquissima professione administrant; ubi è ritu, ac formula sui instituti sacram illam ceremoniam perageret; demum aliquot post annos Casinum religiosè inuisens, ad Albanetam se contulit, locum, à primario Monasterio ad quingentos passus, distantem. Hic dies ipsos quadraginta transegit, prorsus ex animi sui sententia; nemine scilicet mortalium iucundissimam cum Deo, ac superis consuetudinem, suiq; ipsius diligentem culturam prohibente. Fertur etiam in ea solitudine Ortizium Cæsaris Oratorem (qui cum Roma Casinum aduenerat) diuinarum rerum accurata tractatione, ad Christianam pietatem sedulo exercuisse. Quin etiam fama est, à maioribus nostris ad posteros inuiolabiliter transmissa, S. Ignatium in Albaneta domicilio diuersantem, constitutionum, (quas postea Sodalitati suae prescripsit) prima veluti rudimenta delineasse: quippe qui lectitandis, expendendisq; ibidem SS. Patrum, qui Religiosas familias condidere, Sanctionibus, ac Regulis: alia ab alijs; sed plura utiq; ac meliora è Diui Benedicti sapientissimis decretis, quæ ad Instituti sui rationem commodè transferri posse arbitraretur.

Vide Patrē Petrum Ribadeneyrā in vita Sancti Ignatii c. 3. & 4. & P. Antonii Yepes tom. 4. Croniconū Generalium Ordinis D. Benedicti Cœturia quinta c. 2. de Cœnobio Montis Serrati pag. 236.

tur , scripto adnotata seposuit ; Ex quibus deinde magnam partem eas leges Ordini suo confluxit , quarum et praxi , usuq; tam ingens , ac multiplex utilitas , ad Christianam Rempublicam breui derivata est : ut Orbis uniuersus admiretur , & obstupescat . Multus praeterea Deus indulgentioris beneuolentia argumentis commorantem apud Albanetam Ignatium est persecutus , tum praesertim , cum illi inter orandum Socij cuiusdam è suis animam in Calum subeuntem , clara in luce spectandam exhibuit ; ut SS. Patriarcha Benedictus videri potuerit , diuersanti domi sua Ignatio , & pulcherrimo operi intento gratificari voluisse ; impetrata illi diuinitus communicatione miraculi , quo ipse animas Scholastica Sororis , & Germani Capuae Episcopi , ad superos euolantes , tot antè seculis conspexerat . Quo iniquius ferendum nobis est , ac dolendum magis , inuentum esse superioribus diebus nescio quem , qui opuscula D. Constantini Caietani Abbatis , pluribus iam euulgatis recondita eruditionis lucubrationibus percelebris , praefixo nomine , Venetijs impresso , probrosa in S. Ignatium , eiusq; Societate inferere sit ausus , quae , praeterquam quod ab Auctoris proposito themate , ac scopo aberrant longissime , tam impudentem , putidamq; obijciunt legentium oculis , ac mentibus rerum turpitudinem ; ut à probis , honestisq; hominibus , ne leuiter quidem , sine rubore , ac stomacho percurri possint ; tantum abest , ut praedens quisquam sibi persuadeat , ab homine religioso , eodemq; Praesule , non tam canicie capitis , quam vita totius innocenter laudabiliterq; traducta fama , venerando , exarata fuisse , et , pisq; Christiano Orbi ad legendum propinata . Iure igitur optimo Casinensis Respublica , cum modestia sua , & in omnes Religiosas familias singularis obseruantia conscia ;

*scia ; tum maiorum suorum benevolentia , humanita-
tis , & cultus in Ignatium Loyolam , dum hospes
apud eos diuersaretur, non immemor , istius (quicumq; de-
mum is fuerit) impudentissima temeritate, non potest non
vehementer commoueri , ac succensere, qui virum eximia
probitate , & sanctissimis moribus celebrem; publicisq; Ec-
clesia tabulis Diuorum albo adscriptum, ludos facere, eiusq;
Religiosissimam, atq; doctissimam Societatem, criminari, &
in summam apud omnes inuidiam petulanter vocare vo-
luerit, Casinatis Monachi, adeòq; Abbatis personam emer-
titus.*

IOANNES TERTIVS.

ABBAS XXX.

Ioannes Tertius apud Beneuentū genere,
& Archidiaconatu nobilis , inter Reli-
giosi secessus tenebras , apud Casinum
multò euasit illustrior ; Ierosolymam
aliquot post annos à suscepta religione
profectus, in Sinai Monto , sexennium
sanctissimè traduxit. Indè in Græciam se recipiens, dum
ignotus in Cœnobio Montis Agynorij, tranquillo animo
degit , à Diuo Benedicto in somnis, Pastoralem illi virgā
porrigente, admonetur , iubeturq; Italiam, & Casinum
repetere. Nocturna visione cum Præfecto sodalitij com-
municata, de illius approbatione, ad suos regressus , cle-
tusq;

Ioannes Hie-
rosolymam
profectus, in
Monte Sinai
sexennium
moratur.

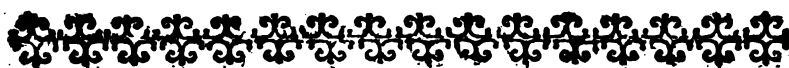
D. Benedicti
institutum
in illirico
profert ,

Etusq; in Abbatem , aucto sodalium numero , restituta
meliozem in modum Clauſtri diſciplina, propagato per
Illiricum Diui Benedicti inſtituto , Monachorum, quos
illuc direxerat, labore, atq; industria: impetratis ab Otho-
ne, qui Caſinum voti , ac religionis ergo inuiferat, priui-
legijs , ac muneribus : templo magnificentius exculto;
Magiſtratus , ac vitæ curſum expleuit ; cum paulò antè
Rotundulum Nepotem ſuum, recenti adhuc conuerſio-
ne Monachū, in Caſinate Præfectura ſibi ipſe ſubſtituiſ-
ſet ; reclamantibus , & indignè ferentibus alijs; quippe
contra domesticarum legum ſancita , contra vetuſtiſſi-
mam loci conſuetudinem, non expectatis, nec requiſitis
quidem Patrū ſuffragijs , nouo, eodemq; adolescente, in
uiuētis adhuc Abbatis locū, ac munus ſubrogato. Qua ni-
mirum determinatione Ioānes , ſuo exemplo , ac peri-
culo monuit, quantum in religioſis coetibus, vel integer-
rimis viris , à carnē, & ſanguine, & quauis alia minùs ſin-
cera affectione timendum ſit, cauendumq; in deferendis
honorum titulis , ac muneribus ; quando propenſior in
conſanguineum affectus, hominem, tota vitæ decurſu in-
nocentiſſimum, maioris ſemper profectus, & ſanctitatis
appetentē, & à Sanctiſſimo Patriarcha (quod magis mi-
rere) ad ampliſſimæ Domus regimen Diuinitus inuita-
tum, ac penè compulſum, in extrema tandem ſenectute,
trāſuerſū agit, ac dolosè ſupplātat; egregij alioquin Præ-
ſulis exiſtimatione , ac ſalute, magnum in diſcrimen re-
uocata. Obijt 15. Calēd. Aprilis. Per ea tempora Ladul-
phus Salerni Principatu dimiſſo , ſui potens , ac Domi-
nus, religioſam ſeruitutem, apud Caſinum profectus eſt.

AN. 1011.

Præſuit annis duodecim, menſibus ſex.

Athe-

ATHENVLPHVS.

A B B A S X X X I.

Thenulphus Pandulphi, Beneuētani Principis filius, qui Clauſtri humilitate, ac parſimonia, ſeculi claritatem, atq; opes ſapienter commutarat: ex Monacho Sācti Modeſti apud Beneuentum, Caſinēſis Abbas, hoc eodem anno ſublectus eſt.

Athenulfus
Beneuenti
Principis fili-
us,

Ab Imperatore Henrico, alijsq; Principibus Viris, præter bina Oppida, multas item opes, ac luculenta prædia Cœnobio impetrauit. Urbem S. Germani, à S. Berthario inchoatam, ædificijs, ac Ciuibus inſigniter auxit. Monaſticæ vitæ leges, quæ tota Germania laxius, remiſſiusq; ſeruabantur, operam dedit, vt ad priſtinæ ſeueritatis cuſtodiam reuocarentur. Aſſiduis Comitum Aquinatum inſidijs fatigatus, Normannorum militum cohorte, quos in auxilium aduocarat, prope S. Germanum collocata, & ſuæ ipſius ſaluti, & Cœnobij rebus, prudenter conſuluit. Apud Henricum Imperatorem, vnà cum fratre, Beneuenti Principe inſimulatus, quòd Dattum quendam interimendum curaffet, Imperatori charum in paucis, ac fidelem; arrepta fuga, Germanorum vim, atq; inſidias anteuertit. Quare Hydruntum proſectus, dum cōſcenſa nauì Bizantium, ad Imperatorem properat, non longè à portu, factò naufragio, vnà cum ſocijs, ſubita maris tempeſtate abſorberetur; mitiore fato functurus, ſi prænuntia-

Ab Imperat.
alijsq; Prin-
cipibus viris
muneribus
colitur.

Apud Impe-
accuſatus at
repta fuga ſi
bi conſuluit,

Naufragiū
fecit.
Ann. 1022,

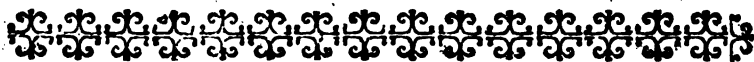
tam

Multa priuilegi-
orum Authographa
Casinatis Archiuij cum
Athenulpho
periere.

Ap. Casinū
præcipua sā-
ctitate clare-
scunt Guiniz-
zo, Ianua-
rius Nico-
laus.

ram Diui Benedicti nomine tempestatē, omīssa in præ-
sens nauigatione, declinare voluisset. Auxit infortunij
magnitudinem multorum iactura priuilegi-
orum, quæ secum Athenulphus deferebat, quo ab Imperatore con-
firmarentur, ut minus mirum videri debeat, plura autho-
grapha (in his nominatim amplissimæ Donationis à Ter-
tulio, Sancti Placidi Patre concessæ) in Casinati Tabula-
rio desiderari. Quindecim annos Cœnobium insigni cū
laude est moderatus. Quo tempore trium Casinatis, so-
dalitij Patrum præ cæteris religio, ac sanctitas miraculo-
rum frequentia enituit. Azzonis videlicet, Præpositi S.
Angeli in Valle Lucis, Guinizzonis item, ac Ianuarij, quo-
rum corpora ex Monasterio Sancti Nicolai de Ciconia,
ad ædem Casinatem translata olim, & in Sacrario reposita,
longo post tempore, à Simplicio Caffarello Abbate,
peculiari facello pereleganti, ad augendam veneratio-
nem, recondita fuere.

Præfuit annis quindecim.

THEOBALDVS.

ABBAS XXXII.

Theobaldus apud Marchiam Theatinam claris
ortus parentibus, cum in S. Liberatoris de Ma-
iella Præpositum ageret (quem locum elegan-
tioris architecturæ structuris spectabilem reddiderat)
apud

apud Casinum electus est Abbas, presentibus Henrico Imperatore, & Benedicto Papa VIII. Monachorum electionem, factumque approbantibus: Postridie electionis, ab ipsomet Pontifice consecratur. Annis tredecim rerum summam apud Casinates sapientissime administravit; magno subditorum commodo, magna sui nominis predicatione, ac fama. Per eos dies Henricus Imperator Divi Benedicti Numen, eiusque Sanctissimi Corporis Conditorium singulari religione prosequabatur: quem etiam dicere solitum tradunt, ex omnibus Divorum Basilicis, quas uspiam conspexisset, nullam omnino esse, quæ sibi religiosior Casinate videretur, acrioresuè pietatis stimulos, animo suo admoueret. Hic igitur cum apud Casinum asperrimo calculi dolore, quo sæpius vrgeri consueverat, solito vehementius cruciaretur, Benedictus Clientem suum per quietem de Cælo inuisens, eo doloris sensu, ac molestia perfectissime in reliquum vitæ tempus liberavit. Henricus postridie mane conuocatis in Exedram Theobaldo Abbate, ac Monachis, humaniter ab eis sciscitatur, qua illum mercede remunerandum censeant, cuius opera desperatam ipse valetudinem subito recuperasset; cumque omnes exquisitis muneribus donandum pronuntiassent, opesque Ccenobij promptissimis animis eam in rem detulissent; Atqui scitote (excepit Henricus) hanc ipsam cumulatam benignitatis mercedem, à me vobis dependi oportere, quorum Parens, Authorque Sanctissimus, recrudescente morbi acerbitate, confectum me, ac penè deficientem, proxima nocte, sanitati restituit. Quæ cum diceret, prolatis tribus calculis, quos mane è lecto consurgens, ex nocturna Benedicti vaticinatione, egerat

In Abbatem
eligitur præ-
sentibus Ro-
mano Pōtif.
& Imperat.

Hērici Imp.
religio in D.
Benedictum

Henricus à
D. Benedi-
cto calculi
morbo libe-
ratur.

Suum Sospitem, ac Tutelarem munus veneratur.

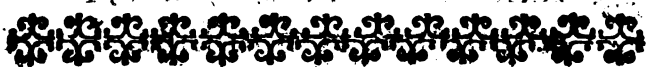
ferat, lacrymis præ gaudio, ac religione profusus, fidem miraculo adstruxit: deinde gratijs sospiti suo cum largâ pretiosæ suppellectilis largitione persolutis, accepti beneficij memorem, ac gratum se præstitit. Oppidum insuper Vandræ Monasterio concessum, suæ in Casinates propensissimæ voluntatis, maius adeo argumentum esse voluit. Benedictus Summus Pontifex, qui cum Henrico per id tempus Casini morabatur, & sacri Præsulis, Aulicorumq; bona pars, pro sua quisq; facultate, ac censu, Casinatem Ecclesiam eximijs donarijs perornarunt. At verò Henrici quâ magnificentia, quâ pietas hisce finibus, quâ quàm latissimis, contineri non potuit. Domum regressus, confestim alia insuper dona, pari cum superioribus pulchritudine, ac pretio, visenda, ad antiquam Benedicti sedem transmisit: dumq; in animo penitus infixam religiosissimi Cœnobij sanctitatem, & pia Monachorum studia secum ipse attentius expendit, tanta perfectioris vitæ cupiditate incensus est: vt persanctè Deo promiserit, se, vbi maioribus Imperij curis, quibus in præsetia distinebatur, emerisset, reliquum ætatis inter Casinates, ex eorumdē instituti formula traducturum. Nec dubitari poterat, quin Henricus pro sua insigni virtute, & sanctimonia, obligatam Numini fidē, summa religione liberatus fuisset, nisi mors absoluendis grauioribus Reipublicæ negotijs intentum, opinione celerius oppressisset. Theobaldi etiam Magistratu, Cœnobium suo aduentu, ac præsentia nobilitauit magnus ille Odilo, Cluniacensis Monasterij Cœnobiarca; Magnus quoq; per eos dies Sanctorum prouentus fuit inter Casinates Monachos, quorum è numero celebrantur in primis, Sancti Adelmanus, Paulus

Henricus religiosam vitam inter Casinates vult.

lus, & Dominicus Soranus eiusdem loci, & disciplinæ alumni. Demùm Theobaldus à Pandulpho Capuano Principe, qui Cœnobij fortunas, ac bona sibi vindicare conabatur, sede pulsus, ad Sancti Liberatoris Monasteriũ se recepit, ubi à furioso, ac turbulento Principe agitatus, religiosæ solitudinis quietem, atq; otium toto quinquennio vberimè degustavit. Migrauit in Cælum tertio nonas Iunii.

Theobaldus
sede pulsus
ad Sancti Li-
beratoris se
recepit, ibiq;
fatis functus.
ann. 1035.

Prefuit annis tredecim. Vacavit sedes annum circiter.

BASILIVS.

ABBAS XXXIII.

Basilivus genere Calaber, Pandulpho Capuano Principe adveniente, frustra Monachis renitentibus, Casinatæ Magistratũ occupavit, anno 1036, tenuit annos omnino duos; Ne diutius retineret, metu Conradi Imperatoris prohibitus, quem inaudierat, primo in Italiam advenit, Casinatem Abbatiam, à Pandulphi tyrannide, in libertatem erepturum. Itaq; Constantinopolim cum eodem Principe digrediens, Monachis ius, ac libertatem reliquit, quem maximè vel-
lent, in eius sedem, ac locum eligendi.

An. 1038.

Prefuit annis duobus.

O

Ri

RICHERIVS.

ABBAS XXXIV.

Richerius
primus Ab-
bas Leodiē-
sis, deinde
Casinas.

Conrado Im-
peratori ac-
ceptissimus.

Richerium Natione Bavarum, Cœnobij
Leodiensis Abbatē, nihil impensis Ca-
sinati sodalitia, ad amplissimā Præfecturā
commendavit, quare ipsius animi mode-
ratio, ab omni Præfectura, Magistratuq;
admittendo, remotissima. Hunc ab insi-
gni probitate, ac sapientia Conrado Imperatori carissi-
mum, Casinates moderatorem sibi delegerunt. Diū,
multumq; rogandus fuit Cæsar, antequam hominem,
longo rerum tractandisq; singulari prudentia Impe-
rij negotijs, à se diuelli pateretur: nec minùs cum Ri-
cherio ipso laborantibus, ut ob hanc dignitatem admittere-
ret. Tandem Monachorum, & Gisla Imperatricis assi-
dus, ac pene importunæ preces, quod erat in votis, ab-
struq; impetrarunt. Quare facili negotio Richerius su-
scepta administratione, multa Oppida, Ecclesias, optulen-
tissimæ moneta ab eodē Cæsare, alijsq; Magnatibus retulit.
Nobilissimorum Hospitum suspensione, ac benivolenti-
sima, si quisquam alius suorum Decefforum, floruit. In pri-
mis Leo Nonus, summa virtute, atq; innocētia Pontifex,
Richerio Abbate, quater Cœnobium inuasis, clarissima
reliquit erga Casinates, humanitas, ac munificentia do-
cumenta; quippe de dignatus nō fuit, in cōmuni coenaculo
ynā cū Monachis cibū sumere, eosdē in Exedra cōgrega-
tos hu-

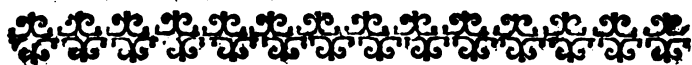
humanissimis verbis alloqui, duodenis ex eorum sodalitate pedes abluere, suosq; vicissim præbere abluendos. Ad vltimum, quidquid consilio, auctoritate, atq; opera valeret, ipsorum commodis, atq; existimationi se valere, & quoad viueret, valiturum semper, amantissimè contestatus. Neq; his contentus Leo Pontifex, per amplum priuilegium, & Monasterium Sancti Stephani apud Tarra-
cinam, Cassinatibus concessit. At verò Conradus Imperator, vnà cum Gisla vxore, dum apud Casinum diuerfaretur, auditis Patrum calamitatibus, quas per multos annos, Pandulphi Capuæ Principis odio, atq; acerbitate pertulerant, effusus in lacrymas, seuerè professus est, sui in Italiam aduentus, non aliam ex multis, iisdemq; grauissimis, potiore causam, quàm destinatam Casinati Domicilio tutelam, ac patrociniū extitisse: animos proinde assumentes, meliora sperarent, ac de ipso summa sibi omnia, & in omnem euentū paratissima, indubiè pollicerentur. Cuius grauissimi simul, ac liberalissimi promissi certissimum pignus fuit, concessus in Abbatem Richerius, dejectus Capuæ principatu Pandulphus, Cœnobij hostis infestissimus, ac implacabilis, & missæ postmodū ab Germania Monachis, in summo rerum discrimine, præ militum inopia constitutis, auxiliares copiæ. Paria etiam Richerius amoris, & beneficentiæ exempla, in Henrico Cæsare Conradi filio, erga se, suamq; adeò familiam omnem perspexit. Is enim Capuam contendens, Casinum religiosè inuisit, summo honore susceptus, atq; habitus: in discessu verò non pretioso tantum aræ amictu, & purpurea veste, auro, gemmisq; distincta, sed auri etiam pondere, non contemnendo, Diui Benedicti Sa-

cros cineres est veneratus. Neq; plures alij defuere, præ-
 ter Romanum Pontificem, ac duos Cæsares, qui per hæc
 tempora suam, & ipsi in Sanctissimum Patriacham reli-
 gionem, insigni liberalitate testati sunt. Ex his duo Ca-
 puanae Urbis Ciues perhonesti, & locupletes. in primis,
 Casinatium disciplinam amplexi, Cœnobium hæredem,
 fecerunt ex asse. Porro hæreditas luculentis prædijs sanè
 multis, & duobus Oppidis constabat; quorum pietatem,
 ac vitæ melioris propositum æmulatus est, egregiè Trā-
 simundus, Theani Comes: qui cum antea Casinates ho-
 stiliter persecutus, strenuè diuexasset, tandem grauissimi
 morbi beneficio resipiscens, ingentem pecuniæ vim,
 agros, camposq; magno numero, & tria suæ Ditionis Ca-
 stra, Richerio Abbati, infimis precibus ad se euocato tra-
 didit, se insuper Diuinis obsequijs apud Casinum, ac re-
 ligiosæ vitæ deuoto; Illud etiam Richerio, si quid vnquā
 aliàs, iucundissimum accidit, ac gratissimum, quòd Fride-
 rico Gothifredi, Lotharingiæ Ducis fratri, cum eximia
 integritate, ac sapientia, tum Cardinalatu etiam, & obita
 nuperrimè, Pontificis iussu apud Bizantij Imperatorem,
 honestissima legatione, clarissimo, Monachorum vestem,
 ac contubernium enixè flagitanti, morem gessit. Ma-
 gnā quoq; hausit animo voluptatem, cum Stephanus
 Pannoniæ Rex, ea gente ad Christum traducta, & vitæ
 sanctitate, miraculisq; Orbi notissimus aurea corona per
 certos homines D. Benedicto transmissa, Monachorum
 manipulum, ad Ordinis nostri in Pannonia propagatio-
 nem, ardentissime postulauit: cui confestim legatis, in eā
 prouinciam magnæ integritatis, & doctrinæ Patribus,
 gratificatus est. Plura Monasterij loca, alia alio tempore à
 diuer-

Casinates
 petente S.
 Stephano
 Rege in Pā-
 noniam pro-
 ficiscuntur,
 propagandi
 Ordinis gra-
 tia.

dinertis occupata, denuò redegit in potestatem, Castro S. Angeli, quod ipse construxerat, muris amplioribus circumsepto, pontem adiecit, quo Lyris fluvius securius, cōmodiusq; trajceretur. Diuturnis Aquini Comitum, ac Normānorum armis, præcipitiq; furore diuexatus, dum Cœnobij libertatē, ac fortunas constanter tueretur, ab vtrisque feliciter se expediuit; nām acceptis à Conrado Cæsare, copijs, aliorumq; Principum ope, ac potētia nixus, Normannos ab Oppidis Monasterij coegit, ad vnum omnes excedere. In Aquini verò Comites acerbius de Cœlo, est vindicatū: duobus millibus, ac quingentis ipsorum ciuibus, intra vertentem annum, pestilentia extinctis. Omnibus, Cœnobij Castris, murorum ambitu communitis, Normannorum loco, quibus minimè fidebat, Agrestes hinc, indè è Cœnobij Villis traductos, substituit. Tādē apud Aeternum fato functus, in Sancti Liberatoris Monasterio sepulturæ mandatur. Rerum piè, ac fortiter gestarum, Anno 55. immortalī gloria memorandus.

Præfuit annis septemdecim, cum dimidio.

PETRVS PRIMVS.

ABBAS XXXV.

Etrus omnium votis expetitus, contra suū votum, Abbas creatur, eodem anno, mense Decēbri; sed admissā inuito animo gubernationē, spontē abdicauit, anno, ac mensibus quinque post-

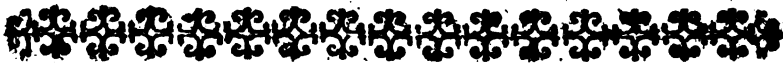
Petrus Dia-
conus de vi-
ris illustri-
bus Monast.
Cassin.

postquã administrare cœperat. Indè maioris otij, ac religiosæ tranquillitatis appetens, Monasterium Sancti Angeli in Valle Lucis, suæ senectuti domicilium elegit, cui & viuens, & vita functus, miraculorum gloria, & assiduitate, ampliorem lucem, & reuerentiam comparauit. Duo in primis memorantur præclara admodum, & scitu non iniucunda. Quorum alterum ità se habuit. Petro cum Monachorum manu, demetendis in campo segetibus occupato, mutata repente in obscuras, densasq; nubes Cœli serenitate, copiosissimus imber, iam iam ruiturus impendebat. Hic (vt tali tempore, ac loco fieri amat) messorum omnes trepida fuga, (quo sese imminenti nimbo subducerent) abitum festinè adornantes, Petrus in opere continuit: iussos, deposito pluuiæ metu, in incœpto perferuare: tum prouolutus in genua, breui, sed lacrymis admixta oratione, exorato Numine, impetrauit; vt imber circumquaque vberrimè decidens, religiosas operas, medio in agro laborantes, ne attingeret quidem. Alterũ tradunt in hunc modum accidisse. Lupus, vicini Montis incola, Monasterij caulas frequenter irrumpens, prædas agebat impunè: nulla Pastorum neq; arte, neq; industria, in eo ad necem perquirendo, feliciter procedente: cum Petrus cognita aliquando recenti montanæ bestię rapina, secedit in templũ, precatur breuiter, discedit: mox in regressu, Lupum ad sese accurrentem conspiciatur, quem in Templi limine opperiens, præsentẽ obiurgat, iubetq; sublatam nouissimè ouiculam, ad sese reportare; tũ Cœnobij gregem, ne diminuat, offendaruè amplius in posterũ, seuerè indicit. Mirum dictũ, Lupus, ferum animal, & carniuorum, interceptam pecudem continuo retulit;

nulq[ue] Monasterij ouile nunquàm accessit in posterum. Petrus ore, ac vultu vsq; adeò fuit ad religiosam pietatem, ac modestiam composito; vt Henricus Cæsar, cum, apud Casinum diuersaretur, transeunti forte Petro assurgens affirmarit, neminem vnquam in Claustris se vidisse, aspectu magis venerabili, & Angelicam speciem expressius referere. Per hos dies Ioannes Bitontinus Monachus Casinas miraculis penè quotidianis inclaruit, constructo etiam à se Lucensi Cœnobio (cui Sancti Gregorij nomen est) longè illustrior.

S. Petri religiosa compositio, & molestia insignis.

Præfuit annum, ac menses quinque.

FRIDERICVS.

ABBAS XXXVI.

Fridericum rarissimis fortanz muneribus clarissimum, pulcherrima ingenij, ac morum ornamenta, multò conspectiorem reddidere. Regia stirpe oriundus, Gozilonem Lotharingæ Ducatus Dynastam, parentem habuit, Fratrem Gottifredū, cui supra Auitæ Ditionis opes, ducta in matrimonium Matilde, omnium omnis ætatis fœminarum, longè spectatissima, Hetrusci Dominatus dotales tituli, prouetusq; accessere. Vt autem ingenio erat Fridericus bonarum artium apprimè capaci, & ad studia pietatis propensissimo,

Regia stirpe ortus, Parentem habuit Hozilenem, Lotharingæ Ducem.

Inter Cardinales coop-
tatus, Bizantium
mittitur, Græ-
cam Ecclesiā
cum Lituā
cōciliaturus

Apud Casi-
num fit Mo-
nachus.

Creatur Ab-
bas.

Iterum Car-
dinalis.

Pontifex In-
uitus crea-
tur.

mo, Naturæ fauentis inuitamēta, ductumq; strenuè pro-
sequurus, illustri Sapientiæ, ac Sanctitatis fama celebra-
tur. A Leone Nono inter purpuratos Patres cooperatus
Bizantium cum Legatione mittitur, quò sublati diffi-
dijs, quibus Græci ab Latinis dissidebant, vtramq; Eccle-
siam stabili inter se cōcordia deuinciret. Quo ille mun-
re sanè arduo, & cōfectu perdifficili egrogie perfunctus,
Vrbē repetita, cum Leonem facis concessisse, reperisset;
seculi radio, ac satietate captus, Casinum demigrat, vbi
positis honorum insignibus, ad exactam religiosæ humi-
litis legem se totum composuit; eo exitu, vt biennio
post, communibus Monachorum suffragijs, Cœnobij
Magistratum adeptus sit. Quare delati muneris confir-
mationem petiturus (nec enim fas erat Casinatē Præ-
fecturam, Romani Pontificis iniussu adire) Florentiam,
vbi per eos dies Victor Secundus degebat, se contulit, à
quo non solū Abbas (quod quærebatur) sed iterum etiam
Cardinalis, præter opinionem, ac votum renuntiatur. In
reditu è Tuscia, dū Romæ etiam tum subsisteret, nun-
tiato Victoris obitu, mirifica Sacri Senatus conspiratio-
ne, in demortui Pontificis locum sublegitur, adeo inui-
tus, ac reluctans, vt per vim ex hospitio ad Basilicam
Sancti Petri ad vincula educendus fuerit: Postridiē in-
genti omnium ordinum acclamatione, ac lætitia conse-
cratus, Stephani Noni appellatione insignitur; Rē Chri-
stianam, quam per intuitus susceperat, prudētissimè tem-
perauit; Si quidem adiecto animo ad veteris discipline
instaurationem, multa piè, sapienterq; constituit, coer-
cendæ Clericorum licentiæ, & deprauatis moribus cor-
rigendis, accommodata; Casinum inde profectus, aucto-
ritate

ritate, ac monitis perfecit, vt nonnulla tollerentur, quæ Sanctissimæ Disciplinæ puritati pernitiōsa in Cœnobij mores, per incuriam irrepserant; tum Desiderio Abbatis munere, atq; insignibus exornato, Romam se retulit: Ac paulò post Petrum Damiani Rauennatem, sanctitate, ac litteris, & rerum gerendarum peritia inclytum, ab Ere-
mo fontis Auellânæ in Urbem euocatum, Ostiensi Ec-
clesia decorauit, vt tanti viri consilio, atq; opera præcla-
ras constituendæ Ecclesiæ cogitationes, quas animo con-
tinenter voluebat, rebus ipsis facilius expleret. Henri-
cum Imperatorem Quartum, quòd Sacerdotia, Abbacias, Episcopatus aperta Sacrorum nundinatione, venalia ha-
beret, cum simoniacæ hæreseos insimulare, tum pio-
rum cœtu prohibere non dubitauit. Mox Roberti Gui-
scardi consilijs, inceptisq; cum se opponere decreuif-
set, Ecclesiasticæ Ditionis limites crebris incursionibus diuexantis, in Hetruriam contendit, Gottifredi fratris auxilio, opportuna belli præsidia paraturus: Verùm in ipsa rerum molitione, atq; apparatu impigrè versan-
tem, præmatura mors, singulari omnium dolore, ac luctu, & summo Reipublicæ incommodo extinxit. Pontificem egit decem menses, non ampliùs; quo toto tempore tam multis curis, ac negotijs distentus est, vt penè respirandi spatium non habuerit. Hoc solùm in summo Magistratu felicitatis nactus, quòd inuitè admissum, dimisit breui. Honorum, insignia, & titulos, quàm qui maximè fugitans, nunquàm tamen, nisi maximis in honoribus vixit. Quin etiam à funere multis nobilitatus prodigijs, Superum beatitatem iuxtà, & summam mortalium veneratio-

Desiderium
Abbatem fi-
bi substituit.

Petrum Da-
miani Romā
aduocat.

Henricum
Imperat. sa-
crorum com-
munionem in-
terdixit.

P

nem,

Ann. 1958.

nem, cultumque promeruit. Obijt 4. Kalend.
Aprilis.

Præfuit mensibus decem.

DESIDERIVS PRIMVS.

ABBAS XXXVII.

Xma religiosa humilitatis species cum.
In obscuris alioquin hominibus vehe-
menter elucet, tum verò contemptas in-
ter opes, Nataliumq; claritatem, multò
luculentius splendorem suum explicat,
rapitq; in sui admirationem intuentes.

Hoc ipsum Desiderius noster, si quis aliùs, suo exemplo
declarauit, qui summa generis nobilitate, cum insigni
Christianæ demissionis studio, horumq; neglectu con-
iuncta, maximam mortalium admirationem, atq; ob-
seruationem promeruit. Is Beneuentani Principis filius, cū
in spem amplissimæ hereditatis, vnica Parentum proles,
intenta cura educaretur, ad animi remissionem, hone-
stasq; oblectiones ab indulgentissimo suorum amore, pa-
ratissima habebat omnia: Verum ille cum à primis annis
amores suos, ac delicias in Cælo collocasset, in tanta Do-
mesticorum facilitate, ac licentia, modestissimè se ge-
rens, Claustri potiùs frugalitatem, & continentiam,
quàm Parentum blandicias, aulæq; lenocinia sectaba-
tur. Adulta postmodum ætate, solitudinis desiderio

ad

Desiderius
Beneuentani
Principis vni-
ca proles.

ad Anachoretam nescio quem clàm suis aufugit, sed diligenti, ac subita seruorum perquisitione inuentus, domum inuito animo reducitur: Tandem elato patre, à Siconulfo Monacho sacra tonsura insignitus, eiuldem consilio, & opera, perpetuis sui corporis custodibus prudenti calliditate elusis, noctu Salernum Beneuento contendit, vnde postea reuocantis matris supplicationes, & lacrymas, pia crudelitate reiiciens, abduci se, haud quaquam est passus. Procul à Patria, cùm alijs alibi religiosæ vitæ magistris, tùm per aliquot menses apud Cauense Cœnobium Alferio Abbati, viro planè sanctissimo, strenuè operam nauauit: cuius præclara institutione, atq; exemplis ditatus, egregium solidæ pietatis tyrocinium fecit. Indè aliquot annis à suscepta Religione Casinatis familiæ contubernium, fauente in primis Romano Pontifice, impetrauit. In religiosissimum Cœnobium receptus (vbi sacram professionem emisit) tametsi nihil æquè in votis habebat, quàm latere, & nesciri: eius tamen insignis vitæ probitas, & in rebus gerendis cautio, ac solertia quædam admirabilis, breui perspectæ, ac cognitæ, inuitū licet, ac repugnantem, procurandis magni momenti negotijs implicuerunt. Illum vno, eodemq; tempore Casinas cœtus ad supremam Monasterij gubernationem, illum Romanus Antistes, ad honestissimæ legationis munus, in rem Ecclesiæ deposcebat: cuius desiderio, ac petitioni, cùm Monachorum vota (vti par erat) concessissent, Desiderius Apostolicæ Sedis Apocrifarius, ad Michaellem Imperatorem, cognomento Stratioticum, renuntiatur; ea tamen lege, vt expleto legationis tempore, Constantinopoli in Italiam redux, Casinatem Præfecturam capesseret;

In Eremum
secedit.

A Siconulfo
Monacho
religioso habi-
tu donatur.

S. Alferij Ab-
batis Magi-
sterio vtitur.

Romani li-
tificis opera
inter Casina-
tes admissus
est.

Sedis Apo-
stolicæ Apo-
crifarius ad
Imperatorē
legatur.

Cœnobii Ca-
sinatis Aomi-
nistratiōe
capeſſit.

Monasteriū
nouis ædifi-
cijs exornat.

Fit Cardina-
lis, & Summi
Pontificis p-
omnem Ca-
paniam Le-
gatus.

Casinens
Basilica ce-
leberrima
pompa de-
dicatur à Ro-
mano Pont.

Iamq; iter ingressus, opportunam soluendi temperantem
opperiens, Barij substiterat; cum ecce tibi ex improviso
Summi Pontificis morte, certis nuntiis Casinum perla-
ta, reuocatur ad suos: reducem ingenti omnes lætitia,
summaq; gratulatione excipiunt, & Parentem æquè, ac
Præsidentem reuerenter consalutant. Accepto Magistratu
Desiderius, illud antiquissimum habuit, ut Monachos ab
caducarum rerum cura, & sollicitudine expeditos, ad
animorum culturam, cælestiumq; bonorum commen-
tationem seriò traduceret. Tum verò ædificationem ag-
gressus, Monasterium quà vetustate fatiscens, quà obscu-
ris cellulis, angustisq; ad habitandum incommodius, ma-
gna ex parte diruit, atq; aliud tum Aedium laxitate, ac
numero, tum operis elegantia, & splendore longè magni-
ficentiùs restituit. Templum subindè, pro Cœnobij di-
gnitate iterum erigere cum decreuisset, columnas, bases,
epistylia, atq; alios in vsus pretiosi marmoris vim maxi-
mam, ab Vrbe Roma Casinum aduexit, ingenti sanè, vel
pecunia, vel labore. Artifices verò, qui vermiculati ope-
ris, ac tessellati peritia excellerent, ab vsq; Bizantio gran-
di mercede conducti. His maximè curis intentum Ab-
batem Nicolaus Secundus inter Cardinales cooptat, eiq;
per omnem Campaniã, Principatum, Calabriã, vices suas,
pro reformandis Ordinjs D. Benedicti Monasterijs, am-
plissima cum potestate committit. Interim Desiderius,
cum extructam à se quinque annis, perfectamq; Basili-
cam, solemni maximè ceremonia dedicari percuperet;
Alexandro Pontifici supplicibus litteris persuasit, ut
Casinum adiens, ipsemet eo munere præsens fungere-
tur. Itaq; festæ celebritatis gratulationem, & pompam
fre-

...sequens sacrorum Præfulum numerus, & honestissima clarissimorum Virorum corona mirificè cumulauit, quippè suprà Monachorum centurias, & ipsum Romanæ Nobilitatis florem, cùm ex Italiæ totius Episcopis, & amplissimo purpuratorum Patrū cœtu, ad quinquaginta quatuor Antistites Alexandrum Pontificem comitabantur (inter quos duodecim nostri Ordinis Cardinales eminebant) tum verò Richardus Princeps Capuanus cum Iordane filio, & fratre Rainulfo, Gisulfus Princeps Salernitanus, cum fratribus suis, Landulfus quoque Princeps Beneuentanus, duo item Sergij, Duces, alter Neapolitanus, Surrentinus alter. Denique inter reliquos Magnates Marforum Comitum, ac Baluensium, filiorumque Borrelli ingens numerus, cum sua quisq; affeclarum familia, ad Sacræ Dedicationis celebritatem conuenere. At verò vulgarium hominum concursus, vicinis præsertim ex Oppidis, adeò ingentes facti: vt capacissimo Cœnobio occupato, & subiectæ Urbis Domicilijs, hospitū multitudine onustis, omnia editi Montis latera, viæ omnes, & longè, latèq; extensa camporum planities, concursu, vndaq; populi sternerentur. Hæc autem tanta multitudo, per septem dies, Desiderij studio, & charitate liberali cibo, potuq; refecta est. Tum ab eodem Alexandro Pontificias literas obtinuit, quæ Casinensis Basilicæ dedicationem testarentur, quæq; Sacrorum corporum Benedicti, & Scholasticæ inuentionem (quæ nuper inter ædificandam Ecclesiam singulari cum voluptate detexerat) comprobarent, quas Alexander pro sua in Desiderium, sum-

n. ...
nis Cardina-
les, Casina-
tis Basilicæ
dedicationi
interfuere.

luminia humanitate in hanc sententiam concessit .

Ut ex Bulla
eiusdem Pö-
tifis de cö-
secratione
Ecclesiæ Co-
finen. & de
inuentione
corporum S.
Benedicti, &
Scolasticæ
de ann. 1071

*Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Omnibus Ec-
clesiæ Catholice filiis salutem, & Apostolicam benedictionem.
Pastoralis sollicitudinis nostra bonum, si debet prospicere, &
proficere omnibus, etiam extraneis, & longinquis: multo ma-
gis domesticis, & propinquis. Ipsis quippe secundo gradu
post Dominum, admouenda est inuisibilis charitas, ut per
eos velut quadam visibilis flamma gradatim ad remotiores
quosq; discurrat. Pys ergo locis, & Diuina religione Vene-
rabilibus, debita consolationis, & defensionis porrecturi ma-
nus, illum ceteris preferendum non ambigimus, quem Mo-
nastica norma constat esse principale Gymnasium, & Sancta
Romana, & Apostolica Sedi contiguum, quem Ciues Roma-
ni, Patres videlicet, Benedictus, Maurus, Placidus, cum nō-
nullis alijs fundarunt, quemq; a gentibus destructum, San-
ctissimi Prædecessores nostri Gregorius, & Zaccharias re-
struxerunt, & Privilegijs Apostolicæ Sedis, meritò ceteris
Cænobijs pratulerunt: utpote quia non studio hominum, sed
Dei imperio, à Sanctissimo Patre Benedicto constructum est;
Quorum nos sacra auctoritati sicut tempore, & loco succedi-
mus, sic eorum exemplo, ut oportet, innitimur: sed quia rerū
gestarum series, ad hoc litterarum fidei committuntur, ne
illarum veritas posterorum memoria subtrahatur, ea, que
nostris temporibus acta sunt, pandere curamus. Nam, cum
Dilectissimus filius noster Desiderius, eandem renouaret Ec-
clesiam, & aditum Basilica disponderet ad aquare, cum tres
non integras vlnas fodisset, in dextero Altaris latere lapi-
dem reperit, nomen eiusdem Confessoris continentem; Cumq;
fragmēta Altaris remota fuissent, inuenit super Sepulchrā,*

Syn-

syndonem expansam candidissimam, qua cum tangebatur, euanescebat. Hac visione certissimus redditus, referari Sanctissimi Patris praecepit tumultum, quo facto, Sanctissima corpora intemerata, & indiminuta inueniens, Nuntios nostros asciscens, pretiosissimaq; corpora eis ostendens, tam praesentes, quam futuros, certissimos, & indubios de Sanctis Corporibus reddidit. Igitur cum ad eam dedicandam aduenissemus Ecclesiam, una cum decem Archiepiscopis, & quadraginta quatuor Episcopis, Cleroq; Sancta Romana Ecclesia, idem filius noster Desiderius conquestus est, esse quosdam, nec Deum timentes, nec homines reuerentes, qui possessiones Beati Benedicti per diuersa loca Casinensi Cœnobio auferentes, in suū retorquere dominium satagunt. Vnde Coepiscoporum nostrorum praesentium scilicet, ac Cardinalium consilio habito, praefato Cœnobio possessiones suas confirmantes, in perpetuū habendas statuimus. Si quis verò (quod non optamus) possessionem, Ecclesiam, Villas, Ciuitatem, & Castra Sanctissimi Benedicti inuaserit, & his, uel ter admonitus nō emendauerit, sciat se auctoritate Dei Omnipotentis, & Beata Mariae semper Virginis, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Beati Benedicti, & omnium Sanctorum, esse excommunicatum, & perpetuo anathematis vinculo innodatum, & à Regno Dei alienatum, & cum Diabolo, & eius atrocissimis pœnis, & Iuda, Iesu Christi Domini nostri proditore, aeterno supplicio, aeternaq; maledictioni deputatum, & sicut haec lucerna extinguuntur, ita antè Deum, lucerna eius extinguatur, nisi forte res iniuste inuasas, Sancto Benedicto reddiderit, & dignam pœnitentiam gesserit. At verò qui huius Apostolici instituti obseruator extiterit, benedictionis gratiam à Domino Deo nostro, per intercessionem Beati Be-

Sacrariū di-
tat pretiosa
suppellecti-
le.

Benedicti consequatur, & vitam aternā accipere mereatur.

Rebus hisce perfectis, ad sacram suppellectilem ampli-
ficandam, ornandamq; conuersæ curæ. Hinc cultum om-
nem, atq; apparatus, quo Sacerdotes vel priuatim, vel
cum Ministris, inter sacrificandum vtuntur, quique ex-
ornandis aris, vestiendoq; Templo, ad solemnis pompæ
magnificentiam adhiberi solet, magno pretio, mira q; arte
elaboratum, copiosissimè comparauit. Quin etiam Vic-
toris secundi amictus, proximè ab eius obitu, Romæ di-
uersis in locis oppigneratos, numeratis viginti aureorum
millibus, redemit: magnificæ alioquin suppellectilis, di-
ues profectò, ac nobile additamentum. Porro candelabra,
Cruces, Corónas, Lycnos, thuribula cū suis acerris, aliaq;
id genus multa, solido ex ære, argentoq; expressa, prudens
prætereo; illud non nisi inuitus omiserim, inter sacrata
Templi instrumenta, eximij cuiusdam operis, ac pretij
emicuisse candelabrorum par, è nitidissima chrystallo;
labrum cum aquali, bina thuribula, calices duodecim,
ac totidem patenas, fistulam, ac pixidem, omnia puro
ex auro, scitè, eleganterq; fabrefacta: itemq; ex eadem ma-
teria, Cruces quatuor, prægrandes duas, reliquas minores,
cum thuribulo, & duabus tabulis ad Aræ ornatum, gemmis
intermicantibus, insigniq; artificio conspicua. Quibus
tamen omnibus longè præcellebat, Altaris frontale so-
lido ex auro, Constantinopoli elaboratum, pondo librarū
triginta quatuor, Margaritis, atq; vnionibus præfulgens;
in quo nobilium Diui Benedicti factorum argumenta,
scitissimè cælata, visebantur. Demùm præter immensam
auri, argentiq; elaborati vim, centum auri infecti pondo,
similes in vsus conferenda, in sacrarij thesauris habuit; vt

hinc

hinc cuius primum sit Casinatæ Basilicæ apparatus, & opulentiam (cui cumulandæ tam longo annorum decursu, tam multi Abbates intensissima cura studuerunt) assequi coniectura; quoniam quidem ea, quæ nos strictim attigimus, non nisi pars eius suppellectilis extitere, qua Desiderius, suo Magistratu rem sacrarij locupletandâ curauit. Quamquam autem ex annuis Cœnobij vectigalibus magna pecuniæ vis ad res sacras, templique ornatum, commodè transferri poterat, ardentem nihilominus Desiderij animum insignis multorum pietas, ac munificentia longè vehementius incendit. Illum si quidem clarissimi Principes celebri virtutum fama, remotissimis etiam in locis notissimum, & summa veneratione prosecuti sunt, & missis legationibus, donisque exquisitissimis coluerunt. In quo religiosæ liberalitatis, ac reuerentiæ studio Robertus Calabriae Dux, Iordanis Capuæ Princeps, Barefones, & Torchitorio, Sardinia Reges se ipsos egregiè commendarunt. Neque Michael Imperator destinatis Nuntijs, ac muneribus, ab Vrbe Bizantio; quantum Desiderij sanctimoniam tribueret, parùm luculenter declarauit: Hoc etiâ cumulationem pietatis, ac munificentiae laudem promeritus, quòd cum ex ipso Imperij cœsu viginti quatuor auri pondo in singulos annos Casinati Monasterio legasset, eius donationis tabulas aureo sigillo pēsili munitas, cum magna munerum copia ad Desideriū transmisit. Porro Agnes eximia pietate Imperatrix, & virili virtute fœmina, admirandum reliquit posteris suæ in Casinates Monachos obseruantiae documentum; nam Sabæ Reginae instar, alterum in Desiderio Salamonem, cuiusque

Magno apud
omnes in
honore, mis-
sis undique
muneribus
excolitur.

Agnes Impe-
ratrix ab Ger-
mania Casi-
num venit,
ibique sex
menses com-
moratur.

Q

Tem-

Templum, ac familiam visendi studio incensa ab ultimis Germaniæ partibus Casinum contendit, longo, ac difficili itinere votiuis donis cumulatè instructa, cumque singula curiosè perlustrans, satiari delectationis non posset, sex ipsos menses in religioso illo secessu nobilis hospes exegit: quo tempore sæpè audita est, cum diceret, multò maiora esse, longèq; admirabiliora, quæ ipsamet oculis præsens subiecisset, quàm quæ vulgatumore apud exteras gentes de illius sanctissimi Collegij moribus, integritate, disciplina, amplitudine circumferrentur. His omnibus accessit Alexander Pontifex, uti cæteris dignitate præstans, sic munerum magnificentia superior: quippe qui Desiderium, eiusq; familiam omnem, insigni beneuolentia complectens, Casinates fortunas Tarracinæ Urbis accessione cumulauit. Reliquorum, omnium commemoratione haud grauatè supersedebo, qui collatis possessionibus, Castellis, Monasterijs, Ecclesijs, maximè pij in cœlites, insigniter munifici in nostros extiterunt, nè in re minus necessaria, nimis familiæ nostræ blandiri videar: tantū dicam, homines præstanti religione, multiq; opibus conspicuos, non solum latifundijs, & possessionibus, sed quadraginta etiā Monasterijs, Ecclesijs verò longè pluribus (Desiderij præsertim veneratione, ac studio permotos) Casinatem domum per eos dies auxisse: Cæterum amplissimi Cœnobii moderator, idemq; Cardinalis, quemadmodum diligentissimè prouidit, ne pietatis studium negotiorum mole, assiduisque curis obrueretur, ita liberaliū artium in genuam oblectationē, vel in medijs occupationibus intermisit nunquā. Extant eius ingenij, ac religionis specimen, tres Dialo-

go-

Alexander
Pontifex Ca
sinatibus Vr
bem Tarrac
inā donat.

gorum libri, quos Gregorium Magnum imitatus, de probatissimis sui Coenobij viris, ac miraculis perscripsit, minus elaborata oratione illos quidem, suavi tamen stylo, & (vt ea ferebant tempora) non vulgari. Annus iam eius Praefectura agebatur nonus, supra viceſimū, cum paucis antè mensibus, extincto apud Salernum Gregorio VII antiquae Sactitatis Pontifice, & Ecclesiastici iuris propugnatore acerrimo, proximis inde Comitibus, Desiderius communi omnium cōsensu Christianae Reipublicae praeficitur; quo ille accepto nuntio, tanquam repentinae calamitatis inopinato casu percussus, vehementer indoluit (vt qui honores, ac dignitatum insignia aequae fugiebat, at merebatur) tantumq; oneris, ac periculi constanter a se reiiciens, nunquam persuaderi potuit, vt sacri Senatus voluntati, decreto, precibus assentiretur. Itaq; absolutum iam, confectumq; negotium, eo solum disijciente, qui maximè confirmaturus esse credebatur, res Pontificia in praesens refrixit. Cum verò iterum aliquot post menses, coacto Patrum cōuentu, ad suffragia ventū esset, iterū in Desiderium vniuersi consensere, ac, ne rursus effugio relinqueretur locus, cum delatae amplissimae dignitatis nuntio, nec opinanti coccineam chlamidem injiciunt, quominus albam quoq; inducerent, ipse met contra obnitente impedit; nomen Victoris Tertij est inditum. Verum ne ita quidem res processit; nam Victor, quadriduo post Roma digrediens, vbi Tarracinam ex itinere attingit, disortè contestatus, se Pontificem esse nolle, depositis sacris insignibus, Calinum, ad suos remigravit. Anno demum proximè inſequentes, per occasionem Capuani

Tres Dialogorum libros conscripsit.

Pontificatū recusat.

Iterum Pontificia insignia deposuit.

Conuentus, cui cum cæteris Episcopis, & Cardinalibus Victor quoq; præsidebat, denuò acerrimè oppugnatus; cum nihil de pristina firmitate animi remitteret, tùm verò Sacri Præfules vniuersi, cum Iordane Capuz Principe, ac Rogerio Calabriae Duce, ad eius pedes affusi, enixissimè orare, atq; obtestari, ne Pontificatu diutiùs recusando, Rem Christianam grauioribus incommodis affectam velleret: neuè totius Cleri, totq; Procerum infimas supplicationes, ac vota frustrari pergeret, quibus omninò deliberatum esset, ac constitutum, neminem alium (ipso quidem superstitè, ac viuo) ad illud dignitatis culmen euehere; Hunc in modum Victor aliquando victus, Sacerorum Antistitum arbitrio, ac potestati se tradidit. Subindè Romam deductus, ac ritè consecratus est. In Pontificatu cùm cæterarum virtutum, quibus in Claustro enituerat, tùm præsertim constantiæ, Imperatorijq; roboris cumulatissimam laudem reportauit; Si quidem grandi Exercitu ex Italia in Africam transmissso, Saracenorum vires, impotentemq; audaciam adeò fregit, ac contudit, vt primo armorum congressu, ex eis centena millia occisione occisa sint; cuius adeò celebris Victoriæ lætitiæ, rei gestæ admirabilis nuntius, multò etiam reddidit insigniorem; cū eodem die triumphus de Saracenis, & relatus in Africa sit, & in Italia auditus, ac cognitus. Neq; verò in reprimendis Ciuiliū Seditionum authoribus, quàm in profligandis Barbaris, minùs fortem, atq; inuictū se præstitit. Quippe Clementem pseudo Pontificem Romæ Diuina, humanaq; pro libidine miscentem, vi, atque armis è Ciuitate exturbauit. Hæc interdum Beneuenti Ecclesiasticis rebus componendis in Concilio dat operā,

Demum Cle-
ri, ac Princi-
pum preci-
bus victus
Pontificatū
admittit.

Exercitū in
Africam cō-
tra Sarace-
nos dimittit

Insignis Vi-
ctoriæ de Sa-
racenis, eius-
que nuntius
mirabiliter
in Italia au-
ditus.

Pseudo Pon-
tificem Ro-
ma expellit.

le,

lethali morbo tentatus, Casinum deportari se voluit: vt mortem tot filiorum, quos ipsemet salutaribus institutis, atq; exemplis, Christo Domino pepererat, tū aspectu, atq; obsequijs suauem, tū efficaci orationum præsidio, communitam obiret. Ibi verò acrius sæuientis morbi magnitudini succumbens, post triduum, ab hac mortali vita ad immortalem discessit. Ità Victor præstanti virtute, ac sapientia Pontifex, vti bonorum omnium votis diù, ardenterq; expetitus, nimium serò Christianæ Reipublicæ clauum susceperat: sic ingenti omniū mœrore, ac luctu, immatura morte præreptus, nimium intempestiuè dimisit. Cæterum Religiosæ Familiz sodales, cuius ipse tot annos, & alumnus, & moderator extiterat, in communi reliquorum dolore, ac mœstitia præcipuò quodam sensu, atq; angore conficiebantur; quippè tanto Parente, ac Patrono orbat, cuius excellenti cōsilio, industria, religione; non modo Cœnobij res, ac dignitas, sed veteris etiam disciplinz cultus, & obseruantia vsq; adeò excreuerant: vt viris integerrimis abundarent domi, & foris præclara Sanctitatis opinione, ad miraculum celebres haberentur; Nam inter solitudinem Eremitarum, & latebram, inter rei familiaris, vel nuditatem, vel angustias, cum nihil suppetit, quod oculorum sensum vehementius irriter, vel animi cupiditates acriore illecebra extimulet, atque incendat: haud fortasse ità laboriosum fuerit, sobrios, atque humiles se præbere; at eo in Cœnobio, quod amplissimis fortunis instructum, subditas sibi Vrbes, atq; Oppida temperabat, quod Regum, Imperatorum, Pontificum frequenti aduentu, atque hospitio celebrabatur, vnde, tanquam

In Cassinati
Monte mortem obit
ann. 1067.

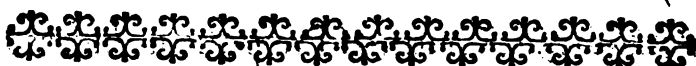
quam è Seminario Antistitum, regendis Populis Episcopi, ornandæ Ecclesiæ Cardinales, occupando Petri Solio Pontifices accersebantur: nihilominus inter domesticorum purpuram, & infulas, inter splendorum, ac maiestatem superuenientium quotidie hospitem, ita versari, ac viuere, ut vltro delati honores, non nisi adhibita vi, atq; imperio superiorum admitterentur: Id verò, quoniam nisi ab excellentissima virtute proficisci non poterat, singulari cum approbatione, summisq; omnium gentium laudibus perueulgabatur. Fuit autem hæc, eritq; in posterum semper, quandiu apud homines virtus, ac pietas aliquo loco erunt, Casinensium Monachorum sanctitatis, & gloriæ immortalis prædicationis: inuentos olim, qui abdicatis Principatibus, ac Regnis, ad ipsorum familiare contubernium summa voluntate transferint, nec defuisse, qui ad supremum inter mortales honorem euocati, non nisi inuiti, ac repugnantes, ab eorundem conuictu, & societate discesserint. Per ea tempora inter Casmates sanctitate, ac litteris viguere, Albericus Cardinalis, qui Berengarium hæresiarcham deuicit, ac profligauit: Constantinus Africanus, totius rei medicæ eximius illustrator, Guaiferius Salernitanus, Amatus Episcopus, & Alfano Salerni Archiepiscopus, cum alijs plurimis, eadem integritatis, & doctrinæ laude insignibus. *Desiderio Abbate, Hugo* (inquit Léo Ostiensis) *venerabilis Abbas Cluniacensis, vir celeberrima vita, ac fama, ad Patris Benedicti limina aduenit, quem venerabilis Desiderius honorifice, ut tantum decebat virum, suscipiens, & Societatem Cluniacensium fratrum, nostra Congregationi adiunges, memoriam illorum apud*

Cron. Casin.
lib. 2. c. 52.

nos

nos, nostraq; Congregationis apud illos in morte,
 & in vita viri venerabiles in perpetuum habendam
 scripserunt.

*Præfuit annis viginti novem, mensibus quatuor, diebus
 quindecim.*

BEATVS ODORISIVS.

ABBAS XXXVIII.

Casinatis Sodaliſij Patres ob recentem Vi-
 ctoris Papæ obitum graui mærore con-
 ſternatos, Odoriſius excellenti vir probi-
 tate, ac iudicio, ſuſcepta Cœnobij gu-
 bernatione maiorem in modum confir-
 mauit. Hunc perhibent, cum vitæ purioris inſtitutum à
 prima ætate in Caſinati Domo arripuiſſet, nobiliſſimæ
 Marſarum Comitum familiæ, vndè genus trahebat, inſi-
 gni rectè factorum gloria, plurimum ſplendoris addidiſ-
 ſe. Adeò rerum humanarum contemptus, cæleſtium
 amor, & meditatio, Diuinæ lectionis ſtudio, & totius
 regularis diſciplinæ obſeruantia in eo etiam num infan-
 te eminebant, vt Cœnobitarum Præſes egregiam pueri
 indolem admiratus confirmauerit, Odoriſium aliquan-
 do ad Sacri Monafterij Præfecturam promouendum:
 neq; prudentis viri prædictio, non cæleſtis Oraculi euen-
 tum ſortita eſt; Si quidem maioribus in dies incremen-

E Marſorū
 Comitum fa-
 milia.

Cardinalis
 creetur à Ni-
 colaſo ſecun-
 do.

tis

tis inter probatissimos Sodales efflorescentem, Nicolaus
 Secundus Primorum Ecelesie Patrū Collegio adiunxit :
 qua ille dignitate cumulatus , nihil de pristina viuendi
 consuetudine detraxit, immutauit nihil. Non discessum
 à Cœnobio , non omisſæ communis disciplinæ func-
 tiones, non antiqua humilitatis contentio , non ingens pro-
 ficiendi ardor imminutus, quin à Desiderio Abbate fra-
 trum vniuersitati, & Claustro Præpositus, sacras Religio-
 nis ritus, ac decreta maiore quàm antea studio custodiēs,
 eandem disciplinæ obseruantiam à reliquo etiam Mona-
 chorū cœtu requirebat . Plures annos in hoc munere
 accuratè obeundo versatus demùm imminente Victoris
 obitu, qui Casinatis Abbatis nomen, & munus ne in ipso
 quidem Pontificatu deposuerat , nolens, ac reluctans ad
 Cœnobij regimen vniuersis fratrum suffragijs sublegi-
 tur. Quoniam verò cùm insita virtute animi, tū proximo
 Desiderij exemplo ad res præclarè gerendas incitabatur,
 Monasterium longè amplissimum per annos septende-
 cim, singulari sanctitate, ac sapientia procurauit. Ad an-
 tiquas possessiones , & vectigalia magnæ per eum acces-
 siones factæ. Domus suppellectile, ornatu, ædificijs locu-
 pletata, quibus necessariò ad victum, cultūq; Cœnobitæ
 vtuntur, ex Regulæ præscripto, abūdè suppeditata. Auitæ
 Sanctitatis nomen, quod apud exteras gentes de Casinati
 familia increbuerat, auctum potiùs, quàm vlla ex parte
 imminutum, religiosissimæ vitæ documentis nusquam à
 domestica cōsuetudine recedens, alūnos suos ad omnem
 temperantiam, ac probitatē, veluti admonitis calcaribus
 perurgebat. Oppida, precipuè fregellarum (vulgò Pōtis
 Curui) Aquæ fundatæ, Mortulæ, Cucurutij, Vandræ, Frac-

ta-

Ann. 1061.

tarum Casinati Ditioni adiunxit, & Fractas postmodum rebellantes, adductis copijs, iteratò in potestatem redegit. Corpora Diuorum Augustini, & Paulini Sanctiss. Patris Benedicti discipulorum, in Ecclesia Sancti Stephani propè Tarracinam reperta, atq; indè in Ecclesiam S. Andreæ, quam Casinati in Monte, iuxta absidem Basilicæ Diui Benedicti construxerat, à se translata, ibidem honorificè collocauit. Deniquè Odorifius Abbatis, & Cardinalis partes, ac munus tam laudabiliter exercuit, quàm inuito animo admiserat; Vt enim optimus quisque ab honorum titulis, ac dignitatibus longissimè abhorret; sic ferè animaduersum est, maximas vtilitates, & commodas, in Religiosas familias ab illis Rectoribus profecta esse, qui non nisi Præsidum nutu, atq; Imperio adacti, Præfecturas, & Magistratus curauerunt. Obijt Odorifius sanctitate, & doctrina inclytus, quarto Nonas Decembris. Non est autem hoc locò silentij tenebris inuoluendum, quod Oderisio Casinum moderante, contigit Urbano Secundo Summo Pontifici illustre miraculum, affine illi, & omninò par, cuius supra à nobis, cum de Henrico Imperatore ageremus, facta est mentio. Rem ipsam tanquam scitu, & prædicatione dignissimam, Urbanus suis litteris ad posteros in hæc verba transmisit.

Urbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Omnibus Ecclesie Catholica filijs, &c. cuius (Casinensis Monasterij) dum Sacratissima limina, more prædecessorum nostrorum ipsa die vigiliarum eiusdem Patris visitassemus, consuetudinario lateris dolore attracti, ad extrema deuenimus. Cumq; iam salutis spes funditus nobis adimi videretur, & de corporali, eiusdem Patris Benedicti in eodem loco presentia, in nostro

R stro

Ut ex Bulla
eiusdem
urbani de ann.
1092.

*stro animo dubietas versaretur, nocte, qua eiusdem Patris
 agebatur solemnitas, idem sacratissimus Benedictus, nostra
 exiguitati visibiliter apparens, dixit: Cur de nostra corporali
 praesentia dubitas? quem, dum quis esset, interrogassemus,
 Sanctus Domini respondit, ego sum frater Benedictus hu-
 ius Casinen. Cænobij custos, & habitator in sempiternum.
 Quia autem tu me hic dubitasti quiescere, id ne amplius du-
 bites, meumq; hic, sororisq; quiescere corpusculum credas.
 Hoc tibi signum erit. Cum primum ad nocturnale officium
 pulsatum fuerit, ulterius dolore isto non laborabis, & his di-
 ctis disparuit. Adveniente autem hora, iuxta quod Sanctus
 Domini dixerat, sanitati pristina redditi, cum Episcopis, &
 Cardinalibus Deo, & Sanctissimo Confessori Benedicto
 grates permaximas referentes, eius festivitatem digna con-
 veneratione peregrinamus. Ob quam rem rogamus, & obse-
 cramus in Domino Iesu, qui pro nostra salute incarnari, &
 mori dignatus est, & ex auctoritate Beati Petri Apostolo-
 rum Principis, cuius vice Romana Ecclesia praesidemus, &
 in virtute Spiritus sancti praecipimus, ne quis ulte-
 rius falsam Patris Benedicti translationem ce-
 lebrare praesumat, contradictoribus huius
 nostri Apostolici constituti, Divi-
 num Iudicium intetantes, &
 anathematis vinculo in-
 nodantes, &c.
 Sedit annos decem, & octo.*

Otho

O T H O.

A B B A S X X X I X.

Tho nobilis Fundensium Comitum progenies, cum ingenio, probitate, ac rerum usu, inter cæteros excelleret, vnanimi Monachorum consensu, eodem anno Casinati Abbatia præficitur. Exiguo tempore (anno videlicet, ac mensibus decē) non exigui fructus, obiuit Magistratum. Singula Cœnobij Oppida vallo continenti, ac firmo moenium ambitu incluserat. Aquinatum Comitum audaciam, eadem Monasterij loca contra ius, fasque inuadentiū, repressit. Alexius Comnenus Imperator, cū hospitalem domum, Diui Benedicti studio, ac religione excitatus, sua impensa, Casini aduenientibus peregrinis patere iam antea voluisset; Othonis tempore ingentia dona, per suos Oratores eodem transmisit. Diximus supra, cælestis concentus armoniam, suauissimosque odores, & immensi splendoris lumen sæpius quotannis, in ea Turri, quæ diu Sanctissimi Patriarchæ Benedicti sedes olim, ac domicilium extiterat, percipi consueuisse. Istuc ipsum, miraculi sub Othone Abbate initium habuit, Ioannis cuiusdam cognomento Affidati luculentissima testificatione. Is enim Aediculam propè Turrim religiosè inhabitans, nocte quadam somno experrectus, ac planè vigil, audiuit Angelorum symphoniam, è proxima Turri Di-

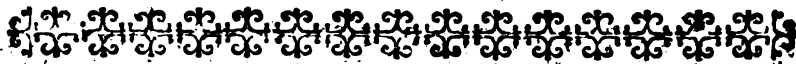
è Fundensium
Comitum,
prosapia.

Eius in Cœnobium
nobis beneficia.

uinas laudes suauissimè præcinentium; Rei magnitudine stupefactus, Sebastianum in superiori domus contignatione quiescentem accersit, rogat quota sit hora, vtrum-
 nè in Templo nocturnis precibus persoluendis adhuc insistant Monachi? Cum accepisset, nec dum primam noctis Vigiliã effluxisse: proin Monachos in suis cellulis quieti deditos commorari; confestim ad Turrin prope-
 rans, ibidẽ splendoris adhuc, & mirifici odoris reliquias; maiori captus admiratione præsens animaduertit. Quæ omnia cum Otho Abbas accepisset, eandem Turrin, constructo ibidem Sacello, in honorem Christi Saluatoris, eiusq; Matris Sacratissimæ dedicauit. Mortem obiit Otho Cal. Octobris, iuxta Ecclesiam Sancti Andreæ sepultus.

Ann. 1107.

Præfuit annum, 65 menses decem.

SANCTVS BRVNO,

ABBAS XXXX.

Acererem sanè anceps, ac dubius, vtrum-
 ne ambitiosi auidius honores appetant,
 an Bruno studiosius contempserit: nisi
 mihi certò liqueret, ardentius homines
 cælestis gratiæ præsidio ad virtutẽ, præ-
 claraq; actiones, quàm deprauatæ, cor-
 ruptæq; naturæ instinctu, ad sensus lenocilia, vitiorumq;
 tur-

turpitudinem trahi . Ac Bruno quidem cum primùm rationis beneficio vtilicuit, ad Christianæ legis normam accuratè institutus , ab ipsis propè cunabulis in studio , vsuq; rerum Diuinarũ facillimè acquiescebat: quòminùs mirere, si ætate, & consilio cum adoleuisset, Sacras etiam præfecturas constantissimè repudiavit , quas degustatæ spiritus suauitati ob curarum assiduitatem , & copiam impedimēto esse, saluti verò animæ maximè periculosas prudentissimè arbitrabatur. In Gallia Cisalpina Parentibus pijs æquè, ac nobilibus ortus , ætatis primitias in Astensi Monasterio innocenter traductæ, rerum omnium Creatori Deo sacrauit. Tùm grandis natu in Etruriam discedens, Senis, in Templo maximo, magna sodalium approbatione, Canonicum aliquandiũ egit . Indè cum, sublimioris instituti desiderio teneretur, Romam, seculo renunciaturus, se contulit; Verùm, qua in Vrbe res ex animi sententia processuras crediderat , votis suis maximè contrarias offendit; Nàm cum fortè per eos dies Gregorius Septimus, inuicti roboris Pontifex, coacto Patrum conuentu, impiam Berengarij opinionem, de Sãctissimo Eucharistiæ Sacramento , vt cum maximè oppugnaret: Bruno Petri cognomento Ignei, Episcopi Albanensis inuitatu, (cuius hospitio vtebatur) egregium eruditionis, & ingenij specimen edere coactus fuit, catholica veritate, in frequenti doctissimorum Præfulum confessu, aduersus Berengarium, strenuè propugnata. Quare illum aliquãtò post, Paschalis Papa Segniensis Ecclesiæ Antistitem spõtè designat; Sed Brunone acriter repugnante , atq; infimis precibus nullum non mouente lapidem, quò illud à se, oneris remoueret, Pontifex, ne, pro imperio, ac potestate cum

In Astensi
Monasterio
pueritiã tra-
ducit.

Senis Cano.
nicatu deco-
ratur.

In Romano
Concilio Be-
rengarium
conuictat.

Per fraudem
creatus Epi-
scopus, oc-
cultè fugam
molitur.

Casinum au-
fugit.

cum eo agens, præsentis animum grauiùs offènderet, rem totam prudenti artificio vsus, hunc in modum transegit. Brunone Segniam adire iusso, vt idoneum Pastorem destituto, atq; orbato Gregi, suo nomine constitueret, clàm interim per litteras Segniensibus imperat, ipsum simul ac eò peruenerit, Episcopum sibi adoptent, hominem rara probitate, excellentiq; sapientia ornatissimum. Paschalis voluntati, præceptisq; Segnienses haud segniter obtemperarunt. At Bruno, vt pia fraude delusum se, & in eius præfecturæ curas, à qua tantopere abhorrebat, coniectum animaduertit, occultè fugam meditari, & adornare. Iamq; concubiæ noctis silentio, ac tenebris confusus, abibat gaudens; cùm elegantissima specie virginem immenso Lumine, ornatissimoq; vestitu refulgentem, obuiam habuit, quæ se sponsam esse contestata, quam ille per tenebras malè sano consilio desereret, regressum ad Ecclesiam imperat, cuius illi cura Diuino nutu, ac voluntate obtigisset. Hac specie, atq; his verbis perculsus Bruno retulit pedem, seq; Segniensibus restituens, populum suæ fidei commissum, omnibus eximie charitatis officijs excoluit. Verùm cum plures annos in tradita sibi vigilia ità excubasset, vt eius sanctitatem celebrarent omnes, monitis, ac beneficentia iuuarentur; tandè solitudinis desiderio victus, Casinum ex insperato profugit, vbi efflagitata Monachorum societate, atq; habitu, vtroque incredibili cum alacritate donatur. Interim Segnienses comperto Brunonis discessu, per internuntium à Sūmo Pontifice instantissimis precibus exposcere illum, ac repetere; nec dubium quin æquissimo postulatu, & querimonijs permotus Paschalis, Episcopum ad suam

Ec-

Ecclesiam è Cœnobio remigrare compulsurus fuerit : nisi interposita Odorisij Abbatis deprecatio , & auctori-
 tas, Casinatem commorationem Brunoni confecisset ;
 tametsi religiosi secessus diù, ardentèrque expetiti cælestes
 delicias, delibare potiùs per interualla, quàm continèter
 degustare, atque experiri permissus est . Geminam Lega-
 tionem Romani Pontificis iussu obiuit , alteram ad Ro-
 gerium Apuliæ Comitem, alteram cum Boamundo An-
 tiochiæ Principe in Gallias: vbi Apostolica auctoritate ,
 ac præcepto Synodum etiam celebrauit . Inde Italiam
 repetens, paratis in itinere grassatorum insidijs circum-
 uentus, ità eos perterritus, emicante ex oculis, totoque vultu
 splendore, vt accidètes ad eius genua, destinati facinoris
 venià demissè petierint: & qui Brunonem pecunia, equis,
 cæterisque rebus , quas secum habebat, itineri necessarijs ,
 spoliaturi inuasèrant, eundem, immutata subito volunta-
 te, per infesta latrocinij loca, ne quid dāni pateretur , of-
 ficiosissimè deduxerint. Igitur Casinum regressus, in de-
 mortui Abbatis locum, totius sodalitij consensu eligitur .
 Monachorum in eo promouendo, deliberationem, Pas-
 chalis Papa , qui sub idem tempus Casinum aduenerat ,
 mirificè cōprobauit. Quin etiam illud in Brunonis com-
 mendationem addidit Pontifex, dignissimum esse, cui, se
 vita functo, Christianæ Reipublicæ gubernacula trade-
 rentur. Verùm cōfirmata postmodū ab eodem Pontificè
 Henrico V. Imperatori Sacerdotia, & Abbatias cōferen-
 di facultate; Bruno , litteras ad Paschalem dedit , intimi
 doloris testes, acrimoniæ , & querimoniarum plenas , rei
 Christianæ feruentissimum studium, & religiosi pectoris
 sinceritatem, constantiam, & ab omni priuato commodo
 alie-

Geminā
 garionē c
 Pontificis
 iussu.

Ann. 1107.

alienissimam mentem præferentes. Quarū litterarum non grauabor hoc loco bonam partem intexere.

Paschali Summo Pontifici, Brunus peccator D. Benedicti feruus. Quod tanto Domino, & Patri.

Nimici mei dicunt tibi, quia te non diligo, & quia de te male loquor: sed mētuntur; Ego enim sic te diligo, sicut Patrem, & Dominum diligere debeo, & nullum alium, te viuente, Pontificem habere volo, sicut ego cum multis alijs tibi promisi. Audio tamen Saluatorem meum mihi dicentem, Qui amat patrem, aut matrem plusquam me, non est me dignus; Vnde & Apostolus dicit, si quis non diligit Dominum Iesum, sit anathema maranatha. Debeo igitur diligere te, sed plus debeo diligere illum, qui te fecit, & me. Huic enim tanto amorī nihil vnquam preferendum est. Fædus autem illud tam fædum, tam violentum, cum tanta proditione factum, tam omni pietati, & religioni contrarium, ego non laudo; At verò neque tu, sicut pluribus referentibus audio. Quis enim illud laudare poterit, in quo fides violatur, Ecclesia libertatē amittit, Sacerdotium tollitur, vnicum, & singulare ostium Ecclesia clauditur, aliaq; multa ostia aperiuntur, per quæ quicunque intrat, fur est, & latro? Habemus Canones, habemus Sanctorum Patrum Constitutiones, à temporibus Apostolorum vsque ad te: via regia incedendum est, neque ab ea in aliam partem declinandum, &c. Pascalis perspecta Brunonis constantia: Si non accelero, inquit, tollere ei Abbatiam, futurum est, ut ipse suis argumentationibus
Ro-

Romanum inhi tollat Pontificatum . Quare Brunoni per Epistolam mandavit, relicto Casinati Magistratu, ad Segniensem Ecclesiam, se referret . Obsequutus est Bruno Paschalis voluntati, cum aliquot iam annos admirabili sanctitate, ac solertia Casinatibus præfuisset. An. 1111. Sed enim religiosi sodalitij benevolentia, & familiarem conuictum, non solum integerrimæ vitæ sanctissimis exemplis, & frugifera Cœnobij moderatione, sed plurimis etiam perelegantis ingenij foetibus, cumulatissime Plurima reliquit se in georgii monu-
menta. pendit. Casini quandiu moratus est, tum sacros veteris instrumenti libros ferè omnes, diuinamq; Ioannis Apocalypsin eruditis commentarijs explicauit; tum centum quinquaginta quinque Homilias, cōciones verò sexaginta nouem edidit, singulis Dominicis diebus, & Diuorum Natalitijs; quos Catholica Ecclesia, quotannis præcipua religione colit, accommodatas. In Episcopatu plures adhuc annos ad obitū vsq; perdurauit, Segniensibus maxime carus, ac salutaris . Migravit in Cælum anno 1125. pridie Kalend. Septembris, miraculorum frequentia, & magnitudine nobilitatus. Itaq; siue admirabilem eius vitæ innocentiam, siue impensum iuuandis hominibus studium, ac laborem siue religiosæ vitæ flagrantissimum studium, exactissimamq; disciplinam: siue gestas pro Ecclesia legationes: siue libros pie, luculenterq; conscriptos perpendas; Brunonem, virum planè admirabilem, affirmaueris, & cuiusvis Christianæ Reipublicæ ordini, si quem alium, maxime salutarem.

Præfuit annis tribus, mensibus decem

GERARDVS.

ABBAS XXXI.

E-Masorum
Comitū stirpe
portus.

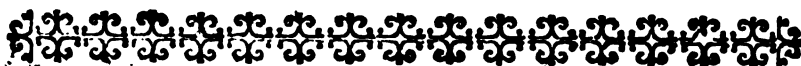
ASINATES Brunone ad Ecclesiam Sa-
gniensem reuerso, Cœnobij regimen
Gerardo, è nobilissima Marſorum Comi-
tum ſtirpe demandarunt: non tam ge-
neris claritate, quàm virtutis, ac ſo-
lertie præſtantia adducti. A Paſchali Secundo Pontifice,
eſſecratæ menſe Martio, decretū recepit de tuta bono-
rum Monafterij poſſeſſione. Idem cū Paſchali Beneuen-
tū proficiſcitur, ibidem celebrāda Synodo interfuturus.
Comparato exercitu, Caſtrum Suium Monafterio recu-
perauit. Roccam Ianolæ, Aligerni Abbatis opus, iam
præ vetuſtate collabentem, Germanenſium fidei di-
ſſos reſtituit, munivitq; Insuper Oppida Eregellarum,
Cardeti, Viticoſi, ac Suij muris, ac turribus vallauit. Mul-
tis præterea Eccleſijs, & bonorum copia Cœnobium
auxit; Principum viroꝝ inſignem erga ſe liberalitatē
expertus. Multorum per eos dies præclara virtus, &
illuſtria miracula apud Caſinum enituere, Ioannes
Caietanus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cancellarius, &
Monacho Caſinate in ſummum Pontificem electus
eſt, Gelasij Secundi appellatione. Tandem Gerardus
relata prudentis, ac ſeligioſi moderatoris, haud ſanè
me-

Plures apud
Caſinū San-
ctitate clare-
ſcunt.

mediocri commendatione, decessit decimosesto Kalend.
Februarij.

Ann. 1123.

Præfuit annis quindecim, mensibus tribus.

ODORISIVS SECVNDVS.

ABBAS XXXXII.

Dorisius Sangrorum Comitum Sanguine,
& Romana purpura, Paschalis Secundi
beneficio clarissimus, ex Præposito Mo-
nasterij, in Abbatem sublectus, à Calixto
Secundo consecratur. Missis in Dalma-
riam Casinatibus Monachis, nostrum
Ordinem, atq; Institutum in eas regiones importauit. S.
Angeli Oppidanos obedientiam, & obsequium Cœno-
bio detrectantes, conscriptis copijs ad officium, & re-
uerentiam reuocauit. Picano Oppido, multisq; Ecclesijs,
rem Casinatem ditauit. Eruditione simul, ac rerum usu
conspicuus, plura reliquit sui ingenij, ac doctrinæ monu-
menta. Postremò Honorij Pontificis iussu, Abbatis onere,
ac præfectura se remouit.

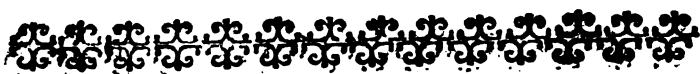
Sangrorum
Comitū no-
bilitate, &
Cardinalaru
illustrissimus

Monachi Ca-
sin. Ord. suū
in Dalmatiā
inuehunt.

Ann. 1126.]

Præfuit annos tres, menses quatuor, dies quindecim.

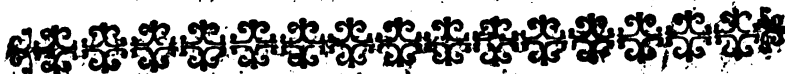
NICOLAVS,

ABBAS XXXXIII.

Nicolaus Tusculanus parum concordibus Monachorum studiis occupato Magistratu, cogitur se abdicare, tanto muneri impar.

Ann. 1127.

Præfuit annum integrum, ac mensem cum dimidio.

SENIORETVS.

ABBAS XXXXIV.

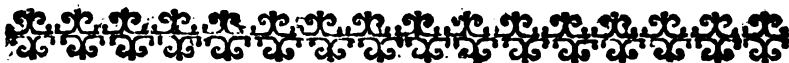
Enioretus longè melior, & naturæ dotibus, & doctrinæ præsidij, Casinatem sedem Nicolai discessu vacantem obtinuit; fauente in primis Honorio Pontifice, à quo etiam paulò post in Casinati Basilica est consecratus. Hic coacto milite, Castra Monasterij ab iniustis possessoribus recuperavit. Casinates fortunas, impetratis Magnatum liberalitate priuilegijs, sanciuir: plurimis obtentis muneribus, amplificauit: Cœnobij libertatem diù inuictò animo propugnans, à Rogerio Rege pertinaciter impugnatur. Hinc non tam senio, quàm ærumnis, & mœrore confectus decessit è vita,

ta, hoc in primis nomine apud Posterorū commendādus, quod suo exēplo prēmōstrauit, in defensione sacrorum, naturæ potiùs, quàm cuiusvis potentia, atq; iniurijs concedendum. Quò ægriùs mihi ferendum est, non defuisse, qui tantæ integritatis, tantiq; roboris, ac sapientia Præsulē, defectionis ab legitimo Pontifice ad pseudo Papam, reū egerit, ac peregerit; lata in eum disertis verbis acerbissimi cruciatus, æternæq; mortis horribili sententia. Sed plura sunt, quæ Senioretum huius atrocitate sententiæ absoluant: Primū vitæ periodus à pueritia in Claustro ita religiosè, prudenterq; traducta, vt optimè semper audierit apud suos contubernales, & ad eos gradus euectus fuerit, qui omnium præcipui, ac dignissimi habebantur. Deindè Honorij Secundi Pontificis perhonorifica de illius virtute opinio, ac studium, Casinatem illi Abbatiam, qua potuit sollicitudine, ac diligentia conciliandi: tum Marthæ Cardinalis Albanensis, omnium virtutum laude cumulatissimi, singularis approbatio: qui ab Honorio hâc in rem Casinum legatus; agendo, hortando, rogando, nunquam destitit, donec Senioretum Monachi ex Regulæ præscripto, ritè sibi in Abbatem delegere. Deniq; quam diù prudenter ambigitur è duobus, in Romana Sede constitutis, vter ad illud dignitatis fastigium legitimè euectus fuerit: fas est cuiq; incolumi existimatione, & conscientia illi adhærere, quem arbitretur, meliori causa, & potiori iure ad Pontificatū niti. Proin Anacleto, atq; Innocentio de Pontificatu inter se contententibus, integrum fuit Senioreto Abbati, re adhuc incerta, atq; ancipiti, vnius magis, quàm alterius causam, atq; electionem, approbare Iam verò præter hæc omnia, quæ

quæ hûc Præsulem immeritò fuisse tam atrocis facinoris ignominia notatum, deuotumq; inferis, & probant, & euincunt: illud accedit, quòd & Senioretus ipse, & Casinensis omnis sodalitas ab Rogerio Rege, Anacleti primario fautore, eiusq; Ministris, grauissimas calamitates, ac detrimenta, eo nomine perpessi sunt, quòd in Lotharium Imperatorem, Innocentij Pontificis defensorem, propensiores se ostenderent, & Lotharij studiosorum præsidio, atq; armis in sui tutelam vterentur. Quin eo toto difficillimo tempore, orationum assiduitas, & supplicationes Senioreti iussu apud Casinum institutæ, frequentatæ, atq; illustribus à Deo, miraculis cõprobata, omnem, opinor, grauioris piaculi suspensionem à Senioreto remouerint, nec vllum relinquerint locum, de illius integritate, atq; innocentia, apud æquos rerum æstimatores dubitandi.

Ann. 1136.

Sedit annos nouem, menses sex, dies viginti.

RAINALDVS PRIMVS.

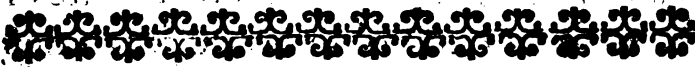
ABBAS XXXXV.

Rainaldus Etruscus tumultuosè per seditionem Senioreto subrogatus, malè partam administrationem, nihilò meliori arte, ac sapientia retinuit. Itaq; ab Innocentio Papa, mense Septembri, Præfectura deijcitur. Ego quoque communi mul-

multorum errore deceptus, pro Rainaldo Etrusco, Rainaldum Calamentanum, in priori horum Elogiorum, editione posuerat; sed re postea maturius expensa, detectaq; veritate, par fuit suo vtrumq; loco reponi: vt Calamentanus ab grauissima calumnia, quam aliquot seculis iniuste est passus, tandem aliquando vindicaretur. Ann. 1137.

Præfuit annum, ac menses septem.

GVIBALDVS.

ABBAS XXXVI.

Lotharij Secundi Imperatoris studium, ac pietas, quæ tùm alias, tùm hoc præsertim tempore in Casinatem domum penè supra fidè eluxit, cogit nos, nedùm admonet, atq; inuitat, vt de Guibaldo, Rainaldi successore acturi, ipsius quoque acerrimam animi contentionem, pro sacri sodalitiij dignitate, ac tutela susceptam, latius hoc loco prosequamur; nec enim nobis fas est, eius rationes ab Casinatum rationibus sciungere, cum quibus ipse voluit esse coniunctissimas. Lotharius itaq; Innocentij Papæ rogatu, militem in Italiam traducturus, Casinati Abbati per litteras demonstrauit, se illius Monasterij iura, & fortunas, cæterorum more, atq; exemplo Imperatorum, studiosissimè defensurum: in quam sententiam Rachisa quoq; Imperatrix

ad

Imperator
in Italiā vē-
turus Abba-
tē Casinatē
per litteras
certiorē fa-
cit.

ad eundem perscripsit: nec maior extitit vtriusq; alacri-
tas in deferenda, quam in præstanda ope sollicitudo. Erat
Innocētius iam pridē Casinati sodalitis sanē quā iratissi-
mus, quod Monachi Anacletum, ipsius competitorē,
atq; æmulum, legitimis suffragijs in Vaticano solio co-
locatum existimantes, eidem adhæssissent in schismate.
Cumq; Pontifex repressis iam Romæ utcunq; partium
dissidijs, indicto Melfiam conuentu, vnā cū Cæsare, eiusq;
copijs ad lacum pensilem consideret, Casinates Lotharij
consilio, ac monitu, quò voluntariæ crimen defectionis
ab Romana sede, falso sibi obiectum, coram diluerent,
eodem perrexerunt. Quorum aduentu cognito Innocen-
tius, pœnarum denunciatione, quibus eos subijcere de-
creuerat, durior omnino, acerbiorq; futurus videbatur.
Quare Imperator hortari illū, ac rogare, vt mitiora in ho-
mines religiosos, ac leniora consulere in animū induce-
ret: quibus æquum erat eō facilitatem se præbere, quod
nō animi malignitate, ac perthaciā, sed Germani Ponti-
ficis ancipiti adhuc, incertoq; rumore adducti, Anacleto
paruissent. Mox Aulicorum, sacratiq; Ordinis nobilissi-
mos quosq; eidem supplicatum submittere: quos omnes
ipsa postmodum Imperatrix sequeuta, adhibitis magno
animi ardore precibus, contendit Pontificis mentem Ca-
sinati Collegio mitigare: sed cum parum omnino profi-
ceretur ab omnibus, nec ad lenitatem Innocentius se-
daret: tūc verò Cæsar ad illum rediēs, *quoniam quidem,*
inquit, ego tam multis incommodis, et laboribus pro salute
Italia, pro defensione sacrorum, pro communi Christiana
Reipublica bono, ac pace perfunctus, non sum apud vos tan-
ti, vt religiosissimis viris tam grauitur, senereq; multati,
piaculi

Vt Casina-
tes Pontifici
cōciliet fire-
nie conten-
dit.

piaculi moderationem, ac reditum in gratiam à vobis exorem, aperte edico, ac denuncio, me itidem cum Ecclesia Casinati posthac à vobis dissensurum: Ad quam Imperatoris vocē cū vniuersus Exercitus, qui circumstabat, succlasset: tū verò Pontifex, vel periculi metu, vel postulati æquitate, vel acriori Cæsaris oratione, doloreq; impulsus, ex eiusdem sententia, atq; arbitrio, nostrorum hominum causam humanitèr, atq; honorificè transegit. Soluto deindè apud Melfiam conuentu, Innocentius, ac Lotharius, vnà cum Bernardo Clareuallensi Abbate celeberrimo, Casinum adiere, Monachorum studia (si qua inter eos, vt fit, super noui Præsulis electione, controuersia, diffidiumq; incidisset) sua præsentia, atq; auctoritate conciliaturi. Rainaldo itaq; Magistratum abdicante, cum Monachi in vnum conuenissent, de successore acturi, Lotharius ipse cum iisdem Monachis, hac super re consultare aggressus, à primo mane ad vesperam, (memorabili patientiæ, amorisq; exemplo) ieiunus in Casinati Exedra perdurauit; donec Patres sublatis discordijs, vnamini consensione Guibaldum sibi Antistitem delegere. At verò eximiæ Lotharij pietatis apud Casinū hæc præsertim argumenta referuntur. Cœnobij Tēpla (quatuor numerabantur) nudis pedibus de nocte inuisebat. Quotidiè manè (quod solemne illi, ac perpetuum in Imperio fuit) ternis sacris intererat. Singulas Monasterij Officinas solus accuratè perlustrans, sedulò prouidebat; ne Sanctissimarum legum decreta, & diuturno vsu firmatæ consuetudines temerè à quoquam violarentur. Adeò Lotharium, cuius vnitis humeris Romani Imperij moles nitebatur, tot inter grauissimas curas,

Innocentius
Pontif.
Lothar. Imp.
Bernardus
Abbas, Clareuall. Casinū adeunt.

Memorandum Lotharij amoris, ac patientiæ documentum.

Eiusq; pietas, ac Monastica disciplina ardentissimus zelus.

T

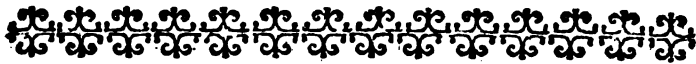
&

& occupationes , illud in primis anxium habuit , & sollicitum , ne Diuī Benedicti disciplina quidquam detrimenti caperet , neuē minū integrè , ac religiosè , quā par esset , à suis sectatoribus coleretur . Quò magis , illorum socordiam ne , an dementiam demereris? qui Monasticæ disciplinæ , sacroq; Ordini tuendo præfecti , summo in otio , curarumq; vacuitate , nullis prætereā impedimentis , nullis occupationibus impliciti ; sanctissimas tamen leges vel stolidè ipsimet perfringunt , vel certè ab alijs passim negligi , ac vilipendi , nec magnopere laborant , nec molestissimè patiuntur . Verum his iām omisis , ad Guibaldum Abbatem reuertamur . Hic natione Lotharingius , instituto , ac professione Stabulensis Monasterij , apud Leodium conuictor , insigni probitate , ac liberalium artium peritia nobilis , supremo inter suos Magistratu , & Imperatoris studio , atq; beneuolentia apprimè florebat . Eum Lotharius secum in Italiam traduxit , sapientissimi viri consilijs , fideliqu; opera vsurus , ad res Ecclesiæ , atq; Imperij , quæ magnis fluctibus iactabantur , prudenter , maturèq; componendas . Illum deniq; Casinati sodalitio , in Abbatem efflagitanti , pro suo in eam domum incredibili amore , libentè concesserat . Tametsi Casinatibus tam insigni beneficio donatis , neque Lotharij benignitas , neque Guibaldi virtus , ac solertia diū potuit opitulari : siquidem post Cæsaris ab Italia discessum , Abbas Rogerij Siciliae Regis indignationem , ac potentiam veritus , Cœnobio excidium minitantis , relicta Casinati administra-

Guibaldus
doctus, ac digni-
tas.

stratione, ad suos in Germaniam regressus est eodem anno; quarto Nonas Nouembris.

Sedit menses duos.

RAINALDVS SECVNDVS.

ABBAS XXXVII.

Arforum, ac Barilij Comites longè clarissimi (qui primum generis sui Parentem, agnoscunt, ac venerantur, Berardum, Caroli Magni Francorum Regis, & inuictissimi Imperatoris Pronepotem) reliquos inter familiæ suæ nobilissimos Heroas (quorum nullo non tempore feracissima extitit) quinque imprimis gloriatur vulgatæ sanctitatis nomine, Diuorum numero, ac felicitati transcriptis. Porro generosæ huius, ac religiosissimæ stirpis proles, haud quamquam degener Rainaldus Collimentanus, contentissimis studijs illud egit, vt egregia maiorum suorum facinora, suis & ipse ornamētis, ac dotibus cumularet. Neq; verò concepta spe de se ipso, susceptisq; honestissimi consilij conatibus frustratus est. Si quidem Rainaldus superioris instituti normam, cum inter Casinates vltro admisisset, vitæ innocentia, morum grauitate, longo rerum vsu, diuinis, humanisq; litteris egregiè iàm instructus, in Guibaldi locum subiectus est Abbas: eodem anno 17. Kal.

Decembris ab Innocentio II. consecratus, haud multò post inter Cardinales cooptatur. Præfecturam gessit 28. annorum, ac mensium octo, longam æque, ac multis implicitam difficultatibus: sed tanta animi virtute, ac constantia; vt rerum aduersarum multitudine circumuentus, nec animum desponderit tamen, nec superari vnquam potuerit. Reges, ac Regna, quæ aduersus illum facta conspiratione coniurauerant, non modò sustinuit intrepidè, sed incredibili etiam æquanimitate, ac patientia, mitigatis aduersariorum animis, sibimet conciliauit, ac deuinxit. Rogerius Siciliæ Rex, Rainaldi electionem molestissimè ferens, Cœnobio, eiusq; locis omnibus iniecto terrore grauissimas clades, atque adeò exitium minitabatur; &, vt dictis reapse fidem faceret, quidquid argenti, atque auri in thesauris habebant Casinates, simulque auream tabulam, eximij operis, ac pretij, quæ Diui Benedicti aræ, diebus festis solemnioribus prætendebatur, per vim, ac scelus asportauit. Oppida Sancti Angeli, Sancti Victoris, Sancti Petri in fine, Camini, Cardeti, Vandræ, & Pedemontis, subiecto igne deformauit: alijs præterea detrimentis, & calamitatibus, quoad vixit, sacro Cœnobio importatis. Quamuis Oppida, quæ hostili impetu sub initam à Rainaldo administrationem, occupauerat, restituit spontè. Rogerio nihilò mitior in Abbatem, & Monachos successit Guilielmus, itidem Siciliæ Rex; omnes ab eo (duodecim exceptis) Casino exacti, vniuersa Monasterij Castra in suam ditionem redacta, murorumque ambitu denudata; Sed paulò post immutata Guilielmi mente, Abbas in gratiam receptus, Casinates in pristis-

stinam bonorum possessionem benignè reuocati. Ludouicus Franciæ, Rugerius, & Guilielmus Siciliae, Gunnarius Turritanorum Reges, Rainaldo Abbate, diuersis temporibus Casinum religionis ergo profecti, quà liberalitate munerum, quà priuilegiorum concessione, ipsius Magistratum insigniter nobilitarunt; sed ipse multò nobiliorem reddidit, excitato in Comitatu Pennensi Oppido, cui S. Martini in Salinis est nomen; subleuata Cœnobij disciplina: retento in omni gubernatione, eodem sanctitatis, & constantiæ tenore, nullis vnquam laboribus, nullis incommodis, pro tuenda Monasterij re, ac libertate succumbens; aduersariorum terrore, minis, impugnatione ubiq; superior: donec ætate, ac meritis grauis, fato cessit, Idibus Iulij. Iam verò quam hinc adnectimus ex Archiuo Casinati scheda, alteram oscitantia in Magistratu, alteram parum in Romanam Sedem religiosi obsequij turpissimam labem, penitus absterget, ac delebit; qua vtraq; labe, quorundam in re historica lapsus, ac deceptio, clarissimum Rainaldi Collimentani nomen, multis ab hinc annis immeritissimò asperferat.

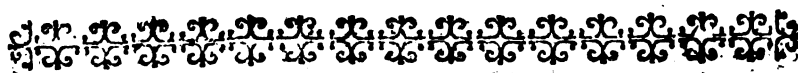

Ann.

Ann.Dñi	Indic.	Concur.	Epait.	Ter.Sept.	Initiū Sept.	Ter. pas.	Initiū pas.
MCXXXVI.	XI IIII	III	XV	xvi.k.Feb.	xv kal.Feb.	xii kal.ap.	xi.kal.ap.

*Obijt Seniorectus ABBs. Raynaldus tuscus fit ABBas.
Impr. Barim vsq; puenit. cui pene se tota apulia tradidit.
Innoct^o pp. cum duce Boioarie p totam tusciam it agens:
omibz ei se pt Romam vsq; Beneuentum tradentibus apd
Barim Impri iungit. pp. et Impr tradito Ducatu Comit
Raynat reutunt. Raynat huius loci Elect^o deponitur Gui-
baldus Ordinat. q post xta III. dies recedit. Raynat Cotim
fit ABBs. o Lotharius Impr. MCXXXVII.&c.*

Prefuit annis octo, ac viginti, et menses octo.

THEODINVS.

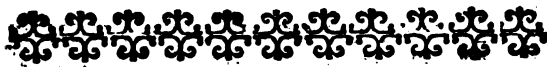
ABBAS XXXXVIII.

Theodino, propter eximias dotes, à Mona-
chis Magistratus Casinas, ab Alexandro
Pontifice Cardinalatus honos delatus
est, eodem anno. Septem mensiū spatio,
quibus sacrum sodalitium rexit, magna,
præ-

prædiorum parte, ad Oppidum Fregellarum recuperata; neq; parvam sibi laudem, neq; parum Monasterio emolumentum, tantillo tempore comparauit. Extin- Ann. 1167
ctus est pestilentia morbo, dirum in modum tota Italia debaccante.

Præfuit mensibus septem

ÆGIDIUS,

ABBAS XXXIX.

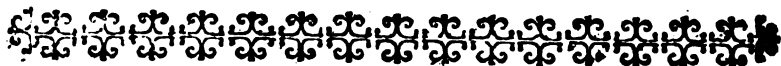

Egidius Venusinus, anno eodem electus est Abbas, ab Alexandro Papa consecratione, ac priuilegio in rem Cœnobij decoratur; sed tertio administrationis anno, cum ipsius potissimum incuria, & neglectu sacri Instituti disciplina languidiùs, remissiùsq; seruaretur, ab eodem Pontifice Magistratu exutus est, Ann. 1170
Petro Diacono sodalitij procuratione demandata. Vacauit Sedes aliquot mensibus.

Præfuit annos omninò tres.

Do-

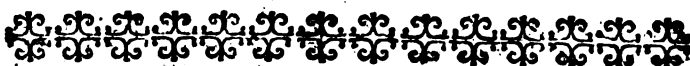
DOMINICVS.

A B B A S L.

Dominicus de Sambuceta, Casinatſ Abbatiz munus à Monachis , ab Alexandro Pontificē consecrationem apud Tusculum suscepit . Ecclesias Sanctorum Magni, & Honophrij Fundis, aliasq; in eiusdem Urbis agro positas recuperavit; iudicium sententia contra Episcopum Fundensem, Cœnobio adiudicatas . Obijt Septimo Calend. Maij.

Ann. 1173.

Præfedit biennium.

PETRVS SECVNDVS.

A B B A S L.

Petrus de Insula magnæ integritatis, & prudentiæ vir, Dominico subrogatur in Magistratum eo die, quo ille decesserat è vita; Monasterium Cremenſe, ab Henrico Comite Bergomate contra ius, fasq; usurparum, Casinatibus vindicauit. Alexander Papa , & Guilielmus Siciliæ Rex apud Casinum hospiti-

pitio excepti, per amplis priuilegijs, Petro efflagitante, Sodalitium cohonestarunt. Quod ipsum postea Lucius Tertius, Romanus Pontifex, eiusdem Abbatis postulatu, factitauit. Possessionem, ac iura Monasteriorum, tùm Sancti Nicolai de Lurgo in Sardinia, tùm Sancti Matthæi propè Casinum, suis diplomatibus, Sacro Sodalitio validiùs corroborans, ac stabiliens. Petro Abbate Magna Ecclesiarum, prædiorum, opumq; accessio Casinati rei est facta. Illum Alexander Pontifex cum aliàs sæpè quanti faceret, tùm eo præsertim tempore testatus est, quo ipsum de pace cum Federico Imperatore firmata, per litteras certiore factum, ad Concilium Lateranense aduocauit: eius Consilio, & opera, in re longè grauissima vsurus: Excessit Octauo idus Iulij.

Alexander Papa, & Guilielmus Siciliae Reges Casinum inuifunt.

Lucius item Rom. Pont. eodem se cōfert.

Ab Alexand. Pontifice, ad Lateranense Concilium, aduocatur.

Ann. 1186.

*Præfuit annis tribus, mensibus duobus, diebus tredecim.
Vacauit Sedes biennium.*

ROFFREDVS.

ABBAS LII.

Offredum Casinates Petri defuncti municipem, Abbatis dignitate insignitum, cum Romam consecrationis gratia misissent, à Clemente Tertio Cardinalem creatum, receperunt. Cæterum Roffredus ingentis planè consilij, & admirandæ sapientiæ, ac fortitudinis vir, optimi simul, ac prudentissimi Rectoris

Cardinalis creatur.

V

cu-

cumulatissimam laudem est affecutus. Gulielmo Siciliae Rege, nullis post se relictis liberis, vita functo: Tancredus Licij Comes, & Henricus Sextus Imperator, eitis Regnū inuaserant, Roffredus quasi edita ex specula tumultus, ac seditiones, quæ postea in Regno Neapolitano sūt consequutæ, longè prospiciens, ac diuinans, vicinos Comites in rem Cœnobij arctiore sibi fœdere copulauit. Indè Cæsarem cum vxore Constantia Casinum aduenientem, omnibus humanitatis, & obsequij officijs excoluit, eundemq; mox in Germaniam redeuntem, est profectus; sumptu deindè ipsius Henrici exercitu Italiam repetens, Tancredum Regem, aliosq; Dynastas omnibus Cœnobij locis, quæ tumultuario impetu sui iuris effecerāt, coegit excedere; Aliquot etiam post annos iterum conscripto milite, præter alia Cœnobij Castella, Germanensium Urbem è Diopuldi manibus, iniustoq; dominatu eripuit, ipsumq; Oppidum firmo mœnium ambitu circumuallauit, ad hostes in posterum facilius submouendos. Fractarum, Castrinoui, & Fregellarum loca recuperauit. Arcē Ianulæ muris, ac turribus inclusit. Legatione in Siciliam Pontificis nutu, ac voluntate perfunctus, Urbem Sora, alijsq; Romanæ Ditionis Oppidis, armorum, animiq; robore Innocentio Tertio recuperatis, Romanæ Sedi strenuam, fidelemq; operam nauauit; Quo factum est, ut à Romanis vicissim Pontificibus, Innocentio (qui per eos dies Casinum inuisit) Clemente, Celestino, magni momenti retulerit in vsum, splendoremque sui Monasterij, priuilegia: Illud imprimis, ut bonorum vsurpatores Cœnobij, vbicumque terrarum essent, eos legitima facultate posset anathemati subijcere. Henrico quoq;

Henricū Imperat. cū vxore Constantia hospitio excepit. Cū eodem Imperat. profectus in Germaniam.

Traductus in Italian Henrici exercitu Tancredum Regem, & alios Dynastas occupatis Cœnobij Castellis expellit. Germanensium Urbem libertati restituit. De Romana Sede præclareretur.

A Romanis vicissim Pontificibus honestatur.

quoque Imperatori acceptissimus, summam eius erga se, ac totum sodalitium Casinas beneuolentiam, ac liberalitatē expertus est. Pretiosis muneribus ab Imperatore auctum Cœnobium: Oppidis, Antini, Roccæ Guilielmi, Malueti, Roccæ Albani, & Roccæ Vandræ donatum; mero, & mixto Imperio, omnibus suæ ditionis Oppidis insignitum. Decretum quoque, ac sancitum ab eodem, est Cæsare, ut Principes viri per Italiam, quicumq; ipsum quoquo pacto læssissent, frustra de reditu in gratiam tentarent, sperarentvè, nisi Roffredo sequestre, ac deprecatore, apud eundem miterentur. At Roffredi bellica virtus, & fortitudo, ut eximia fuerit, & excellens, longo tamen interuallo ab eius egregia pietate, religiosissimisq; moribus vincebatur. Quare inter armorum fragores, ac strepitus, religiosæ viræ quietem diligenter excolens, cauit etiam, atq; etiam ne domestica disciplina apud Casinum labefactaretur, ne vè minus accuratè, quàm moris esset, custodiretur à subditis. Aedificijs, ac pretiosa supellectile, antiquo domus splendori haud parum adiecit ornamentis. Quin etiam Cœnobium Diui Pauli prope Urbem insigne, ac magnificum, Innocentij Papæ iussu cum sedulo visitasset, puriore Monastici cultus obseruantia, & frequentiore sodalium numero multò perfectius, ac celebrius reddidit. Deniq; meritis abundans, & rectè factorum conscientia locuples migravit in Cælum, tertio Kalend. Iunij.

Imperator
acceptissi-
mus plura
ab eo refert
Præuilegia.

Romanus D.
Pauli Cœno-
bium refor-
mat in me-
lius,

Ann. 1209.

Præfuit annis viginti, mensibus undecim

PETRVS TERTIVS.

ABBAS LIII.

Inter Cardi-
nales coop-
tatur.
Othonem 4.
Imp. hospi-
tio recipit.

Ann. 1211.

Petrus cognomento Comes, electus eodē anno, die Natali S. Ioannis Baptistæ Romam profectus ab Innocentio III. ob egregiā sapientiæ famā Casinas Antistes cōfirmatus, inter Cardinales cooptatur. Is Othonem IV. Imperatorem, Casinum inuisentem, quo par erat honore, ac magnificentia est profectus, à quo de tuta possessione Oppidorum Monasterij priuilegium obtinuit: extremum obiit diem quinto Kalend. Februarij.

Præfedit annum, cum dimidio.

ADENVLFVS.

ABBAS LIV.

Ann. 1211.

Denulfus Casertanus ex Abbate Sancti Benedicti Venusiæ, Petri Comitis Provinciam eodem anno excepit, melior futurus, si minùs illam administrasset. Hic enim iam tum, cum Decani munere fungeretur apud Casinū, Roffredo cum

Cæ-

Cæsare in Germaniam profecto, adscitus fuerat in Cœnobij gubernationem. Cumq; Monasterij iura, & datam Henrico Imperatori fidem interritus propugnans, nullis pollicitationibus, nullis minis ab officio deduci posset, Manfredi Regis, Regniq; Procerum grauissimas sustinuerat insectationes. Ab eo Sæcti Germani Ciuitas, quam Regiæ cohòrtes occupauerant, sumptis armis pristinae libertati fuerat restituta. Quamobrem Henricus perspecta erga se Adenulfi egregia fide, illum postea Venusini sodalitij præfectura cohonestarat. Demum ab Innocentio Papa Segniæ, in Concilio generali, Casinensis Abbas est consecratus. Castellum Vandræ per vim, ac dolum à nescio quo Magnate infessum, conscriptis denuò copijs, Casinatibus vindicauit. Huc vsq; Adenulfus industrii Præfulis nomen, & gloriam abundè retulerat ab omnibus. Verùm quarto circiter sui Magistratus anno, cum indulgentiorem in propinquos, & affines, magisq; municum se præberet, quàm Religiosum Antistitem decebat, longius ab æquitate, atq; ab officio recessit; quippe à minutioribus donis facto initio, paulatim eò deuentum erat, vt temporis, ac loci opportunitate inuitatus, carni suæ, ac sanguini, Monachorum possessiones, & Oppida largiretur; Quo comperto Innocentius Adenulfum Casinati Abbatia remotum, ad Capuanæ Diui Benedicti

Germanenses in libertatem asserit.

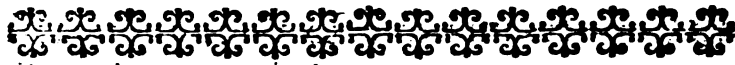
Ann. 1212;
Castellum Vandræ recuperat.

Ann. 1216;

Præfuit quinquennium, Vacauit sedes menses aliquot.

Ste-

STEPHANVS PRIMVS.

ABBAS LV.

Stephano Marficano Abbatis insignia propria virtus adæquè, ac Monachorum beneuolentia conciliarunt. Is ab Innocentio Papa consecratione donatur nonis Augusti; Quam de ipsius virtute, ac sapientia conceperant Patres excellentem opinionem, egregiè sustinuit; nam sui Magistratus initio, Vandræ Oppidum Pontificijs auxilijs à Miraldo, Adenulfi Abbatis nepote recuperauit, cuius iura, itemq; Oppidi Atini, priuilegio Federici Imperatoris Casinatibus in posterum firmata sunt, ac stabilita. Propter eximiam Sanctitatis, ac prudentiæ famam, à Principibus viris summa veneratione, eximijq; muneribus excultus est. Ab Innocentio Pontifice plura ex auro, argentoq; dona, & sericam vestem, adornando Templo, amplissimaq; priuilegia recepit; quibus quidquid vsquam prædiorum, atq; Oppidorum Casinates possiderent, firmiùs sanciebatur. Cæsar eius virtutis, ac fidei admiratione permotus, Caietam illi suo nomine retinendam, custodiendamq; assignauit. Nundinæ apud S. Germanum generales, auctore Stephano quotannis celebrari sunt cœptæ. Sed quod Monachum, eundemq; Abbatem præ cæteris rebus decebat maximè, singulari studio, atq; industria perfecit, vt in Casinati Monte Diui Benedicti Regulæ, Monasticisq; Institutis plu-

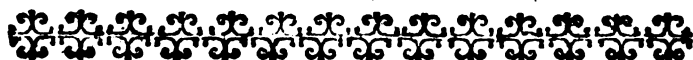
Pontificijs
auxilijs Vā-
dræ Oppidū
vindicat in
libertatem.

Donis, ac pri-
uilegijs coli-
tur.

plurimum obseruantia impenderetur. Excessit è vita
duodecimo Kalend. Augusti.

Ann. 1127.

Præfuit annis undecim, diebus viginti.

LANDVLVS.

ABBAS LVI.

Landulfo Senebaldo, ex illustri Comitum
Aquinum familia, neq; merita defuere
ad suscipiendum Casinatis Abbatia ho-
norem, neq; virtus postea, quamuis diffi-
cillimis temporibus, ad eundem religio-
sè, laudabiliterq; retinendum. Sub initia
Magistratus, à Gregorio Nono Pontifice (qui Hierosoly-
mitanum bellum seriò moliebatur, vrgebatq;) duobus è
Sacro Senatu ad Federicum Imperatorem legatis, qui
auxilia in id bellum exposcerent, Landulfus Abbas, ter-
tius illis Comes adiungitur; præclaro utiq; apud omnes
illius virtutis, ac sapientia testimonio. Verùm exulcera-
tis deindè maiorem in modum animis, tum Gregorij, tum
Federici, cum res ad arma processisset, vniuersa Mona-
sterij Castella, & Germanensium Ciuitas, primò à Ponti-
ficio exercitu, deindè à Cæsariano occupantur. Quin
etiam Monachi Casinates, iubente Rainaldo Spoleti Du-
ce, ac Federici Cæsaris copiarum Magistro, suis sedibus
pulsì. Qua ex re Landulfus eo grauiore animi cruciatu,
atq;

Cardinali-
bus ad Imp.
Legatis, Lan-
dulfus Co-
mes adiu-
gitur à sum-
mo Pontifi-
ce.

atq; tristitia conflictabatur, quòd imparem se videret propulsandæ à sacro cœtu tot ingentium calamitatum multitudinì. Verùm cæleste Numen integerrimum Præfulem breui opprimentibus malis eripuit. Nam sanctis haud multò post pacis fœderibus inter Pontificem, & Imperatorem, in Templo S. Germani (quo Federicus ipse cum Alemanis Proceribus, & Gregorij Papæ legati conuenerant) Landulfo Abbati Oppidorum, ac Ciuitatis integra restitutio est facta. Multis à Gregorio Pontifice priuilegijs dignatus est; cuius etiam voluntate, ac postulatu, erectam in S. Germano Diui Francisci Basilicam, fratribus, quos minores vocant, habitandam attribuit. Anno sui regiminis Secundo, Diuum Thomam Aquinatem, nepotem suum, à Parentibus oblatum in disciplinam admisit. Per eos dies Leopoldus Austriæ, ac Stiriz Dux, cum apud S. Germanum decessisset, eius corpus

in Casinati Templo sepul-
turæ mandatur. Obijt

Landulfus quin-
to Kalend.

Augusti.

*Præfuit annos octo, menses totidem,
ac dimidium. Vacauit
Sedes biennium.*

AUG. 1236.

AP.

APPENDIX

DE D. THOMA AQUINATE.

*L*Andulfo secundum iam sua administrationis annum agenti, Diuum Thomam ipsius nepotem quinquennem Parētes educandum obtulere, eo prorsus modo, quo Tertullus olim, & Equitius, Romanorum nobilissimi, liberos suos, Placidū, ac Maurum Diuo Benedicto, religiosa disciplina imbuendos, traderant: Nec enim apud Casinum moris erat (quicquid alibi secus, in nostris etiam Cœnobys sanctè, ac laudabiliter fieri consueuisset) ut nobilium virorum filij ad Monachorum Scholas admitterentur, nisi quibus ex parentum spontanea oblatione statutum esset, ubi adoleuissent, religiosi status professionem emittere. Caterum Aquini Comites non una, nec exigui ponderis causa, in eam mentem impelli potuerant, ut filium Monastica vita in Casinati Cœnobio dicatum vellent: Primò, quod mares, ac fœminas ipso Thoma natu maiores, tam multos iam susceperant: ut ad generis propagationem, opesq; ac decus familia, vel retinendum, vel augendum abundè sufficerent: tum quia Thoma ingenium (licet pueruli) tamen in illa ætate eximia ad litteras, ac pietatem propensionis, haud semel certissima signa ediderat, unde sperari posset, breui fore, ut si tanta indoli maturè consuleretur, admirandis in utroq; studio progressionibus Aquinatem Domum (alioqui clarissimam) multò

Vide D. Benedictum in Reg. c. 59. Si quis forte de Nobilibus, &c. & Petri Damiani ad Desiderium Abb. Epistola 17. lib. 1. Epi.

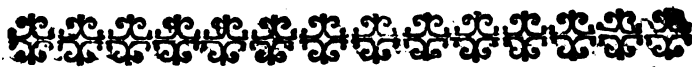
ipse luculentius illustraret. Neque porrò longius abeundum erat, ad hac religionis, & doctrina praesidia infanti Thoma perquirenda; cum pene domi suppeterent, in Casinate videlicet Sodalitio, caelestis sapientiae, & liberalium artium vetustissima Academia; unde Aquinum non amplius septem millia passuum distabat. Quid quod? Per eos dies Landulfus, Thoma patruus, Casinum Abbatibus munere, atque Imperio moderabatur. An verendum, ne summo studio, & conatu operam daret, ut Thomas nedum religiosos mores, & ingenuas disciplinas mature combiberet; sed etiam ut adulta postmodum aetate, ad illud idem supremi Magistratus fastigium, ab suo excessu eueheretur? Quod si eueniret (viti euenturum, prater Landulfi amorem, & industriam, ipsiusmet Diuina pueri indoles, & maiorum claritas, penè certò spondebant) iùm verò quantum utilitatis, & commodi Aquinatum Comitum rationibus obuenturum, opulentissimi Cœnobij accessione? Quantum opportunitatis ad submouenda dissidia inter ipsos, & Casinates penè quotidiana? Quantum auxiliij ad reprimendas Aduersariorum vires? Ad resistendum, Neapolitanis Regibus, Si noua moliri pergerent, pernitiōsa subditis, & rationi, pleraque dissentanea? Quod si Thomas diu inter Monachos educatus, nostro tamen Ordini postea non adhaesit; id verò nemini mirum videri debet; nam praterquam quòd bellum atrox, quod inter Pontificem Romanum, & Federicum Imperatorem exarserat, cùm toti Campania, iùm nominatim Casinati Sodalitio maxime calamitosum, eandem Thoma, quam ceteris Monachis attulit aliò demigrandi necessitatem, Parentū

insu-

insuper cōsilia, & machinationes de Casinati Abbatia, cū illi suboleuissent, ab omni semper honorū spe, atq; ambitu alienissimō, cogitationes suas ad aliud vitæ genus amplectendum cōuertit, in quo posset dignitatū insignia, ac titulos omnes facilius, ac probabilius in omnē vitam destinare. Verū Thomas e Casinati Sodalitio latini iam sermonis, & naturalis Philosophiæ peritiā probe imbutus Neapolim discedens, Theologia studijs operam dedit, Magistris itidem Casinatibus Monachis usus: qui per id tempus in Neapolitana Academia publicè profitebantur, quæadmodū Ptolomæus Lucensis Prædicatorū Familia alumnus, ipsiq; Thomæ à Sacris Cōfessionibus disertissime hęc verbis testatur. Postquā apud Monachos Casinates profecisset (Thomas) in Grammatica Logica, & Naturalibus, Neapolim contendens, sacra Theologia Magistros etiam habuit Benedictinos, doctissimos nempe viros, Petrum de Hibernia, & Martinum Neapolitanum. Thomas igitur diuturno Monachorum contubernio, atq; institutione, neque iherodurus, & sanctitate iam, editisq; miraculis celebris, præclarissimo Divi Dominici Ordini adscriptus est: in quo brevi ad illud sanctitatis, & doctrinæ fastigium pervenit, cuius altissima reerat inter nostros homines fundamenta; ut nobis iure optimo insigni gloria dāmus, Divinum hunc Solum, qui latissime patentes Prædicatorum Ordinis campos (ubi proeclior est factus) immenso lumine complens, sui exorens radijs, Casinatem Montem illustrasse:

Hist. lib. 27.
c. 19. M. S. in
Biblioth. Vaticana.

STEPHANVS SECVNDVS.

ABBAS LVII.

Ann. 1238.

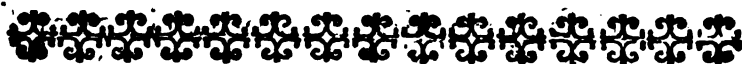
Ad Federicū
Imp. profectus, humaniter ab eo
excipitur.

Stephanus magna Sodalium gratulatione Landulfo sublectus Abbas, maiore virtute, quàm fortuna iniunctum sibi munus exercuit. Principio ad Federicum Imperatorem, in Galliam Cisalpinam profectus, honorificè ab eo, humaniterq; susceptus est: At non ità multò post, Cæsare à Romano Pontifice anathematis ignominia notato, in summum animi dolorem adducitur, occupatis Imperatoris iussu Cœnobij Pagis: Monachis (exceptis octo) sanctissima de Sede profligatis. Thesauro tum sacro, tum profano, qui tot annis, tot Principum liberalitate, ac Monachorum parsymonia coaluerat, funditus auerso: Ad extremum sub Federici mortem recuperatis aliquot Monasterij Castellis, animi tristitiam, & dolorem vtcumq; mitigauerat; sed antè excessit è vita, quàm Casinates fortunas pro virtute, ac voto subleuare potuerit, septimo Kalend. Februarij.

Ann. 1251.

*Præfuit annis undecim, menses sex, dies duos. Vacauit
sedes menses aliquot.*

RICHARDVS.

ABBAS LVIII.

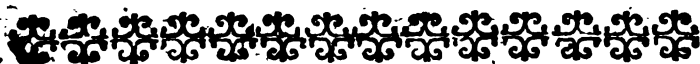

Richardum Hannibaldum, Romanum genere, Casinates Monachi Abbatiae Magistratu, Innocentius Pontifex delata Cardinalatus Dignitate, certatim cohonestarunt; Ille utroque gradu, licet amplissimo dignum se praestitit, insigni pietate, atque industria Coenobium moderatus. Eo Rectore pleraque loca, quae superiorum temporum acerbitas abstulerat, iterum Coenobio vindicata. Ingentes à diuersis Magnatibus, copiosaeque bonorum donationes factae, Monachorum Oppida, fortunaeque omnes amplo Alexandri IV. diplomate sancita. Diuini cultus, Religiosi que instituti (quod caput est) integrior, seueriorque inuecta disciplina. Demum mortalitatem expleuit anno 1263.

Ann. 1231.
Abbas, &
Cardinalis
creatur.

Ann. 1263.

Præfuit annis omnino 11. Vacauit sedes aliquot mensibus.

BERNARDVS PRIMVS.

ABBAS LIX.

Bernardi Abbatis exemplo compertum est, perniciosissime externos homines à rerum publicarum administratione

In Lerinenſi
Cœnobio
Monachus,
deinde Ab-
bas,
Carolo Re-
gi chariſſi-
mus,

miratione indifcriminatim ſubmoueri: cum ſapè ab his maiores vtilitates, & commoda, quàm à proprijs Ciuibus importentur, & virtus nuſquam aduena, vbique Patriam habeat, nec à nobis iure cenſeantur extranei, quorum ope, ac beneficijs maximè intimo- rum Charitatem, & auxilia experimur. Bernardus natione Gallus, in Inſulæ Lerinenſis ſanctiſſimo Cœnobio ad Monasticæ vitæ normam adeò perfectè mores ſuos con- formauit: vt maturi poſtmodum ætate eiſdem loci præ- ſectura ſit inſignitus. Hunc Carolus Primus, illuſtri prur- dentia, ac virtutis fama notiſſimum plurimi fecit, cumq; iter in Italiam ſuſciperet, eundem voluit, & itineris co- mitem, & ſuorum participem, ac moderatorem conſilio- rum. Deindè Neapelitano Regno poſitus, non modo cha- rum habuit in paucis; ſed operam etiam dedit, vt eius præclaræ dotes, & inſignis religio, cum alibi, tum Ro- mæ præſertim peruulgarentur. Quare Urbanus Quartus crebris, certisq; nuntijs, Caroli præſertim perhonorifica commendatione, de Bernardi ſanctitate, ac ſapietia cer- tior factus, illum Caſinatis Collegij regimine, mox etiam ſacra purpura decorauit. Suffectus eſt ſumma Monacho- rum voluntate in Abbatem Theodino cuidam Mona- cho Caſinati, & Acerrarum Epifcopo, qui Manfredi Re- gis iuſſu vacantem Sedem inuaſerat. Apud Caſinates aſſeruantur Urbani litteræ ad Bernardum Abbatem, qua- rum hoc initium. *Dilecto filio Bernardo Monafterij Caſi- nenſis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.*

Vt ex litteris
eiſdem
Urbani ad
Bernardum
Abbatem

Prafulgore dignitatis immenſa, quo Confefſor Almus gratia Benediſtus, & nomine, Monafterium Caſinenſe mul- tipliciter illuſtrauit, locus ipſe veluti dilectus à Dominico, ſicut

sicut multa redditur veneratione colendus, sic amplius meruit manuteneri fauoribus, & specialiter Sedis Apostolica praesidio cōfomeri. Hic est enim verè locus insignis, huius Almi signis praefulgidis insignitus, cuius Sidereus per Orbem Ordo late diffusus, praeminentia claritatis irradians, inibi fundamēta suscepit, & ut maioris praecellentia gloria locus ille fulgeret, post corruptibilis vita decursum idem Sanctus spiritualiter ad superna vocatus, ibidem corporaliter in Domino requiescit. Tum ad finem, Cupientes autem, ut ipsum Monasterium statum prosperum Diuina clementia cooperante resumat, & interponentes Apostolica sollicitudinis studium, ne per vacationem diutinam incurrat in spiritualia, & temporalia detrimenta; sperantes quoque quod per tua circumspectionis industriam, cum habearis vir scientia praeclatus, morum honestate decorus, consilij maturitate praeclarus, & sollicitudine circumspectus, Monasterium ipsum releuetur à noxijs, & utiliter auctore Domino proficiat in utrisque: te à vinculo, quo tenebaris Monasterio Lirinensi, cuius praeras regimini, penitus absoluentes, ad praedictum Monasterium Casinense duximus de potestatis Apostolica plenitudine transferendum, teque ipsi Monasterio Casinensi de fratrum nostrorum consilio, in Abbatem praefecimus, &c. Igitur Bernardi sanctitati, prudentiae, sollicitudini, perpetuisque laboribus, Monasticae disciplinae accuratam institutionem, & ferè quicquid stabilium honorum ad haec usque tempora possederunt, hodieque possident Casinates, iure optimo retulerint acceptum. Bernardus itaque suscepta Coenobij administratione, studium, & curas omnes eo intendit, ut sanctissimarum legum cultus ad primam-

Quantū Casinates Bernardi debent.

mæuam institutionis normam studiosissimè reuocaretur. Verùm cum prudenter intelligeret, id ipsum nulla ratione se consequi posse, nisi prius ex Regulæ præscripto, quæ cuiq; opus essent, religiosa liberalitate, concredito sibi cætui peramanter impertiret; recuperandis Cœnobij fortunis animum, atq; operam adiecit. Quo in genere Caroli Regis, apud Casinum diuersantis, non parum adiutus est beneuolentia, amplissimoq; diplomate. Per triginta sex annos Federicus, Conradus, Manfredus direpto Cœnobio, eiectisq; religiosis viris ferè omnibus, locum in Arcis formam munitum, militari præsidio firmauerāt: Bernardus deiecta militum statione, reuocatisq; sodalibus, ex profanis Castris, Castra Dei Israel, sacramq; militiam Casinum denuò inuexit, quæ Christianæ Reipublicæ bono, interdium, noctuq; diuinis intenta precibus, excubaret. Oppida, quibus Casinates exuti fuerant, iterum in potestatem asserta, præscriptiq; singulis termini, ac limites, ad euitandas cum adiacentibus vicinis discordias. Oppidani peracta in subiectionis argumentum modici census solutione, nouo fidelitatis Sacramento Abbati, Monachisq; se obstrinxere. Illorū fortunæ, ac bonæ, qui se Conradino aduersus Carolum Regem dimicanti coniunxerant, Casinati Fisco perpetuò adiudicata. Xenodochium in Sancto Germano per amplum erexit, assignatisq; facultatibus, & copiosa munerum largitione, cumulauit. Coactis in vnum Clericis, totius Casinatis Diæcesis Synodū celebrauit apud S. Germanum. Fratribus Ordinis Præd. Ecclesiā in S. Vrbe Germani cōcessit, Diui Thomæ Aquinatis desiderio, ac postulatis libenter gratificatus. In utroq; Cœnobio Casinate videlicet, & S.

Li-

Liberatoris nedum mores, & disciplina correcti, sed Aedificia etiam amplitudine, & elegantia insignitè accrevere. Verùm in Bernardo ad naturæ dotes, præcleraque animi ornamenta litterarum etiam excellens, ac multiplex cognitio adiungebatur, cuius ille beneficio multi-
piè, sapientèq; composuit. Extant adhuc nonnulla nostri Ordinis hominibus, ac præsertim Cœnobiorum Præfectis sanè perutilia, quos nimirum ille, & superiorum Abbatum exemplis, & proprio usu, atq; experientia edoctus, serio monet, enixèq; obtestatur, ut si officio suo ritè defugì velint, & à subditis integram, inuiolatamq; sacri Instituti obseruatia exigere, & cōsequi: illud ipsi, vicissim & meminerint, & obseruent accuratissimè, ut quæ illorum victus, cultusq; ratio exposcit, prompta manu, ac liberali suppeditent vniuersa; alioquin irritum fore quid quid dicant, edicantq; quosuis labores, ac conatus pro religiosa disciplina, vel retinenda, vel restituenda susceperint, nihil omnino profuturos; neq; fieri vllò modo posse, quin sacer Ordo quotidie labatur in peius, & paulatim pessum, eat, si hæc, quæ diximus, Rectorum in suos alumnos charitas, & paterna sollicitudo desideretur. Legatus à summo Pontifice semel in Gallias, iterum Constantinopolim, & mittentis desiderio, & rerum, quas tractandas susceperat, magnitudini, abundè satisfecit. Iam Bernardo omnia ex voto, conceptisq; initio sui Magistratus consilijs cœuenerant; cum repentino casu, minimèq; expectato consternatus, præ molestia, animiq; mœrore penè cōtabuit. Carolus ab inito Regno aliquot post annos, vel ab ipsa regnandi conditione, ac licentia: vel aliorum consilijs deprauatus, inter alia, quibus se ipsum contami-

Litterarum
peritia ex-
celluit.

Extant ad-
huc conscri-
ptis eo li-
bri. Abbari-
bus præser-
tim peruti-
les.

Duas obiit
Summi Pon-
tificis iussu
legationes.

Carolus Rex
Monachos
Casinates re-
rum capita-
lium foro e-
xuit.

Ann. 1172.

Ann. 1181.
Carolus ad-
missi in Ca-
sinates Sce-
leris dat poe-
nas.

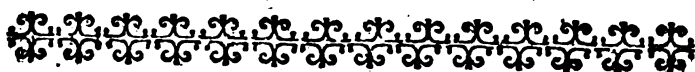
Siculorum
Vesperæ.

navit, detestanda facinora, illud in primis memoratur, quod Bernardo absente, Casinates rerum capitalium foro, ac iurisdictione spoliavit, permisitq; à suis militibus Cœnobij Oppida impunè occupari, ac retineri: Quod simul atq; Bernardo reduci nuntiatum est, acerrimi doloris profundo vulnere sauciatus, satis admirari non poterat, Carolum eò sceleris, ac dementiæ progressum fuisse, ut præter inultam sui exercitus sacrilegā temeritatem, sanctissimo quoq; Collegio antiquissimum ius, plurimorum Principum privilegijs confirmatum, sustulisset ipse, à quo præ cæteris, & iure patriæ, & acceptis beneficijs, & firmandæ Regiæ potestatis intuitu, ratum haberi maximè oportuerat, & nouo adhuc diplomate communiti. Neq; tamen Abbas in his angustijs constitutus, se ipse deseruit, sed admirabili prudentia, & lenitate usus, infestas Caroli copias ab infestis Monasterij Oppidis submouit. Quo peracto Bernardus premente iam senio, & recentis acerbitate doloris, paulò post excessit è vitæ: Ob rerum tamen gestarū magnitudinem, & copiā apud posteros grata semper recordatione victurus. At Carolus grauissimæ nostrorum hominum contumeliæ, & Sanctissimi Patris Benedicti contemptus tam insignis, meritis poenas dependit; nam quo die Casinates suis exuit iuribus, ac privilegijs, eodem ipse, sceleris supplicium, exposcente Numine, Siciliæ Regno spoliatus est, Gallorum quotquot tota Sicilia degebant, condicito inter Siculos Vesperarum signo, omnibus miserrimè contrucidatis: cuius atrocissimæ cladis causam illatæ potissimum Casinatibus Monachis à Carolo iniuriæ disertè attribuit Vrbanus V. summus Pontifex, datis hac super re

Nca-

Neapolim ad Ioannam Reginam codicillis. Tàm seuerè vlciscitur Deus in nostrum Ordinem contumeliosos, benignè annuens Benedicto, suorum causam, ac defensionem studiosissimè commendanti.

Præfuit annis vnde viginti.

THOMAS.

ABBAS LX.

Thomas de Rocca quinq; millium, summa totius sodalitij voluntate delatam administrationem, inuitissimus ipse suscepit. Verùm in regimine tantò melior euasit, ac vtilior, quantò se regimini minus sufficientem, atq; idoneum, arbitrabatur. Bernardi solertissimi Abbatis imitatione, atq; exemplo, Cœnobij redditus omnes, ac iura (quod domesticæ rei plurimū intererat) diligentissimè perquisita, in Codices retulit, quos Regesta vulgò nuncupamus. Subditis Monasterij rebellibus omnes immunitates, quibus per superiores Abbates donati fuerant, lata in eos sententia ademit, nominatim contrerraneis pagi, cui à Sancto Elia nomen est, quòd Cœnobio suppetias equitatu non tulissent, quemadmodum ingruentibus bellis, ex pacto inter ipsos, & Casinates conuenerat. Peculiari etiam decreto uetuit, ne qui alteri Religiosæ Familiæ nomen

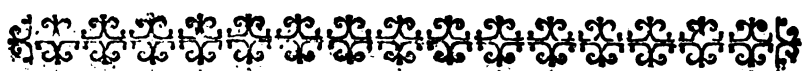
Cælestinus
quintus Ca-
sinum adit.

Eius post ula-
tu Cælestini
Monachi cū
Casinatibus
iunguntur.

Ann. 1295.

anteà dedisset, Casinati Monasterio adscriberetur. Aedē
sacram Diui Iacobi de Pace, in Mineano, vetustate fa-
tiscentem, instauratam decorauit. Anno duodecimo
Thomæ Magistratus vertente, Cælestinus Quintus S. P.
Benedicti sepulcrū inuisit. Per eam occasionem horta-
tus est Monachos, vt recens ab se institutæ Cōgreationi
Casinense Cœnobium aggregari paterentur, simulq; ha-
bitum admitterent, cum eiusdem Instituti sodalibus
concolorem. Quo vtroq; impetrato, quinquaginta ex suis
Monachis Casinum legauit: Decani appellatione in
Prioris Claustralis nomen commutata. Sed facilius fuit,
quàm diuturniūs, hoc alterius disciplinæ, habitusq; sus-
ceptum ab vetustissimo sodalicio commercium: nām
Bonifacius Octauus Cælestini successor, eius actus om-
nes abrogauit, Cardinalibus tantum, quos creauerat, de
accepta dignitate non deiectis. Cæterum Thomas ætate
iām prouecta, desijt esse inter viuos Nonis Iunij.

Præfuit annis quatuordecim.

PONTIVS.

ABBAS LXI.

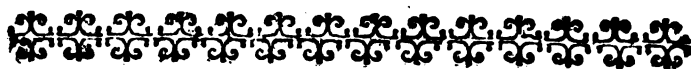

Pontius Catanensis Thomæ subrogatus, &
à Bonifacio Pōtifice cōsecratus est, eodē
anno, & mense. Hic prædium apud Tro-
iam Apuliæ, ex quo pingues redditus
Cœnobio proueniebant, Caroli Secundi

Re-

Regis ope, ac præsidio, ab Troianis Ciuibus occupatum
recuperauit. Defunctus est eodem anno. Ann. 1297.

Præfuit mensibus sex.

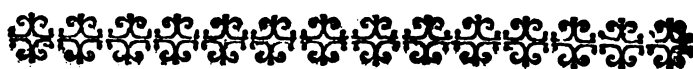

ANGELARIVS SECVNDVS.

ABBAS LXII.

Angelarius ex eorum numero, quos Cælestinus Casinū direxerat, summum inter Monachos gradū spectatæ virtutis opinionione consequutus, post adeptam à Bonifacio Octauo Pontifice consecrationem, adiuit. Nihilo diutiùs Pontio Catanensi administrauit; quippè mensibus quinque, diebus nouem. Ab eius funere vacauit sedes menses aliquot, Ann. 1297.

BERNARDVS SECVNDVS.

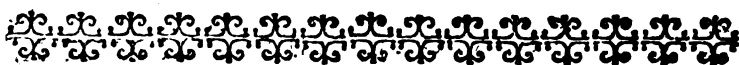
ABBAS LXIII.

Bernardus pari cum superioribus innocentia, & sanctitate ad Cœnobij regimen anno eodē euectus est; sed expletis tantum suæ Præfecturæ mensibus quatuor, diebus quatuor, ac viginti, Obijt. Ann. 1297.

Vacauit Sedes per menses aliquot.

Ber-

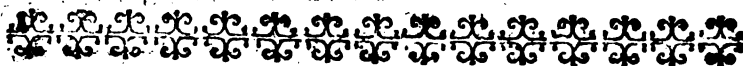
BERNARDVS TERTIVS.

3 BAS LXIV.

Bernardum doctrina, & religione spectabilem, eodem anno Bonifacius Papa Episcopum Tripolitanum, & Casinatis Monasterij administratorem constituit. Per breui septem mensium spatio (tandiu n. gubernauit) à Constantino Sardiniae Rege, duas Ecclesias Casinatibus ea in Insula impetrauit. Templo S. Magni apud Fundos, itemq; alibi alijs duobus recuperatis, mortem obiit Kalend. Augusti.

Ann. 1298.

Præfuit menses septem.

GALARDVS.

ABBAS LXV.

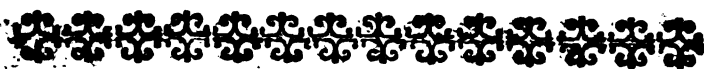

Galardus Augusto mense, Casinatis coetus suffragijs rerum summam capeffit, nec sine laude moderatur, sacro Cœnobio diuersis pagis, ac possessionibus, quibus exutum fuerat, suo labore, atq; industria ditato: decessit anno 1304.

Ann. 1304.

*Præfuit annis quinque, mensibus sex, diebus viginti.**Sedes per menses aliquot vacauit.*

Tho.

THOMAS SECVNDVS.

ABBAS LXVI.

Thomas Vir egregiè pius, ac Sanctus, animo planè invito Casinatis domus gubernacula admisit: sui regiminis operæ pretium fecit., restituta apud Casinum religiosi instituti accuratiore disciplina. Fato functus est anno 1308.

Ann. 1308.

Præfedit annis duobus, mensibus novem.

Vacavit Sedes aliquot menses.

MARINVS.

ABBAS LXVII.

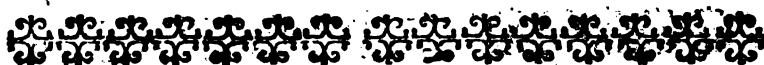

Marinus Tomacellus, cum Neapolitanæ Familiz splendorem Religionis, ac morum nobilitate superasset, primarium inter Casinates locum adeptus est, Vir omnium virtutum ornamenti abundè diues. Monasterij fortunas magno adhibito labore, atq; industria amplificauit, receptis, quæ occupatz fuerant, Ecclesijs aliquot, ac Pagis. Aetate admodum prouecta diem obiit.

Ann. 1312.

Præfuit annis quinque. Vacavit Sedes diebus aliquot.

Isuar-

S. VARDVS.

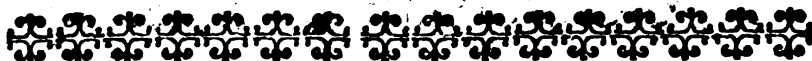
ABBAS LXVII.

Ann. 1322.

Suardus eodem anno, mense Decembri electus Abbas, assertis rursus in potestatem varijs prædijs, quibus spoliatum fuerat Monasterium; instaurata Claustrī disciplina, re familiari diligenter administrata, sui muneris officio laudabiliter functus, Obijt 1322.

Præfuit annos nouem.

APPENDIX.

DE CASINATIS COENOBII ABBATIBVS.

A Ioanne XXII. Pontifice, Episcopi dignitate insignitis.

Ioannem Pontificem, huius nominis vicesimum secundum, eximia religio in Sanctissimum Patriarcham Benedictum, & in eius alumnos singularis beneuolentia permouit, ut amplificato mirum in modum, sub optimo Abbatum regimine, Casinensi populo, Rectorē

rem

reim ei daret, Episcopi officio, ac dignitate conspicuum; qualem nimirum Cœnobij dignitas, & subditorum multitudo requirebant. Anno igitur sui Pontificatus Sexto, humane salutis MCCCXXIII. Casinatem Ecclesiam, in Cathedralē regularem erexit, Episcopi duntaxat dignitate, Abbatis Officio, ac Præfectura, superaddita; ita ut, ab ipso mox Patrum Conuentu (quem Capituli nomine appellari placuerat) ex Sacrorum Canonum formula electus Antistes, utroq; munere, Abbatis scilicet, & Episcopi fungeretur. Quæ postea consuetudo ad Urbani V. Pontificatum viguit, apud Casinates inuiolabilis.

Casinensis
Ecclesia in
Cathedralē
erigitur.

ABBATES CASINATES

EPISCOPI.

RAIMVNDVS EPISCOPVS I.

ABBAS LXIX.

Raimundus Monachus Casinas pari eruditionis, & integritatis laude commendatus, vnanimi Patrum consensu in Casinatem Episcopum sublectus, ab eodē Ioanne Pontifice consecratur; à quo etiā totius Cāpaniæ, Maritimæq; Prouinciæ generalis Procurator, & Comes est renunciatus. Is

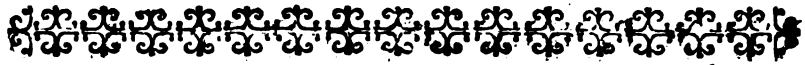
Z

in

in Vico Sancti Petri excitato prænobili Palatio, suam ibi Sedem, ac Domicilium fixit. Aliud item non minoris sumptus, & amplitudinis Neapoli erexit; quo postea Montis Oliueti Patres ab Henrico Casinate Abbate impetrato, celebre Monasterium (quod hodieq; incolunt) eodem in loco substruxere. Germanenses decimas, persolvere detrectantes, diris deuouit; Romani Pontificis diplomate, lata in eos excommunicatione roborata. Morum, & disciplinæ Regularis culturam in sacro fodalitio diligenter promouit. Aetate cum admodum processisset, diem obiit Kalend. Augusti an. 1340.

Ann. 1340.

Præfuit annis quatuordecim, Vacauit Sedes dies aliquot.

GVIDO EPISCOPVS II.

ABBAS LXX.

Vido Natione Gallus, neque diù, neque tranquillo animo duplicem Episcopi, & Abbatis dignitatem apud Casinum retinuit; Difficilis, breuiorisq; Magistratus causam attulere Antonius Gallutius, & Iacobus Pignatarius, miles, & Ecclesiæ Casinensis vassallus, qui thesauro Casinatis Ecclesiæ asportato minimè contenti, Castella insuper Monasterij per vim, & nefas tyrannico more occupata, plures deinde annos habuerunt in potestate: At Pagus Sancti Pe-

Petri in Curullis, quem per eos dies Matthæus Brancha-
tius ijsdem artibus sibi vindicarat, nunquam postea est
Monachis restitutus. Guido igitur tum his, tum alijs ad-
uersæ fortunæ procellis iactatus, robore, atq; animo im-
par, excessit è viuis, Quarto Nonas Augusti anno 1341. Ann. 1341.

Præfuit circiter annum.

RICHERIVS SECVNDVS EPISCOPVS III.

ABBAS LXXI.

Icherius ab eodem Pontifice propter in-
signem sapientiæ famam, non expectatis
Monachorum suffragijs, in Episcopum,
& Abbatem Guidoni suffectus, Casinum
trasmittitur; Temporis breuitate prohi-
bitus nequijt quæ animo conceperat, in
rem Monachorum, & Cœnobij perficere. Apud Taren-
tum, recepta S. Petri Imperialis Ecclesiæ decessit tertio Ann. 1343.
Kalend. Martij ann. 1343.

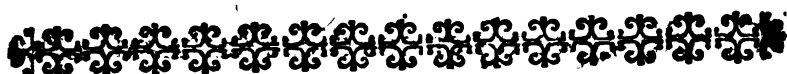
Præfuit annum cum dimidio, dies vigintiquinque.

Vacavit Sedes per menses aliquot.

Z 2

Ste-

STEPHANVS TERTIVS EPISCOPVS IV.

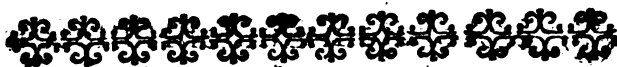
ABBAS LXXII.

Stephanus Clemētis Papæ Sexti beneficio Casinate Cathedra donatus, iura omnia, & quoscunq; redditus Casinatæ Ecclesiæ summa diligentia peruestigauit; quod Posteris insigni adiumento fuit, ad prædia complura, census annuos, ac pensiones recuperandas. Demùm ab eodem Pontifice ad Episcopatum S. Pontij translatus est.

Ann. 1346.

Præsedet triennium. Vacauit sedes menses nonnullas.

GVLIELMVS EPISCOPVS V.

ABBAS LXXIII.

Vilielmus in Episcopum Casinatem electus, diuturniorem quidem, quam Stephanus, sed multò turbulentiorē habuit præfecturam; si quidem in ea incidit tempora, cum idem Iacobus Pignatarius à Clemente Papa piorum cœtu, & cōsuetudine submotus, quòd auctas sacri Cœnobij opes, &

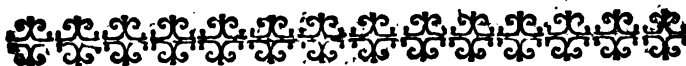
& capta Castella restituere noluisse, ira, & furore percitus, atrociora in Sanctissimum locum, ac Monachos quotidie moliebatur, ac perficiebat: neq; impotenti licentiæ imposuit modum, donec expulsis Casino Patribus, ipsum etiam Guilielmum Episcopum deturbauit. Sed Deo tandem vindice extinctus cum sua tyrannide Pignatarius, Guilielmus ad suam Sedem regressus, Castella Monasterij recuperata, Sancti Patris Benedicti leges, purius, sanctiusq; obseruari coepit. Anno Secundo postquam administrare coeperat, horribili terræmotu tota Campania, & Casinatis præsertim Episcopatus regio per multos dies contremuit. Quo tempore, præter alia plurima Regni Neapolitani Oppida, celeberrimum illud, longeq; speciosissimum Templum (quod olim Desiderius Abbas ædificarat) cum insigni Casinensi Monasterio funditus euersum est, adeo, ut ne vnicum quidem cubiculum incolume, atq; intactum remanserit, quò redeuntes ex agro Monachi succedere potuissent. Pestis subinde, & fames toto Orbe grassata: igneæ trabes visa de Cælo ruere per plures dies. Interim Patres extemporarias domos è tabulis constructas, inhabitauerunt, prope Diui Benedicti Templum, quo interdium, noctuq; diuinas laudes ad Regulæ præscriptum concinebant, ab iniurijs temporum utcunq; protecti, & illesi. Moritur Guilielmus sui regiminis anno septimo nondum expleto. Eius prudentiam, ac in rebus agendis vsum insignem omnino fuisse, argumento sunt complures Archiepiscopales Cathedrae, quas antè Casinatem deinceps rexit, sanè non ignobiles, Tranensis scilicet, Brundusina, & Horitana: tum honestissimi Magistratus, Romani Pontificis nomine administrati. Examp-
lit-

Horribiliter
remotu Ca-
sinaensis Basi-
lica, totumq;
Cænobium
concidit.

Ann. 1353.

literæ ab ipso scriptæ, quarum initium est, *Guilielmus*,
permissione divina olim Tranensis, Brudusinus, & Horita-
nus Archiepiscopus; nunc Episcopus Casinensis, Apostolica
Sedis Nuntius, & Collector in Regno Sicilia citra Phærum,
& Civitatis Beneventana, suiq; Territorij, & districtus
Rector.

Præfuit sex annos, ac menses aliquot.

FRANCISCVS EPISCOPVS VI.

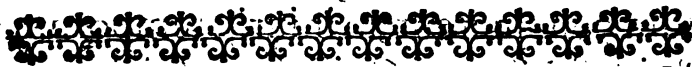
ABBAS LXXIV.

Ann. 1355.

Rancisci ab Innocentio Sexto Pontifice
 in Casinatem Episcopum, & Abbatem
 creati, biennalis administratio, repa-
 randæ domui, & recuperandis Cœno-
 bij bonis, magna sollicitudine impensa;
 fato fungitur ann. 1355.

Præfuit biennium.

FR. ANGELVS PRIMVS EPISC. VII.

ABBAS LXXV.

Angelus Acciaiolus prænobilis apud Florentinos
 familiæ, multò nobiliorem fratrum Prædicatorū

fa-

familiam elegerat; vbi sapientia, & probitate ità excelluit, vt à Romano Pontifice, Aquilanis primùm, deindè Florentinis, postremò Casinatibus Episcopus sit datus; idq; Ludouici Regis inuitatu, ac prece, qui Auenione, apud Clementem Pontificem, ad Regnum recuperandum Angeli præsentis auctoritate, prudentia, dexteritate insigniter adiutus, cum quàm proximum sibi exoptabat, quò eius consuetudinem sapissimè degustare, consilijs verò atq; opera in rerum difficilium administratione vti posset. Neque Angelus pro insita sibi humanitate, ac singulari in Regem beneuolentia, inuitanti Ludouico ad Casinatem Cathedram, non obsequendum putauit. Cæterum Rex, ne tantus vir vllam dignitatis iacturam dimisso Florentiæ Episcopatu, subire videretur, Regni Siciliæ Cancellarium, recens ab inito Casinati Magistratu, renuntiavit. In qua Insula grauioribus negotijs Regio nomine curandis diù versatus, concreditæ sibi nostrorum familiæ, ac Diocesi minus multò, quàm si iugiter præsens interfuisset, prospexit, atq; consuluit. Plura tamen priuilegia paulò amplius biennio à Rege Casinatibus impetrauit. Neapoli vita functum Ludouicus honestissimis exequijs efferri voluit, numerofo Procærum Comitatu, ac Rege ipso, funeris pompâ prosequente. Ann. 1357.

Præfuit annis duobus, mēſibus tribus, diebus septem.

An.

ANGELVS SECVNDVS EPISCOPVS VIII.

ABBAS LXXVI.

Angelus Soranus, ex Monacho Casinate Episcopus Nonus, Basilicam, & Monasterium magna ex parte nobilibus ædificijs restituit: Sanctissimi Martyris Bertharij exuias, ab Exedra in Templum, translatas, sub Ara maxima honorificè collocavit. Reipublicæ commodis seriò intentum mors immatura præripuit.

Ann. 1361.

Præfuit quadriennium. Vacavit Sedes aliquot dies.

ANGELVS TERTIVS EPISCOPVS IX.

ABBAS LXXVII.

Angelus inter Casinates Episcopos vltimus, sed Natalium claritate facile primus (quippe qui Romæ ab Gente Vrsina spectatissimæ nobilitatis progenitus) demandatam sibi Prouinciam suscepit, administravitq; annis omninò quatuor, quo tempore, quidquid cuius ad eam diem superiores Casinates Episcopi concesserant, vndè aliquid Monaste-

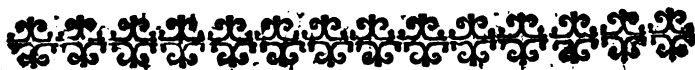
rio

Postremus
Episcopus
Casinas ex
Vrsina fami-
lia.

rio euenire posset incommodi, irritum esse, ac nullum Urbani V. Pontificis auctoritate declaratum fuit. Oppidum Citrarij quorundam tyrannide, sexdecim annos oppressum, in libertatem, ditionemq; Monachorum antiquissimam asseruit. Est autem Citrarij locus, Castrum in Calabria nobile, quod Sicelgaita Roberti Calabriae Ducis vxor, singulari in D. Benedictum studio, ac religione incensa, Casinensi Monasterio, praeter alia plurima, ac pretiosissima munera, Desiderio Abbate donauerat. Decessit Angelus apud Casinum.

Ann. 1365.

Præfuit annis quatuor.

ITERVM ABBATES CASINATES

VRBANVS V. PONTIFEX MAXIMVS.

ABBAS LX XVIII.

Rbanus V. clarissimum Ordinis nostri decus, ac iubar, ex Monacho Cluniacensi, & Abbate S. Victoris Massiliae, ab ingenij, & integritatis summa laude spectatissimus, dum in Italia apud Vicecomitem Insubriae Ducem, Apostolici Nuntij munus obit, nec dum Cardinalis à Sacro Senatu su-

A a

pre-

premi Ecclesiæ Antistitis honore decoratur. Is paulò antè, quàm in Romanum Pontificem inauguratus est, Casinum voti causa inuisens, extraordinaria loci religione, ac sanctimonia captus, mirificam animo cœperat voluptatem. Verùm ex vna parte antiquam Casinatis Ecclesiæ magnificentiam, splendoremq; secum reputans, ex altera præsentis status miserias, & quamdam veluti vastitatis imaginem, ob recentes terræmotus, & accisas, direptasq; à vicinis Magnatibus Cœnobij opes, ac fortunas, durante Episcoporum regimine, contemplatus: inter preces, & lacrymas ad Sepulchrum D. Benedicti, religiosissimè promisit, si quæ aliquando (fauente Numine) facultas sibi concederetur, curaturum se, vt Sanctissimi Patriarchæ domicilium, depressum nimis, ac humi penè iacens, opportunis erigeretur subsidijs. Hæc voti sponsione apud Casinum perfunctus, dum in Franciam reuertitur, Tabellarios propè Mediolanum obuiam habuit, litteras, & faustæ gratulationis nuncios, delatæ sibi à purpuratis Patribus Pontificiæ dignitatis afferentes. Quo loco autem Romanæ Sedis Antistes est salutatus, procubēs in genua, sublatiq; in Cælum oculis, ac manibus, obortis lacrimis in eā vocē erupisse dicitur. *Ad hæc factū est illud, & est mirabile in oculis nostris;* certò sibi persuadens, tantæ fastigiū dignitatis, cōcepti ad sacros D. Benedicti cineres voti mercedem, ac præmium sibi obtigisse. Quamobrem in isto supremo Magistratu diligentissimè studuit ea confestim perficere, & exequi, quæ se facturum Sanctissimo Patriarchæ spopoderat. Itaq; primo sui Pontificatus anno directis ad Antistitem Fundanum litteris, eidem mandat, vt quascumq; bonorum alienationes per Casinatem

Epi-

Episcopum, eiusq; prædecessores in Cœnobij detrimentum factas, omnino reuocet, ac nullas faciat; tamen si Apostolicis literis probatæ fuisset, & confirmatæ. Alio etiam diplomate Episcopi, & Capituli Casinensis rogatu permotus; priuilegia omnia, tum à Romanis Pontificibus, tum etiam à Regibus, Principibus, & quibuscumq; alijs Casinensi Cœnobio indulta, rata esse iussit, ac firma. Deinde anno sui regiminis quinto, cum Angelus Vrsinus Casinensis Ecclesiæ Episcoporum postremus iam decessisset; Urbanus capta ea opportunitate decreuit eandem Ecclesiam, quemadmodum in voti nuncupatione sibi proposuerat, instaurare; quod antequam præstare aggredereetur, has litteras suæ testes voluntatis euulgauit. *Urbanus Episcopus ad futuram rei memoriam. Cogit necessitas facienda reparationis Venerabilis Ecclesiæ Casinens, & inducit veneranda deuotio Beati Benedicti Abbatis, in cuius regula fuimus ab annis teneris enutriti, ut ad reparationem eandem faciendam celerius fauores Apostolicos impendamus. Dudum siquidem ad reparationem, & alias ad utilitatem dictæ Ecclesiæ Casinens proprio Pastore carentis multipliciter in suis adificijs, & Officinis collapsa, præcipuis affectibus intendentes, ipsam Ecclesiam ad manus nostras, & Sedis Apostolica posuimus; & proponimus aliquanto tempore retinere. Vt igitur ipsa Ecclesia eò citius reparetur, quò à pluribus oneribus fuerit releuata, eam ab omnibus impositionibus decimarum, & subsidiorum per dictam Sedem factis, & in posterum faciendis, ac procurationibus Legatorum, & Nuntiorum ipsius Sedis toto tempore, quo Ecclesia ipsa in manibus nostris, & dicta Sedis existet, auctoritate Apostolica, tenore presentium eximimus, absoluiamus, ac*

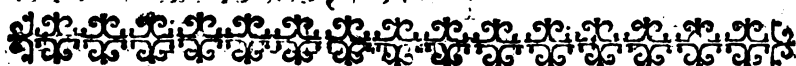
Vt ex Bulla
Vrbani de
reparatione
Eccles. Casi-
nen.

etiam liberamus, volentes, ac concedentes; quod omnia, quæ
à tempore obitus bonæ memoriæ Angeli Episcopi Casinensis
ex ipsius Ecclesiæ redditibus, & prouentibus prouenerunt,
& deinceps quandiu Ecclesiæ ipsa erit in dictis manibus,
ut præfertur prouenient, supportotis necessarijs oneribus
ipsius Ecclesiæ, fabricæ memoratæ Ecclesiæ applicentur: &c.
Ad Casinatis verò Cœnobij subditos peculiari diploma-
te hæc habet. *Urbanus &c. Dilectis filijs, vniuersis vassallis,*
*ac subditis Monasterij Casinensis, &c. Cum sicut audiui-
mus in creatione, seu incundo aduentu noui Abbatis Monasterij*
Casinensis secundum antiquam cōsuetudinem, eidem Abbati
certam pecunia summam soluere debeatis, decet fidelitatem
vestram huiusmodi pecuniam tempore, quo ipsum Mona-
sterium pro eius evidenti utilitate; Præsertim pro refectione
Ecclesiæ dicti Monasterij, quod ad nostras manus tenemus,
tanto libentius, & promptius soluere, quanto amplius letari
debetis, Romanum Pontificem in vestrum habere imme-
diatum superiorem, & Dominum, quantoq; certiores estis,
quod eadem pecunia in fabricam, seu ædificationem dictæ
Ecclesiæ conuertetur &c. Verum enimverò quamuis hæc
omnia, quæ huc usq; recensuimus, Ecclesiæ Casinensi
valde vtilia essent, ac proficua; religiosissimo tamen in-
diuum Benedictum Pontifici satis non fuere; qui cum
vnum illud, quod ad prædictam Ecclesiam penitus sub-
leuandam, & pristino splendori, ac magnificentia resti-
tuendam accommodatissimum esse, ac necessarium pru-
dentè intelligebat, adhuc sicut erat in votis præstare
nequiuisset; statim ac opportunitas se dedit, substituto
iterum in Episcopi locum Abbate, eandem Ecclesiam
ipsius Abbatis curæ, atq; administrationi, ex antiquissima
cum

Ut ex alio di-
plomate eius-
dem Abbatis.

cum Diui Benedicti Regula, tum loci ipsius consuetudine, moderandam, regendamq; commisit. Cæterum nunquam Cœnobiū, Casinense impensum sibi ab Urbano amorem, ac munificentiam satis prædicare; nec Urbanus satis valeat Casinates pro merito munerari, quibus Pontificatum, rem omnium in terris maximam, se debere professus est. Ann. 1367.

Cœnobiū annis quatuor plus minus administravit.

BARTHOLOMÆVS

ABBAS LX XIX.

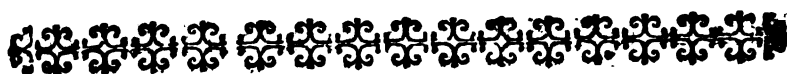

Bartholomæus Senensis, post restitutos per Urbanum Pontificem Casinatibus Episcoporum loco Abbates, primus hoc munere, atq; officio meruit cohonestari: quod tamen neque diu exercuit, neque feliciter admodum absoluit; dum enim institutam Ecclesiæ ædificationem promoueret, repentina morte oppressus est, secundo suæ administrationis Ann. 1369. anno nec dum expleto.

Præfuit annum, et menses aliquot.

An.

ANDREAS PRIMVS.

ABBAS LXXX.

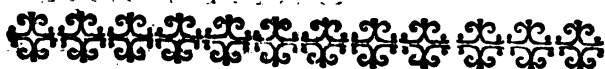

Ndreas Fauentinus Ordinis Montis Oliueti, Casinum ab eodem Urbano legatus Abbas, propensa Monachorum voluntate exceptus est, eodem anno. Huic cupienti commendatum sibi munus, quàm cumulatissimè explere, haud operosum fuit, quæcunq; Sacri Sodalitij commodis, & amplitudini deseruirent, ab studiosissimo nostrorum hominum, Pōtifice impetrare. Quamobrem quosuis Cœnobij proventus, & iura omnia, Andreæ rogatu, Urbanus suis diplomatibus firmavit, addiditq; insuper amplissima priuilegia, præsertim, vt si fortè Neapolitanum Regnum, Ecclesiastico interdicto subdatur, Cœnobium Casinas, eiq; subiecta loca (nisi si eorum peculiaris mentio fiat) Interdicti lege, ac pœna affici nullo modo intelligantur; Vt Monasteria vtriusq; Siciliæ, sexagesima omnium reddituum parte, Casinatis Domus instaurationem adiuuent, ac promoueant. Huius etiã Abbatis industria, & sollicitudine Aedes Sanctæ Agathæ prope Monasterium constructa est. Cœnobium D. Benedicti Capuanum ædificiorum cultu, & disciplinæ reformatione illustratum. Sacra Templi ornamenta multis alijs pretio, & opere, nobilibus comparatis, insigniter accreuere. Monachi apud Casinum ad Sanctissimæ Regulæ præscri-

scripta viuentes, centesimum numerum expleuere. Magna etiam prædiorum pars, quæ deperierant, recuperata. Demum optimè de Sanctissimo Collegio promeritus, diem obiit 13. Kalend. Octobris ann. 1374.

Ann' 1347.

Præfuit annis quinque.

PETRVS QVARTVS.

ABBAS LXXXI.

Petrus de Tartaris Romæ honesto loco natus, gentis, & Patriæ nobilitatem eximijs virtutibus, animi præsertim firmitate, ac constantia, cumulauit. Is primùm Sancti Laurentij extra muros Vrbis, deindè Cælini Abbas. Gregorio vndecimo creatus est, maxima totius Sodalitij gratulatione. Diu nostros homines rexit (quippe annis vndè viginti, mēsis octo, diebus decem, ac nouem.) sed non diutiùs rexit, quam sanctiùs, ac prudentiùs. Templum arcuato opere perfectum, pulcherrimis laquearibus interiùs decorauit; plūbeis laminis operuit exteriùs. Odeo in media Ecclesia constituto, haud parùm addidit elegatiæ, ac nitoris. Hospitalē domum in ipso Cœnobio inclusam, ne aduenientes Peregrini parùm commodè admitterētur, magna impensa restituit. Conscripto milite plura Monasterij Oppida (illud præsertim, quod Castrum Cæli appellant) pro-

prope Aquinum, ab iniqua aduersariorum potestate, extorſit. Oppidanos Plumbariolæ, Fractarum, & Citrarij in Calabria, qui à Monachis defecerant, rursus ad egit iussa consueta exequi, & fidelitatis Sacramentum obire; quod item à cæteris populis Casinati ditioni subiectis, est præſtitum. Germanenſes fluxa fide, ad rebellionem inclinantes, in officio continuit. At verò Petrus apud Vrbano. VI. quo loco fuerit, quantum honorificentia ab eodem sit promeritus, operæ pretium fuerit, ex ipſomet Vrbano diſtinctè cognoſcere. Anno itaq; ſui Pontificatus I. has ad Petrum direxit litteras. *Vrbano Episcopus, Dilecto filio Petro Abbati Monasterij Montis Casinensis salutem, & Apostolicam benedictionem. Boni rumores, quos quotidie de tua fidelitate, & sinceritate ſentimus, mentem noſtram, ſaturatam varijs tribulationibus, plurimum conſolantur. Tu itaq; fili, ſicut cœpiſti, perſeueras; quia prout ſperamus in Domino, qui non derelinquit ſperantes in ſe, ſinis præſentibus aduerſitatibus impanetur. Tu, & alij deuoti filij noſtri, & Eccleſia Romana gaudebitis per viam rectitudinis ambulare. Datum Roma &c.* Deindè anno ſecundo, quo tẽpore Romana Sedes grauiffimo ſchiſmate, à Roberto Pſeudo Pontifice, eiufq; fautoribus, Cardinalibus, Principibus, Episcopis (Aquinate præfertim) excitato, atq; enutrito, laborabat, maximis difficultatibus, atq; anguſtijs circumſepta, alteras eidem Petro ſuperioribus longè copioſiores dedit in hanc ſententiam. *Vrbano Episcopus &c. Dilecto filio Petro Abbati Monasterij Casinensis &c. Dignum certè, & rationi congruum arbitramur, ut quæ in omnium iniuriam, & offenſam nequiter perpetrantur, ad communem omnium proferantur notitiam, & deducantur*

Vrbano VI.
ad Petrum
Abbatem.

Idem Vrbano
ad eundem
Abbatem.

in publicam notionem. Nuper si quidem cum filij Belial, videlicet Robertus, olim Basilica duodecim Apostolorum, vulgariter dictus Gebenen. Ioannes olim Tituli S. Marcelli, vulgariter dictus Ambianen. Geraldus olim Tituli S. Clementis, vulgariter dictus Maioris Monasterij, Præbiteri, & Petrus olim S. Eustachij Diaconus Cardinalis, nescientes in semitis iustitie dirigere gressus suos, & Deum præoculis non habentes, contra nos diuersas conspirationes, collegationes, & machinationes facere, & schisma in Dei Ecclesia ponere, & Ciuitatem nostram Anagninam, & nonnullas alias Terras nostras, & Romana Ecclesia occupare, & occupari facere, & quamplures alios graues excessus perpetrare, & committere præsumpsissent; ac deinde per nos paterno zelo moniti, ut ab huiusmodi excessibus desistere, & ab eorum erroribus resipiscere vellent; ipsi more aspidis surdæ obturantes aures suas, & nolentes intelligere, ut bene agerent, in profundum descendentes malorum, cum nonnullis alijs, quos cum eorum diabolicis suggestionibus ad eorum iniquum propositum sequendum attraxerunt, cõgregati in Ciuitate Fundana, in domo iniquitatis filij, Honorati Caietani, olim Comitis Fudorum, prædictum Robertum Antipapam temere elegerunt, quæ Papam nominare, & nos non esse Papam asserere, & prædicari facere dånabiliter præsumpserunt, atq; præsumunt; cūq; ad præmissa tam Petrus olim Archiepiscopus Arelatensis, & Camerarius noster, quam etiam Iacobus olim Patriarcha Constantinopolitanus, Nicolaus olim Archiepiscopus Cusentinus, Petrus olim Vrbeuetanus, Iulielmus olim Vrbinas, Petrus olim Montis Elafconi, Ioannes olim Gebenen. & Franciscus olim Caiacensis, Episcopi, & Bertrannus Rafini, olim Clericus Camera Apostolica, & Massellus Casilli, olim Rector Ecclesie S. Mariae Pediscriptæ

propè Neapolim, ac etiam iniquitatis filius Honoratus Caietani predictus, Antonius olim Comes Casertanus, Franciscus de Vico, olim Praefectus Urbis, Ioannes de Malatesta, Nicolaus Spinellus de Iuvenacio, aliàs dictus de Neapoli, Silvester Buda, Bernardus de la Sala, Petrus de la Saga milites, & Quilbonetus de la Sala Domicellus, dedissent auxilium, consilium, & fauorem, ac multa alia mala, & enormia contra nos, & Romanam Ecclesiam operati fuissent, & praefata omnia adeò tunc forent, prout sunt, notoria, quòd nulla poterant tergiversatione celari; tandem nos contra omnes predictos, de fratrum nostrorum consilio, debitis iuris solemnitatibus observatis, certos successiue processus fecimus, per quos declarauimus, ipsos omnes fuisse, & esse schismaticos, apostatas, & blasphemos, & còtra nos Conspiratores, & reos criminis laesae Maiestatis, & tanquam hereticos puniendos, predictosq; Robertum, Ioannem Geraldum, ac Petrum olim Cardinales, à Cardinalatibus dictae Romanae Ecclesiae, & ab omni Cardinalatus commodo, & honore, ac predictos olim Patriarchā, Archiepiscopos, & Episcopos, ab omnibus etiam Pontificalibus, & quibuscumq; alijs Dignitatibus, & honoribus Ecclesiasticis; ac Bertrandum, & Masellum, etiam quibuscumq; Dignitatibus, Personatibus, & Officijs, ac Beneficijs Ecclesiasticis, nec non Honoratum, & Antonium, olim Comites, Franciscum de Vico, olim Praefectum, Nicolaum Spinellum, Siluestrum, Bernardum, Petrum de la Saga, & Quishonetum, omnibus dignitatibus, honoribus, & gratia militiae, ac cingulo militari fuisse, & esse priuatos, ipsosq; priuauimus, ac omnium predictorum bona mobilia, & immobilia, ac Iura, & Iurisdictiones fuisse, & esse confiscata, & confiscauimus; ipsosq; omnes fuisse, & esse excommunicatos, & anathematizatos, & incidisse in diuersas pœnas

& sententiās, tam à iure, quā ab homine in talia perpetrantes inflictas, & promulgatas, ipsorumq; personas deiestabiles, & infames fuisse exponendas, & exposuimus à Christi fidelibus capiēdas. Et insuper volumus qd omnes, & singuli Xpi fideles, qui Crucis assumpto caractere, ad predictorū Roberti, Ioannis, Geraldi, & Petri, & aliorum damnatorum huiusmodi captionem, & exterminium se accingerent, & eos pro posse persequerentur, illa gaudeant indulgentia, illoque privilegio sint muniti, quæ accedentibus in Terra Sancta subsidium conceduntur, prout in diuersis nostris inde confectis litteris in Romana Curia, & alijs diuersis partibus publicatis, plenius continetur. Cupientes igitur, qd præmissa omnia ad cōmunē notitiā Christi fidelium deducantur, & ipsi fideles, à predictorū peruersorū, qui alios ad præcipitium secū trahere moliuntur, astutijs præseruetur, ac de tua prudentia, & circūspectiōis industria specialem in Domino fiduciā obtinentes, discretioni tuæ per Apostolica scripta cōmittimus, & disRICTE præcipiendo mādāmus, quatenus fidei loricam induens, & gladium spiritus, quod est verbum Dei, assumens, contra predictos schismaticos, ac Dei, & eius Sanctæ Ecclesiæ inimicos, & adhaerentes, & fauentes eisdem, aduersusq; omnes alios, qui famam nostrā denigrare, vel eorum falsis latratibus contra statum, & honorem nostrū, vel dictæ Ecclesiæ aliqua dicere, vel facere præsumpserint, & præsertim contra iniquitatis alumnum, Ioannem olim Episcopum Aquinatem, qui predictis Damnatis notoriē adhaeret, & fauet, te accingas, & tanquam verus dictæ fidei pugil insurgens, tam in publicis, quā etiam priuatis sermonibus, & prædicationibus innocentiam nostram, & Ecclesiæ predictæ causam defensurus assumes.

Nos enim tibi capiendi, seu capi faciendi, & carceribus mancipandi predictos Damnatos, & alios eidem Roberto Antipapæ credentes, & adherentes, seu fauentes, & receptatores, & defensores eorumdem damnatorum, & contra ipsos procedendi, nec non contradictores quoslibet, et rebelles, cuiuscunq; dignitatis, gradus, status, præminentia, Ordinis, vel conditionis extiterint, etiam si Regali, aut Reginali, vel Imperiali, aut Pontificali, seu quavis alia Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendi, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, non obstantibus, etc. plenam, et liberam tenore presentium concedimus facultatem, Dat. Roma, etc. Petrum verò Abbatem Urbani VI. Papæ mādatis studiosè, celeriterq; fuisse obsecutum, ex hisce literis, quas pro accepta ab eodē auctoritate promulgauit, aduertimus. Nos verò, inquit, volentes tanquā obediētia filij humiliter, et obediēter obedire mandatis Apostolicis, ut tenemur; vobis omnibus, et singulis, Prioribus Abbatibus, Archidiaconis, Archipresbyteris, Canonicis, etc. de Terris Episcopatus, et Diœcesis Aquinatēsis, stricte præcipiēdo mādamus, quatenus quilibet vestrū in Ecclesia vestra Populo coadunato, predicetis, dicatis, & pronuncietis vulgari sermone, predictum Ioannem olim Episcopum Aquinatensem fuisse, & esse excommunicatum, schismaticum, Apostatam, & Blasphemum, &c. & eum crimine lesæ Maiestatis, & contra dictum Dominum nostrum Papam, & Romanam Ecclesiam conspiratorem, &c. ipsūq; pro Ioanne priuato, & excommunicato, & anathematizato, & non pro Episcopo Aquinatensi, nominari faciatis, nec nominetis, sub pœna excommunicationis, & priuationis beneficiorum

rum, & officiorum vestrorum, quam in vos, & vestrum, quemlibet, si nostrorum mandatorum (quod non credimus) contemptores fueritis, canonicis monitionibus premissis, pro tribunali sedentes proferimus in scriptis, vos, & vestrum, quemlibet incurrere volumus ipso facto, &c. Quamvis autem Urbanus hisce maximi momenti mandatis luculenter ostenderit, quantum singulari Petri Abbatis sapientiæ, rerumq; gerendarum maximo vsui, ac peritiæ deferret; adhuc tamen multò euentius testatum reliquit, directo ad eundem, quod hic subiiciemus diplomate. *Urbanus Episcopus, &c. Dilecto filio Petro Abbati Monasterij Casinensis, &c. Cum nos dudum ex certis, iustis, & rationabilibus causis, Iniquitatis alumnam Ioannam olim, Reginam Sicilia, tanquam haroticam, & Scismaticam, omnibus Regnis, & feudis, ac bonis, quæ ipsa olim obtinebat, priuatam fore declarauimus, & ipsam etiam priuauerimus, & propterea Regnum Sicilia, quod ipsa Ioanna à Romana Ecclesia tenebat in feudum, cuiusq; supremum dominium, & omnimoda dispositio ad nos, & eandem Ecclesiam pertinet, vacauerit, & adhuc vacare noscatur; Nos volentes, quantum cum Deo possumus, eiusdem Regni, & Incolarum, ac habitatorum ipsius indemnitatibus precauere; Te, Vicarium nostrum in temporalibus, in omnibus Castris, Terris, Villis, & locis Monasterij tui Casinensis, tenore presentium vsq; ad nostrum beneplacitum constituimus, & etiam deputamus, & insuper discretioni tuæ exercendi, durante huiusmodi beneplacito, auctoritate Apostolica per alium, seu alias ad hoc idoneos, in omnibus Castris, Terris, Villis, & locis prædictis, cum infra dictum Regnum existant, temporalem iurisdictionem cum mero, & mixto imperio*

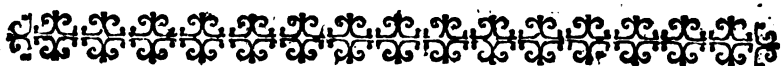
rio, prout opportunum fuerit, ac statui, & honori nostro, & Romana Ecclesia predicta videris expedire, plenam, & liberam concedimus tenore presentium potestatem. Datum Roma, &c. Quàm egregiè verò idem Summus Antistes animatus fuerit, non modò erga Petrum Abbatem; sed erga Casinas etiam Coenobium, quantumq; huius bona, ac iura cordi habuerit, liquebit ex verbis sequentis Priuilegij. *Vrbanus Episcopus &c. Singularis deuotionis affectus, quem ad Monasterium Casinè Nobis, & Romana Ecclesia immediate subiectum &c. gerimus, meritò nos inducit, ut Monasterium ipsum, & personas in eo degentes specialis prerogatiua gratia prosequamur. Hinc est quod nos dilectorum filiorum Abbatis, & Conuentus eiusdem Monasterij precibus inclinati, tenore presentium statuimus, & etiam ordinamus, quòd littera Apostolica, quas per quoscumq; super obtinendis Monasterijs, Praposituris, Prioratibus, Grangijs, Administrationibus, Dignitatibus, Personatibus, Officijs, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis, quibuscumq; Secularibus, vel Regularibus, predicto Monasterio Casinè subiectis, vel dependentibus ab eodem, nec non Castris, Villis, Oppidis, Iuribus, & Iurisdictionibus, redditibus quoque, & prouentibus ad Monasteriũ ipsũ pertinetibus, vel sibi quoquo modo subiectis, à Sede Apost. vel eius Legatis sub quacumq; seriè, aut forma, vel expressione verborũ de catero impetrari contigerit, nisi de huiusmodi dependentia, & subiectione, ac de ipsius Monasterij exemptione, et de toto tenore huiusmodi nostri Priuilegij plena, et expressa, ac de verbo ad verbum in ipsis litteris mentio habeatur, nullius penitus sint momenti, ipsasq; litteras, et processus per easdem forsan habendos, et quacumq; inde secutura, ex nunc carere decernimus omni robore*

*robore firmitatis . Nulli ergò &c. Caroli quoque Tertij Regis Neapolis animum virtutis præstantia, & suppedi-
tatis ad Regni recuperationē auxilijs, vsq; eò demeritus
est; vt totius Regni Magnus Cancellarius constitutus ab
eo sit, & præclarissimo Elogio cohonestatus, vti liquet
ex priuilegij ad ipsummet Petrum Abbatem transmissi
conceptissimis hisce verbis. Constantissimus, & tenacissi-
mus Cultor fidei apud Sanctissimum D.N. Papam, ac S.
Romanam Ecclesiam fuisti. Zelator nostri nominis, & ho-
noris, amator bonorum, correptor reproborum, quem non
terruerunt tempore turbinum horrenda, & formidanda pe-
ricula: sed quantò humana pensidia periculosius te inuasit,
tantò fortior, & robustior, armatus veritatis clypeo surrexis-
sti ad pugnam, in virtute diuina, & fide Catholica, ad alio-
rum Regulam, et doctrinam, difficultatem rerum, et ponde-
rum superando. Ladislao item Regi acceptissimus, mul-
tis ab eo donatus est in rem Cœnobij beneficijs. Oppi-
dum Pontis Curui (deiecto indè Henrico Fūdensi Comi-
te) pristinae Monachorum ditioni subiecit. Tanti Præsuli
fama longè, latèq; percrebescente, plurimi sacro Cœ-
nobio possessiones, ac fortunas propensissimis animis ob-
tulere. Ad vltimum Petrus rerum præclarissimè gesta-
rum multitudine, & gloria memorabilis, decessit tertio
Nonas Iunij an. 1395.*

Illustre testi-
monium Ca-
roli Regis de
præclarissi-
mis Petri do-
tibus.

*Præfuit annis vnde viginti, mensibus octo, diebus decem,
ac nonem. Vacauit sedes menses aliquot.*

HEN-

HENRICVS.

ABBAS LXXXII.

Enricus Tomacellus Patricius Neapolitanus, quo tempore Cœnobium S. Saluatoris in Agro Theatino Casinensi subiectū repperabat, à Bonifacio IX. ipsius per studioso, & affine, Petro de Tartaris subrogatur. Summi Pontificis propinquitate, ac beneuolentia vsus, omnium Cœnobij priuilegiorū confirmationem, aliaq; insuper de nouo impetrauit: In his, præsertim duo, quorum particulas hunc in locum trāsferre visum est. Prioris quidem (vnde coniicias quam honorificè de Monasterio sētiat, ac loquatur, hic Pōtifiex *Bonifacius Episcopus &c. Ad perpetuam rei memoriā. Monasterium Casinēse Nobis, et Ecclesiā Rōmānā immēdiatē subiectum, quā olim famosum fuerit, et celebre, quātaq; ueneratione sit dignum, B. Benedicti, qui eius fuit institutor, et cultor, vnde totius Religionis eiusdem, ac Monastica legis manauit exordium, gesta mirifica manifestant, ac Summorum Pontificum, et Romanorum Imperatorum Indulta amplissima seriosius attestantur; cuius etiam Monasterij fuerunt facultates amplissima Beato Benedicto per clara memoriæ Henricum Imperatorem, et Constantiam eius Consortem Imperatricem, Tertullum Patritium Urbis, et Successorem Octauia, condonata: prout in antiquissimis gestis, et notis in Annalibus dicti Monasterij discriptis*

cla-

claret; sed proh dolor! propter guerrarum discrimina, quae longe retroactis temporibus partes illas miserabiliter affligerunt, & Scismatum in Dei Ecclesia, ac Vacationum dicti Monasterij interdum eueniente dispendio: etiam temporum faciente malitia, Regum quoque Regni Trinacria, ac Baronum eidem Monasterio vicinorum dominandi libido, & violenta usurpationes, vassallorum etiam temeritates in ipsum Monasterium ceruices damnabiliter erexerunt, facultates dicti Monasterij ad maximam partem per alios usurpantur, & à centum annis citra per diuersas personas, ad quas successiuè usurpatorio quodam iure deuenere, per longissima tempora occupata tenentur, & tenta fuerunt. Et quoniam Sedes Apostolica pia mater solet etiam, cum expedit, in benedictionibus praecurrere, & indemnitati praedictorum locorum, prout expedit, subuenire, considerantes quoque sicut fide dignorum relatione percepimus, plurima bona, Ciuitates, Castra, Munitiones, Pradia, Insula ad dictum Monasterium spectantia, & pertinentia, etiam ante hos centum annos, & per tempora exinde decursa occupata teneantur, & eorum occupatores forsitan sola praescriptione, seu temporum decursibus, aduersus dictum Monasterium, suas usurpationes excusare curabunt. Nos igitur attendentes, quod praefatum Monasterium nullum habet praeter Romanum Pontificem defensorem, ac volentes super praemissis paterna sollicitudine prouidere, motu proprio, non ad dilectorum filiorum Abbatis, & Conuentus dicti Monasterij Casinen. vel alicuius pro eis super hoc nobis oblata petitionis instantiam; sed de nostra mera liberalitate, ac ex certa scientia, de Sedis Apostolica plenitudine potestatis, praesentium tenore decernimus, statuimus, &

mandamus, quod prefati Monasterij Abbas, & Conuentus, quarūcumq; prescriptionum decursibus, à centū annis proximè præteritis citrà, nec non Constitutionibus Apostolicis, Imperialibus, legalibus, Municipalibus, Statutis, Consuetudinibus, & alijs contrarijs nō obstantibus quibuscumq; possint, & valeant in quacumq; Curia, coram quocumque Iudice Ecclesiastico, & Seculari, tam Ordinario, quàm Delegato, & ubicumq; eis opus fuerit agere, & experiri, consequi, & se tueri, &c. Ità quod eo modo, & forma possint, & valeant huiusmodi iuribus, & actionibus expediri agendo, & defendendo, prout poterant tempore, quo obligationes, & actiones super præmissis, quas ex nunc per earum qualitates, & species hic haberi volumus pro sufficienter expressis, exorta quomodolibet extiterunt: ità quod per lapsum, aut decursum prescriptionum huiusmodi, vel alicuius eorum, in nullo possit, vel debeat iuribus, & actionibus Abbatis, Conuentus, ac Monasterij prædictorum quomodolibet præiudiciū generari, vel aliquid prætextu decursus prescriptionum earundem in iudicio, vel extra quomodocumq; obijci, vel opponi irritum, &c. Alterius verò (vbi post restitutos ab Urbano V. Casinenſi Ecclesiæ Abbates, Diocesiſm Casinenſē eo prorsus modo appellat, quo Episcopis eādē moderantibus, à Sūmis Pontificibus, alijsq; appellari consueuerat) hæc in rē nostrā. Bonifatius Episcopus, &c. Dilecto filio Henrico Abbati Monasterij Casinen. &c. Personam tuam, nobis, & Apostolica Sedi deuotam paternā beneuolentia prosequentes, illa tibi libenter concedimus, quæ tuis commoditatibus fore conspiciamus opportuna: hinc est, quòd nos tuis in hac parte supplicationibus inclinati, te, & Me-

Idem Bonifatius in suo diplomate ad Henricū Abbatem.

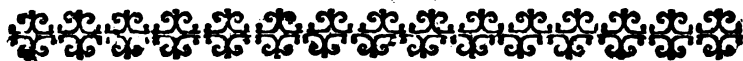
Monasterium tuum, ac Diocesim Casinensem à datione, solutione, prestatione, ac contributione cuiuscumq; decima, aut alterius cuiuscumq; impositionis per nos, seu quemcumq; Legatum, aut Officialem Sedis Apostolica, aut quemvis alium in dictis partibus ex quibusvis causis, & qualitercūq; sub quavis forma imposita, & imponenda &c. auctoritate Apostolica tenore presentium eximimus, et penitus liberamus, districtius inhibentes Legatis, Nuntijs, et Officialibus predictis, ac alijs personis quibuscumq; ne contra exemptionem huiusmodi, te quoquo modo impedire, aut molestare presumat, ac decernentes irritos, & inanes omnes processus, & sententias, si quas contra te, Monasterium, aut Diocesim predictam per predictos Legatos, Nuncios, Officiales, aut quosvis alios contra exemptionem nostram huiusmodi fieri contigerit, seu promulgari, &c. Quæcumq; Castra vicini Magnates occupauerant, Henrici studio, & contentione, iterum redacta in potestatem Cœnobij. Fregellæ, & Sancti Magni Aedes apud Fundos (quæ Bonifacius Pontifex Joanni Thomacello iure consanguinitatis donauerat) Gregorij Duodecimi benignitate, ac subsidio sunt receptæ. Cetrariū in Calabria, & quidquid Ladislaus Rex infesto milite inuaserat, ipsiusmet Regis iussu restitutum, additaq; ex usu Cœnobij plura beneficia. Fractæ ab Honorato Comite Fundensi denuò captæ, coacta militum manu denuò Casinatibus vindicantur. Cæterum fortuna Henrici rebus diū perbenignè velificata, demum improbè, atq; impotentè refluuit. Ladislaus Rex Henrici antea studiosissimus, immutato de repente animo, ipsum in Spoletanam Arcem ad vincula, & compedes relegauit quòd Romanæ Sedis, & Ioannis Papæ vigesimitertij

*In Splotanā
Arcē Ladis-
lai conij-
citur.*

Ibidem Felice
vitæ exitum
fortitur
Ann. 1416.

rationes ardentius, quàm ipse vellet, ac vehementius tueretur. Henricus gloriosa morte in vinculis obita, aduersæ fortunæ procellis iactatus, citius, securiusq; ad immortalitatis portum peruenit. Exinde à Ladislao, quotidie se ipso deteriore, Oppida Monasterij capra, militumq; præsijs communita; Monachi, præter duodecim, reliqui omnes Casino exacti. Domus procuratio, durissimo hoc tempore penès Priorem, & Suppriorem (quos vocant) ad triennium remansit.

Præfuit annis vnde viginti, mensibus aliquot.

PYRRHVS.

ABBAS LXXXIII.

Ann. 1419.

Pyrrhus Tomacellus, Henrici Abbatis nepos, ac successorcor, stantis animi laude patrui nihilò inferio, contidem prorsus annos, quot ille, Casinatibus præsedet. Sub initia regiminis Ioannæ Reginae permissu, Oppidis Cœnobio recuperatis (quæ Regio nomine attinebantur) iura, & annuos redditus amplificauit. Roccam Ianulæ (per ea tempora munitissimam) numerata Reginae pecunia redemit. Eadem Ioanna, & Martinus V. Pontifex (qua erant in Pyrrhum animi propensione) confirmatis Cœnobio veteribus Decretis, alijs præterea, tum ipsum, tum illius subditos dignati

gnati sunt. Ex litteris, quas hic adnectimus, elucescer
 eiusdem Pontificis illustre studium tuendi, augēdiq; Ca-
 sinensium iura, ac bona; Simulq; aduertere erit Pyrrhum
 fuisse Referendarium Apostolicum, qua dignitate ante
 ipsum pauci, aut fortassis nullus inter religiosos viros
 fuerat insignitus. Sūt autem huiusmodi. *Martinus Papa*
V. Dilecto filio Pyrro Abbati Monasterij Casinensis, Ro-
mana Ecclesia immediatē subiecti, Referendario nostro, &c.
Intelleximus, quae Dilectus filius Angelus de Viterbio nobis
pro parte tua deuotionis exposuit. Et quoad factum Priora-
tus S. Benedicti Sueffani, quem Gentili Episcopo Sueffano
commendauimus, mentem nostram declaramus, nunquam
fuisse nostra intentionis, ipsi Episcopo de dicta Prioratu, vel
alijs quibuscūq; beneficijs, a tuo Monasterio dependētibus pro-
uidisse, aut providere velle quouis modo, sed intendimus pro
posse iura, & bona tui Monasterij cōseruare, & ēt augere; Et
si quae forsitan sint distracta, ad ius pristinū, & pprietatē re-
ducere Monasterij pralibati. Scribimus igitur prefato Epi-
scopo, qui in impetratione dicti Prioratus tacuit, quod à tuo
Monasterio dependeret, ut, si ita est, se de illo, eiusq; fructibus
de cetero nullatenus intromittat, sed tibi possessionem, & pa-
cificam fructuum eius perceptionem restituat, prout est de-
bitum rationi. Scribimus etiam Nobili Viro, Duci Sueffa-
no, ut circa recuperationem tam dicti Prioratus, quàm alio-
rum Iuriū, & honorū, & illorū fructuū perceptionē, efficaci-
ter faueat, & assistat pro nostra, & Apost. Sedis cōplacētia
singulari. De alijs aut statū tui Monasterij cōcernentibus, si
nos informabis, curabimus salubriter providere. Dat. &c.
 Omnes Casinatis ditionis Populi Pyrrho tributum pe-
 pendere, fidelitatis Sacramento ex veteri instituto, ac

Vtex diplo-
 mate Marti-
 ni V. ad Pyr-
 rhum Abba-
 tem.

for-

Pyrrhus Ro-
mam in vin-
cula abduci-
tur.

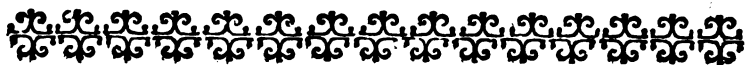
Libertati, &
dignitati pri-
stinæ restitui-
tur.

formula instaurato. Rebelles aliquot metu, ac vi illata
ad officium, & sanio rem mentem reuocati. Rebus hunc
in modum ex animi sententia fluentibus, confestim ex-
orto inter Alphonsum, & Ludouicū Reges atroci bello,
omnia in deterius relabuntur. Monachi Cœnobio pulsī,
Castella per eam occasionem, alia ab alio Regum Exer-
citu infessa. Pyrrhus ipse Romam abductus custodiæ mā-
cipatur. Sed breui in libertatem, & locum pristinum re-
stitutus, aliquot ex amissis locis labore, atq; industria re-
cuperat. Domilicium Casinas elegantibus ædificijs, fre-
quenti sodalium numero, & exquisita disciplinæ refor-
matione ad pristinum splendorem reuocauit. In Ger-
manenses, si quis vnquam alius, beneficentissimum se-
præstitit, eorum Vrbe mœnibus septa, confirmato Cano-
nicorum Collegio, à Petro Tartaro instituto, ei; certis
prædijs, ac vectigalibus in singulos annos assignatis. Ere-
cto etiam sacrarum Virginum Cœnobio, quod Diuæ
Scholasticæ patrociniō, ac nomine cohonestatum, haud
prius quam anno MDLXX. desijt à sanctimonialibus
habitari. Conscripto milite Oppidanos S. Petri in fine
(vt vocant) ab impotenti cuiusdam dominatu, ac tyran-
nide vindicauit. Postremò clarus de Pyrrhi virtute, ac
prudencia rumor, Eugenium Quartum perpulit, vt eius
fidei Spoletanum Ducatum Committeret. Itaq; Abbas
dum susceptæ Prouincię inuigilat, proditiōis apud Pō-
tificem insimulatur (iure, an iniuria incompertum) quasi
ditiōem, cui præerat, sibimet vsurpare, occultis artibus
machinaretur. Ergo Eugenij iussu Romam in Adriani
molem abductus, ibidem naturæ concessit. Vir planè di-
gnissimus, qui meliore fortuna, & mitiore vitæ exitu do-

na

naretur. Sede interim per annos octo vacante, Cœnobium Pontificis iussu Prior, ac Supprior moderantur.

Præfuit annis viginti. Vacavit Sedes annos octo.

ANTONIUS.

ABBAS LXXXIV.

Antonius Caraffa Neapolitanus clarissima è familia, & Vrbe, Abbas vltimo loco renuntiatur: Præfuit octo annos, ac tri-duum, Alfonso Regi charus, & acceptus in paucis, haud sanè exiguam bonorum, partem recepit, quæ præterita bella, & militaris licentiæ rapacitas abstulerant. Neque diù in eo laboratum, vt Alfonso Cœnobij Oppida, possessiones, ac fortunas perampli decreti concessione validiùs muniret, firma retq; Instituit, vt festi dies SS. Martyris Bertharij, & Sancti Amici (Monachi itidem Casinatis) anniuersaria solemnitate, apud Casinum celebrarentur. Demum Cœnobij rebus vtcunq; subleuatis, religiosæ disciplinæ obseruantia, vitæ quoque cursu castè, innocentèq; tracto, memorabilis decessit. In supremo spiritu constitutus, conuersa ad præsentem Monachorum coronam, oratione, A meo (inquit) obitu per annos quinquaginta integros, Abbatem habebitis nullum. Antonij prædictio rei euentu perfectissimè comprobata; nam ab eius ex equijs

equijs Cœnobium Prælato seculari commendatum ,
tandiù Abbate caruit,donec Congregationem S. Iustinæ
de Padua sibimet,tanquam capiti copulauit : eo prorsus
euoluto annorum spatio , quod Antonius sub mortem
vaticinando præfinierat .

Præfuit annos octo,ac triduum .

LVDOVICVS SCARAMPVS .

Commendatarius primus .

ABBAS LXXXV.

Ann.1455.

Vdouicus Scarampus Patauinus , Patriar-
cha Aquileiensis , & Cardinalis,Episco-
pus Albanensis,Alfonsi Regis studio , &
maximis, repetitisq; precibus apud Ni-
colaum Quintum Pontificem , primus
omnium numeratur,cuius tutelæ, ac pa-
trocinio Casinas sodalitium committeretur . Is nihil cu-
ræ, & sollicitudinis omisit, quò commissam sibi domum
instaurare , atq; adeò exornare posset , & pristinæ maie-
stati restituere . Neq; religiosas cogitationes, & magna-
nimos Ludouici conatus , sequentium quoque operum,
magna quidem ex parte , per annos ferè vndecim, felix
euentus non excepit. Anteaçti temporis calamitas, tota
Campania gliscentibus bellis , Domicilium Casinas mi-
sera-

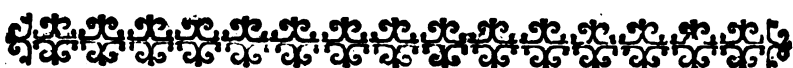
ferabiliter afflixerat prorsus, ut semirutis ædificijs, pul-
 sisq; habitatoribus ãqualeret domus, Cælestis vitæ
 ratio penè intermortua, erepta ab hostibus Oppida,
 desertæ ab agricolis possessiones, acceptæ cladis magni-
 tudinem apertissimè testarentur: Ludouicus igitur Al-
 fonsi fauore, ac præsidio nixus, bona deperdita recupe-
 rauit. Monasterium extructo dormitorio, Turri, ac Peri-
 stylio, magnam partem restitutum, cõuocatisq; per eum
 numero benè magno sodalibus (ijs præsertim quos Ioan-
 nis Caraffæ acerbitas exegerat reuocatis) opportunitas ex-
 hibita sanctissimam disciplinam, quam accuratissimè ex-
 colendi. Ecclesiam Diuo Seuero olim Episcopo Casinen-
 si antiquitus in huius Montis descensu dicatam, ac terræ-
 motu penè collapsam, reficiendam curauit, concessa om-
 nibus eandem piè visitantibus, Apostolica auctoritate
 centum annorum indulgentia. Cœnobio S. Liberatoris,
 ei; subiectis Oppidis, exturbato indè iniusti nominis
 possessore, pristina libertas est reddita. Ab excessu Alfõsi
 Regis quæcumq; loca Andegauenfes Casinatibus vi, atq;
 armis ademerant, uti Cœnobio restituerentur, Pij Ponti-
 ficis, & Ferdinandi Regis beneficio perfecit. Insuper Põ-
 rificiæ Classis contra Turcas præfecturam, ab eodem Sca-
 rampo sapièter administratam fuisse compertum habeo,
 ex antiquioribus Cœnobij monumentis. Illud etiam insi-
 gnè extitit Ludouici in Casinates beneficium, quòd Ca-
 lixtus Tertius Pontifex Abbatiam S. Matthæi Sèruorum
 Dei appellatam, diæcesis Casinensis, Cardinali Scarampo
 gratificaturus Casinensi adiecit, vniuitq; honestissimi di-
 plomatis, cuius partem hic subiungimus, attestatione. *Ca-
 lixtus Episcopus &c. Dilecto filio Ludouico titulo S. Laurè*

Calixtus III.
in suo diplo-
mate ad Lu-
douicū Sca-
rampum.

tū in Damaso Presbytero Cardinali Camerario nostro, & in partibus Orientalibus Apostolica Sedis Legato salutē, & Apostolicam benedictionem. Impellit nos tuorum, quos pro Republica Christiana plerūq; tum maxime nostris temporibus, quibus te classi maritima, quam contra Turcos protutela, & conseruatione totius Populi Christiani nō sine magnis sumptibus, & expēsis parare curauimus, haftenus subire nequaquam pratermisisti, assidua laborum meditatio, nec non Monasterij Casinensis, quod ex dispensatione Apostolica in Commendam obtines, dignitatis, & amplitudinis frequens meditatio, ut ea, quae per te in fauorem, & utilitatem dicti Monasterij pie gesta comperimus, Apostolica Sedis praesidio roboramus &c. Nos igitur attendentes, quod Monasterium Casinense, cuius Beatus Benedictus fuit institutor, & cultor, unde totius Religionis eiusdem, & Monastica legis manauit exordium, & in quo cōtinuō viget obseruantia regularis, inter alia Orbis Monasteria plurimum excellit, & persona tua, qui iamdudum contra Turcum Classis nostra Legatus existis grandia meritorum dona, quibus te illorum largitor Dominus insigniuit, attenta meditatione pensātes &c. Monasterium in Chaira S. Matthai Sernorum Dei nūcupatum quouis modo vacet, eiusq; prouisio ex quauis causa ad Sedem Apostolicam pertineat, eidem Monasterio Casinensi, motu, scientia, & auctoritate praefatis perpetuō unimus, annectimus, & incorporamus &c. Demum Ludouicus Romae cum esset, mortem obiit mense Maio. In D. Laurentij in Damaso sepultus.

Praefuit annos decem.

Pau-

PAVLVS SECVNDVS. PONT. MAX.

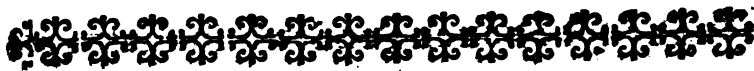
ABBAS LXXXVI.

Auli Secundi Pontificis studium, atq; humanitas in Casinatem Familiam, ab Ludouici obitu mirabiliter emicuit. Is cum ægrè admodum, ac dolenter ferret, vetustissimam totius Religionis, ac sanctimonix sedem, ad extraneos Præsides, ideòq; Monastici Instituti, aut rudes omninò, aut parum peritos deuolutam: Et iustis de causis (né grauiora videlicet incommoda emergerent) Cœnobio prohiberetur optatam in præsens opem, ac libertatem impertiri; statuit prudenti consilio, in fidem illud, ac tutelam sibi ipsi vindicare. Quod honorificū illi sodalitio accidit, & fructuosum maximè. Quamobrem superiorū aliquot Pōtificum exemplo, nō dedignatus Casinatis Abbatis munus sibi assumere, per homines spectatæ fidei, atq; industriæ Cœnobiū gubernauit. Illud verò ante omnia spectauit, ac perfecit, vt laxiorem sacrarum legum custodiam, ad priscae obseruationis ritum, ac morem adstringeret. Tum ex perscripta forma Monasterium ædificari iam cœptum perfectissimè absoluit; adiuncta etiam Aedium parte, ad hospites excipiēdos, maximè capaci. Iura, & redditus recuperauit, auxitque. Syluam Regiam in Theatinensi agro sitam, Casinatibus restituendam curauit. Ad hæc, multorum concessione beneficiorum, non minùs Casi-

natis Coenobij Patronum, ac Patrem peculiarem, quam
vniuersalem totius Christianæ Reipublicæ se præbuit.
Ann. 1471. Romæ defunctus in S. Petri tumulatur.

Præfuit annis sex, mensibus duobus.

IOANNES ARAGONIVS COMMENDATARIVS II

ABBAS LXXXVII.

Oannes Ferdinando Aragonio Neapolis
Rége ortus, defuncto Paulo II. Põfice,
à Sixto Papa Quarto, Ferdinandi rogatu
Casinatis Abbatiz administrationem re-
cepit: à quo etiam paulò post Cardinala-
tu insignitus, aliquot retulit priuilegia.
Coenobio mirum in modum opportuna, atq; honorifica;
Nonnullis etiam ab ipsomet Ferdinando Patre, non mi-
noris vtilitatis, ac dignitatis ipsi Abbatiz affectus est.
Honestissimam legationem eiusdem Pontificis nutu, ad
Regé Vngariæ, cū regij splendoris, ac magnificentiæ ap-
paratu obiuit. Templi Odeum sedilibus opere vermi-
culato elaboratis instruxit, ijs ipsis, quæ tametsi æui diu-
turnitate multis in locis vitiata, operis tamen elegantia,
& nitorem hodieq; præferunt. Pretiosas vestes ad Sa-
cerdotum sacris operantium vsus, & Templi ornatum,
magno numero ex veste attalica crispante, regia prorsus
magnificencia coemit. Extant adhuc parietinæ eius Pa-
latij,

latij, quod non longè à Sancto Germano extruendum curauerat, altitudine, ac laxitate insigni. Ceperat illum cupido SS. Patriarchæ Benedicti, eiusq; Sororis Scholasticæ sacra Pignora, si qua ratione posset, inueniendi. Iussit igitur sub Ara maxima fabros cæmentarios diligentèr quaqua versus terram effodere, donec latitantem thesaurum aperirent; sed crebris tonitruis, & frequenti tæremotu, imbriumq; profluentia perterriti, à perquirendo desistere cogitabant. Verùm in suscepto animi decreto nihilominus perdurante Cardinali, eundem laborem, vel tertio repetere compelluntur, fremente interim continenter, ac minitante, horrendis fragoribus Cælo; donec quod erat in votis tandem aliquâdo detectum est. Auxit optatissimæ sacrorum Pignorum inuentionis summam voluptatem, Christallinus liquor, Sepulchrali lapidi porphyretico abundè superfusus, nec tamen vlla ex parte exundans. Aragonio satisfuit, Sanctissimi Patriarchæ, eiusq; Sororis pretiosas Exuvias reperisse, ac vidisse: loco moueri easdem, quâ reuerentia tanti Patris, quâ conspecti liquoris religiosa admiratione, non est passus. Diuorum etiam Constantini, Simplicij, & Carolomani Regis, & Monachi, Sacri Cineres, qui eadem opera iuxta pedes SS. Benedicti, & Scholasticæ reperti fuerant, in sacrarium translati, ibidem ad annum insequentem iacuere; sed (vt sunt Diuina Iudicia mortalibus incomperta) multæ, ingentesq; calamitates subindè toto Regno consequutæ sunt, ac bellis præsertim ciuilibus, postea laboratum est. Quin Ioannes eodem anno Romæ, vi pestilentia correptus occubuit, mense Iunio. Reliquis etiam, qui aliquid operæ in illud opus contulerant, & (quod magis mirere) ipsius-

Nihil non agit, vt DD. Benedicti, & Scholasticæ corpora inueniant

ipsiusmet Neapolitani Regis filijs omnibus intra
 biennium extinctis. Demùm iussu D. Ioannis Antonij
 Caraffæ, filij Comitis Magdaluni, ac Viceregis Abbatiz
 Casinensis, prædicta Diuorum Corpora ad pedes Sancto-
 rum Benedicti, & Scholasticæ, vbi prius reperta fuerant,
 referuntur; ipso etiã Altari eum in locum, vndè per oc-
 casionem effodiendi Sepulchri, remotum fuerat, restitu-
 to. Idq; eodem planè mense, ac die, contigit, in quem
 biennio antè Sacrorum Pignorum inuentio, translatioq;
 inciderant; Diuino potius consilio, quàm humana indu-
 stria; cum istuc ipsum nemo, nisi re perfecta, transactaq;
 animaduernerit: vti ex publico documento Christophori
 Peroni de S. Germano, Imperiali, & Abbatiali auctori-
 te tabelionis, inter cæteras Archiui Casinensis membra-
 nas annumerato, & in libellum de vera existentia
 corporis S. P. Benedicti in S. Casinensi Basi-
 lica indito, perspicuum habetur,
 & exploratum.

*Præfuit annis quatuordecim, mense uno,
 diebus vnde viginti. Vacauit Sedes
 annum integrum.*

Ioan-

IOANNES MEDICEVS

Commendatarius IV.

ABBAS LXXXVIII.

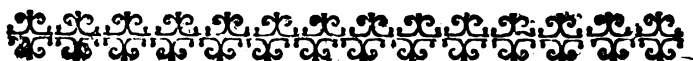

Ioannes Mediceus Cardinalis (cui deinde Pontificatum adeptus Leonis X. nomen fuit) inter Casinates Commendatarios postremo loco, ab Innocentio Octauo eligitur, annos natus non amplius duodecim; Administrationis tamen susceptio in annum proximè sequentem dilata. Multis ab eo beneficijs Casinates sunt aucti; Nam Coenobium S. Liberatoris in Samnitibus nescio cui commendatum, Casinati (vnde disiunctum fuerat) aggregauit. Oppida etiam nonnulla, quæ per supradictos Commendatarios, necdum recuperari potuerant, ipsius industria in potestatem deuenire: Nominantur inter hæc, Oppidum Collis Sancti Manni, & Sancti Petri de Auellana. Demum Iulij II. Pontificis voluntati, atq; arbitrio Casinatem Abbatiam, liberè dimisit, reseruata sibi quatuor millium aureorum, annua pensione.

Ann. 1504.

Præfuit annis fere septendecim.

AP-

APPENDIX.

QVO PACTO CONGREGATIO

Sanctæ Iustinæ de Padua, Sanctissimi Patris Benedicti ope, à Magno Consaluo per quietem, conspecti, ad Cœnobium Casinas sit aggregata.

Consalius Magnus Ferdinandi Regis Hispania copiarum in Italia Imperator, cum intra Barulum inclusus à Gallis semestriam obsidione acriter adeo permeretur, ut præ victus inopia quoduis herbarum genus, ac mures ipsi iam cessissent in escam, nec ulla comeatus, & suppetiarum spes in proximo affulgeret; tam difficili tempore, ac loco ad preces, & vota conuertit sese: Diui Benedicti ope, ac patrocinio, deploratis Hispanorum rebus, suppliciter implorato; nec frustra: Nam in sequenti nocte per quietem à suo tutelari Benedicto recreatus bono esse animo iubetur, hostem statuto loco, atque hora laceessere ad prælium, ex quo certam victoriam, ac triumphum esset relaturus; tantum recordaretur, ubi Campania Regno potitus esset, suos Monachos in Casinatis Cœnobij. liberam possessionem asserere. Ex hoc nocturno viso Dux, ac milites confirmati, erectiq; capeffunt pugnam tanto animi ardore, atq; audacia, ut Gallis longè numero superioribus, partim caesis, partim in fugam coniectis, victoria breui ad Hispanos inclinauerit, qui temporis, & celestis patrociniij beneficium occupan-

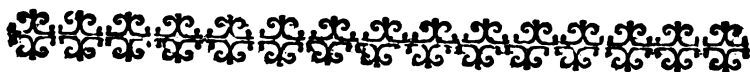
cupâtes, inuadere hostium Castra, pradas agere, vicinis locis deinceps potiri, donec capta Neapoli (Principe Regni Vrbe) reliqua Oppida, & Vrbes sponte sua deditionem fecere. Rebus hunc in modum præter expectationem prodigiosè transactis, Consalius annuente Ferdinando Rege Campaniam omnè Proregis dignitate, atq; imperio moderabatur. Iamq; tam insignis victoriæ, quam D. Benedicti auxilio retulerat, optimè conscius, ac memor, de voto persoluendo religiosè cogitabat. Omnes igitur omnium Cœnobarum Antistites, quotquot SS. Patriarcha regulam Neapoli profitebantur, ad sese accersiri mandat, visurus scilicet, cuinam Sodalitio domiciliū Casinas ex voti obligatione tribueret. Hos inter simul ac Vincentium Neapolitanum, id temporis ad Sancti Seuerini Abbatem aspexit, cucullo laxioribus manicis, multipliciq; plicatura concinnato, atratum, ac grauè, intento in eum digito: Hic enim uerò (inquit) ille est, qui Casinatem saltum cum amplissimo Cœnobio retulerit, ex obiecta mihi specie, D. Benedicti habitu quàm simillimus. Mox cum Ferdinando Rege, ac Iulio Papa Secundo summa sollicitudine per litteras, ac Nuntios agere institit, quoad Monasterium Casinas ad eam Congregationem adiungeretur, cui Sancti Seuerini sodales antea copulatos fuisse compererat. Hac autem Sodalitas ab insigni apud Patavinos Cœnobio deducto ortu, ac nomine, Congregatio Sanctæ Iustinae de Padua vulgò appellabatur, exquisito renascentis Monasticae disciplina cultu, atq; obseruantia, Cœnobiorum numero, atq; amplitudine, iunctisq; inter se tum domicilijs, tum Monachorum animis, artissimo religiosa coniunctionis, ac pacis foedere, latè per totam Italiam celeberrima. Huic igitur congregationi, seculi proximè præteriti anno quarto (agente in primis Ferdinan-

E c

do

do Rege) idem Iulius Papa Cœnobium Casinas tanquam caput adiunxit, suoq; diplomate sanciuir, ut de illius nomine deinceps Congregatio Casinensis appellaretur. Visuntur etiã num Casini Sacerdotes amictus ex veste attalica crispante, eadem qua Consalvus Neapolim, parta de Gallis victoria, spectabilis, triumphali maiestate, ac pompa iniuerat. Ex hac porrò serie, atq; euentu rerum, quiuis (opinor) facile animaduertet, D. Benedicti numen quantopere Hispanorum Regum rationes, atq; amplitudinẽ promouerit. Scilicet prouiderat Neapolitanum Regnum haud longo post tempore, ad Austriacos Principes diffuso per tot Prouincias, ac Regna dominatu, & Catholicorum Regum non titulo magis, quàm professione, atq; actionibus gloriosissimis, deuolutum iri; Quorum in ditione futurum erat, ut plurima sui Instituti Collegia (Casinas præsertim) sanctitate, atq; opibus florent, gauderentq; opima pace, ac religioso otio, piissimorum Principum munita patrociniò, liberalitate cumulata, decorata, privilegijs. Ac mihi quidem illud etiam hac in re spectasse videtur Sanctissimus Patriarcha, ut quemadmodum Frãcorum olim Regibus, per sui Ordinis homines Gallia sceptrum, ac diadema conciliauerat; sic Hispanos Reges, bona Italia parte, longèq; pulcherrima donandos, haud dissimili beneficio per se ipse adiuuaret.

ABBATES QVINQVENNALES
SVB CONGREGATIONE CASINENSIS
E V S E B I V S.

ABBAS LXXXIX.

Eusebius Mutinensis Cōgregationis S. Iustinae Caput, ac Præses, primus ex eadem sodalitate Casinensis Abbas nominatus, cum religioso centum Monachorum comitatu Casinum adiit, Sacrum Cœnobium ex Sāctissimæ Regulæ præscripto, & recens vsurpatæ consuetudinis laudatissima formula moderaturus. Porro Casinates Eusebium aduentantem obuiam effusi, pleno hilaritatis vultu, ac libētissimis animis excipiunt, omnibus religiosi obsequij, ac reuerentiæ argumentis domum officiosissimè deducentes. Ipsa etiam exterior loci facies, & aspectus ad insolitam animi lætitiā, & gratulationem declarandam, non exquisita tantum munditiæ enitebat; sed magnifico etiam, ac splendido apparatu, partim extemporaneo, & exemptili; partim stabili, ac mansuro in posterum, ornabatur. Nam vestibulum in ipso Cœnobij limine amplissimum, & satis per sese spectabile, introeuntium oculos, mentesq; luculentius adhuc oblectabat elegātibus picturis, vtrumq; latus, ac sublimem fornicem, mira venustate vestienti-

Ann. 1505.

Eusebius Cōgregationis S. Iustinae Præses centū Monachis stipatus Casinum adit, eā domum Abbatibus munerem moderaturus.

bus. Referebant hæ varia illustrium Heroum, euētuumq;
argumenta, clarissimi artificis expressa penicillo; quæ
subiecta perbreui, sed numeris adstricta narratione, vates
non ignobilis animauerat. Pauca, quæ damus in specimē,
sufficerint. Eusebius, cæterorumq; cum eo aduentantium
agmen D. Benedictum his salutantes versibus precaban-
tur.

*VT modo, qua longis fuerant destructa ruinis,
Ingredimur templi claustra sacrata tui.
Sic Benedicte Pater, frueris quibus atria Cæli,
Da Monachis liceat scandere posse tuis.*

Iulij II. Summi Pontificis effigies hanc ferebat Epigra-
phim.

*VT domus hac prisci culmen seruaret honoris,
Omnis, qua fuerat Relligionis apex;
Iulius antiquo reparandam more secundus,
Perpetuo nobis munere restituit.*

Sub imagine Ferdinandi Hispaniarum Regis hæc car-
mina legebantur.

*B**Ethica cui tellus, cui Trinacris ora, latina
Cui subiecta plaga pars quoque magna fuit.
Ferdinande iubes priscis sacra Claustra Colonis,
Tempore qua longo semisepulta, dari.*

Confalui magni Iconem istud ornabat Elogium.

*M*Agnā licet claris esset tua gloria in armis,
Maxime Dux: Maior relligione tamen.
Nam cum Sacrati deperdita Claustra Casini
Aspiceres, Monachis das renouanda suis.

At verò Caroli Manni Regna Religione permutātis admirabile facinus, subiectum tetrasticon indigitabat.

 Dei pietas, terrisq; incognita virtus!
O Mons, qui tanto tollis honore caput.
Carolus hic Mannus Regnis, opibusq; relictis,
Ingreditur Sanctæ Relligionis iter.

Visebatur etiam in Coenaculi vestibulo eiusdemmet Caroli effigies, sublatam in collum ouiculam gestantis, binis hīsce versibus adiectis.

*C*AROLUS hic liquit Sceptra, hic diadema, cucullo
Hic tectus, posito murice, pascit oues.

Porro Coenaculum ingressis picta tabula pergrandis supra ianuam, eminenti loco appensa spectandam se, cum huiusmodi inscriptione offerebat.

*T*ERTULLUS Placidum, Benedicto interprete, Maurū
Dedicat, Equitius, Lilia ut alba Deo.
Magna Senum pietas, puerorum gratia maior,
Quaspretis capiunt fascibus, arma Crucis.

Ex-

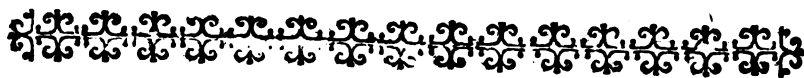
Excepti vicissim ab Eusebio, citisq; Socijs Casinates, nullum in eos humanitatis, nullum beneuolentiæ signum, omittentibus. Cæterum ex hac non minus animorum, quàm instituti, ac nominis mutua inter ipsos communicatione, dici non potest, quanta varisq; oborta sit integerrimæ voluptatis, ac lætitiæ affluentia; Cum Patauina Sodalitatis alumni, quo ipsi fruebantur, castissimæ disciplinæ bono, cum omnibus illud Diui Benedicti Cœnobijs communicatum peroptarent. Eusebius igitur in suo munere obeundo, cùm alias virtutes multas, tùm verò in primis mirificū ardorem religiosam disciplinam instaurandi, & indefessi animi studium præ se tulit. Hinc Sacræ Militiæ copias augere, legum, quas Casinates profitebantur, inuiolatam obseruationem exigere: vicissim, quibus rebus illi indigerent, antequā peteretur, ipse vltro deferre, & abūdè omnibus elargiri. Neq; interim bonorū Monasterij, ac iurium procuratio, vel omissa, vel remissè, negligentèq; pertractata: Multis à Iulio Secundo, multis à Ferdinando Rege Catholico impetratis Priuilegijs, res Casinensis stabilita. Cleri disciplina (cui per annos multos vigentibus bellis, soluta militum consuetudo, ac familiaritas non parum labis, ac sordium asperferat) per vtilis Synodi celebratione repurgata. Demum Eusebius cum se Abbatem, ac Præsidem egregium præbuisset, Mutinæ in Patria excessit, ibiq; in S. Petri Cœnobio sepultus est.

Ann. 1507.

Præfuit biennium;

Za-

ZACHARIAS.

ABBAS LXXXX.

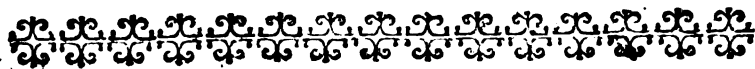

Acharias Patauini Cœnobij sodalis, traditam sibi à Patribus Casinatem Præfecturam auspicatus est eodem anno. Egregiæ virtutis opinione, ac merito, apud Ferdinandum Hispaniarum Regem cognomēto Catholicum, apprimè gratosus impetrauit, vt in Oppido Cetratij merum, mixtumq; imperiū recentis decreti munere securiùs retineret. Ab Iulio Secundo Pontifice diploma est consecutus, cuius concessu bona Monasterij, & fortunas iniuste possidentibus (quamuis extra Casinarem Diœcesim morarentur) ritè posset communibus Christianorum sacris interdicere. Latifūdia, quæ in agro Salernitano, & Oppidi Mortulæ perampla, Cœnobio deperierant, adhibito studio recuperauit. Demum ad alterius Monasterij admiuistrationem digressus est.

Ann. 1510.

Præfedit annos tres.

Gra-

GRATIANVS.

ABBAS LXXXI.

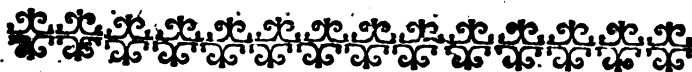

Ratianus Abbas Mediolanensis, in Mäntuano Cœnobio educatus, Zachariæ regimen apud Casinum excepit. Monasterij subditos, renuentes decimas persolvere, Ferdinandi Regis Catholici gratia, & auctoritate fretus, compulit ab antiquo suæ obligationis instituto non recedere. Castrum S. Petri de Auellana possidebat, Innocentij Summi Pontificis concessione, Iacobus Scalionus eximiae, ac splendidissimæ nobilitatis miles: quippe qui genus suum inde usque à primis Normannorum Regibus, continenti serie arcessens, cum alios suæ stirpis sanè plurimos, honestissimis, quibusque Regni Neapolitani muneribus, domi, forisque egregiè perfunctos; tum verò quatuor inprimis supremos Regiæ Militiæ Præfectos, & Robertum, ac Henricum numerabat, Rogerio Regi arctissima affinitate copulatos. Abbas igitur Iacobum pari dexteritate, ac prudentia adortus, perfecit, ut retentam à se aliquandiù Castri de Auellana possessionem, Monachis iure vetutissimo debitam, restitueret. Casini demum generalis totius Congregationis Præses, mortali vita defungitur.

Ann. 1511.

Præfuit annum cum dimidio.

Igna-

IGNATIVS PRIMVS.

ABBAS LXXXVII.

Gnatio Squarcialupo nedum claris apud Florentiam natalibus, sed ingenij etiam præstantia, & nostri instituti exacta obseruatione conspicuo, post Gratiani excessum Casini Præfectura obuinit. Is absolutum legitimi religiosorum moderatoris, ac præsidis exemplar se præbuit. Ferunt siquidem ad Monasticæ disciplinæ leges exactè adeò fuisse compositum: vt ob omni leuiore verbo, gestu, incessu cùm longissimè abhorreret, totius corporis habitu antiquam maiorum nostrorum grauitatem sine fuco, ac simulatione præ se ferens, ab ipsis etiam Principibus viris comparauerit sibi venerationem, nedum à suis subditis summo honore, atque obseruantia coleretur. Sermone, & scripto, eloquentiæ, qua in primis excelluit, vim, ornatum, copiamq; expromebat. Vidimus orationem, quam Generalis Romana in Curia Procurator, Casini habuit, quo primum die nostræ Congregationis Patres, celeberrimi illius Monasterij possessionem, auspiciatissimo ingressu adierunt: dignam profectò, quæ lucem publicam aspi-
ciat, seu potius quæ sinatur sua luce se aspiciendâ, laudâ-
damq; publicitus exhibere; Mirificus igitur religiosæ disciplinæ cultor, studiosissimè aduigilabat, ne quid

Ff

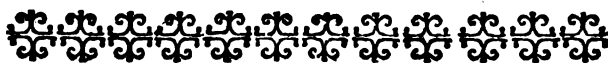
ad

ad eam euertendam impunita subditorum licentia moliretur, vel Rectorū oscitantia, nimiumuè indulgētis animi facilitas permetteret; Neq; tamen potiori sui numeris parti cum primas daret, ea interim minus tractabat accuratè, quibus Cœnobij rationes, & commoda retineri possent, vel auferre. Oppidum Pescularum, non longè ab Aesernia; prædium quoque beneficiorum Sancti Stephani Tarracinense, aliaque bona; quorum iacturam Monasterium fecerat, denuò Casinatti ditioni subiecit. Aedificiorum, quā magnificentiā, quā multitudine domum, varijs locis antiquitate deformatam, non restaurauit modò, sed multis etiam partibus amplificauit, ornauitque. Triginta gradus, quibus ad atrij vestibulū ascensus est, in insignem longitudinem excurrentes, Peristylum Aedi sacrae obiacens, & Templi Sacella, quæ ad Aquilonem vergūt, inter eius opera numerantur. Sacrarium item, quod etiamnum perdurat, amplum in primis, & capax, armarijs ad vtrūq; latus maculosa è nuce scitè, elegantèq; cælatis, ab eodem instructum fuit. Monachorum Cællulæ, quæ prius compactis inter se tabulis constabant, lateritijs parietibus communitæ; lauacrum, & cisterna ingenti sodalium cōmoditate, atq; vsu extructa. Codices vastæ molis, ex quibus Patres in Odeo diuinas laudes, atq; hymnos concinunt, pulcherrimo charactere conscribi voluit, miniatisq; picturis vëustissimè exornari. Cōstituta nescio quæ, Citrarij Oppidanis magno vsui futura euulgaturus, ab ipso Ferdinando Rege approbari, firmariq; curauit; à quo pluribus etiam priuilegijs donatus est. Neq; pauciora, minorauè beneficia retulit à Leonis X. Pontificis humanita-

nitate; extinctionem præcipuè pensionis aureorum quater mille, quam Casinates eidem Leoni quot annis adhuc pendere tenebantur. Elatos, arrogantesq; Germanesium spiritus egregiè repressit, extorta ipsorum è manibus præda, quam sacrum Monasterium scelestissimè depopulati, diuitem, ac numerosam asportabant. Gratissimus instauratæ apud Casinum veteris obseruantia longè, latèq; diffusus odor, tam multos allexit, permouitq; ad religiosam liberalitatem; vt cuiusq; Ordinis hominum pia munificentia, in augendis, Casinensium fortunis, Ignatij industriam eximiam licet, ac singularem, longo intervallo excesserit. Casino ter præfuit, sui semper regiminis, ità decurso curriculo, vt infixæ in animis sodalium eximie virtutis, ac prudentia relicta memoria, discesserit. Demum per totam Congregationem Religionis, ac solertia fama, ingenijq; & multiplicis doctrinae monumentis clarissimus Florentia decessit.

Ann. 1516.

Præfuit quinquennium, & aliquot menses.

VINCENTIVS.

ABBAS LXXXXIII.

Incentius Neapolitanus è disciplina Sacti Seuerini, apud eandem Urbem, sapientia, & rerum vsu apprimè clarus, quo tempore vniuersæ præsidebat Congregationi, Casinatis Cœnobij gubernaculis

F f 2

culis

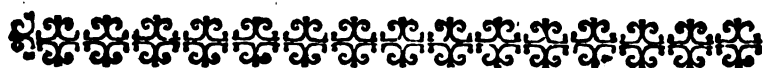
culis admouetur . Hunc Consalius Magnus Neapolim ad se accersitum , magno in honore habuit, egitq; cū eo perstudiosè super aptioribus cōsilijs, ad priscam sanctitatem apud Casinum , seriò reuocandam capeffendis. Quamobrem Vincētius, & sua spontè, & Consalui Proregis hortatu incitatus , omnes ingenij, atq; industriæ nervos intendit, quò sanctissimæ leges exactissimè custodirentur à Monachis , & superiorum temporum virtus, cælestisq; illa vitæ species inter suos refloresceret ; Nonnullam etiam curarum partem exornandæ domui impendens: Dormitoria cubicula, quibus extremam manum Ignatius imponere nequiverat, ad fastigiū perduxit . A Leone Decimo , propensioris erga se animi Pontifice, aliquot priuilegijs donatus est . Monasterium Capuanum, cui à Diuo Benedicto nomen, curauit, effecitq; vt ampliori Cænobitarum numero frequentaretur . Dedit insuper operam, vt onerum immunitatem, qua S. Liberatoris, S. Petri de Auellana, Citrarij; Oppida gaudebant , simulq; iurisdictionem Criminalis fori, dum selemnis mercatus apud S. Germanum celebratur, Ferdinandus Rex nouo priuilegio firmaret . Quibus ingenti sua cum laude, nec minore Cœnobij , ac religiosæ disciplinæ emolumento peractis, ad S. Seuerini administrationem digressus est.

Ann. 1518.

Præfuit biennium .

Theo-

THEOPHILVS.

ABBAS LXXXIV.

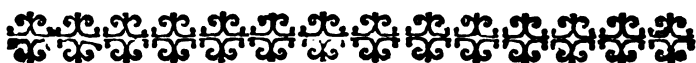

Theophilus Mediolanensis, præter communem totius Congregationis Præfecturam, quam gerebat, non potuit peculiarem etiam Casinatis sodalitiij Magistratum non admittere. Hunc Leo Papa æquè, ac superiores Abbates, insigni beneuolentia complexus, priuilegium eius efflagitatu, Monasterio concessit, quo ijs, qui decimas Casinatibus pendere tenebantur, vel recusantibus, vel plus æquo solutionem differentibus, dies ad Vicarium Casinatem dici posset. Illud etiam perbenignè indulxit, vt Cœnobiũ ipsum Casinas nullis in posterum soluendis decimis, nullis uè huiusmodi alijs oneribus subeundis obnoxium esset. Theophili studio Cœnobiũ nouis ædificijs amplificatũ fuit. Ecclesia S. Mariæ de Insula Tropeæ restituta. Decretum à Leone Decimo impetrauit, sistēdi corā Abbatis Vicario, quicumq; Cœnobiij Præposituris instructi, annuos eidem Cœnobio census persoluere detrectarent. Postremò relicta Casinate Abbatia, Patauina præficitur. Ann. 1520.

Præfuit biennium.

Ignatius iterum Congregationis Præses, iterum Abbas Casinensis. Hac secunda vice annum cum dimidio Magistratum tenuit.

Ludo-

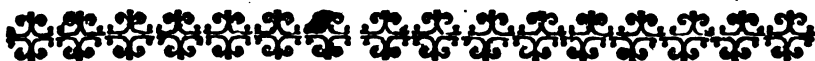
LVDOVICCVS SECVNDVS

ABBAS LXXXV.

Vdouicus Mediolanensis è nobilissima Triuultiorum familia , inter sodales Sancti Petri Inglassiatæ educatus , Casinensis Abbas creatur . Is litem aduersus Archiepiscopum Theatinum, de spirituali iurisdictione Oppidi Pharæ feliciter transegit , causa per ideneos Iudices contra Archiepiscopum Casinatibus adiudicata . Mediolanum ad Sancti Simpliciani gubernationē digreditur ann. 1522.

Ann. 1522.

Administtrauit annum integrum.

IVSTINVS

ABBAS LXXXVI.

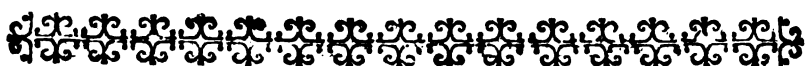
Iustinus Hispanus suscepta Patauij in Diuæ Iustinæ Cœnobio Religione , Casinum breui rexit , sed laudabiliter, ac fructuosè .

Sedit annis duobus.

Igna-

Ignatio Florentino totius Congregationis, & Casinatis Cœnobij nominatim supremus Magistratus demandatur. Anno proximè infecto honoribus simul, ac vita Florentiæ defunctus est. Ann. 1524.

CHRISOSTOMVS.

ABBAS LXXXVII.

Chrisostomus Neapolitanus nobili Familia de Alexandris Ignatio sublektus, Ann. 1525.
Administrationem suam ab vniuersali totius Casinatis Diœcesis visitatione auspicator: qua peracta Synodum habuit, corrigendis prauis moribus, quos inter visitandum in Clero reppererat, apprimè consentaneam. Domus eo Rectore multis, ac nobilibus ædificijs enituit. Atrium perelegans Basilicæ Casinati præstructum: medio Atrio Cisterna in primis capax, & plurimi vsus, effossa, ornataque. Campanæ maiores duæ magna expensa conflatae. Templum, & Musico Organo multiplici, aureisq; ornamentis conspiciendo, & tabula Andreæ Salernitani, egregij artificis manu depicta, ad Aram maximam nobilitatum. Sacratio, quod Ignatius substruxerat, Chrisostomi opera adiecti plutei ab utroq; latere, quos hodieq; ibidem cōspicimus. Constat etiam, eundem sacras vestes pretiosas complures, vasa ex argēto non pauca, lituum item margētum

teum, ac mitram (Abbatis insignia) exquisita, admirabiliq; arte elaboranda curauisse. Et decreta (quæ Cœnobio vsui futura essent) à Clemente Septimo Pontifice, & Carolo V. Imperatore retulisse. Iura Monasterij oppugnante Regio Prætor S. Germani, acriter ipse defendit, ac propugnauit; Eodem etiam animi robore, ac constantia, Berlingarij Cardonæ militis audaciam fregit, vindicato in potestatem Oppido S. Pitri de Auellana, quod ille iterum per vim, malasq; artes vsurpauerat. Apud Neapolitanum Proregem cum gratia polleret, illud ab eo retulit beneficij, vt Casinates Oppidum Sancti Eliæ, cum iisdem immunitatibus, ac priuilegijs possiderent, quibus cæteri Dynastæ toto Regno subiecta sibi loca moderabantur. Citrarij calamitosam vicem miseratus (quod Turcæ direptum incenderant) eius Oppidanis à Carolo V. impetrauit omnem cuiusuis tributi, ac vectigalis immunitatem. Germanensium arrogantes conatus, qui à Monachis inita defectione, Romam Episcopum petituri contenderant, sapientia, & auctoritate compescuit, coegitq; saniora in posterum meditari, ac præstare. Cæterum Chrysostomi regimen: duo maximè admirabiles casus memorandum reddidere. Carolus Lanoia Neapolitani Regni pro Carolo V. administrator, ex itinere Romam suscepto Casinum diuerterat. Per eam occasionem de Cœnobij opulencia, & Oppidorum multitudine certior factus, ardenti cupiditate exarsit, Casinatem Abbatiam, quantum studio, atque opera conniti posset, vni ex suis liberis impetrandi. Romæ igitur re cum Pontifice coram, cum Cæsare per litteras, ac nuntios strenuè, ac feliciter transacta, vnicum negotio conficiendo Pontificium

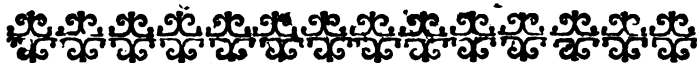
cium diploma expectabatur; Abbas interim cognitis Lanoia consilijs, & conatibus, ad orationis præsidium (quando reliqua deerant ab hominibus omnia) suos vehementer hortatur, & suo exemplo compellit: Nec mora; fufis ad Diui Benedicti Aram precibus, imploratoque in re propemodum deplorata eius patrocínio, atque ope, ecce tibi nuntij Roma perferuntur: Lanoiam subito pestilentia morbo correptam interiisse. Patres rei nouitate in summam admirationem adducti, grates amantissimo Parenti persoluunt, quòd se, Cœnobium, fortunaſque omnes præſenti discrimine, tam subito, tamque admirabiliter eripuisset: Pontificijs, litteris de Casinati Abbatia Lanoia Proregis filio cõmendanda, nec dum exaratis. Hoc idem ab suo Tutelari, ac Parente auxilium Casinates aliquantò post experti sunt, multò adhuc grauiore periculo, quàm superiùs fuerat, impendente. Filibertus Oran-gij Princeps direpta Vrbe Roma Neapolim contendens, è suis militibus aliquot Casinum præmiserat, qui Cœnobij clauibus potiti, ianuam, quoad ipse cum vniuerso exercitu superueniret, valido præsidio custodirent. Verùm eodem tempore hospes nescio quis nemini cognitus, canicie, ac vultu venerabilis, Abbatem ad portam Monasterij euocatum secretò admonuit, ab hostium, qui propè aberant, insidijs, rapinisque sibi, ac sodalitis celeriter præcaueret. Præses, quæ de peregrino cognouerat, Monachorum cœtui trepidè reſeratis, ne Germanorum furori fratres, & opulentior Templi theſaurus obijcerentur, de Seniorum ſententia copiam omnibus fecit, quocumq; vel-

lent è munitioribus Cœnobij Castris, demigrandi: Sacræ Diuorum Reliquiæ, vasaque argentea subterraneis locis, quantum fieri potuit, abditissimis recondita; fodaliū alij aliò, Abbas tribus dumtaxat ipsum comitantibus ad Castrum Rocchæ Vandræ cum pretiosiore supellectili se contulit: Reliqui omnes non pauci, hortatore, ac duce Vrbano Cremonensi, Prioris (vt vocant) officium, ac partes per id tempus administrante, vt Sanctissimum Domicilium defererent, ne proposito quidem mortis periculo, adduci potuere. Primum igitur præmissi milites, dein Orangius ipse Casinum cum venissent, occulta vi animos ipsorum intus adigente, in alios subito immutati, tantum abfuit, vt cædibus, ac rapinis (quod timebatur) complerent omnia: vt deposita penitus ferocia, nocendiq; cupiditate, Sacram Aedem piè venerati, domoq; diligentèr, ac modestè perlustrata, recesserint; non Monachis solùm, sed ipsismet Germanis, ac Orangio in primis tam repentinam, admirandamq; animorum metamorphosim, tantam in opulentissimo Cœnobio sui, suorumq; continentiam obstupefcentibus. Quin etiam in discessu Princeps deducentibus ipsum officiosissimè Patribus, Vos, inquit, meliorem, quàm Roma Patronum habuistis, qui domicilium hoc, & incolas ijs cladibus, quæ Romam attriueret, adeò feliciter exemerit. Tùm proposita capitis pœna cautum voluit, ne milites toto Casinati agro damni, ac molestiæ quidquam Cœnobij locis, locorumuè habitatoribus inferrent. Hunc in modum Diuus Benedictus vna, eademque opera, & suis, & hostibus beneficiū impedit; dum Casinates ab iniuria tuetur, Germanos, procul arcet

arceat à scelere. At verò eundem Vrbānum cum superioris vitæ cursu religiosissimè traducto, tùm imperterriti animi fortitudine, qua sese armatorum furori, ac gladijs, pro aris, ac focis sacri domicilij opponere non dubitaue-
rat; æterna memoria dignissimū, narrāt, cū Abbas postea euasisset, ætate iam confectum, Cœnobij Parmensis Præ-
fulem obiisse, integris sensibus, & mente non modò sana, atq; hilari, sed sui etiam decessus horam, ac penè momē-
tum præfagiente, ac diuinante. Quippe cum grauissimè decumbenti de more adstaret Monachum coronā, iuf-
sit eos ad Vespertinas horas, in Templum discede-
re; adiiciens, se, dum illa verba *Magnificat anima mea Dominum*, præcinerentur in Choro, ab hac mortali, ad
immortalem vitam transiturum. Neq; secus, atq; præ-
dixerat, euenit. Chrysostomus exacto apud Casinum sui
regiminis spatio, ad Parmense Cœnobium transmissus
est.

Ann. 1530.

Præfuit quinquennium.

AVGVSTINVS.

ABBAS LXXXXVIII.

Vgustinus Patauinus de Bōfilijs ad Casinatis so-
dalitij regimen, cum virilis animi firmitate, &
constantia, qualem ea tempora requirebant,
accessit. Nunquam passus est toto suæ Præfe-
cturæ triennio, de Cœnobij iuribus, spiritualiq; iurisdic-
tione

G g 2

ctione

ctione violari quidquam, vel imminui. Mausoleum Petri Medicei, qui perhonorifico militari munere insignitus, pro Gallis contra Hispanos ardentè, generosèq; dimicans, in Gariliano flumine extinctus est; Clemente, Septimo Pontifice efflagitante, impensas suppeditate. Monasterio erexit, marmoreis signis, & colūnis, totiusq; ædificij arte, sumptu, ac magnificentia spectabile. Quippe præter cæteros sumptus, haud quaquam exiguos, aureorum ter mille summa Antonio Solomeo, & Iuliano Sangallo Florentino, ea tempestate magni nominis sculptoribus, numerata. Monachi hanc tumulo Epigraphim affixere.

Petro Medici Magni

Laurentij F. Leonis.

X. Pont. Max. fratri

Clementis VII. Patrueli

Qui cum Gallorum Castra

Sequeretur, ex aduerso

Prælio ad Liris

Ostium naufragio

Perijt anno ætatis

XXXIII.

Deniq; Augustinus Patauium in Patriam, ad S. Iustinæ commigrat.

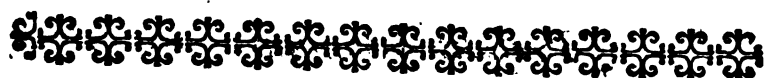
Ann. 1533.

Præfuit triennium:

Chri-

Chrisostomus Neapolitanus denuò Casini Procura-
tionem quinquennium retinuit.

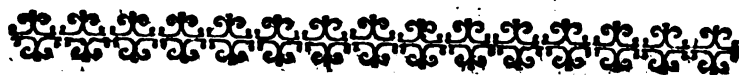

HIERONYMVS PRIMVS.

ABBAS LXXXIX.

Hieronimus à Monte Rubeo Ligur, Sancti Hiero-
nymi de Ceruaria Monachus, electus Casinensis
Abbas breuem habuit Magistratum, Casino Mā- Ann. 1539.
ruam discessit.

Præfuit ferè annum.

IGNATIVS SECVNDVS.

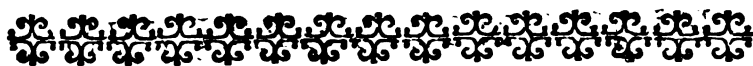
ABBAS C.

Ignatius Patria Genuensis Monasticum.
Institutum Patauij, ad S. Iustinæ profes-
sus, Casinatem Abbatiam post Hierony-
mum capeffit. Cœnobio muris vndique
firmissimis incluso (ne qua ex parte re-
pentinis hostium insultibus, ac direptio-
ni tam facile, vt antea pateret) breui sui regiminis tēpo-
re,

Ann. 1542 re, haud mediocritè Casinatibus commodauit. Casino Patauium digreditur.

Præfedit biennium.

HIERONYMVS SECVNDVS.

ABBAS CI.

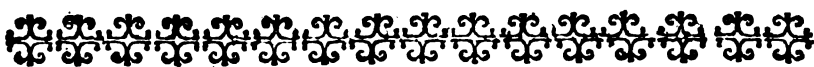

Ieronymus Placentinus in SS. Felicis, & Fortunati prope Vicetiā Monasticen professus, egregia probitate, ac prudentia creditam suæ fidei Casinatem domum insigni Monasticæ disciplinæ bono, subditorum profectu, & rei familiaris accessione temperauit. Odeum, quod medium Basilicæ occupabat, post Aram maximam retracto, ingentem fornitem superimpofuit, cum marmorea corona totum Odeum percurrere. Tum aræ ipsi magnificentius excultæ, singula facella ad vtrumq; latus excitauit. Sacrario etiam multum contulit splendoris, & opulentia, strato vermicularis emblematis pauimento, multipliciq; ac pretiosa suppellectile comparata. Quosdam Samnij populos in eas redegit angustias, vt decimarum solutione, quod aliquandiu pertinaciter abnuerant, Monachis Casinatis obsequium, ac subiectionem palam testari cogerentur. Oppidanos etiam Pedemontis, & Villæ, qui à Monasterij obedientia defecerant, repressit, subiegitque: De-
mum

mum in Patria Placentini Cœnobij moderator, & totius Congregationis Præses Generalis quartum (quod longè paucissimis nostrorum Abbatum à fundata Congregatione Casinensi acciderat) in vltima iam senectute excessit è vita, cum ingenij, animiq; robore, tum religione, & rebus præclarè gestis, maiorum nostræ sodalitatis secundus nemini. Hieronymo Abbate Isabella Castriota Mennensium Comes, Sacrum Cœnobium pretiosis muneribus cumulauit, & Vido Feramoscæ viro suo sepulchrum excitauit marmoreis signis visendum, hoc addito Ann. 1546.
Tetrastico.

*DVm facio infelix aeterno funera fletu,
Creuerunt lacrimis hac monumenta meis.
Queis nisi molliissem tristissima corda, rigerem
Ipsa etiam hic toto corpore facta silex.*

Præfuit quinquennium.

HIERONYMVS TERTIVS.

ABBAS CII.

Ieronymo à Mantua ab sui agnominis discessu Casinatis Sodalitij cura demandatur. Hic triclinium, quo Patres in inferiore aedium parte, deformi, ac peruetusto utebantur, cum Superioris Claustri planitie, exæquatum, venustis Sedilibus

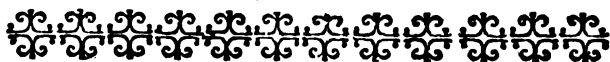
Ann. 1549.

bus adornauit. Re familiari prudenter administrata, reditus annuos opulentiores, quàm inuenerat, reliquit: Casino discedens totius Congregationis Præfectura tertium cohonestatur.

Præfuit triennium.

Ann. 1551.

Hieronymus Placentinus iterum Casinensis Abbas, biennali administratione perfunctus, Placentiam discessit, Diui Sixti Cœnobium, totamq; adeò Congregationem quartum Præsident moderaturus.

INNOCENTIVS.

ABBAS CIII.

Ann. 1554.

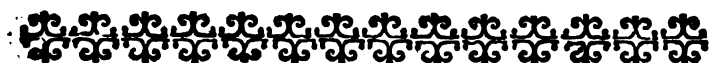

Innocentius Nouariensis S. Mariæ apud Florentiam alumnus (quem ferunt multarum artium insigni peritia excelluisse) ad Casinatis Abbatia moderationem transmissus est, quæ per triennium laudabiliter exercuit.

Præfuit annos tres.

Hic

HIERONYMVS TERTIVS.

ABBAS CIV.

Hieronymus Papiensis ex prænobili Calciniorum familia, Sancti Saluatoris Papiæ Sodalis, Casinū Ann. 1555.
non amplius solido anno administravit.

Præfuit annum.

ISIDORVS PRIMVS.

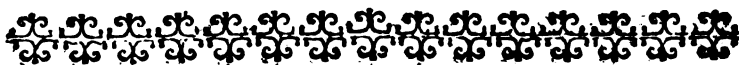
ABBAS CV.

ISIDORVS Placentinus è Cœnobio Sancti Sixti, Præsul Casinas renuntiatus; acerrimum se præbuit iurium Monasterij propugnatorem, ac vindicem. Ingentia quædam prædia in Lucanis, Ann. 1556.
quibus iamdudum Monachi carebant, iterum in potestatem redegit.

Præfuit ne anno quidem integro.

IGNATIVVS TERTIVS.

ABBAS CVI.

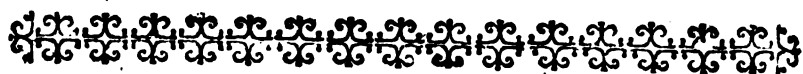

Eximiae virtutis, ac sapientiae fama Ignatium Neapolitanum de Vicanis, praeter alias nostri Ordinis Praefecturas, ad Casinatem Magistratum euexit. Neapolis Proregem, aliosq; Principes viros egregijs animi dotibus facile sibi deuinxit, quorum studio, & gratia nixus plurimum Coenobij rebus commodauit, eo praesertim tempore, cum Germanensium aliquot compescenda fuit audacia, spiritusque retundendi, ob initam contra Casinates Monachos defectionem. Ex illis Archipresbyterum obstinate in contumacia persistentem exauctorauit. Aduersus Neapolitanum Fiscum lite agitata, Iuris Portulaniae, & Siculae per totam Abbatiam confirmationem est consequutus. Verum Ignatius ipse, quae ad diuini cultus amplificationem, suorumq; pietatem incendendam conducere arbitrabatur, sedulo procurans, aedem subterraneam egregia forma, nobilibusque ornamentis extruxit. Quo in loco Monachi sacris carminibus Deo psallunt, dispositae sedes, eleganti artificio sculptae, atque elaboratae; Duo Sacella, vnum Placido nostri Ordinis Prothomartyri gloriosissimo, Alterum Mauro eximiae sanctitatis Abbati, ad vtrumque latus dedicata. E regione Chori Altare statuit, cui Arca superimposita,

ex

ex metallo fusilis. Huic' porro Sanctissimi Patriarchæ Benedicti signum ex ære deauratum : opus magnæ impensæ, miræque artis, ac venustatis. Cum tempus incidisset, quo Proregis iussu aurea vasa, atque argenti omnium toto Regno Sacrarum Aedium, Neapolim comportabantur, vni Ignatio concessum fuit, vt Casinatis Basilicæ suppellex, ne quid subiret detrimenti, neuè suo loco moueretur. Sed nihil æquè ardentè, ac strenuè curauit Ignatius, quàm vt sodales susceptæ disciplinæ, votiuæq; perfectionis munia, quàm diligentissimè obirent : nihil illi tam iucundum accidit, quàm Monachorum diligentiam, & conatus (quod optabat in primis) in virtute comparanda, quàm intensissimos intueri. De Ann, 1561.
mùm ad S. Seuerini procuracionem capeffendam, Neapolim euocatur.

Præfuit annos quinque.

ANGELVS QVARTVS.

ABBAS CVII.

Ngelus ab Oppido Sangri Familia de Faggis, adolescens adhuc D. Benedicti institutum in Casinati Asceterio complexus, tali Ordine, ac loco dignissimū se præbuit. Ardenti virtutis studio, exacta disciplinæ custodia, & ingenuo quodam

H h 2

dam

dam morum candore priscam maiorum nostrorum sanctitatem strenuè æmulabatur, & feliciter referebat. Cæterum ingenio perspicaci, & ad artes ingenuas maximè accommodato, cum grauioribus disciplinis egregiè imbutus est, tum verò humaniora studia, & politiolem literaturam insigniter percalluit. Poetica facultate vsq; adeò pollebat: vt quidquid libuisset, facile, atq; vbertim penè extemporaneo carmine enunciarer. Opuscula, quæ magno sanè numero adstricta numeris oratione edidit, teruntur passim eruditorum manibus, Coloniae Agrippinae impressa; in quibus prædiuitè illā venā pangēdi carminis, facilitatē, admirabilesq; à natura impetus apertissimè vbiq; dignoscas. Plura etiam ad sacras meditationes argumenta latino idiomate euulgauit, quæ religiosam eius mentem, & cælesti flamma incensum pectus facile ostenderint. Ad ingenium porrò, cum agendi quoque solertia, & dexteritas accederet, superiorum iussu, Ordinis Præfecturas maturè admodum obire coactus est. Igitur ex Abbate S. Seuerini Neapolis, Casinensium Antistes creatus, nihil antiquius habuit, quàm vt ad Numinis venerationem, & cultum, simulq; communis instituti disciplinam, quæ spectabant, à se ipso primum, dein à subditis inuiolabili obseruantia custodirentur; solitus religiosæ vitæ exemplis, & paterni amoris aperta significatione suos quocūq; vellet facili negotio traducere; assiduus ad Deum precibus lucem, ac vires ad rectam administrationem enixè efflagitans, interim de peruiigili sollicitudinē, in demandata sibi prouincia, remittebat nihil. Vultu, ac verbis admixtam grauitate affabilitatem spirans, Præfecturæ seueritatem condiebat, Præfecti commendabat maiestatem;

Multa scripsit metro, & soluta oratione typis euulgata.

tem; suis semper carus, vilis nunquam. In rerum meditatione cælestium acquiescebat maximè, diutissimè versabatur; Odeum inter primos ingrediens, postremus, vel certè inter postremos egrediebatur. In accuratam Diuinæ paginæ, & Sanctorum Patrum Lectionem, quidquid à negotijs, suisq; muneris occupationibus supererat otij, totum conferebat. Itaq; temporis auarissimus, & diligēs, ac pèruigil horarum distributor, cum omnibus perfecti moderatoris partibus satis cumulatissimè fecit, tùm otio etiam abundauit, tàm multis, quæ euulgauit operibus componendis. Priuati commodi, vel tenuem vmbra, ac nomen detestatus: in victu, cultuq; & alia quacumq; re vel minima, nihil admisit, nihil sibi attribui, apponi uè vnquam passus est, quòd singularitatem redoleret: eadem suppellectile, ijsdem vestibus, ac cibis, quibus alij communiter utebantur, omninò contentus; hoc ipso laudabiliter singularis, quod præter vitæ Sanctimoniam, & magistratus dignitatem, nihil in communi vita præferret singulare. Qua ex animi virtute, ac modestia non illud consequebatur modò, vt subditis maximæ admirationi esset, ac venerationi; sed etiam, vt Cœnobiorum, quæ curabat, Ministri, & rei familiaris dispensatores, perspecta sui Præsidis voluntate, omnia omnibus expedite, abundanterq; necessaria suppeditarent, resectisq; in suos peculiares vsus superuacaneis impensis, communis vitæ normam, omnes ad vnum sectari cogerentur: Cessante interim in claustris querelarum, & obloquutionum, quas parciore, vel minùs commoda rerum necessariorum dispensatio, in Religiosis Sodalitijs frequētissimè gignit, importuna susurratio. Aedificijs etiam per alios Abba-

tes inchoatis vltimam ipse imposuit manum. Nouas de-
indè substructiones moliri aggressus, Cœnobium tam
multis partibus amplificauit; vt illud veriùs nouum con-
didisse dici possit, quàm vel laxiùs reddidisse, vel orna-
tius. Dormitorio, & aliæ adiectæ cellulæ, & quæ orientem
solem admittit, firmissimus murus obiectus. Pro lateritio
tectò deformi, ac præ vetustate semiruto, substituta con-
tignatio est, varietate operis, & artificij elegantia specta-
bilis. Reliquæ omnes officinæ, deturbatis veteribus re-
centèr constructæ. Atq; hæc quidem in infima Cœnobij
parte; in media autem Claustri, dormitorio adiacentis,
structura longè meliør, ac venustiør restituta. Porro Tem-
pli facella, quæ Perystilio adhærent, Xystus, Bibliotheca,
Triclinium, Aula pergrandis, vbi per hyemem Patres ad
ignem considerent, reliquis ædificijs per Angelum Ab-
batem adiuncta sunt. Cœnobij verò iura, & immunitates,
Ecclesiæq; libertatem constanti, indefessoq; robore
tutatus est. Merum, ac mixtum imperium in Oppido
Serræ Monaceschæ, recuperauit. Spiritualem iurisdictionem
in Castro Pesculi Constantij, contra Sulmonensem
Episcopum, strenuè propugnans retinuit. Ad amplifica-
tionem Diuini cultus, Præpositura S. Mariæ de Luco pe-
culiari Abbati, & quinque Canonicis assignata. Inter Mo-
nachos, & Germanenses, qui denuò rebellauerant, vali-
diør in posterum firmata pax. Trina administratione Ca-
sinum rexit annis vndecim. Alia item primæ notæ Mo-
nasteria plures annos, totamq; adeò Congregationem
Præsidis Generalis honore, atq; officio pluries tempera-
uit, eodem semper prudentiæ, & sanctitatis tenore, ac for-
ma, communi bono, & priuato cuiusq; profectui intētus

Monasterij
iura, & iuris-
dictionē acer-
rimè tutatur,
ac retinet.

Hac vice suā
administra-
tionē absol-
uit.

Ann. 1564.

semper

semper, ac salutaris; ut alij tam multi eadem, qua Angelus, aut multò etiam leuiore curarum mole pressi, ad ea quæ ille præstitit peragēda, non tam ipsis tempus, quàm ipsos tempori deesse, fateri compellantur. Cùmq; Angelum æquè moribus, ac nomine se præberet, studeretq; ex Regulæ monitu amari magis, quàm timeri, summam omnium venerationem simul, ac beneuolentiam adeptus est. Vulgò priscae virtutis, & sanctitatis exemplar, & germanus Casinatis sodalitij alumnus prædicabatur. Quinimò viget etiamnum Angeli nomen recenti memoria, perindè, ac nouissimè demortui, estq; præcipuò in honore, & cultu apud omnes, tum propter vitæ totius periodum religiosissimè traductam, & egregia in nostram Rempublicam promerita, tum quia non desunt, qui referant eius cadauer, anno octauo, postquam terræ mandatum fuerat, integrum, illæsumq; se vidisse in Sepulchro. Aetate iam prouectior spontè in ordinem se redegit, quò exactiùs cælesti gloriæ, atq; æternitati se compareret: ad quam cum discessisset, annos natus tres, ac nonaginta, Casini quietem, ac sepulchrum est nactus.

Præfuit quinquennium.

Ignatius Neapolitanus secundò electus, annum dumtaxat administravit.

Ann. 1565.

Angelus Sangrinus Ignatio succedens, iterum præfuit annis tribus.

Ann. 1569.

Ber-

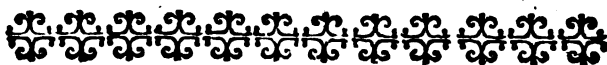
BERNARDVS QVARTVS.

ABBAS CVIII.

Ernardus Auerfanus è familia de Adamo, præter insignem vitæ, ac morum innocentiam, diuinis litteris apprimè expolitus, ab Angeli discessu Casinum administrat. Eius cura, & sollicitudine, Territoriū, quod Iunctura dicitur, reliquis Monasterij possessionibus adiunctum est. Pij Quinti, optimi Pontificis iussu (cui haud vulgaris prudentiæ, ac probitatis nomine commendatus erat in paucis) Collegium Virginum S. Ioannis apud Capuam solutius, arctioris disciplinæ obseruātia communitum, ad meliorem frugem reuocauit.

Ann. 1568.

Præfedit triennium:

MATTHIAS.

ABBAS CIX.

Matthiæ de Lignasco Cœnobij Mantuani conuictori, egregiè pio, ac solerti Casinas Magistratus primùm, deindè totius Congregationis Procuratio, triennio post demandatur; Vtroq; in munere magnam

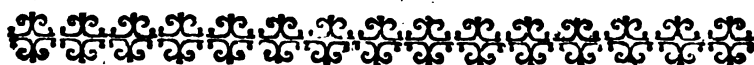
magnam religionis , iudicij , atq; industriæ laudem est
 assequutus . Casino Mantuam demigravit.

Ann. 1571.

Præfuit annis tribus.

Angelus Sangrinus tertio sublectus tandiù præfuit,
 quandiù Matthias.

Ann. 1574.

HIERONYMVS QVARTVS.

ABBAS CX.

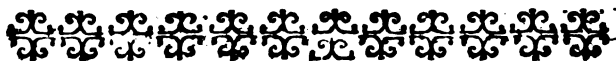

Jeronymum de Cosëtia ex nobili Serfaliū
 genere, hominem impigrum, & Monastici
 Instituti studiosum cultorem, Patres Casi-
 natibus Præfectum designarunt. Hic tota
 Diœcesi diligenter perlustrata, Synodum
 habuit apprimè vtilem remouendis prauis erroribus,
 qui Cleri mores, ac disciplinam infecerant, & melioribus
 institutis, quæ ipsemet præscripsit, in vsum, & praxim in-
 ducendis. Casino Parmam digressus, in Cœnobio Diui
 Ioannis Euangelistæ, non ità multo post excessit è viuīs.

Ann. 1577.

Sedit biennium.

BERNARDVS QVINTVS.

ABBAS CXI.

Ernardum Neapolitanum è S. Seuerini Sodalibus Casinates Rectorem admiscere. Is superiorum Abbatum præstantissimos æmulatus, egregiè sui muneris partes est exequutus. Quo spiritualis iurisdicção fieret in posterum stabilior, prius omnium instituit, vt Vicarius Generalis è Monachorum Collegio deligeretur. Regio Capitaneo (vt vocant) ius criminale sibi vsurpanti, solemnibus nundinis apud S. Germanum adeò restitit, vt lite Neapoli agitata, sententiam à Iudicibus pro Cœnobio retulerit. Clericos Oppidi Pedemontis Monachorum iniussu molendina excitare aggressos, Romano decreto munitus ab incœpto deterruit. Author etiam Patribus fuit, vt æquo animo pateretur Diui Francisci sodales (quos Capucinos vocitamus) Cœnobium sibi, & Aedem sacram ad extremum Casini montem construere. Duobus molendinis apud S. Germanum ædificatis, Ciuium simul commoditati, & Cœnobij rationibus prospexit. Ingentem Cisternam in inferiori Claustro, quã Angelus Sangrinus antea inchoauerat, perfecit ipse, & absoluit. Demùm ad alterius Monasterij administrationem Casino digreditur.

Ann. 1590.

Præfuit triennium.

De-

DESIDERIVS SECVNDVS.

ABBAS CXII.

DESIDERIVS Brixienſis Caſinates (inter quos religioſam profeſſionem emiſerat) regendos ſuſcepit. Is affecta valetudine, vel ſenio laborantibus Monachis, ex grauiffima noſtrarum legum ſanctio-
ne conſulturus, opportuna domum ad Sanctæ Mariæ de Albaneta; molendinum verò in Territorio Sanctæ Eliæ magno incolarum uſu, & commodo extruendum curauit. Porro autem vt confluentes vndique ad religioſiſſimum Cœnobium cuiuſuiſ ſtatus, atque ordinis quotidie Hoſpites commodius exciperentur, placuit Aedium partem cum ſuo triclinio, à Monachorum habitatione ſeiunctam exædificari: Bibliothecam ſimul, & Exedram multò quàm antea, reddidit ornatiores. Turrim Campanariam excitauit à fundamentis. Templi, ac Sacrarij ſuppellectilem pretioſam ſanè, copioſamq; mercatus eſt. Quoniam verò Aquini Antiſtes contra ius, ac priſcum morem, id ſibi arrogauerat, vt Clericis Caſinatis Diœceſis dimiſſorias litteras (quas appellant) conferret, Deſiderius pro tuenda Cœnobij iuriſdictione, rem in Romana Curia vrgere non deſtitit, donec Sixti V. Pontificis diplomate, Episcopus Aquinas compulſus eſt ab hac moleſtia inferenda deſiſtere, eiufmodi litterarum collatione, quæ

Infirmorum cura ante omnia, & ſuper omnia, adhibenda eſt. cap. 36. Reg. D. Bened.

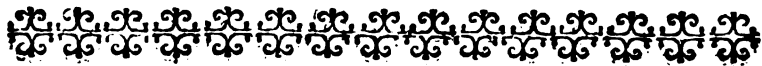
antiquo iure ad Casinates spectabat, eidē Abbati, eiusq.
 Generali Vicario confirmata. Ad aliud postea Cœno-
 bium commigrat.

Ann. 1585.

Præfuit quinquennium.

Bernardus Neapolitanus secundum Abbas præfuit
 biennium.

Ann. 1587.

AEGIDIUS.

ABBAS CXIII.

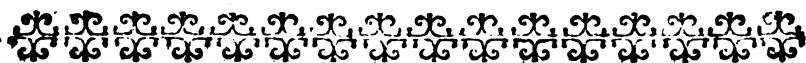
Egidius à Mathelica Monachus S. Angeli
 de Monte Cauoso, Bernardi successor,
 Casinatem Præfecturam tenuit. In per-
 ficiendis Monasterij ædificijs, quæ in-
 choata iam ab alijs, atq; imperfecta in-
 uenerat, strenuum se, ac diligentem præ-
 stitit. Quo tempore sacrum sodalitium curabat, ad vni-
 uersale totius Congregationis regimen euectus est. Ad
 extremum Casino digrediens, Sancti Angeli Cœnobio
 præficitur.

Ann. 1589.

Biennium administravit.

An-

ANDREAS.

ABBAS CXIV.

Andreas Sueſſanus Monachus Caſinas
Aegidio in Abbatem ſubleſtus, à Sixto
V. omnium priuilegiorum confirma-
tione donatur, quæ ad ſpiritualem iuriſ-
dictionem in tota Caſinate Diœceſi
ſpectabant. Paratis iam, quæ ad perfici-
endam ædificationem, inſtaurandumq; Cœnobium opus
erant, dum ad Comitia Generalia proficiſcitur, morbo in
itinere correptus, Mutinæ extremum obiit diem, cum
nō amplius anno integro apud Caſinum præuiſſet. Uſus
eſt perpetuò valetudine imbecilli, atq; infirma: ſed inge-
nio peracri, ac viuido, rerumq; uſu, ac peritia inſigni præ-
ditus, quantam concitauerat ſui expectationem viuens,
tantundem reliquit mœſtitix, ac doloris ab obitu.

Ann. 1590.

Præſuit annum.

HIERONYMVS QVINTVS.

ABBAS CXV.

Hieronymus Peruſinus ad Caſinatis Cœnobij guber-
nacula tranſmittitur, proximè ab Andreæ exceſſu.

Re-

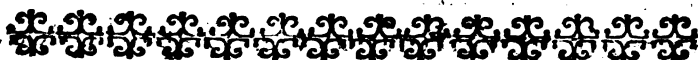
Religiosæ disciplinæ seruantissimus, religiosissimam domum integro quinquennio moderatus est; vt eius summam probitatem accurata legum custodia, moresque sodalium ad virtutem compositi; prudentiam, verò singularem, res familiaris non parum aucta, ædificiorum numerus, ac magnificentia abundè comprobauerint. Cœnobio (quàm longè, latèq; patet) ingentem muri ambitum circumdedit, quo eodem ambitu montis etiam partem inclusit, prudenti admodum, ac salutari consilio, latrocinia, & repentinos prædonum incursus à sacro Monasterio excludendi, nimis alioquin obuius, patentiq; (maximè per noctem) grassatorum improbitati, ac direptionibus. Perystilium maius, (Casinates Paradisum vocant) & Cisternā ad fores Monasterij, plura etiam cubicula, tum hospitibus admittendis, tum curandæ infirmorum valetudini, aliasq; Officinas magno, insigniq; sumptu extruxit. Ad hæc viarum asperitas, quibus à Monasterio ad S. Germanum, & Plumbariolam iter est, vel sublata omnino, vel notabilem in modum complanata. Curarum etiam, & impensæ magna pars ad Basilicæ cultum deriuata. Hinc duo ingentia candelabrorum paria, cum pluribus vasis ex argento, ad Aræ maximæ vsum, ornatumq; destinata. Mitra insuper opere, ac pretio nobilis: sericæ vestes magno numero sacram suppellectilem adauxere: Seminarium ad iuuentutem Clericali disciplina imbuendam, ex Tridentini Concilij præscripto, apud S. Germanum instituit. Ius appellationis in Oppido Citrarij contra Regium Fiscum adeptus est. Iteratis sententijs, per Neapolitanos Iudices pronunciatis, Germanensium proteruiam edomuit. Ad vltimum de
Casi-

Casinati fodalitio insignitè præmeritus, ad aliud augendum, ornandumq; de suorum Præsidium voluntate, ac nutu discessit. Per hæc tempora floruit inter Casinates Gregorius Sayrus natione Anglus, non modò religiosissima sacri Instituti obseruatione, vitæq; innocentia admirabili, sed etiam optimarum artium studijs; præsertim Sacrorum Canonum, & moralis Theologiæ excellenti cognitione, ac peritia insignis. Verùm datis in lucem præclarissimis voluminibus, multò ipse notior est, ac celebrior, quàm vt mearum laudum testimonio, ac prædicatione indigeat.

Ann. 1595.

Gregorius
Sayrus, Casi-
netis Colle-
gij alumnus.

Præfuit quinquennium.

BASILIVS SECVNDVS.

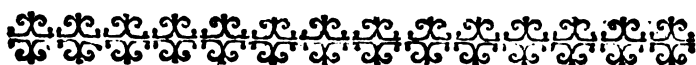
ABBAS CXVI.

Basilivus Brixienſis Parmæ, in S. Ioannis Euangelistæ Cœnobio educatus, inito Casinate Magistratu, præſedit annum, ac menses quatuor. Basilicam S. Liberatoris de Maiella, prius à se ipſo concameratam, quibus in præſentem diem nitet ornamentis, decorauit. Apud Caſinum naturæ conceſſit.

Ann. 1597.

Præfuit annum, & menses quatuor.

VICTORINVS.

ABBAS CXVII.

Victorinus Mansus Auerfanus, in Cauensi Sanctissimæ Trinitatis sodalitis Religioni adscriptus, ad Casinatis Monasterij regimen euectus est. Seminariū in S. Germano absoluit, quod Hieronymus à se inceptum temporis breuitate ad culmen perducere nequiuerat. Caut diligenter ne iura Monasterij (se quidem Moderatore, ac Præfecto) vlla omninò ratione violarentur. Sed insigni Casinatum incommodo, & iactura euenit, vt Victorinus vix dū apud ipsos annum, ac menses quatuor moratus, Neapolim, ad S. Seuerini destinaretur à Patribus: Nec enim dubium erat, si longiorem moram eodem in loco traxisset, quin pro sua prudentia, multa fuisset ad eius splendorem, rationesq; insigniter amplificandas perfecturus. Demum rectis per multos annos integrè, ac sapienter nobilioribus Cœnobijs, administratisq; præcipuis suæ Congregationis muneribus, à Clemente Octauo (acerrimi iudicij, ac prudentiæ Papa) Episcopus Stabienfis creatus est. Ferunt Pontificem (quo præsentè Victorinus examen ad Episcopatum subiit) prudentibus viri responsis, & reconditiore doctrina vsq; adeò captum fuisse, vt eò impensiùs laudato asseruerit, Cathedræ quidem à se satis consultum esse, Antistiti verò non item. Hinc facile fuit eidem Clementi aliquot post annos pinguiolem Episcopatum (Arianesem vide-

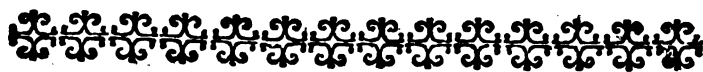
Ann. 1598.

Creatur Episcopus à Clemente VIII.

videlicet) eidem Victorino conferre. At Paulus V. nihilò minoris iudicij, ac sapientiæ Pontifex, perspectis Victorini dotibus, multiplici præsertim litteratura, moribusq; religiosissimis, cum inter assistentes Episcopos honorificè cooptavit. Vixit in Episcopatu annos quatuordecim, summa cum laude integritatis, ac prudentiæ, & eorum, quibus præerat, magna cum vtilitate, & commodo. Sunt in manibus, quæ scripsit litteratorum iudicio, & confessione, plena doctrinæ, plena eruditionis, & ingenij volumina: Sepultus est Neapoli, in Sæcto Scuerino, ad ingressum chori.

Inter Asses-
sores Episco-
pos à Paulo
V. adscribi-
tur.

Præfuit annum, & menses quatuor.

ZACHARIAS SECVNDVS.

ABBAS CXVIII.

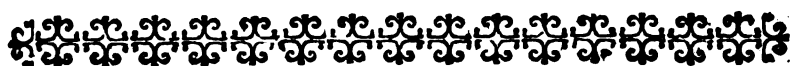
Zacharias Mutinensis eadem in Vrbe, apud S. Petrũ Monachus, vacantem, Victorini discessu, Casinatẽ Præfecturam admisit. Communis disciplinæ studiosissimus propugnator, & minima quæq; errata in sacras leges, & firmatas vsu, temporisq; diuturnitate consuetudines aduertere solitus in subditis, & punire; cum diceret, maiora, grauioraq; euitare cupienti, à paruis etiã, ac leuioribus culpis accuratè declinandum. Præses Congregationis, & Cœnobij Parmensis electus Abbas, Casino digreditur.

Ann. 1599.

Præfuit annum dumtaxat.

K K

Am-

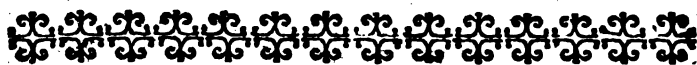
AMBROSIVS.

ABBAS CXIX.

Mbrosius à Puppio, Cœnobij Sanctarum Floræ, ac Lucillæ apud Aretium alumnus, Zachariæ succedens officij sui partes summa cum laude est exequutus, per tres annos cum dimidio. Germanēses ad genium reuersos, hoc est, abiecta Monachorum reuerentia, atq; obsequio tumultuantes, superiorum more Abbatum, constanter repressit. Ad Sacrarij, ac Basilicæ ornamenta, alia insuper addidit specie, ac pretio eximia. Post peractam suæ Diœcesis visitationem, celebrandæ Synodo diligentem operam nauauit; qua perfectâ, ad S. Seuerini electus Abbas, Neapolim se confert.

Ann. 1602.

Praefuit triennium, & sex menses.

DESIDERIVS TERTIVS.

ABBAS CXX.

Desiderius à Mōte Regali Casinates (inter quos religiosum spiritū combiberat) regendos suscepit; perdurauit in sacri sodalitij rectione bienniū: quo tempore
ab

ab Ambrosij constantia non recedens, elatos Germanensium spiritus, & ad rebellionem inclinantes maturè depressit. Postremò Venetias profectus est, Sancti Nicolai Ann. 1562
de Litore Abbatiam moderaturus.

Præfedit biennium.

GREGORIUS.

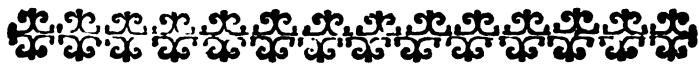
ABBAS CXXI.

Regorius à Castro Aretino, Cœnobij Aretini sodalis, Casinum tres annos, ac menses temperavit. Ad Castrum S. Georgij molam frumentariam constituit, proximi lacusculi opportunitate inuitatus; ingenti sanè labore, atq; impensa: quippe cum oblongus, latusq; alueus deducendæ ab ipso lacu ad molam haud parum distantem aquæ, effodiendus fuerit; sed annuo fructu, quem indè Casinates colligunt, ratam insumpti census, facilè superante. Totius Congregationis Ann. 1608
Præses excessit è viuis.

Præfuit triennium, ac menses septem.

PAVLVS.

ABBA CXXII.

Casinatis
Præfecturæ
Magistratu
se abdicauit.

Aulus à Cosentia Monachum apud Casinates professus, summa pietate, religiosiq; instituti studio, atq; obseruantia excelluit. Hic ad Casinatis Abbatia regimen inuito animo euectus, cum annum vix integrum rexisset, parendi, quàm imperandi cupidior, curasq; ac pericula Rectorum exhorrescens, ad priuatæ vitæ quietem, ac portum sua se spontè subduxit; Quam animi deliberationem non nisi ab egregia, stabiliq; virtute deriuari potuisse, norunt omnes, qui vim, atq; illecebram imperandi norunt, præsertim in ampla domo, totiusq; sodalitatis longè honestissima, & (quod magis mirandum) dum vires, atq; ætas vigerent, & apud suos Magistratu fungeretur, charus omnibus maxime, & acceptus. Verùm singularis animi moderatio, & æquitas sub abdicatam Præfecturam omnium confessione, clarissimè eluxit in Paulo. Varijs siquidem morborum generibus, iisdemq; acutissimis correptus, nunquam tamen vel acerbitate egritudinis, vel diuturnitate fractus, deduci se passus est ab religiosi pectoris pristina moderatione, ac constantia. Itaq; suo affixus lectulo, inter grauissimos cruciatus (præsertim podagræ, & chiragræ, & squamarum in oculis) adeuntes ad se solabatur ipse, & exhilarabat, tranquilla mēte, placido vultu, mitissimis verbis, & morborum

borum patientia admirabili:quoad tandem multis annis,
ad maiorem sui probationem,& meritorum incrementa,
simulq; ad acuendam Conuictorum virtutem, tantæ vir- Ann.1609.
tutis exemplo traductis, ad præmium, & coronam (vt
spes est) euolauit in Cælum.

Præfuit annum.

HONORATVS.

ABBAS CXXIII.

HONORATVS Panormitanus, in Sancti
Martini Cœnobio attonsus in Mona-
chum, vir antiquæ probitatis, & com-
munium totius Ordinis consuetudinum
apprimè tenax, Monasterium Casinas
laudatissimè administravit. Diœcesim
ex iniuncto sibi munere perlustravit. Indè Generalis
Congregationis Antistes renuntiatus, Caietam, ad eius Ann.1614.
Cœnobij regimen discessit.

Præfuit quinquennium.

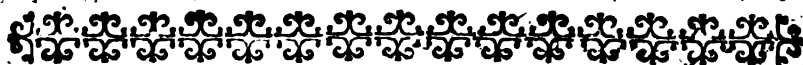
ISIDORVS SECVNDVS.

ABBAS CXXIV.

Sidorus Parmensis in nostrum Ordinem apud suos, dato à pueritia nomine, Casinensis Abbas subiectus est. Vitæ innocentia, & morum candore Honorato simillimus, Monachos, & rem familiarem optima administrandi ratione temperavit. Redditus auxit, in minuto ære alieno, quo Cœnobium premebatur. Excitatis ad Aræ maximæ latera fornicibus, Templi ornatum multò reddidit elegantio- rem. Absoluta in rē Cœnobij lite, quæ cum Communi S. Petri de Auellana per annos duodeviginti agitata fuerat, Monachos magna perturbatione, ac molestia liberavit. Tādē exacto apud Casinū laudabiliter sui regiminis triennio, ad alterius Cœnobij procurationem translatus est.

Ann, 1617.

Administrait triennium.

PAVLVS SECVNDVS.

ABBAS CXXV.

Paulus clarissima Scottorum Familia Parmæ ortus, cum in Diui Ioannis Euangelistæ cucullum ad-

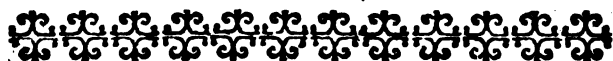
lescens

lescens induisset, acrioris ingenij præstantia, insignem rerum vsum, & multiplicem nobilium disciplinarum peritiam adeptus est. Casinatem Præfecturam, qua in Mantuano Patrum conuentu cohonestatus fuerat, magna cum laude quadriennium rexit. Eo Moderatore, cum domesticæ vtilitati, & commodis diligenter prospectum est, tùm verò litterarum studia, si vnquam alias, in Casinati Lyceo assidua contentione, & ingenti Academicorum progressu exulta. Citrariensis Castri Oppidanos tumultuâtes strenuè repressit, coactos debita Casinatibus obsequia pro vetere ipsorum obligatione, atq; instituto exhibere. Primo sui Magistratus anno, criminalis fori Germanensis iurisdictionem, magnis superatis difficultatibus à Petro Duce Osunnio, Neapolitano Prorege mercatus est, viginti quinque millium aureorum præsentì pecunia. Quare spes erat, ~~ab obitu Principis Asculani,~~ Monasteriũ per omnimodam emptæ iurisdictionis possessionem præter cætera emolumenta, optatissima etiam pace tandem aliquando fruiturum, sublatis nimirum dissidijs, & infinita litium serie intercisa, quæ quotidie suborientes, perpetuum irrequietis, ac molestiarum fomitem suggerebant. Paulus igitur reliquo sui regiminis tempore, partam criminalis fori iurisdictionem causarum (quas secundas appellant,) cum pace retinuit; nemine ex Regijs Ministris aditam ab eo possessionem interturbante. Postremò è Casinate Magistratu Romam, ad S. Pauli honorificè gradum fecit.

Ann. 1621.

Præfedit annos quatuor.

Ber-

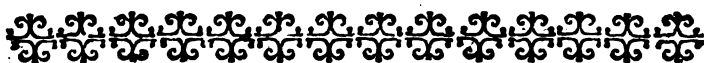
BERNARDINVS.

ABBAS CXXVI.

Ernardinus Tranensis è Saiauedrorum genere, apud Hispanos prænobili Religiosum Ordinem in Casinati Monte complexus, cælestis disciplinæ exercitationi sacræ Theologiæ studia feliciter adiunxit. Amplissimæ domus suscepta gubernatione, nihilò breuiùs perturbationis, ac molestiarum tempus, quàm regiminis, & Præfecturæ spatium sortitus est; Germanensium plerisq; pertinaci defectione à sacro Cœnobio auersis, & noua quotidie, ac perniciofa in Abbatem, ac Monachos excogitare, ac moliri pergentibus. Sed hæc tamen dissidia, & machinationes, quantum Bernardino tranquillitatis, & otij ademerunt: tantundem opportunitatis ad augendam, illustrandamq; virtutem attulere: Siquidem Abbas constantis animi robur præsentibus malis viriliter opponens, nunquam passus est, de suo gradu deturbari se, ac deijci. Magna curarum parte ad sacræ Aedis cultum, atq; elegantiam traducta, eos gradus perfecit, quibus ad sanctuarium magnifico ascensu peruenitur, ex alabastite ad montis radices effosso. Templi Tholum (cupulam nuncupamus) Aræ maximæ supereminens, multò antè ab alijs incœptum, à se perfectum, & absolutum, plumbeis laminis extrinsecus communijt, intus gypso ab egregijs plastis inducto, magna
ex

ex parte ornauit. Postremò cum videret ingentem quorannis Cœnobio vtilitatem prouenturam, si agrorum fructus, & materia è cæduis syluis (quibus Casinates abundant) in naues imposita per Garilianum fluuium conuehi potuissent in mare, nihil non tentauit, vt Lyris denuò nauigationi peruius redderetur; sed laudabili potiùs, & magnanimo conatu, quàm vtili opera desudauit; Nec enim ingentès saxorum moles, quibus olim Bertharius Abbas in flumen deuolutis, ingressum in Campaniam Saracenis obstruere curauerat, remoueri vlla industria, laboreuè potuerunt. Deniq; inter obeundum visitationis munus (quod illi proximis superioribus Comitij inunctum fuerat.) Andriæ obiit, in Cœnobio Sanctissimæ Virginis Mariæ tumultus. Ann. 1624.

Præfuit triennium, ac sex menses.

SIMPLICIUS SECVNDVS.

ABBAS CXXVII.

Implicius Caffarellus ex illustri, & antiqua Romæ Familia, in Lucanis ortus (quò ex eadem gente Antonium olim, Eugenio III. Pontifice demigrasse compertum est) à puero Monachus Casinas in studio litterarum, præsertim Gregorio Sayro, præcellenti doctrina, & magni nominis præceptore, vsus, insigniter profecit.

Greg. Sayro
Præceptore
vsus est.

L I

Hinc

Mature Phi-
losofiam,
ac Theolo-
giàm docet.

Hinc artium cognitione , ac peritia , quàm ætate prouectior , in nobilioribus nostræ sodalitatis Academijs , ad Philosophiæ simul , & Theologiæ studia magister adhiberi est cœptus; Qua in exercitatione diù, ac laudabiliter versato, religiosæ Præfecturæ , honoresq; demandantur . Iamq; celebre sodalitium Sancti Seuerini Neapolis temperabat , cum in nostris apud Aretium prouincialibus Comitij iubetur ad Casinatis domus gubernationem se transferre . Germanenses, qui de Simplicij virtute, ac prudentia iamdiù magna sibi persuaferant , & tunc præsertim sibi pollicebantur , hoc nuntio mirabiliter excitati , extraordinarijs honoribus , & communis lætitiæ argumentis ipsum susceperunt . Verùm ab ipso sui regiminis exordio egregium dedit religiosi, verèq; ingentis animi specimen . Annus erat Iubilei celebritate insignis : Peregrinorum quotidie vis maxima Casinum confluebat : Domus ære alieno valde premebatur ; neq; tamen ille vel animum despondit, vel parùm in hospites liberalem se præstitit ; sed reiecta in Deum spe , ac fiducia erectus, iussit quotquot eò peregrè ventitarent , humaniter admissis abundè suppeditari omnia, quæ nostrorum hominum , & Casinatis præcipuè domicilij hospitalis charitas, ex vetustissimo more , atq; instituto præscribebat . Quare licuit toto eo anno Casini dignum mortalibus, dignum Cælo, ac Superis spectaculum intueri . Hospites quotidie ingenti numero illuc conuenientes, Monachi benignè exceptos comitabantur in Templum ; Tum in Conclauē deductis abluiebant pedes , ponebant mensam , epulis corpus , animum spiritali lectione reficiebant : sternerant lectos , præstoque aderant ,
qui

qui sacras confessiones exciperent, & poscentibus cælestis agni dapes impertirentur: nullum denique officij genus, vel obsequij omissum ex ijs, quæ in religiosis sodalitatibus benè institutis ad Christianæ humilitatis, Charitatisq; exemplum erga proprii ordinis longè aduenientes socios exhiberi cōsueuerunt; Constat verò pluries septuaginta peregrinorum millibus Sacro Iubilei anno Casinum inuisentes, humaniter habitos, Casino discessisse. Hanc autem impensam peregrinis liberalitatem, & pia obsequia cælestis benignitas copiosissima mercede est profecuta; Nam & cibaria, quæ Ministri sacratæ Deo familiæ eum in annum prouiderant, peregrinis etiam tã multis superuenientibus suffecere; Nec multum abiit temporis, cum sodalitium Casinas molestissimo æris alieni onere est subleuatum: Siquidem Paulo Secundo Abbate, Patres Neapolitano Præregi viginti quinque millia aureorum numerauerant, criminalis fori ius in S. Germani Ciuitate, totiusq; Casinensis Abbatiae Castris impetraturi (cuius antiquissimæ iuris possessione à Carolo I. Siciliæ Rege per iniuriam exuti fuerant) hac lege, vt Hispaniarum Rex contractum inter Regiam, Curiam, & Cœnobium Casinense initum, suo assensu firmaret: sed eodem foro ab Hispaniarum Rege Asculano Principi iterum concessio, neq; numeratum pretium recuperare potuerant Monachi, & pro nummorum sortis pactum in singulos annos fructum, toto ferè septennio trapezitis persoluerant; vnde alienum æs ad immoderatam summam excreuerat. Itaq; Simplicius impetrato per Seuerinum Casinatem alumnum, in Hispaniam ad hunc finem directum, à Philippo I V. æquissimo Rege, & in-

Cælestis benignitas, Abbatibus, & Monachis, in Peregrinos hospitalitatem copiosissima mercede rependit.

Dium Benedictum religiosissimo, ad Antonium de To-
 leto Aluæ Ducem, & per id tempus Neapolis Proregē ,
 Regio decreto, prædictam pecuniæ vim recepit : cum
 admiratione omnium, eò maiore, quòd Italia per eos dies
 bellis æstuante, Regium Aerarium penè exhaustum, con-
 scripto tunc militi stipendia numerare cogeatur, & Re-
 gij Ministri ad vnum omnes disertis verbis asserebant,
 Casinati Monasterio, in ijs pecuniæ angustijs satisfieri
 non posse. Eadem felicitate Simplicius Germanenses Ca-
 sinatibus conciliauit, iam pridem rebelles: Dissidijs, ac li-
 tibus, quæ vtrosq; ab vtrisque disiunxerant, sublatis, ac de-
 letis. Discordes et animos inter nobilitatē, ac vulgus Ci-
 trarij, magna prudentia composuit. Est autem Citrarij
 Castrum Casinensis ditionis portio, nec exigua sane, nec
 ignobilis; cuius antiquissimo iure, ac possessione Casinen-
 sis Abbas, primi inter Neapolitani Regni Barones titulo
 potitur, sedetq; primò inter eosdem loco, quoties in Re-
 gij parliamentis conueniunt. Verùm ad ædificia, quod
 attinet, S. Germani Palatium amplificauit, ornauitq; con-
 structis laxioribus cubiculis, & amœnissimi prospectus
 in aduersos montes, circumfusamq; planitiem, & com-
 modissimæ deambulationis Xysto, recenti ædium parte
 picturis exulta. Casinatem verò Basilicam magnificè
 prorsus, atq; insigniter decorauit, Sanctuarium tres circi-
 ter palmos depressit ad eam altitudinem, qua olim à De-
 siderio Abbate constructum fuerat. Aram maximam varijs,
 spectādīsque marmoribus, & pretiosis lapillis miro ar-
 tificio insertis conuestiuit, marmoreis cancellis, ad exi-
 miam speciem, Sanctuarium ipsum ambientibus. Hemis-
 phærij, Sanctuario, & Aræ maximæ incubantis ornamen-
 tum

Nouis ædifi-
 cijs S. Germ.
 Palatiū am-
 plicat.

Casinas Tē-
 plum magni-
 ficentissime
 exornat.

tum ex opere marmorato , quod superiores Abbates instituerant, absoluit ipse, auroq; ditissimè illustrauit, Sanctuarij pauimento varij coloris marmore constrato. Tholum verò, ac Tholi vtrumq; latus, Belisario magni nominis artifice pingendum locauit. Odeo, quod tribus item palmis, vt Sanctuario æquaretur, depressum voluerat, plastrum opus adiecit. Sacro apparatu, quo Sacerdos, ac Leuitæ solemnioribus diebus festis vtuntur, quique ad quotidiana sacra priuatim adhiberi solet, multiplici, ac pretioso, reliqua sacrarij instrumenta locupletauit: quibus etiam addidit sena candelabra, & crucem æqua proportionē; vtraq; inusitatæ magnitudinis; vasa item insigniori altitudine, ac pondere visenda. Crucem denique cum oblongo hastili, ad sacras supplicationes præferri solitam: omnia solido ex argento egregiè fabrefacta. Casinatis Monasterij Dioccesim bis obijt vniuersam, ac diligenter inuisit: Clero vbiq; ad meliorem Ecclesiasticæ disciplinæ normam conformato. Canonicis S. Germani Almutias (ipsum insignia) gestandi facultatem Pontificis auctoritate impetrauit. Synodum ab se magno plausu celebratam, nihilò minore omnium approbatione emisit in lucem. Quandiù Casinum moderatus est, opima pax Cœnobium, subiectaq; Cœnobio loca tenuit; ipse singularem erga se beneuolentiam, cum pari subditorum obseruantia expertus est. Illud prætereà peculiaris beneficij à Deo promeruit, quòd remouendo Altari elegantius exornando intentus, Diuorum Corpora Constantini, & Simplicij Abbatum, & Carolomani Regis, ac Monachi inuenit, eo prorsus ordine, ac modo, quo Cardinalis Io. Aragonius eadem entèa inuenerat, & Ioannes Antonius

Sacrarium.
argenteis vasis, & serica veste ditat.

tonius Caraffa, Comitum Magdaluni, Proregis Abbatiae Casinensis filius, eundem postea in locum, vnde à Cardinali remota fuerant, reponi mandauerat: vti ex publico documento (cuius in Elogio Cardinalis de Aragonia supra meminimus) expresse constat. Guinizzonis, ac Ianuarij Monachorum item Casinatum pretiosa pignora, ex Ara maxima, vbi quiescebant, in nouum sacellum perelegans translata, è regione sacelli, clarissimi Martyris Bertharij; medio autem inter vtrumq; spatio, aliud per eam occasionem miræ venustatis, atq; elegantiae excitatū, vbi Sacrosancta Eucharistia decentissime asseruatur. Eiusdē opera impetratum Romæ ab sapientissimis Rotæ Iudicibus decretum, quo amplissima sententia definiunt, Casinatis Archiuij tabulis summam fidē ab omnibus vbiq; locorum habendam esse, *quòd Archiuuium illud non modò publicum, & authenticum sit* (ita enim loquuntur) *sed tota etiam Europa celeberrimum, vt in Sorana beneficij 8. Martij 1627. coràm bo. me. R. P. D. Merlino decisum fuit in hac verba.*

Decisio S. Rotæ Romanæ coràm R. P. D. Merlino in causa Sorana Beneficij 8. Martij 1627. Romę impressa anno 1628.

Resolutiones, quæ huc vsq; in hac causa præcesserunt cū eo præsupposito emanarunt, quod scriptura in actis exhibita per R. R. P. P. Casinenses essent in forma probanti, vnde semel, ac iterum proposito dubio super veritate præsuppositi, hodiè Domini super eo affirmatiue responderunt. Iura enim prædicta, ex quibus resultat, huiusmodi beneficium esse manuale, & regulare, vsq; ab anno 1465. & sic spectare ad Monasterium Casinense, sunt extracta ex eodem Casinensi Archiuio, & inter Scripturas authenticas ibi conseruabantur, & ab Archiuista deputato subscripta, & consequenter cum omnibus requisitis, ita vt dictum Archiuuium tanquam publicum

blicum, immò & celeberrimum in tota Europā, optimè fidem, & vim probationis attribuat dictis scripturis. Iuxta auth. ad hæc C. de fid. instr. cum plenè notatis per Felin. in cap. ad audientiam de præscript. Io. Andr. ad Specul. §. nunc videndum vers. quintum supplementum de edit. instr. Soc. sen. conf. 153. num. 6. lib. 2. Crauett. conf. 158. num. 5. Rot. decis. 581. num. 3. par. 2. recent.

Amplius si scriptura extracta ex Archiuio Episcopali dicuntur extracta ex Archiuio publico, & plenè probant cap. 2. de fid. instr. & ibi Card. & Hostien. Franc. Marc. decis. 439. num. 2. 3. & 4. par. 1. Aluarot. inter conf. Albert. Brun. conf. 121. num. 3. Modern. Patauin. de priuat. script. lib. 5. cap. 1. num. 33. Idem erit dicendum de hoc Archiuio Casinensi, quod equiparandum est Episcopali, quia illius Monasterij Abbas habet iurisdictionem Episcopalem, cum Diœcesi separata, descripta inter Episcopales in libris Cancellaria, & Camera Apostolica, quibus fides habetur ad Seraph. decis. 1353. num. 4. Synodum congregat, concedit dimissorias ad Sacros ordines, approbat cōfessores, & Predicatores, atq; ad ipsum, eiusq; Generalem Vicarium diriguntur litteræ Apostolica matrimoniales, & dispensationum, & eidem Abbati Casinensi respondit Pontifex Alex. III. in cap. 1. de consanguinit. & affinit. & huiusmodi litteræ Apostolica non nisi habentibus iura Episcopalia transmitti solent, cap. conquerente de offic. iud. ordin. & Seraph. decis. 1052. n. 1. Aliaq; plura adducebantur, quæ ius Episcopale ipsius Abbatis Casinensis benè inferebant, qui quidem Abbas habet Territorium separatum iurisdictioni sue subditum, nullusq; alius extat, ibi Antistes, qui
saluti

saluti animarum illius populi præsit, ut affirmat Butr. in cap. cum contingat num. 11. prope med. versic. fatetur, & ibidem prius Ioan. Andr. num. 4. de for. compet. Immo hac Ecclesia Casinensis verè videtur censenda Cathedralis, & Episcopalis, prout eam appellarunt Io. Andr. in d. cap. cum contingat num. 4. de for. compet. & ibidem Butr. num. 11. circa med. vers. fatetur, Rebuff. in prax. fol. 649. in princ. Quarant. in summ. Bullar. in verbo Concilium Prouinciale num. 16. & Prouinciale Ecclesiarum Cathedralium impressum Roma sub Leone X. & meritò, quoniam ex Strabone li. 5. de sit. Orb. Erat hac Ciuitas praclara, & latinorum nouissima deducta Colonia à Romanis anno ab Urb. cond. 440. L. Papirio Curfore V. & C. Iunio iterum Cōsulibus ex Tit. Liu. lib. 9. decad. 1. & Sigon. de antiq. iur. Ital. lib. 2. Et multoties laudata apud antiquos Authores Pliniū, Marcum Varronem, Antoninū, Augustum, Silium Italicum: de more autem erat primi seculi nascentis Ecclesia Episcopum creari, & tribui huiusmodi Colonijs, & Ciuitatibus, ut ex distinct. 80. cap. 1. & 2. quod, & melius ex temporum serie comprobari videtur: quandoquidem antequam Sanctus Benedictus illuc accesserit, dicta Ecclesia Casinensis habebat suum Episcopum, & praecipue habuit Seuerum, qui interfuit Concilio Lateranensi sub Felice III. Papa, quod habitum fuit anno 487. & huic Cōcilio Seuerus, tanquam Episcopus Casinensis subscripsit, ut constat ex 2. tom. concil. fol. 420. Et de eodem hoc Seuero Episcopo Casinensi attestatur Petrus Diaconus in vita eiusdem Sancti Seueri, & Leo Hostiensis in Chron. Casinen. lib. 3. cap. 40. Postquam autem illuc accessit Diuus Benedictus, scilicet de anno 529. nemo amplius prater Monachos Casinenses Episcopus

scopus ibi fuit deputatus, & iure, quia D. Benedictus illuc immediate à Deo missus fuit, eiq; pro populo Casinensi munus Euangelicum demandatum, quemadmodum affirmat S. Greg. Magn. dialog. lib. 2. cap. 8 & 19. & Gordianus in vita Sancti Placidi Martyris, quæ habetur apud Surium tom. 7. fol. 749. & etiam refert Diu. Thom. in opusc. 19. cap. 4. circa med. & August. de Ancon. de potest. Ecclesiast. ad Ioannem Papam XXII. quæst. 64. art. 1. & hoc idem asseritur in adnotantibus ad Can. generaliter 16. quæst. 1. & successiuis temporibus Abbates Casinenses post D. Benedictum, licet non essent Episcopi, Iura tamen Episcopalia, & omnimodam iurisdictionem semper exercuerunt, diocesimq; habebant, ut patet ex pluribus, & præsertim ex Bulla signo plumbeo munito de anno 1271. ubi Bernardus Abbas suam dixit diocesim, & translationem cuiusdam Ecclesiæ demandauit. Et Marinus Abbas de anno 1308. in alia Bulla assensum præbuit. Indulgentiis ab Episcopis concessis in consecratione cuiusdam Altaris, & ad instar Episcoporum, aliàs etiam ipse concessit. Immo de anno 1322. Ioannes Papa XXII. Episcopum dictæ Ecclesiæ Casinensi restituit, eamq; in regularem Cathedralē constituit: ordinem dumtaxat Episcopalem addendo prædictis Abbatibus, qui à conuentu in Capitulum erecto per Canonicam postulationem eligebantur, & utrūq; munus Episcopi scilicet, & Abbatis obibant, quod seruatum est vsq; ad annum 1367. sub Urbano V. qui iurisdictionem prædictam reseruando iisdem Abbatibus, solummodo Episcopalem Ordinem à Ioanne XXII. concessum ademit, putans rei familiari, ac utilitati Monasterij ex hoc magis fore consultum, ut ex Bulla eiusdem Urbani V. ex quibus

M m

asse-

assequimur, quod hac Ecclesia Casinensis semper fuit Cathedralis, & Episcopalis, habuitq; & ad presens etiam habet diocesim, ac Territorium proprium, & Abbates omni tempore pariformiter (exceptis his tantum, quæ ab ordine pendet) iura Episcopalia, & iurisdictionē plenissimè exercuerūt, & exercent, ac proinde illius Archiuiū tanquā Episcopale legalitatem, ac fidem scripturis ibi existētibus præbere debet.

Vtteriùs videbatur aliquibus ex Dominis in hac materia, præferendum Archiuium Ecclesie Casinensis alijs Archiuijs Episcopalibus: quia Episcopi sæpè sapiùs solent esse suffraganei, & angusta diocesis, & nihilominus eorum Archiuii dicuntur publica, & ex eis extracta iura plenè probant, ex supra deductis: atqui Abbas Casinensis, non est ulli aut Abbati, aut Episcopo, aut Archiepiscopo suffraganeus, vel subditus; sed omninò à quocūq; exēptus, soli Sedi Apostolicae immediatè subiectus, ut ex privilegio Zaccharie Pape, à quo Pōtifice præterea fuit Abbas dicti Monasterij ea dignitate decoratus, ut supra omnes alios Abbates in publicis Cōcilij, ac cœtibus resideret, & ante alios sententiam diceret, ut probant eius antiqua priuilegia, consuetudo indè secuta, & Carol. Segon. de Regn. Ital. lib. 3. sub anno 748. & Leo Hostien. Cron. lib. 1. cap. 4. Et indicat liber Provincialis, cui in Rota receptū est, ut fides adhibeatur Mohed. decis. 5. de fid. instrum. Immò habet Abbas Casinensis utramq; iurisdictionē, spiritualem scilicet, & tēporalem, atq; in suo Territorio est veluti Princeps, cuius propterea Archiuium satis probat Bursat. cōs. 106. n. 18. qui alios cumulat.

Accedunt conditiones ad id requisitæ, quæ si in ullo Orbis Archiuiio reperiuntur, in hoc certè eminent; est enim antiquissima iurisdictionis, & temporis, habet publicū officialem,

&

et custodem, iuxta Felin. in capit. ad audientiam de præscript. qui Officialis exactissime disposita monumenta conseruat, et dicitur Archiuista Casinensis, et talis fuit Leo Monachus Cardinalis, et Episcopus Hostiensis, ac Petrus Diaconus, quos de aliorum consensu sincera fidei scriptores appellat, et laudat Cardinalis Baronius, et ex eo Archiuio profitetur deprompsisse multa, quæ in suos Annales, et alia opera ingessit, ita in notis ad Martyrolog. sub die 12. Martij 6. et 7. Maij. 17. Iunij. et 18. Iulij 20. Augusti. 1. Octobris, 7. Nouëbris, & in Annal. tom. 10. sub anno 850. & 851. & 873. & tom. 11. multis in locis, et Panuinus Historiæ Romanæ parës appellatus, idem testatur in princ. Hist. Pontif. & Carolus Signonius in indice Histor. de Regno Italiæ, præter alios antiquiores.

Demum, quod totam rem euincit, sat est, quod uti publicum, et insignè semper à Summis Pontificibus, et in magna estimatione fuerit habitum; ita enim Bonifacius IX. anno 11. sui Pontificatus, in quadam Bulla admodum honorificè de eo verba facit. Ità pariter Leo X. anno 9. sui Pontificatus, mandat in eo asseruari, et reponi magni momenti scripturas, et nuper ad nutum S. mem. Pauli V. Reuerendissimus D. Archiepiscopus Vulpus, et iussu Catholice Maiestatis Fuluius Marchio Corletti ad illud, tanquam ad Archiuum publicum transmiserunt custodiendam determinationem causæ cuiusdā vertentis circa confines Terrarum Pontis Curui, et Rocchæ Guglielmi, et postea S. me. Gregor. XV. Archiuij custodem Pontificij Notarij dignitate donauit, ut iure merito S. P. D. N. Urbanus VIII. innixus tantis eruditorum attestationibus, Pontificum decretis, loci antiquitate, et præcipuè Officialium diligenti, ac since-

ra custodia confirmans eadem priuilegia amplius decreuerit omnimodam habendam esse fidem scripturis huiusmodi, in quocumq; Tribunali Ecclesiastico, aut seculari, ut apparet ex illius Breui.

Neq; rursus obstare visum est, quod Archiuum publicum solum dicatur probare inter personas illius Territorio subiectas, Rot. apud Caputaq. decis. 42. par. 1. coràm Puteo decis. 341. num. 2. lib. 2. & coràm Reuer. D. meo Decano decis. 36. num. 10. & decis. 128. num. 2. in eius impressis, & ex ibi allegatis, & Trentacinq. var. resolut. lib. 2. d. resol. 8. num. 8. de fid. inst. qui alios cumulat, à qua opinione nec est recedendum, cum eam Rota pluries fuerit amplexa, quidquid in contrarium senserint Aret. in cap. cum causam de prob. & Sess. decis. Aragon. 21. num. 1. & seqq. Modern: Patauin. de priuat. scriptur. lib. 5. c. 1. num. 18. Quoniam, vera est illa conclusio in Archiuo constituto ad certum Territorium, & ad certas scripturas, & ità loquuntur Doct. & propterea non applicatur ad hoc Casinense, quia habet, & custodit scripturas pertinentes ad totum fere Orbem, atq; ad Principes Christianos neutiquam illi subditos, & cum uersetur in antiquissimis scripturis, ille probant etiam extra Territorium Archiuij, ut limitando contrariã opinionem docet, idem Sess. d. decis. 21. num. 6.

Postremò multa hic quoque concurrunt, quæ fidem dictis scripturis, & iuribus addunt, nempe quia iura extracta ex Archiuo, etiam priuato Monasterij, licet regulariter non plenè probent, multum tamen operantur, ut per Crauett. d. conf. 274. num. 6. Ozaſc. decis. 69. num. 6. At hoc Archiuum, ut dicebatur, est publicum, & insignè, antiquissimum, ritè custoditum, publicè aſſeruatum, & in pos-
sessio-

sessione etiam, ut apud unumquemq; adinueniat fidem, &c.

Et ità semel, & iterum examinato articulo resolutum fuit, iura ex dicto Casinensi Archivio extracta esse in forma probanti, &c.

Quae decisio coràm Eminentissimo Cardinali Verospio iuniori tunc temporis Sacrae Rotae Auditore sub die 5. Iulij 1632. confirmata, & sententia lata per eundem R. P. D. Merlinum in iudicatum tràsacta, ab eodem Eminētissim executioni demandata fuit.

Cæterū nostræ sodalitatis Præfecti prudentē Simplicij administrationē, maximèq; frugiferā experti, sapientèr illum totius Cōgregationis Generalē Præsidentem elegerunt.

APPENDIX

DE SACRORVM PIGNORVM,

INVENTIONE.

Admonet me insignis sacrarū Reliquiarū inuentio, & quæ ipsiusmet inuentionis festam gratulationem adauxere, illustria prodigia, ne silentij tenebris inuoluam, quæ Deus eximio suæ bonitatis munere, nobis eduxit in lucem: ne uè Posteris iustè me ipsum accusandi locum relinquam, qui toties de maiorum nostrorum taciturnitate, vel parsimonia in hoc genere conqueri soleo, ac penè indignabundus expostulare. Ab suscepta igitur Casinate Præfectura, versabat intento animo Simplicius, si quæ posset clarissimi Monachorum

Pa-

Parentis, ac Magistri sepulchrum (quod frequentissimo concursu omnium undiq; gentium quotidie celebratur) splendidius, ac magnificentius exornare ; idq; non sua tantum unius religione, ac studio: sed communi etiam tum sodalitijs, tum Congregationis totius Casinensis nomine, atq; existimatione permotus. At quoniam istuc ipsum intelligebat, commodè perfici non posse, nisi Templi Sanctuarium (quo in medio sub Ara maxima Diui Benedicti sanctissimum corpus requiescit) in meliorem formam redigeretur ; Excogitatum prius est, de ipsomet Sæctuario (reliqua Templi parte non diminuta) in laxioris areæ spatium protrahendo ; id enim videbatur non solum ad rem propositam, necessariò requiri; sed etiam ad venustiore aspectum Basilicam introeuntibus, & ad sacras functiones (solemniiores præsertim) pro dignitate commodius obeundas mirabiliter conferre. Accersiti hanc in rem non ignobiles Architecti; locus per attentè inspectus, ac dimensus : plures descriptæ formæ; postremò pronunciatum, rem planè arduam, felicitis exitus spe tentari nō posse. Cū Abbas ne ita quidem acquiesceret, anno insequenti Equitem Cosmam Fansagum Bergomatem, Architectonices peritissimum, Neapoli denuò Casinum euocat: Monet quantum sibi cura sit Sanctuarij amplificatio, quantum ipsius arti confidat, quantum de sedulitate, atq; industria sibi met polliceatur: Videat proinde accuratius quid hac in re artificio assequi possit, atq; afficere. Cosmas diu secum meditatus, tandem Abbati nouam graphidem exhibet, ad quam expetitū opus aggredi, ac perficere destinabat. Cum ceteris ad eam diem prolati exemplaribus haud paulò amplius illud arrisisset, placuit Simplicio ad eius normam futurum ædificium cōformari. Ali-

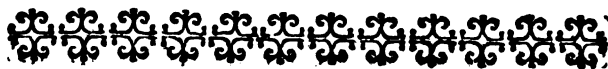
quot

quot post menses incæpto iam opere, depressoq. ad tres palmos sanctuario, cum Ara maxima eundem in modum aptanda superesset, non una hic cura Simpliciij animum, & cogitationem anxie distrahebat. Altare ipsum demoliri, iterum postea restituendi consilio, non placebat, quod Alexander Pontifex, Desiderij Abbatis rogatu, in Casinatis Templi dedicatione, illud idem sacrasset: porro quamlibet in partem illud impellere, quin vel leuissimo motu praestitate molis, ac vetustate fatisceret, videbatur longè difficillimum. Accedebat summa religio, ac reuerentia sanctissimi Patriarcha Benedicti, eiusq. sororis Scholastica, quorum sacra exuuia cum aliorum pretiosis cineribus sub eodem Altari delitecebant. Erat verò timendum maxime, ne qua labes, vel grauiore rudenum casu, vel Camentariorum imprudentia religiosissimo sepulchro inferretur. Hoc multiplici metu quò se expediret Simplicius, statuit remotis arbitris, de futuro euentu priuatim periculum facere. Igitur duobus Monachis, & uno dumtaxat fabro comitatus intra Templum se abdidit, ibique occlusis foribus, iussit Camentarium propè Aram, fornicem perfringere, quantum homini admittendo satis esset. Aditu ad interiorem cameram patefacto, ingressi separatim Patres aduertunt, posse Aram inoffenso fornice, & sanctissimi Patriarcha mausoleo, ad sanctuarij planitiem demitti. Deinde verò inter remouendum, auxere latitiam inuenti loculi pluriū Monachorū, sanctissimis Reliquijs locupletes, è quibus inusitata gratissimi odoris suauitas efflabatur. Altaris moles sanè pergrandis, quæ (ut diximas) necessario remouenda erat, ne vlla ex parte inter agendum labefacteretur, asseribus diligenter obsepta est, arctèq. validis funibus

funibus constricta; donec introrsus ad Chorum trās circiter vlnas, quantum videlicet opus erat, feliciter submoti est. Eodem die Monachi Sanctorum Lipsanae subterraneis tumulis ad sacrarium transtulere, ibidem asseruaturi, quoad Altaris opus, atque ornamentum perficeretur. Dum autem sacri thesauri plumbeas arculas eleuant, cum suis, quamq; inscriptionibus, puluere subiectum loculis solum consternente aspiciunt, ex eisdem loculis unum (quo Diuorum Simplicij, & Constantini Abbatum includebantur exuviae) illustribus guttis, undiq; abundanter humescere, ac perfundi. Collectus statim in vitreas ampullas gossipinis flocculis affluens liquor, quae par est reuerentia, & religione à Casinatibus asseruatur. Demum per breui decem mensium spatio absoluta Sanctuarij, atq; Ara maxima structura, perfectisq; ornamentis, Abbas caelestes opes renouatis antiquis arculis, è sacrario (uti cogitauerat) in pristinam sedem solempni pompa reposuit.

PAulus Parmensis Simplicio subrogatus, iterum Casinatem Abbatiam biennio tenuit, prudenter, vti prima vice, & ex usu Cœnobij, quod multis in locis commodius, elegantiusq; reddidit, aucta suppellectile, instauratisq; ædificijs. Inde Mutinensis Monasterij cura illi demandatur.

Præfuit biennium.

ANGE.

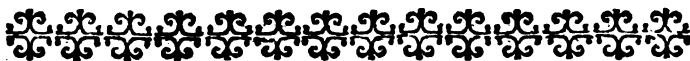
ANGELVS V.

ABBAS CXXVIII.

Ostræ Congregationis septemviri Pro-
uincialibus Comitij Angelum Funda-
num Paulo sublegere, Cœnobij Casina-
tis alumnum. Hic naturali, diuinaq; sapi-
entia (quam vtramq; aliquandiũ magno
nomine professus erat) impensè doctus,
morumq; & prudentiæ laude insignis, primarias nostri
Ordinis domos iam tum laudabiliter rexerat. Igitur Ca-
sinatis domicilij suscepto regimine, haud dubiam spem
fecerat, fore, vt concreditam sibi prouinciam maxima in-
tegritate, pariq; dexteritate in rem communem admi-
nistraret. Vèùm in ipsa meditatione, atq; apparatu re-
rum, quas ad Cœnobij decus, & commodum moliebatur,
repentinæ apoplexiæ casu oppressus, decimo ægritudinis
die, vndecimo sui regiminis mense decessit è vita.

Præfuit mensibus vndecim.

PAVLVS CAMILLVS.

ABBAS CXXIX.

PAulus Camillus de Casatis Placentinus, cum anti-
qua generis nobilitate, nonnullas etiam paternæ
domus veluti hæreditarias dotes, ingenij bonitatem, can-

Nn

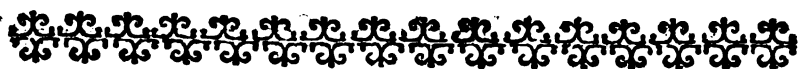
dorem

dorem mentis ingenuum, & suauissimam morum, agendiq; facilitatem, à natura sortitus est. Quæ quidem prærogatiuæ post susceptam Placentiæ, in Diui Sixti Monasticon exultæ sedulò, atque insigniter auctæ, omnium illi beneuolentiam, & præcipuos nostræ Congregationis honores faciliè compararunt. Iamq; Cœnobium in Patria, Abbatis dignitate insignitus, tertio anno solerter curabat, cum hyemalibus Comitij septemuirum destinatione Casinensi domicilio præter spem omnem, atq; expectationem, ex improvisò præficitur. Hanc ille provinciam triennij spatium ita exercuit, ut à se ipso, idest ab innata benignitate, religiosaq; prudentia discedens nunquā gratissimus subditis fuerit, expertus vicissim prona istorum erga se studia, insignemq; perpetuò obseruantiam. Monastici instituti disciplina, & peculiare religiosissimæ domus sanctiones, ac ceremoniæ, ne quam labem contraherent, cauit perattentè. Ad prouentus verò, fortunæq; Cœnobij, ac res omnes temporarias, quod attinet, operam dedit, uti à ministris, fideliter, accuratèq; tractarentur; haud ignarus, ab diligenti facultatum, rei; familiaris procuratione, non facilem modò, atq; expeditam Prælatorum administrationem; sed mutuæ etiam animorum concordie, ac pacis nexum inter subditos, adeòq; Diuini cultus, & religiosarum Constitutionum obseruationem, magna ex parte deriuari. Porro ædificandi ansum, cum ab eiusmodi studio suaptæ naturæ minimè abhorreret, faciliè sibi persuaderi passus est, ut oblatam amplecteretur, ac retineret. Perystiliū ad Monasterij ianuam, ab insigni structuræ magnificētia, & pulcherrimi prospectus amœnitate Casinates (ut alibi admonuimus) Paradisum appellat

pellant. Hoc igitur supernè patens, & vndiq; apertum, vi frigoris labefactato pavimento, cum aliàs sæpè imbrium impetu, ac redundantia; tùm verò sæpissimè per hyemem, in inferius deambulacrum guttatim per rimulas depluebat: iamq; ab immodici humoris diuturno affluxu, vitiata testudo, & enormiter corrupta, primum Cœnobij aspectum introeuntibus inuentum obieciat: Nec cuiquam à pluuiâ, immuni, atque intacto illac, exsudante fornice, transitus concedebatur. Huic igitur incommodo cum Paulus Camillus prospectum vellet; superius ambulacrum figlino pavimento contra pluuiæ, algorisq; iniurias muniens, detractis indè lapideis laminis construit inferius, & instaurata perystilij concameratione, pristinum loco nitorem simul, & Monachis nullo non tēpore inoffensè spatiandi facultatem restituit. Nec minus præstitit beneficiū tam Casinatibus, quàm alijs quibusvis, Sacrum Cœnobium adeuntibus, ardua in primis, & prolixa via, qua illuc perpetuo montis anfractu conscenditur, alibi instaurata, alibi verò itineris difficultati, laboriq; (quoad eius fieri potuit) mitigando, complanata. Cæterum non alias magis in rem Casinensium Paulus Camillus suam probavit industriam, quàm cum Regio Magistratui antiquissimā Monasterij immunitatem grauioris cuiusdam oneris exactiōe labefactare meditati, molientiq; opposuit sese, perfecitq; pari dexteritate, & constantia; vt Casinates iuribus sacri Cœnobij, & priuilegiorum intactis, liberi ab ea molestia, atq; immunes redderentur. Sancti Ioannis in Sorana Diœcesi Oppidulum Illustrissimi Martirys simul, & Casinensis Abbatis Adeodati, sacræ corporis exuviæ tuen-

tur, & exornant. Huius cælestis thesauri aliqua saltem particula (quando totum obtinendi spes affulgebat nulla) percipiens Abbas, sacrarij Casinensis opes auctiores reddere; diligenter rem egit, peregitq; cum Soræ Episcopo, qui ut erat Casinensium studiosissimus, perhumaniter recepit, se (modò ut per Romani Pontificis facultatem liceret) Sanctissimi Martyris tibiam concessurum. Impetrata confestim à Summo Pontifice venia, Paulus Camillus Sacerdotalem Casulam, magni sumptus, & exquisiti operis elaboratam habuit in promptu, ipsi videlicet Ecclesiæ, vnde opatissimum pignus expectabatur, religiosi obsequij argumentum, offerendam. Iamq; conficiendo penitus ad animi votum negotio nil deerat aliud, nisi ut Zacharias Fractensis, testatæ religionis, atq; innocentiae Abbas, & Cœnobij Casinatis sodalis (quo auctore, atq; hortatore, pium hoc opus promptè susceptum ardentè promouebatur) ad Castrum S. Ioannis, cum religioso comitatu se conferret, venerandas sanctissimi Martyris reliquias, ab ipsomet Sorano Præsidente ex condicto acceptas, Casinum relaturus: cum ecce tibi in hoc temporis, ac rerum articulo, litteræ à Patribus Paulo Camillo superueniunt, quibus de Regiensis Cœnobij demandata sibi administratione certior reddebatur. Maiorum igitur iussis impigrè obtēperans, Regium versus discessit: vbi paulò post de sacro pignore à Desiderio, per id tempus Abbate Casinati accepto, & insigni pompa, festaq; gratulatione, ad sacrum Cœnobium delato admonitus, impensè gauisus est, à suo successore, (quod ipsemet temporis angustiis exclusus nequiverat) feliciter fuisse transactum.

DESI-

DESIDERIVS

ABBAS CXXX.

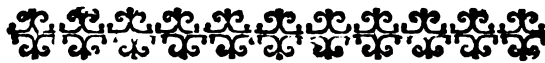

Esiderius Fractensis, familia de Petronijs perillustri, vnà cum sublimioris Philosophiæ exercitatione (cui adolescens in Casinati Academia deuouerat sese) optimarum quoque artium studijs assiduam, solertemq; operam nauauit. Quo tempore primores nostræ fodalitatis Patres, sanctissimis Pauli Papæ Quinti cōsilijs de Propaganda Fide promptissimè obsecuti, celebrem instituendæ iuuentuti nostræ scholam, Perusiæ ad D. Petri aperuerunt; Desiderio Gymnasio, & promouendis scholasticorum studijs præfecere. Quod ille munus accuratè adeo, ac diligenter quadriennium est executus, vt complures Alumni optimis disciplinis egregiè imbuti, ad antiquum Casinatis familiæ splendorem instaurandum, ex eadem Academia prodierint. Hinc Desiderius pietate simul, & doctrina conspicuus, Præfulis officium, atq; insignia maturè admodum, sacri verò Cœnobij regimen, Pauli Camilli successor adeptus est. Desiderij primi Abbatis, cognominis sui, eximiam liberalitatem erga res sacras, pro virili æmulatus, de Templo, ac sacratio (quantum scilicet præsentis Monasterij prouentus, ac res familiaris permiscere) bene mereri nō destitit. Itaq; Aram maximam, sub qua DD. Benedicti, & Scolasticæ sacratissima corpora delitescunt, Odeum versus clathra-

tis

tis cācellis ex auricalcho circumsepsit: modicæ quidem altitudinis (ne longè pulcherrimum Aræ ipsius, & sepulchri prospectum interciperent) sed exquisiti operis, ac venustissimi; E quibus tredecim veluti brachia, certis inter se interuallis prominētia, totidem Lycnos, perquam eleganter sustentant, die, noctuq; collucentes. At verò Chori fornicem splendidissimo Basilicæ Tholo contiguum, & inaurato pridem marmorato renidentē, pictis tabulis (quæ deerant vnæ) mirū in modū illustrauit; ita vt absoluto nunc ytrisq; ornatu, Tholi nimirum, & Chori, nihil in quauis Aede sacra elegantius ad aspectum desiderari queat, nihil ad splendore magnificētius. Sed quoniam Odei sedes Monachis Daudica carmina concinentibus, cum æstate, tum hyeme permolesta, & insalubris accidebat; huic quoq; incommodo Desiderius, vt mederetur, attētē peruestigabat. Demum animaduertit, conclauē subterraneo Templo cohærens, satis amplum, huic ipsi rei, quam moliebatur, posse mirabiliter deservire; nec mora; exiguæ impensæ, & modici temporis, laborisque dispendio, aulam in vsum nocturnæ Synaxis composuit adeo appositè; vt nulla non anni tempestate commodissimè simul, ac saluberrimè per noctem frequentetur à Monachis. Sacrarum quoq; suppellectilem, partim vsu, ac vetustate detritam, partim minùs quàm ipse cuperet elegantem, ac pretiosam, instaurauit, ditauitq; argenteis vasis, alijsq; ex eodem metallo ornamentis, & insigni omnis generis sacrarum vestium additione. Neq; his contentus, Coennobij nomina, notabilem in modum imminuit. Demum religiosæ istius benignitatis non exigua parte ad Turrim, (vetus D. Benedicti

nedicti domicilium deriuata, pauimento (quod materia, atq; artis præstantia nobile, eo loco spectatur) plurimum addidit splendoris, & vltimam aliquando manum imposuit. Demùm transacto in primarij omnium Cœnobij regimine solido quinquennio, non sine magna prudentiæ, ac religionis laude, ad insignem Diui Pauli Abbatiam, cui tertium iàm annum præest, moderandam, Prouincialium Comitiorum decreto transmissus est.

S E V E R I N V S

ABBAS CXXXI:

Euverinus à Castroforti, clara Fuscorum. Familia ortus, humanam philosophiam, in seculo probè edoctus: quò celestem, securiùs, faciliùsq; perdiceret, sacro Casinensi Lyceo nomen dedit. At verò pietatis stadium cum paulò ætate prouectior intrasset, animi, ingenijq; contentione effecit, vt multos haud lentè, segnitèrque progredientes, in arrepti propositi curriculo anteiret. Philosophiam aliquamdiù prælegit, muneris sui partes studiosè, ac laudabiliter executus. Neq; contemplatricis modò, sed actuosæ etiam vitæ studijs, atq; functionibus mirificè aptū se prodidit. Quod cum primarijs Cœnobij Patribus innotuisset, Neapolim sacri sodalitij negotia curaturus, nec dum suscepto sacerdotio (quod alteri ante ipsum nemini contigerat) dire-

directus est. Quam ille prouinciam cum extraordinariæ prudentiæ, & sollicitudinis laude in rem Casinensium, dum administrat, ab eisdem iubetur vltra quinquennium (præscriptum videlicet, alijs ex recepta consuetudine, spatium) eo in munere perdurare. Interim verò maximi ponderis ac momenti re, vnum aliquem è Casinatibus cœtus alumnis, rerum agendarum peritia, vsuque apprimè instructum in Hispaniam necessario efflagitante; Seuerinus tanquam rei, qua de agebatur, nauiter curandæ, atq; ex voto conficiendæ in primis idoneus, omnium calculis electus, illò confestim amādatur. Neq; Patres sua fefellit opinio. Biennali apud Hispanos commoratione Seuerinus concreditam suæ fidei, atq; industriæ causam, plurimis licet, maximisq; impeditam difficultatibus, optato demùm euentu transegit; Si quidem obfirmato ad omnem patientiam animo molestissimas aulæ, ac tribunalium cunctationes, dilationesq; pertinaciter deuorans, tandem mandatum retulit à Philippo Quarto Rege, ad Neapolitanum Proregem, quo pecuniæ summā, cuius in Simplicio Secundo paulò antè meminimus, Casinensis Monasterij restituere iuebatur. Ex Hispania rebus feliciter transactis, redux in Italiam, Prioris Claustralis munere, ac dignitate, non ità multò post cohonestatur. Iamq; apud Casinates quinquennium, Neapoli ad Sancti Seuerini biennium, eo Magistratu perfunctus erat; cum prouincialibus Patrum Comitij Abbas creatur, amplissimo Cauensi Cœnobio, præter Congregationis nostræ commune institutum, ac morem temperando, nouitius Præsul præfectus. Prudentem fuisse Patrum deliberationem in Seuerino præter ordinem,

euc-

euehendo, Generalia Comitata proximè subsecuta comprobant, eodem Abbate inter Diffinitores (supremum apud nos Magistratum) rari prorsus exempli actione, cooptato. At verò Seuerinus, crediti sibi domicilij cōmodis, siuè religiosæ disciplinæ integritatem, siuè facultatum incrementa, ærisq; alieni diminutionem spectes, vtilissima sui regiminis methodo, acceptis honoribus, & vniuersali, præcellentiq; de se omnium expectationi cumulatissimè respōdit. Triennio iam Cauensis Præfecturæ elapso, Casinensem capessit Superiorum sanctione, ac iussu. Hic verò qualem in perardui muneris, ac molestissimi procuratione tertium iam annum se præstet: qua vigilantia sacrarū legū, totiusq; domestici moris obseruationi studeat: qua sollicitudine tā multa, tā varia Monasterij negotia, prouētusq; ac fortunas tractet; quo affectu, qua humanitate in Monachos sibi subiectos feratur; quā deniq; prudenti, atq; imperturbato animo agat omnia, sui sēper similis, & vnum, eūdemq; hominē, vbiq; repræsentans, quid attinet dicere? perspicua sunt hæc, nostrisq; multo notiora, quā vt mea, vel alterius cuiusuis narratione indigeant. Non omiserim tamen, Seuerinum spectandum omnibus proponere, qualem elegantissimus Scriptor suis illū coloribus expressit, quo primum tēpore Casinū adiit Abbatis dignitate, ac potestate illud moderaturus; vt Casinensium Abbatum Elogia, Casinensis Monachi, ingenio iuxta, & nomine Angeli, venustissimo Elogio coronem, & Lectorem meum, quem integro huiusce libri decursu, sæpius rudioris styli, quadam velut insulsite offenderim, hac saltem ad vltimum appendice, exquisitis sententijs, & tersissima elocutione referta,

Oo

sapi-

sapidissimo veluti obsonio recreatum dimittam. Ineptus verò sim, aut ineptissimè potius desipiam, si nobilissimi huius Encomiastes præconia, vel leuiter coner attingere, quem humanam, diuinamq; sapiētiam cū in alijs, tūm Romana præsertim, & Casinati Academia annos iam duodeuiginti, secundissima fama profitentem, doctissimi viri nouerunt, nec nouerunt solūm; sed admirantur etiam, & de prædicant.

REVERENDISSIMO PATRI
P. D. SEVERINO FVSCO
SACRAE CASINENSIS ABBATIAE
Eiusq; Diœcesis regimen tunc primū fuscipienti
ELOGIVM
D. ANGELI DE NVCE NEAP. MONACHI CASINATIS.

Patrios tandem Lares
Titulis honestatus, triumphis onustus,
Imperaturus ingredere
SEVERINE.

Quā molestum nobis cum modestia tua certamen!
Importunè pugnauius, opportunè vicimus,
Vt nobis imperares.

Arescent iam Garis vnda, quæ populorum Lacrumis exundabant.
Mitescet ventorum furor, quem filiorum suspiria irritabant.
Casine, ne time fulmina:

Non sequit Iuppiter, vbi regnat Apollo;
Vnde autem Apollo?
Inspice stemma.

En Parnassus, en Zodiacus, en Astra circumstant;
An non sunt hæc Solis Emblemata?
Sed vbi coma?

In stemmate
Astra micāt,
montes sur-
gunt, inter-
posita fascia,

Co-

Comam comitate commutauit felicius,
Cum seculum reliquit adscribendus æternitati:

Sub nigro paludamento,

Clarius esse coepit, etiam cum latere se censuit.

Sidera clariùs micant in FVSCO.

Prærupta virtutum iuga, præproprio gradu conscendit,
Hæreditario originis priuilegio, montanis itineribus assuetus.

Eruditionis rudimenta maiora, quàm pro ætate:

Iam tunc de meridie præmonente crepusculo.

Maturiùs Sol montibus illucescit.

Haustos deindè sapientiæ latices, vberius in alios deriuauit;

Ne auditoribus inuideret hanc gloriam,

T V M

Destinatus Orator,

Austriaco Monarcha exorato,

Exonerato Casinensi ærario, quin imò onerato,

Lucifer ex Hesperia ad tuos oris.

H I N C

Inaudito rerum cursu ascendisti gloriæ verticem,

Commendante, & commostrante virtute.

Vix Senatorem Te vidimus, cum NouemVirum:

Vbi ceterorum fors desinit, tua incipit.

Placuit omnibus, omnibus profuturum.

Plausit inuidia.

Præclara virtus, vel ab inuitis extorquet encomia.

Nihil tamen in Te fortuna mutauit.

At vndè mutasset?

Sapientiæ cubum fortunæ sphaera nec tangit.

Non fastu superbus, ac tumens,

Imperio in obsequij speciem temperato, cordibus imperas,

Et hoc impetras magis:

Nemo plus impetrat à Libero, quàm qui seruire non cogit.

Amicos Tibi dicerem omnes, ni deesset æqualitas:

Demittis Te ad omnia familiaritatis officia,

Integra maiestate:

Integra? an non aucta etiam maiestate?

Crescit, demissa spontè, maiestas.

Nullus Te timet. Omnes Te timent. Omnes Tibi timent, dum timent sibi.

Viuis ergo securus,

Gratijs, non securibus, circumseptus.

Oo 2

Mu-

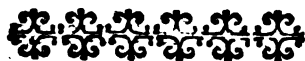
Sphaera non
tægit planũ.
Problemã
Philosophi-
cum.

Munimentum tuum, non egere munimento.
 Amor subditorum, summa securitas.
 Quàm admiranda lenitas tua, quàm suspicienda clementia !
 Tardè punis, ne iniquè punias:
 Rarò punis, ne sæpè doleas.
 Miti, blandaq; seueritate,
 Censorem ipse non timens, censuram exeres;
 Mores tui pro censura sunt.
 Quid vigilantiam prædicem ? quid indefessum laborem ?
 Nec otium caret negotio:
 Et tamen inter ponderosas rerum consultationes, & consilia turbida,
 Serenus otiaris.
 Quid efferam præconijs frugalitatem ?
 Cœnæ tuæ, non ambitiosa ferculorum lautitia,
 Sed tua suauitate, tuis salibus condiuntur.
 Augustinus, & Bernardus præbent vltimæ cœnæ munuscula.
 Quàm benignè studia foues, prouocasq; dum faues !
 Non inuides præmium, cui debes opinionem.
 Efficax, & robustum dicendi genus tuum,
 Intima audientium præcordia depascitur:
 Flumen illud dixeris, & fulmen est:
 Dicant Proceres, dicant Reges.
 Longior sum ?
 Amoris hic semper error.
 Sed cur mitto laudare Innocentiam, Pietatem, Religionem ?
 Parcamus pudori suo: Narrent annales.

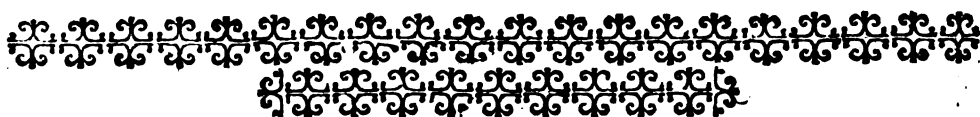

Iam.

IAm verò absolutis vtcunque Casinatum Præfulum Elogijs, Lectorem admonitum volo (quod ipsemer inter legendum fortasse animaduernerit) in tam longa Abbatum serie (quæ mille, ac centum annorum decursu ; Casini viguit) post Sanctissimum Patriarcham, neminem extitisse, qui Benedictum nomine referret: Cum tamen fuerint semper, sintq; hodie in nostris Cœnobijs, plurimi inter Monachos: inter Abbates verò non pauci hoc nomine: neq; priuatis sodalibus ad consequendas Præfecturas, vel Præfectis ad Casinatam Magistratum, fraudi vnquam fuerit, Benedicti, vel alterius vocabulo fuisse insignitos. Vetustissimo scilicet nostræ Congregationis instituto, quæ suos alumnos (modo regimini cæteroquin idoneos arbitretur) honestiores gradus, & cuiuslibet Cœnobij gubernacula committit in discriminatim omnibus, nullius religiosa nominis obseruatione, impedita. Quod si, vt hæc concurrant omnia; nemini tamen à primo Parente, ac Magistro qui Benedictus appellaretur Casinas Magistratus obuenerit: id verò planè admirandum est, ac non nisi occulto diuinæ prudentiæ consilio adscribendum: quæ hoc etiam honoris, ac reuerentiæ Sanctissimo Patri à filijs exhibitum voluerit, vt nemo hactenus, qui Benedictus diceretur, Benedicti locum, ac Sedem usurpauerit.

ELEN-

E L E N C H V S

A B B A T V M S A C R I C A S I N A T I S

M O N A S T E R I I.

S.P. B enedictus	Abbas j.	21
S. Constantinus	Abbas ij.	27
S. Simplicius primus	Abbas iij.	28
S. Vitalis	Abbas iv.	29
S. Bonitus	Abbas v.	30
S. Petronax	Abbas vi.	36
Optatus	Abbas vii.	41
Hemeris	Abbas viii.	41
Gratianus primus	Abbas ix.	42
Tomichis	Abbas x.	42
Poto	Abbas xi.	43
Theodemarus	Abbas xii.	44
Gisulfus	Abbas xiii.	46
S. Apollinaris	Abbas xiv.	47
S. Deusdedit	Abbas xv.	51
Hildericus	Abbas xvi.	53
Authpertus	Abbas xvii.	53
Bassatius	Abbas xviii.	54
Bertharius	Abbas xix.	57
Angelarius	Abbas xx.	63
Ragemprandus	Abbas xxi.	64

Leo

Leo	Abbas Xxii.	64
Ioannes	Abbas Xxxiii.	65
Adelpetrus	Abbas Xxiv.	66
Balduinus	Abbas Xxv.	66
Maieipotus	Abbas Xxvi.	67
Aligernus	Abbas Xxvii.	68
Manfo	Abbas Xxviii.	72
Ioannes secundus	Abbas Xxix.	75
Ioannes tertius	Abbas Xxx.	79
Athenulphus	Abbas Xxxi.	81
Theobaldus	Abbas Xxxii.	82
Basilus	Abbas Xxxiii.	85
Richerius	Abbas Xxxiv.	86
Petrus primus	Abbas Xxxv.	89
Fridericus	Abbas Xxxvi.	91
Desiderius primus	Abbas Xxxvii.	94
B. Odorifius	Abbas Xxxviii.	107
Otho	Abbas Xxxix.	111
S. Bruno	Abbas Xxxx.	112
Gerardus	Abbas Xxxxi.	118
Odorifius secundus	Abbas Xxxxii.	119
Nicolaus	Abbas Xxxxiii.	120
Senioretus	Abbas Xxxxiv.	120
Rainaldus primus	Abbas Xxxxv.	122
Guibaldus	Abbas Xxxxvi.	123
Rainaldus secundus	Abbas Xxxxvii.	127
Theodinus	Abbas Xxxxviii.	130
Ægidius	Abbas Xxxxix.	131
Dominicus	Abbas L.	132
Petrus secundus	Abbas Lj.	132

Rof.

Roffredus	Abbas Ljj.	133
Petrus tertius	Abbas Ljjj.	136
Adenulfus	Abbas Liv.	136
Stephanus primus	Abbas Lv.	138
Landulfus	Abbas Lvi.	139
Stephanus secundus	Abbas Lvii.	144
Richardus	Abbas Lviii.	145
Bernardus primus	Abbas Lix.	145
Thomas	Abbas Lx.	161
Pontius	Abbas Lxi.	162
Angelarius secundus	Abbas Lxii.	163
Bernardus secundus	Abbas Lxiii.	163
Bernardus tertius	Abbas Lxiv.	164
Galardus	Abbas Lxv.	164
Thomas secundus	Abbas Lxvi.	165
Marinus	Abbas Lxvii.	165
Ifuardus	Abbas Lxviii.	166
Raimundus Episcopus j.	Abbas Lxix.	167
Guido Episcopus ii.	Abbas Lxx.	168
Richerius jj. Episc. iii.	Abbas Lxxi.	169
Stephanus jjj. Episc. iv.	Abbas Lxxii.	170
Gulielmus Episcop. v.	Abbas Lxxiii.	170
Franciscus Episcop. vi.	Abbas Lxxiv.	172
Fr. Angelus j. Episc. vii.	Abbas Lxxv.	172
Angelus jj. Episcop. viii.	Abbas Lxxvi.	174
Angelus jjj. Episcop. ix.	Abbas Lxxvii.	174
Vrbanus v. Pont. Max.	Abbas Lxxviii.	175
Bartholomæus	Abbas Lxxix.	179
Andreas primus	Abbas Lxxx.	180
Petrus quartus	Abbas Lxxxi.	181

Hen-

Henricus	Abbas Lxxxii.	190
Pyrrhus	Abbas Lxxxiii.	194
Antonius	Abbas Lxxxiv.	197
Ludouicus Cōmend. j.	Abbas Lxxxv.	198
Paulus jj. Pont. Max.	Abbas Lxxxvi.	201
Ioannes Commend. jj.	Abbas Lxxxvii.	202
Ioannes Cōmend. jv.	Abbas Lxxxviii.	205
Eusebius	Abbas Lxxxix.	209
Zacharias	Abbas Lxxxx.	213
Gratianus	Abbas Lxxxxi.	214
Ignatius primus	Abbas Lxxxxii.	215
Vincentius.	Abbas Lxxxxiii.	217
Theophilus	Abbas Lxxxxiv.	219
Ludouicus secundus	Abbas Lxxxxv.	220
Iustinus	Abbas Lxxxxvi.	220
Chrisostomus	Abbas Lxxxxvii.	221
Augustinus	Abbas Lxxxxviii.	225
Hieronymus primus	Abbas Lxxxxix.	227
Ignatius secundus	Abbas C.	227
Hieronymus secundus	Abbas Ci.	228
Hieronymus tertius	Abbas Cii.	229
Innocentius	Abbas Ciii.	230
Hieronymus tertius	Abbas Civ.	161
Isidorus primus	Abbas Cv.	231
Ignatius tertius	Abbas Cvi.	232
Angelus quartus	Abbas Cvii.	233
Bernardus quartus	Abbas Cviii.	238
Matthias	Abbas Cix.	238
Hieronymus quartus	Abbas Cx.	239
Bernardus quintus	Abbas Cxi.	240

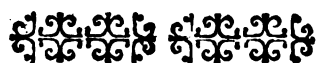
P p

De-

Desiderius secundus	Abbas Cxii.	241
Ægidius	Abbas Cxiii.	242
Andreas	Abbas Cxiv.	243
Hieronymus quintus	Abbas Cxv.	243
Basilius secundus	Abbas Cxvi.	245
Victorinus	Abbas Cxvii.	246
Zacharias secundus	Abbas Cxviii.	247
Ambrosius	Abbas Cxix.	248
Desiderius tertius	Abbas Cxx.	248
Gregorius	Abbas Cxxi.	249
Paulus	Abbas Cxxii.	250
Honoratus	Abbas Cxxiii.	251
Isidorus secundus	Abbas Cxxiv.	252
Paulus secundus	Abbas Cxxv.	252
Bernardinus	Abbas Cxxvi.	254
Simplicius secundus	Abbas Cxxvii.	255
Angelus v.	Abbas Cxxviii.	271
Paulus Camillus	Abbas Cxxviii.	271
Desiderius	Abbas Cxxx.	275
Seuerinus	Abbas Cxxxi.	277

AD LECTOREM

Domicilium Casinas, tam multis abundat (præter suos Abbates) eximiæ Sanctitatis Heroibus; ut omnium Elogia contexere, omnem cuiusvis excedat Oratoris facultatem: nullorum verò, nullam arguat erga ipsos, in eiusdem instituti scriptore obseruantiam. Perpaucos selegi de plurimis, quorum adumbratis virtutibus, meus hic liber illustraretur potius, atq; enitesceret, quàm quos ego consentaneis laudum præconijs exornarem. Hoc, tu, meum consilium (Amice lector), & quidquid est suscepti amplius laboris, boni consules, & libenter amplectere: plura deinceps accepturus, si pauca hæc grata tibi, nec iniucunda accidisse cognoueris. Vale.

ELOGIA VIRORVM ILLVSTRIVM
SANCTA SCHOLASTICA.

Vpproprium ex Aniciorum familia Nursiæ Dynastam, Roma inter suos Proceres nō magis sanguine, atq; opibus, quàm morum innocentia, & Christianæ pietatis laude florentissimum recenset. Hic ex Abundantia, nihilò inferioris nobilitatis, ac virtutis Matrona, duobus tantum filijs, idq; vnico partu est auctus: BENEDICTO nimirum, & SCHOLASTICA; quos Monastico in Ordine, tanquam Religioso Cælo, gemina veluti sydera, seù potius, Solis, ac Lunæ instar, latissimè collucentes aspicimus, ac veneramur. Vterq; nobilissimæ stirpis diuturna propagatione, diuino mentis decreto contempta, innumerabiles filios Deo, ac Cælo fecundissima sobole progenuit. Scolastica fratris propositi, ac vitæ rationem in Casinati tractu studiosissimè imitata, constructo ad Plumbariolâ Sacrarum Virginum Gynæceo, ad omnē illis virtutē, & Monasticæ disciplinæ magisteriū præluxit: se ipsam, ac suas contubernales assiduò nobilissimarum virtutum vsu, & cælesti contemplatione exercens. Ac nequa huic diuinæ Philosophiæ studio addictis, ingesta per mutuas confabulationes cum propinquis, & affinibus, rerum terrenarum species, mentis tranquillitatem inquinaret, perturbaretuè, diligentissimè præcauebat: ablegatis in hunc finem procul à suo Parthenone, nō solùm profanis negotijs, omniq; rerum caducarum sollicitudine, ac cura; sed etiam colloquijs externorum, & ad Monasterij ianuam accessu, citra summæ necessitatis euentum, penitus

tus interdictis . Neq; verò à suis cosodalibus cùm in omni alio domestici moris vſu : tùm in hoc præſertim, plus exigebat,quàm ipſa præſtare conſueuiſſet. Tametiſi enim fratrem haberet notiſſima ſanctitate,& creberrimis miraculis celeberrimum, nec longo ab ſe interuallo diſtanti, & plures paſſim, eademq; honeſtiſſimæ cauſæ ſuppeteret, quas mutui cōgreſſus, & viſitationis frequentiæ honeſtiſſimè prætereſſe potuiſſet; tamen haud crebrius,quàm ſemel quotannis, loco inter vtriuſq; habitationem æqualiter ferme diſtante , Benedictum conueniebat : idq; ea tantùm gratia, vt de rebus ad animi cultum, cæleſtemq; patriam ſpectantibus, colloquia miſcerent; quo tempore maturæ ætatis , virtutiſq; comites vtrinq; non deerant, quibus ſanctiſſimi Fratres, dictorū, actionumq; omnium auritiſ testibus , atq; oculatiſ vterentur . Aliquando igitur ſuauiſſimè diſſerentibus (vti conſueuerant) inter ſe, de cæleſtis Patriæ delicijs, ac felicitate; cum elapſo ſine ſenſu tempore , vergentem iam ad occaſum Solem Benedictus aſpexiſſet ; regreſſum ad ſuos, ne Cœnobio proxima nocte excluderetur maturabat. Verùm Scholaſtica ſpiritualiſ colloctioniſ dulcedine vehementiùs illecta , fratrem enixiùs orare , atq; obteſtari, ne ſe gratiſſimo animi paſtu, tam citò deſtitutā vellet; patereturq; pium, ac ſalutare colloquium, in ſequentiſ diei lucem produci. Sed enim in ſuſcepta diſcedendi ſententiā obfirmatè perſiſtente Benedicto , & nocturnam extra Religioſa ſepta commorationem ſtrenuè excuſatè; Scholaſtica cōuerſiſ à fratre, ad Deum precibus , caput inter palmas declinauit, ſtatimq; à cæleſti Sponſo, quod exoptabat eſt aſſecuta; quippè momē-

to temporis eodē, & cēruicē è manibus erexit, & densissimus imber in terras effusus, Benedicto, spe reuersionis præcisa necessitatē indixit, totā illā noctē cū sorore per sacras confabulationes traducendi. Auxit miraculi magnitudinem tempus, ante repentinam pluuiam, serenum adeò, vt, ne leuis quidem nubeculæ vmbra infuscaretur. Tū verò Scholastica, modestè, ac lenitè subridens, perbellè ad Benedictum: Nunc, inquit, discede, si lubet, meq; cum meis precibus neglecta, ad Cœnobium redi. Cui ille, perspecto tam euidenti prodigio: Parcat tibi Deus, soror, quid tibi in mentem venit, quo tecum longiores moras traherem, impetrata diuinitus pluuiæ eò me redactum velle, vt compellerer, longè à fratribus extra religiosum domicilium pernoctare? Ad quem, rursus illa, rogavi te, nec exaudisti, rogavi Deum meū, & meis votis, vt vides, benignissimè est obsequutus, Igitur tota illa nocte cælestibus colloquijs vtrò, citròq; habitis abundè refecti, postridiè ad suum quisq; Monasterium diluculò remigrarunt. Ad vltimum decurso vixdum, triduo, ab eo sermone, quem benè longum simul, ac postremum cū fratre habuerat, Scholastica è corporis carcere, ad Cælestem Patriā, sponsiq; optatissimos amplexus euocata est, annò ætatis sexagesimotertio ineunte. Benedictus sororis animam in Columbæ specie, ad superos euolantem, è sua cella conspiciatus, summis (vt par erat) gaudijs, ob immortalem eius felicitatem, ac gloriam exultās, eiusdem spiritualis lætitiæ sēsūm alumnis suis, fortunatissimi obitus nuncio impartiuit. Missi extemplò, qui virgineum corpus sacra pompa Casinum perhonorificè deferrent. Allatum in eodem sepulchro

chro tumultatum est, quò se Benedictus expleta mortalitate inferendum destinauerat: ne locorum interualla, mortuos seiungerent, quos viuentes amor, à natura insitus, & admirabilis voluntatum, studiorumq, similitudo arctissimè deuinxerant. Casinates geminum thesaurum longè pretiosissimum, geminos fratres se possidere anno iam suprà millesimum, centesimo immortaliter gaudent, ac triumphant.

S A N C T V S P L A C I D V S.

Monachus Casinensis,

ET NOSTRI INSTITVTI CLARISSIMVS.

Protomartyr,

Vllam ætatis imbecillitatem, subeundo Christi iugo, non idoneam: nullam, quauis splendida in domo, tantam esse posse deliciarum assuetudinē, quæ (modò erectus animus, & cōstans virtutis propositū nō delit) religiosi status disciplinā non admittat: nisi aliūdè compertū haberemus, illustre tamen Placidi Sanctissimi Martyris exemplum perdoceret. Septennis adhuc à Tertullo Patre, summæ nobilitatis, ac probitatis viro. Sublacum deductus, Benedicto, per ea temporæ vitæ spiritualis eximio Præceptorī, ad insignem pietatem informandus committitur. Illa porrò ætatula, quæ parentum inter blánditias, & pueriles inter æqualium lusus

lufus adolefcere, & educari folet, ad feuerioris vitæ nor-
mam mira dexteritate compofuit feſe, religioſis mori-
bus, quibus accuratiſſimè inficiebatur, egregiè conbibi-
tis. Hinc breui ciborum abſtinentiæ, humilitatis, obe-
dientiæ, ac precationis laude clarus, in ipſo adoleſcen-
tiæ flore ſuaviſſimos maturæ ſanctitatis fructus collegit.
Tertullus filium apud Caſinum degentem, aliquot an-
nis, quàm Deo in ſeruitutem tradiderat, reuiſens, lucu-
lentis prædijs, partim in agro Campano, partim in Si-
cilienſi poſitis, Monasterium cumulata liberalitate affe-
cerat; quæ poſtea D. Benedicto cauſa fuit, conflatam è
ſuis alumniſ cohortem Placido Duce in Siciliam dimit-
tendi: cuius potiffimum illuſtri probitate, atq; innocen-
tia, proferendum Ordinem; præſentia verò, & authori-
tate, paternas poſſeſſiones facilè retentum iri exiſtima-
ret. Annos igitur duos, & viginti natus Siculam expedi-
tionem cum ſuſcepiffet, plurimis variè, grauitèrque: affe-
ctis, impartita ſanitate, totum iter ingenti prodigiorum
multitudine nobilitauit. Meſſanam ſecunda nauigatione
cū ſocijs appulſus, Tertulli Patris amiciffimoſ homines
obuiam habuit, à quibus perſpicua ſummi honoris, ac
ſtudij ſignificatione exceptus eſt. Mox illato de con-
ſtruendis Monachorum ædibus ſermone, placuit ad ma-
ris littus Cœnobium excitare. Itaq; fœlicibus auſpicijs
inceptum opus, cum intenſiſſima cura vrgeretur, quar-
to demùm anno faſtigium accepit. Quo ſimul tempore,
ne latiùs ædificijs, quàm ſodalium multitudine promo-
ueretur inſtitutum, haud pauci ad religioſi cœtus di-
ſciplinam, & cōuictum ſeſe addiderunt. Interim eorum,
quæ apud Siculos proſperè, ac mirabiliter à fratre gere-
ban-

In Siciliam
mittitur à D.
Benedicto

bantur lætissimis nuncijs erecti Eutitius, Victorinus, ac Flauia virgo, Romana ab Vrbe, vt ipsū Placidū inuisant, præsentēsq; alloquantur, in Siciliam traijciunt. Vbi dum longiores moras apud germanum trahunt, & egregia pietatis documenta vicissim captant, ac præbent ipsi: fortunatissima breuis æui iactura, vitæ immortalis vsuram adepti sunt. Quippe Mamuca ingentis Barbarorum classis præfectus, exscēsiōe apud Messanam facta, cum populabūdus agros, ac villas infesto milite percurreret, in Placidiano Cœnobio, impotentis animi rabiem effudit. Sacro cœtui diuinis laudibus persoluendis intento, concubia nocte superueniens, immissis in omnes ædium partes è suo comitatu sicarijs, qui domesticam suppellectilem diligenter conquisitam aucherent, ipse (vti erat, æque impius in Deum, atq; in homines truculentus) munus sibi depoposcit: religiosissimos viros exagitādi; grauissimis supplicijs, & sæua nece intētata, nisi à Christo, eiūsque religione descisserent. Verū è sacra familia omnibus ad vnum disertissimè impietatem abnuentibus, Mamuca minaci edicto, atrociori scelere fidem facit. Nam Placidum, Eutitium, Victorinum, Flauiam, arctiore spiritus, quàm sanguinis vinculo inter se constrictos fratres, & triginta insuper Monachos dirissimè excruciat, necatq; Martyrum corpora minutatim concisa volucris, ferisq; in escam proijciunt. Sed aliquot è socijs, qui se fuga subdlexerant, decenti sepulturæ mādant. Res familiaris militum libidini, atq; auaritiæ cessit; Cœnobium ferro, flammaq; euersum, deletumq; prorsus, vt Mamucæ in digressu persuaderi potuerit: nullum olim religionis vestigium eo in loco repertum.

Martyrio coronatur.

Cum fratribus sorore & triginta Monachis.

Qq

iri,

Mamuca cū
sua classe
naufragium
facit.

iri, vbi enectis verè pietatis cultoribus, disturbato domicilio, tot ipse impietatis, ac seuitiæ vestigia reliquisset. Verùm contra quàm nefarius pirata crediderat (aliò rem totam trahente Numine) euenit. Mamuca conscensa naui, dum in patrias sedes opimis spolijs onustus, ac gaudens vela facit, vi foedæ tempestatis iactata classis, diffractaq; , Ducem, milites, ac prædam vltimicibus vndis absumendos exposuit. Placidus generosè, constantèq; obita pro Christo morte, illud vicissim immortalis gloriæ decus à Deo retulit, vt clarissimum sacri Martyrij titulum, primus in eam familiam inueheret, quam antea sanctissimis vitæ actionibus, illustrauerat. Sici-
liensis ager foecundo sacratæ legionis cruore irrigatus, accepta religionis incommoda, lætiore impo-
sterum prouentu rependens, copiosissima semper Monachorum sobole redundauit.

SANCTVS MAVRVS ABBAS

Monachus Casinas.

D, BENEDICTI RELIGIOSVM ORDINEM

primus inuexit in Gallias.

Vtrychius inter clarissimos Romanorū nō Senatoria dignitate, quàm probatissimis moribus conspectior, Mauro filio perpetuæ Numinis seruituti deuoto eadem, quā Tertullus, eximie pietatis gloria, præcelluit. Annum agebat Maurus duodecimū cum religiosā palæstrā, Benedicto Duce, Placido com-

commilitone ingressus, huius proficiendi conatum, & alacritatem, illius studia, & virtutem, totiusq; vitæ disciplinam, strenuè æmulari, atq; effingere contendit. Ieiunij, & inediè amantissimus, cùm aliàs semper parcissimè victitabat, tùm Sacræ Quadragesimæ tempore, non nisi semel, aut iterum per hebdomadam cibum degustabat veriùs, quam sumebat. Erecto ferè corpore (nisi si præter modum defatigatus, strato super aggestum calcis, & fabuli cilicio cubaret) captabat somnum. Diuinis rebus, & legendis, & commentandis, quò puriùs, attentiusq; vacaret, nocturni temporis bonam partem addixerat. Nec vigilijs tantùm, ac sobrietate, sed rudi etiam, atq; aspero vestitu vehementiores carnis impetus compescuit. Obedientiæ virtus (cui intento studio dabat operam) in eo, ad miraculum enituit. Nam Placidum vicini lacus abreptum flumine, dum Magistri iussu festinus persequitur, parendi ardore prudenter incautus, super aquas excurrit, donec præsentis discrimine ereptum infantem, calcatis impunè fluctibus ad terram attraxit. At verò cum firmissimis virtutum præsidij ad immortalem sanctitatis gloriam niteretur, & sodalibus religiosæ vitæ specimèn præluceret; ab ipsomet Benedicto (cui admirationi erat) in partem oneris, & curarum adscitus est. Cæteris igitur secundum Præceptorum, officio, ac dignitate prælatus, non modò submissius se gessit, ac sanctiùs; sed prudentiæ etiam, ac miræ insubditos dexteritatis laudem promeruit. Hæc inter, Cennomanorum Episcopus, insigni virtute Antistes, missis Casinū Oratoribus, aliquot eius familiæ alumnos ad propagandam Monachorum sobolem in Galliam.

enixè deposcebat; Cuius æquissimis postulatis, cum sibi parendum esse Benedictus existimasset, Faustum, Constantinum, & Antonium, testata probitate Cœnobitas delegit, qui Moderatore, ac Præside Mauro efflagitatum Ordinem in eas regiones deportarēt. Maurus in itinere sanctissimis moribus Placido non inferior, miraculorum amplitudine, & copia simillimus, omnes, ad quos adiit, patratis prodigijs in sui admirationem traduxit. Sub aduentum in Gallias tristi nuncio comperiunt Patres, Episcopum (cuius rogatu, accersituq; eò contenderant) paulò antè discessisse è viuis. Verùm non defuere, qui defuncti Præsulis religionem æmulati, Monachos aduenas singulari humanitate, omnibusq; officijs excultos, hospitio susciperent. Florus inter Francorum Proceres flagrantissima apud Regem gratia facile princeps, religione apud Deum eximius, in ipsa adolescentia vxore orbatus, euangelicæ perfectionis desiderio æstuabat. Is ergo Maurum, ac socios auidissimè complexus, omnia illis abundè suppeditauit, quæ ipsorum vitæ rationi, atq; instituto consentanea videbantur. Monasterium in vno è suis prædijs magnifico sumptu, atq; opera ædificauit; cùm religiosorum domicilijs, & Sacra Basilica insignem, tum abundantem suppellectilem, amplisq; redditibus opulentum. Quin paulò post nobilissimi Cœnobij liberalitatem pretiosiore adhuc munere cumulauit; Bertholdo filio, quem vnum habebat, octo annorum infantem, diuinis obsequijs in religioso statu mancipato. Demùm Florus oblatis Deo fortunis, ac sobole, locupletissimum se arbitratus, si profusa in Christum liberalitate se ipsum, ne dum sua eidem traddidisset, volens, ac lubens.

Mo-

Florus Regis Francorum gratia insignis, Maurum, & Socios excipit.

Bertoldum, filium Diuinae seruituti dicat.

Demum, & ipse fit Monachus.

Monasticæ vitæ exercitationi addixit sese: cui postmodû, cucullum induenti, cum Theobertus Rex interuenire voluisset, eidem proximè post S. Maurum præ gaudio, ac religione, manantibus vbertim lacrimis, capillum totondit; Regem subindè primores aulæ (qui frequentes conuenerant) in sacra ceremonia imitati. Sub hæc Theobertus perlustratis, laudatisq; singulis Cœnobij partibus, vnâ cum Monachis in triclinio humanissimè discubuit. A prandio Regiæ facilitati, par quoq; munificentia, ac liberalitas adiecta. Bonorum, quæ florus Monasterio contulerat donationem sanxisse non contentus, sacram Aedem pretiosis ex auro, gemmisq; muneribus, pluribus Villis, magnisq; vectigalibus Cœnobium ditauit. Quorum largitionû tabulæ statim per scribam Regio iussu confectæ. Paucis interiectis annis Theobaldus cum paterno Imperio, animi quoq; propensionem in Maurum, ac socios adeptus, eosdem etiam eximijs honoribus, ac beneficijs percoluit. Demùm Clotarius rerum in Gallia, defuncto Theobaldo positus, tutandis, ornandisq; nostris hominibus egregiè cum superiorû Regum pietate, ac munificentia contendit. Iam verò Maurus premente senio, quò proprius à morte, hoc immortalitatis desiderio ardentius flagrans, in remotiorem Monasterij locum se inclusit, ieiunijs, meditationibus, psalmorum recitationi, diè, nocteq; insistens. Quam vitæ rationem, cum biennium tenuisset, laterum dolore confectus septuagenario maior sanctissimè decessit. Ordinis sui institutum (quod primus in Gallias intulerat) admirabili vitæ innocentia, crebrisq; miraculis coruscans mirabiliter auxit, ac propagauit. Trium verò

Rex cum
Monachis in
Triclinio ci-
bū sumpsit.

Cœnobium
liberalissimo
ditat.

po-

potentissimorum Regum honorifico ad se aduentu; summa cum veneratione, & insigni liberalitate cultus, incredibili diuitiarum, & pretiosæ suppellectilis abundantia communiuit. Fama tenet, multorum litteris, ac sermone confirmata, Maurum (qui nihilo omnino pecuniæ in Franciam intulerat) sub mortem, annuos redditus tam pingues suis Cœnobijs reliquisse, vt decies centena millia aureorum conficerent. Vsq; adeo insignis Francorum pietas in germana nostrum hominũ sãctitate complectenda, & animos, & opes prodigiosè exprompsit.

GELASIVS II. PONTIFEX.

Monachus Casinas.

Magnus Agno prorsus in errore versari eos, ac decipi, qui religiosæ vitæ cultores, tractandis Reipublicæ muneribus impares, minusq; idoneos autumant, Gelasius è nostris (vt alios omittam) euincit: qui è religiosa familia, vbi totam fermè ætatem contriuerat, ad summum Ecclesiæ Magistratum assumptus, singularis virtutis, ac sapientiæ Pontificem se præstitit. Caietæ nobili loco natus, exacta necdũ pueritia, nobilissimum seruitutis genus inter Casinates Monachos professus est. Ibi pietatis studia cum literarum exercitatione coniungens, insignem doctrinæ copiam sermonis nitore, atq; elegantia (quod ea tempestate pro miraculo est habitum) exornauit. Quare ingenio, ac moribus

Caietæ nobili loco natus fuit Monachus Casinas.

mōribus nīrens, ab Urbano II. Cardinalis renunciatur. Cardinalatu
decoratur.
 Ea dignitas homini impensè pio, ac probo, virtutis incitamentum fuit, non desidiæ fomes, vel consuetæ industriæ remissio. Mox Paschali II. in Pontificatu successor, memorandum religiosæ moderationis, ac patientiæ specimen, & insigne constantis animi documentum dedit. Siquidem inter ipsa comitia, quibus ad Ecclesiæ regimen summo Patrum consensu euectus est, cum à Cincio Francipanio, Henrici Imperatoris gratia, & opibus intè Romanos præpollentè, indignissimè vapulasset, obtorto collo in terram deiectus, & pedibus protritrus, carceri mancipatur. Vndè à Romanis Proceribus extemplò in libertatem, supremumq; dignitatis locum restitutus, nihil tamen in Francipanium statuit, quod tam atrocis contumeliæ vindictam, vel tenuem saltem recordationem præferret. Cæterùm Urbanos tumultus, Henrici furor, atq; arma exceperè; cuius repentino ad Urbem aduentu, animo consternatus Pontifex, Caietam occultè profugit: vbi demùm in Patria per Episcopos (qui frequentes cum adiacentium populorum regulis conuenerant) summa gratulatione, ac lætitia inauguratur. Capuam subindè commigrans in conuentu Antistitum (quos vndiq; conuocauerat) numerosissimo, Henricum, & Gregorium Pseudo Pontificem diro anathemate perculit; Cuius rei nuncio ita excanduit Imperator, vt Pontificiæ ditionis Oppida in Latio percurrèns, retro armorum tumultu, ac maleficijs omnia repleuerit. Verùm militaris apparatus fama, quæ Gelasius accitis Apuliæ, & Capuæ Dynastis, admirabili celeritate contraxerat, exterritus, iter in Germaniam conuertit. Sub hæc
 Pon-

Pontifex potentissimo Imperatore, qui se hostem aperte gerebat, fugato, priuati ciuis simulata reconciliatione deceptus, in fugam coniscitur. Vrbe si quidem, dimisso iam exercitu, inermis, ac nihil à quoquam periculi metuens repetita, cum ad amicos diuertisset, nihil propius est factum; quã vt à Francipanij factione iterum captus, iterum daretur in carcerẽ. Imminenti verò discrimine, vix tepida fuga discusso, habita cum clientibus suis de summa rerum consilia: quorum omnium hæc vna vox, & sententia fuit; quandoquidem Romæ ab aduersarijs securitatem sibi præstare non posset, auspicato Romanis Pontificibus itinere, proficisceretur in Franciã. Quo probato consilio, cum in Burgundiam deuenisset, ad Cluniacense Cœnobium, sanctitate, amplitudine, opibus inter Gallicana celeberrimum diuertit. Eodem tempore (ne à Christiana re promouenda pro virili desisteret) Viennæ cōcilium habuit, ordinando Ecclesiæ statui accomodatum, ac salutare. Cluniacum indè ad Monachos regrediens, peracuto laterum dolore sæuissime cruciatus, paulò post extinguitur. Cum in supremo honoris gradu vix annum solidum traduxisset, tum multis calamitatibus, atq; incommodis redundantem; vt grauissimis curis, molestissq; obseptus Pontifex, interquiescere, ac respirare numquam potuerit; suauissimo videlicet diuinæ benignitatis permisso, quò Gelasij virtus, ac sanctitas celsissimo in loco constituta (quoniam Christiano orbi illustrando ad breue tempus destinata fuerat) perpetua ærumnarum serie, quasi perenni ventorum flatu agitata, multò latius, nitidiùsq; splendoris sui iubar explicaret.

In franciam
proficiscitur

Viennæ Cō-
ciliū habuit.

In Clunia-
canſi Mona-
ſterio mori-
tur.

S. Caro-

CAROLOMANNVS E REGE FRANCORVM.

Monachus Casinas.

AT verò Carolomannum multiplicis Regni contemptu religiosam nuditatem mercatum, quis tandem, vel satis admiretur, vel pro dignitate commendet? Iam indè à pueritia tacito naturæ instinctu, & domesticæ virtutis exemplo militiam expetijt: tum firmiore ætate progressus in aciem, insigni armorum usu, ac prudentiæ laude præcellens, invicti Ducis partes, ac munus egregiè sustinuit. A Patris obitu, cum Austrasia illi Trafrhenanæq; gètes obuenissent, & virtuti arridente fortuna, maiore deinceps Imperij, ac nominis spè, haud quaquam dubia niteretur: eo ipso tempore à præcipiti Regiæ potestatis fastigio, intuitum religiosæ humilitatis iter reuocatur. Verum enimvero antequam Regni titulos, atq; insignia deponeret, sumptis armis Odilonem Boiaræ, Homoaldū Aquitanix Principes, in ita defectione tumultuantes cohibuit, & nova molientes Alemannos, & Saxones, vi, terroreq; illato repressit. Id verò ea mente, vt si discordias inter, armorumq; strepitus imperium abdicaret, ne secretioris vitæ consilium, naturæ timiditati obtendere videretur; & sæculi contemptus, periculorum fuga credi posset. Ita cum labantem Francici Regni statum consilio pariter, ac bellica virtute firmasset; tum de-

R r

mum

Tā late patens imperiū dimisit, vt olim deodicim Regibus succederet. Trithemius de origine Fræcorum.

In foractis
montis late-
bras se abdi-
dit.

Ab Zaccha-
ria Pontifi-
ce monasti-
co habitu do-
natur.

Inter Casina
rer admitti-
tur.

Humilibus
exercitijs
eius virtus
probat.

mum rebus secundissimis, integra ætate, amplissimo
dominatu, multisque victorijs clarissimus, è splendido
deliciarum sinu, ad arctiorem Crucis complexum, &
ignominiam properans, secretò arrepta fuga itineri se
dedit, ac foractis latebras ingressus, leuiora secum cer-
tamina, & primas iniit cum inconspicuo hoste prolu-
siones. Verum quotidianos Francorum concursus gre-
gatim illuc è via Flaminia diuertentium molestè fe-
rens, loco cessit. Indè igitur Romam adiens, ab Zac-
charia cucullo insignitus, ad Casinas Cœnobium diri-
gitur, tutiorem videlicet solitudinem, & rigida mona-
sticæ disciplinæ obseruantia celeberrimam. Per itera-
tas summæ demissionis preces, patefacto sibi in mo-
nasterium aditu, ita se gerere instituit, vt seueriore le-
gum custodia cederet nemini, multos anteiret. Petronax
fodalitij per ea tēpora moderator, integer æquè, ac pru-
dens, exploraturus Carolomanni patientiam, & quod
afferret ad religiosam vitam propositum, recenti ad-
huc conuersione, haurienda aqua, tergendis ollis, ac lan-
cibus, cæteroq; vltimi seruitij munere occupauerat.
Quæ quidem fuit duriorum Christi militiam sedulò
profidenti, egregia in primis maximèque opportuna no-
bilitandi tyrocinij occasio; nam quandiu coquo operam
dedit, eximia pietatis, & constantiæ significatione lucu-
lenter ostēdit, germanā seculi nobilitatē infimis claustri
functionibus non sordescere, sed illustrari, & exhibitam
in religioso famulatu, vel obscurissimis hominibus obe-
diētā, clarissimis Regū imperijs, ac potestati præcellere.
Nunquā antea tanta vsus erat contēntione, hostibus acie
pro-

profligandis, quantam sibi ipsi vim intulit domestica coqui acerbitate perferenda. Nam ad labores, & seruilis opera, ut studij, atq; alacritatis afferret plurimum, locij tamen voluntatem (hominis perdifficilis, insigniterq; morosi) perquam rarò assequebatur, in iracundiam sæpissimè incurrebat: Diuinæ nimirum prouidentia permissu, quæ per eam occasionem serui sui constantiam prodere, & illustriore corona munerari decreuerat; ad quam elaborandam, præceptis administri furor, contumeliæ, ac verbera mirum in modum contulerunt: is enim asperitatis, usq; eò processerat, ut mitissimi sodalis offensiculas grauioribus passim conuicijs infectaretur, & per summam audaciam semel, iterum, ac tertio, colaphis etiam vindicaret: nullum interim perturbationis animi signum præseferente Dei famulo, & pro dira imprecatione alapas infligenti (cui de nomine ignotus erat) hoc tantum respondente, Parcat Tibi Deus, & Carolomannus. Interim abiectissimis muneribus præptè, atq; hilariter exercendis absolute tyrocinio, Abbas religionis candidatum Monachorum Collegio adscripsit: quo facto eidem imperat (dum aliò per obedientiam euocetur) pauculas oues in re Cœnobij curet, videatq; diligenter, ne ipsius desidia, aliquid detrimèti capiant, ne uero numero imminuantur; si præ virtutis, ac dotum inopia, grauioribus muneribus sustinendis sodalitis usus esse non potest, ut in leuissimo nauiter se gerens, det operam, ne usquequaq; sit oneri. Itaq; Carolomannus chlamyde in attritam lacernam, sceptro in pedum, imperio in seruitutem commutatis, & ex Rege factus opilio, quotidie mane gregem educebat ad pascua, vesperi reducebat

Quam patiens
ter coqui
acerbitate,
ac verbera
pertulerit.

ad Caulas. In apertam solitudinem vbi deuentum erat, ouibus virentes herbas, horrentesq; dumos attondentibus: Religiosus Pastor alto illo silentio, & rerum pacatissima quiete, meditationi fauentibus, oculos erigebat in Cælum, & psalmorum modulationi diuinarum rerum commentationem interserens, animum supernis delicijs saginabat. Porro autem quamuis ouium curationem obiret solus, & quæ procul ab arbitris agebat, nemini cuiquam perspecta essent, ac explorata; Deo tamen cordi fuit, solidæ eius virtutis testatissima quædam indicia proferre in lucem. Inuigilabat aliquando de more ad gregis custodiam in remotis locis; cum ecce tibi è latebris erumpentes sicarij pecudes adoriuntur, & abigere occipiunt. Hic mitissimus Pastor perditorum furori, atq; audaciæ obuiam factus, ad oues, inquit, quod attinet, persuasissimum mihi est nullam, me quidem permittente, ablatum iri; in me verò si quam vobis facultatem concesserit Deus, quò minus arbitrato vestro exerceatis non recuso. Quæ cum diceret, inermis licet, ac pannosus contra facinorosos, orationis tamen ardore, ac maiestate vultus perfecit, vt laciniata veste, qua tegebatur, contenti, ab ouium cæde, ac rapina temperarent. Mox vbi domum reuersus, in Abbatis conspectum se dedit, rei narrationem, ita vt erat, solo femoralium amictu præcintus, summo cum pudore, ac verecundia exequitur. Præses quamuis alitissimam Regij pectoris humilitatem tacitus demiraretur, nihilominus in præsens durioribus verbis increpitum, ad consueti muneris procurationem, diligentius obeundam remittit. Huic religiosæ moderationis præclaro sanè documento, par illud fuit,

Inermis armatorum fu-
roris repres-
sit.

fuit, atq; haud scio, an etiam illustrius, quo eiusdem insignis sui victoria, non ita multò post mirabiliter enituit. Carolomanno è pascuis ouile repetenti fortè animaduersum est, claudicantem ouiculam ægrius adrepere ad gregem; cuius imbecillitati, cum grauius adeò dānum metueret è via, si quidem accelerare cogeretur: sin lento gradu subsequi pergeret, ne moræ, atq; impedimēto sibi esset ad reditum: statuit pecude in humeros sublata, quod reliquum erat itineris conficere: Ab hac verò inter eundum lotio vbertim perfusus, eam fæditatem, ac sordes ita cum stomacho, & nausea auersatus non est, exquisitis olim munditijs, & splendidi cultus elegantiae assuetus, vt nec præsentī onere se lauauerit, nec domi postea, vel leuiter conquestus sit. Quare Petronax spectatam iam satis, & abundè probatam hominis demissionem ratus, adeuntem ad se Carolomannum hilari vultu, & humanioribus verbis admittens, gratulatur profectū, suadetq; vt propositi tenax in religioso statu maiores progressus quotidie impostero faciat. Postremò veluti emeritis iam stipendijs militem durioribus militiæ oneribus liberat, iubetq; è pecudum custodia ad vineæ culturam gradum facere. Nimirum hic honos est habitus, hæc requies concessa potentissimo olim Regi, diuturnis laboribus, & infimi muneris cura perfuncto. Scilicet aurea illa tempora decurrebant, cum Cœnobiorum Præsides regulæ seruantissimi, Ordinis disciplinam indiscriminatim ab omnibus sartam tectam exigebant, nec qualisquisq; domi fuisset; sed qualem instituti præcepta, & communis vitæ ratio postulare, præ oculis habebant: ne si indulgentiores nobilioribus, seueriores obscurioribus, sepræ.

Pecudem in humeros sublata ad Cœnobium defert.

Ad vineæ culturā gradum facit.

se præberent, arctior legum custodia solueretur, ac paulatim pessum iret. Dum igitur annis, ac sanctitate prouectior Carolomannus, excolenda vinea ætatem degeret, rectè factis, & obedientiæ præsertim exercitamenti spectabilem, moderatoris sui voluntati obsequutus in Franciam se retulit, vt Romani Pontificis animum (qui tum fortè in Gallia morabatur) Pipini fratris ope Longobardorum Regi conciliaret. Legatione prudenter, & ex fide obita, cum res impeditior videretur, quàm vt breui explicari posset, ex aula in religiosam domum se contulit, rei exitum commodè præstolaturus. Vbi lethali morbo correptus, intra paucos dies excessit è vita. Pipinus sacras exuias, aureo inclusas loculo, Casinum transmisit, additis insuper, quæ clarissimi Regis munificentiam testarentur, & fraternam pietatem declararent, præclarissimis opere, ac pretio muneribus; aurum scilicet, ac gemmas præteritæ nuditati rependente Deo, & summam omnium venerationem serui sui virtutibus conciliante; vt quò in loco Regia sublimitas infrà omnes se depresserat, efferretur in Cælum, & proposita ob oculos absolutæ virtutis imagine,

Monachorum genus in omnem posteritatem, vel erubescere ignavia cogeret, vel ad sanctimoniam, his quasi facibus inflammaret.

RACHISIVS LONGOBARDORVM REX

Monachus Casinas.

QVm nulla ferè præclari cuiusquam facinoris laus sit, quam Italorum gens vetere instituto præ cæteris nationibus ardentissimè non adamet, ac verò etiam felicissimè assequatur; tertio anno, quàm Carolomannus Cœnobium inierat, Rachisium Longobardorum Regem, vnà cum Thesia Coniuge, & Rathruda filia, cumulato pietatis exemplo Casinum destinavit. E Foroiulensi Ducatu, quem magna cum laude administrarat, rei Longobardicæ præfectus, nihil religione in Deum, æquitate in subditos, benignitate in omnes antiquius habuit. Sub ipsa Regni exordia pluribus templis, per amplæ possessiones dono datæ: Fœdus cum Romano Pontifice in viginti annos percussum: tùm procedente tempore sublata maleficiorum impunitate, iure omnibus æquabiliter dicundo, legibus superiorum Regum, è re nata explicandis, corrigendis, supplendis, totius Italiæ quieti, atq; otio insigniter consuluit; & hæc quidem per annos quatuor. Quintus (qui Regni postremus fuit) si belli clades aduertas, parta prius decora nō nihil infecit; si vitæ melioris consilium, ac professionem, longè reddidit illustriora. Quæ verò causa mitissimi ingenij Principem, nulla (quod quidem constet) iniuria laceffitum, ad arma impulerit, annalium monumenta non produnt. Sunt, qui credant immoderata proferendi Regni cupiditate adactum (quo vitio ad Regni perniciem Longobardicæ

E foro Iuliæ.
si Duce, Longobardorū
Rex.

3ro ELOGIA VIRORVM ILLVSTRIVM

bardicæ rei moderatores pleriq; omnes sædum in modum laborarunt) pacis artibus militiæ studia prætulisse.

Armis Pentapolim vexat.

Vt ut sit. Contracto de repente exercitu Rachisus in Pentapolim se intulit, terrore, ac cædibus omnia permiscens. Indè Romanam in ditionem progressus, Perusiam

Perusium obsidet.

acri obsidione premere instituit. Quo nuncio Zacharias, spectatæ sanctitatis, ac prudentiæ Pontifex, vehementer permotus, ut belli incommoda suo vnus in-

Zachariæ Pontificis sua obsidione soluit.

commodo faciliùs amoliretur, ad Rachisum in castra se contulit, quem sanctissimi muneris dignitate, ac rationum momentis, ut mitiora consuleret, facile persuasum eò adduxit, ut incolumi regione, militem, soluta obsidione, Papiam reduceret. Postremo anno;

Româ proficiscitur.

cum Regis animum cupido subiisset Romanum Antistitem, & insigniores Urbis Basilicas inuisendi, assumptis secum Thesia Coniuge, & Rathruda filia, honesto

Ab Zacharia Monasticis vestibus donatur.

in primis, ac frequenti aulæ, ac Regni nobiliorum comitatu stipatus, iter Romam intendit. Vbi Zachariam Pontificem simul atq; conspicatus est, augustissima oris specie, sacroq; habitu reuerendum; tacita religione perfusus, confestim (mirum dictu) Clericum profiteri voluit, & paulò post vehementiore etiam pietatis flamma incalescens, regio cultu abdicato, Monasticum ipsomet impertiente Zacharia suscepit. Quibus peractis, Romana aula (ipso præsertim Pontifice) vniuersaq; adeò

Apud Casinum D. Benedicti Institutum complectitur vna cum conjugè, & filia.

Italia in summâ admirationem traductis, & præ facti nouitate obstupefcentibus, Casinum perrexit. Rege inter Monachos cooptato, Thesia, Rathrudaq; itineris, ac propositi comites, proximè montem ad Plumbariolam ædificato Cœnobio, inibi religiosam vitâ seriò professæ sunt.

sunt. Porro Cælestis instituti legibus arctè adeo se diuin-
xit, tum viri, tum fæminarum insignis pietas, vt par omni-
bus Sanctitatis fama, cultusque expleto mortalitatis cursu
obuenerit. Rachisius quidem religione vix dum inita,
agellum poposcerat vitibus sua manu conferendum: quo
facile impetrato, reliquum vitæ spatium in eius cultu exe-
git. Subigenda tellure, curandaque vinea, dum nullum
tempus laboris vacuum sibi daret, eam animi quietem,
ac solatium perpetuò sensit, quæ delicijs olim, ac volupra-
tibus circumfluens, ne per interualla quidem degustauit;
simulque ligonis, ac sarculi vsu illustrius nomen, cer-
rioremque gloriam adeptus est, quàm regalibus armis, tra-
ctandoque sceptro priùs comparuerat; Nam erit fortasse,
qui Regnum adblandientis fortunæ munus, vel studiosi
populi concessionem, quàm debitum Rachisij virtutibus
honorem esse malit, & partas bello victorias, partim mili-
tum audaciæ, partim hostium imbecillitati adscribat; Ve-
rùm è sublimi Regiæ fortunæ solio, religiosæ frugalitati
obuiam itum, & intra angustæ vineæ cancellos immen-
sam animi cupiditatem coercuisse, quæ latè patentis Re-
gni limites egressa, in omnes amplificandæ ditionis oc-
casiones inuigilarat; id verò est huiusmodi, vt in eo omnes
vnam Rachisij pietatem perspicuè dignoscant, animi mo-
derationem percelebrent, & Regij facinoris præstantiam
admirentur.

ELOGIA VIRORVM ILLVSTRIVM SANCTVS BERARDVS

E Monacho Casinate Aprutinorum Episcopus.

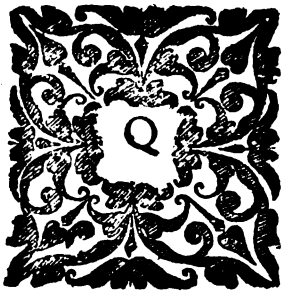
Vod olim Plato in partem felicitatis prudenter numerabat, rectè sapere, felices, ac beatos prædicare solitus, quibus in vltima etiam senectute illud contigisset; hoc ipsū Berardo à prima ætate diuinitus cōcessum, in omni vita perpetuū fuit, ac stabile. Verū Christiana Religione, ac sapientia imbuti homines, Berardi felicitatem, non inde potissimum metiuntur, quod optimè senserit; sed quod ea ipsa, quæ Deo authore, ac magistro maturè didicerat, opere, ac vita complexus sit, nullamq; ætatis partē perfectæ virtutis actionib⁹, officijsque expertè traduxerit. Ex Illustri Comitū Pallæ aureæ familia, q̄ ex Marforū Comitibus ortū repetit natus, ab egregia animi indole multo etiā illustrior, ludicris puerum studijs subductum infantia tempus, serio pietatis cultui seposuit. Inde vnā cum annis virtutum quoque adolescente progressu, Cœnobium Sancti Saluatoris Paterno in comitatu situm, multis ijsdemq; pinguibus latifondijs ditauit. Mox occultis incitamentis ad altiorē vitæ statum impellenti se Deo, viamque ad Religionem præmonstranti, promptissimo animo est obsequutus. Hinc Casinumadiens constrictam religiosa obedientia seruitutem, ab omni caducarum rerum cupiditate solutus, ac liber exhibuit; ac deinceps propositi sui non immemor, omnes proficiendi ansas (vndecunque, se offerrent) auidissimè occupabat. Inter Commilitones

vt alium alia virtute maxime emulari; moderatoribus suis, quæcūq; præciperet, maiora, minoraue, nō secus, ac iubēti Christo mirā alacritate parere; de se porrò quā abiectissimè sentire, & loqui, & quò erat spiritualibus bonis instructior, hōc se egentiozem, magisque destitutum arbitrari. Ex quo animi sensu, atque inductione, sanè religiosissima, incredibile est, quantum ad cælestes opes, vel tuendas, vel augendas præsidij acquireret. Hac euntem via magnis itineribus, cursuq; perfacili, ad maximarum virtutū metā diuinæ bonitatis impulsus perduxit, Ætate iā, ac religione maturior, annuente Casinate Præfecto, ad Sancti Ioannis in Venere sodalitiū commigrauit, exactissimo monasticæ disciplinæ cultu per ea tempora insigne. Vbi tametsi religiosæ solitudinis amantissimus, & publici, quā qui maxime fugitans, vitam degeret, ab secularium consuetudine remotissimam; illustri tamen virtutis splendore, ac fama proditus, apud exterarum nationes, nedum apud oppidanos, & accolæ, sūmo in honore est habitus. Hinc Aprutino Antistite ex humanis sublato, primores ciuium, æquē ac vulgares, pari consensu Ecclesiam illam Berardo tradere, ac demandare constituunt; ac vt omnis tergiuersationi, & fugæ aditus occluderetur, Romani Pontificis decreto, ipsorum electione sancita, Berardum nolentem, gementemq; cœnobij humilitate, ad illud dignitatis fastigium, sacrasque infulas abripiunt. Porrò demandatę sibi prouincię præfecturam strenuē adeo moderatus est; vt nulli dubium esset, quin latendi studio, parendique cupiditate, nō virtutis, ac prudentiæ inopia, id muneris repugnanter suscepisset. Quare, vbi Pastorem animarum, ac Ducem constitutū se à Deo reputans, ad onus laboriosissimum, vitam-

que superiore multò perfectiorem vocatum, non ad animi remissionem, ac delicias intellexit; tùm verò omnes ingenii, atque industrię neruos in procuranda sui gregis salute, & commodis intendit. Ac, quoniam Rectoris innocentia, atque integritas continendis in officio subditis, reuocandisue ad sobrietatem, ac temperantiam conducit plurimum: eximię sanctitatis opinionem (qua priuatę vitę sanctitate Aptatinorum animos imbuerat) clarioribus virtutum exemplis, maiorem in modum stabilivit. Ergo animi, ac morum candore singulari, eximia pietate, charitate ardentissima præditus, omnes sui muneris partes, ac numeros insigniter expleuit. Calamitosos omnes atque afflictos, egentesque, (quos filiorum loco paterna beneuolentia complectebatur) humanitate, consilio, liberalitate perpetuò erexit, ac fouit. Hęc inter Monasticę disciplinę etiam in Episcopatu retinentissimus, accurati cœnobitę rigorem cum perfecti Antistitis sollicitudine, ac vigilantia ad mortem vsque in defesso studio copulauit: rē ipsa testatus, quanti demum eam viuendi formulam æstimaret, quaq; diligentia in Monasterio ante coluisset, cuius exercitationem vel inter assiduas grauissimi muneris occupationes nunquam intermisit. Quò grauius, ac turpius delinquere in religiosis septis eos appareat, qui suscepti instituti leges, nullius præterea obligationis onere impediti, remisē, oscitanterque custodiant, vel (quod adhuc deflendum magis) tēdio, ac fatietate suę conditionis affecti, vt immunes, ac sui iuris nullo monitore, ac Præside licentius viuant, honestē in speciem elabendi ē claustro arctis, ac rimulas omnes intentissimē obseruant, & quacūq; data porta, ad seculi mores, ac libertatem relabuntur.

SAN.

SANCTVS MARCIVS.

Væ à Beatissimo Patre Benedicto, suis
 Alumnis præscriptæ sunt Sanctissimæ
 Leges, omnibus, seu contemplatricis, seu
 actuosæ vitæ functionibus obeundis, mi-
 rifice deseruiunt; vt immensa Dei beni-
 gnitas, quem omnium iustorum spirit u
 decorauit, eidem etiam singulari præro-
 gatiua concessisse videatur, vt talem conderet, euulgaret-
 que viuendi normam, quæ ceteras omnes ab Religiosorū
 Ordinū Authoribus promulgatas cōplecteretur, & perfe-
 ctissimè repræsētaret. Id ex eo p̄spicuè cōstiterit, quòd eius
 Religiosa familia per annos plus minus septingētos, ea mu-
 nera strenuè, ac feliciter per se fermè sola in orbe Christia-
 no exercuit, suorum Alumnorum exquisita sanctitate, ac
 sapientia; quibus nunc administrandis reliquæ omnes so-
 dalitates, tam multiplices, tam variæ, tam frequentes,
 tam longè, lateque propagatæ, ac diffusæ, partito inter se
 labore, atque industria incumbunt. Hinc à nostris homi-
 nibus culta solitudo, inhabitata cœnobîa, fręquentatæ Vr-
 bes, aperta Gymnasia, institutę Academię, nullę non libe-
 ralium artium disciplinę, priuatim, ac publicè explicatę:
 doctissimorum voluminum infinita penè series conscrip-
 ta; hinc iuuentus in Seminarijs, & Collegijs pietatem, ac
 literas studiosissimè edocta: hinc habitę conciones, expli-
 cata Cathechesis, administrata Sacramenta: hinc cum
 Hæreticis coram, & scriptis decertatum: hinc Barbarorum
 nationes, & disiunctissimæ prouinciæ perlustratæ, Chri-
 stianæ legis cultu, maximis laboribus, & ærumnis vbique
 abo-

abolita superstitione, & profusi cruoris gurgitibus restincta; Quo fit, vt mirum videri non debeat, tam multos vnus eiusdemque Instituti sectatores, tam variis, ac diuersis itineribus ad religiosæ perfectionis culmen peruenisse. Marcius quidē, cuius vitā, & egregia facinora, è D. Gregorio, breui, pro nostro instituto, delibabimus, cū annos aliquot apud Casinum religiosè posuisset, D. Benedicti concessu in Marsicani Montis solitudinem se abdedit; quam vix dum ingresso fonticulus saxosa è rupe mirabiliter profiliit, aquarum non amplius, quàm quantum sedandæ recentis incolæ siti sufficeret, quotidie sufficiens. Marcius hac insolita Numinis indulgentia, & benignitate inuitatus, precandi studio, atque exercitationi totum se dedit, cuius iucundissima oblectatione, loci horrorem, & prærupta saxa ad delicias vsque mitigabat. Neque interim Cacodæmon in exagitando Christi Athleta, cælestibus studiis constanter inuigilante dormitauit: vt qui prospiceret, quò tandem euasura esset in suam perniciem præclara illa Marcii indoles: nisi maturè per fraudes, & conatus à proposito remoueretur; sed aduersus strenuissimum militem cum occultis insidijs nihil proficeret, assumpta horribilis serpentis imagine aspectabilem illi se præbuit, numquam ab eius consortio, atque aspectu discedens; interdum (præsertim sacre contemplationi intento) assidebat ad latus: noctu ad quietem decumbenti pariter accubabat. Verum Marcius nè ita quidem continuum orandi vsum aut intermisit vnquam, aut remisit: qua securitate animi, ac fortitudine, actus in rabiem tartareus hostis, post solidi triennij inania terri culamenta, illusum se, ac despectum conspiciens, per deuexum montis latus præcipitem se dedit.

dit, arbuſtis omnibus, quæ obuiam habuit, ſædo incendio latè concrematis. Principiò Marcius ſolitudinem eo animi decreto inierat, vt numquam ab ea in reliquum vitæ tēpus exiret; quod vt ſecurius è ſentētia procederet, ferrea catena ſaxo firmiſſimè infixæ, alterum ſibi pedem deuinxit. Id Benediſtus cum fama comperiſſet, miſit ad illum, qui diceret: *Si ſeruus Dei es, teneat te catena Chriſti, non ferri.* Tum Marcius, ne Sacroſanctæ Obedientiæ leges infringeret, diſrupta compede libertati ſe reſtituit: incolumi tamen perpetuæ in ſpecu manſionis propoſito. Verùm, cum loci ſitus, in quo degebat, is eſſet, vt deſuper impendens vaſtiſſimæ molis ſaxum, vixque per exigua ſui parti rupi adhæreſcens, in ſingula momenta Marcio interitum ſubito caſu minaretur; Non deſuere ſcilicet iuſtiſſimæ decedendi cauſæ, & priſtinæ deliberationis labefactandæ occaſiones, metus repētinæ oppreſſionis, & plorum hominum quotidianæ, importunæque ad commigrandum, ſupplicationes. Hos inter Muſcatus quidam, homo diues, & Marcij virtutum ſtudioſiſſimus cultor, illum aliquando adiit, emixè rogans, obteſtanſque, recederet tantisper longius à cellula, donec operarum, quæ in promptu erant, miniſterio, prominēs illa rupes, & præſentiſſimum impendentis necis periculum tolleretur. Roganti amico eatenus dumtaxat acquieuit, vt in remotiorem ſpeluncæ angulum reciperet ſe ſe: vt diſcederet, exorari non potuit. Interim adnitentibus ruſticis exorta moles, non in ſubiectam Anachoritæ domumculam (quæ rectè ſuo pondere ferri debuerat) ſed ſaltu procul à ſpelunca ſe proripiens, alioſum in præceps deuoluitur: omnibus qui aderant, miraculi magnitudinē in ſummam admirationem traductis. Hæc vera diſſe,

disseminata in vulgus, Marcij Sanctitatem, multò quam antea notiozem, atque illustriorem reddidere. Quamobrè multi ad eum frequenter adibant, non visendi hominis solum, & colendi religioso studio adducti: sed eius etiam sequendi ducatus, & imitandæ virtutis cupiditate; quorum æquissimis votis, ac postulatis, cum pia Marcij commiseratio, & incensa Charitas opitulari statuisset, ad eius spelæum erectæ domus, & excitata coenobiola; in quibus monasticæ disciplinæ candidati, ex eiusdē præscripto & formula, ad solidam virtutem gnauiter informabantur. Ita ad vitæ exitum, fremente incasum, & impugnante Diabolo, Vir Dei Marcus propositi sui tenax, & voti compos euasit. Quin etiam diuino illi munere concessum est, vt in eremi sterilitate, plures Iesu Christo, & Religiosæ perfectioni filios pepererit: quod multi perpetuis in varias regiones excursibus, & assiduq concionandi vsu, priuatique adhortationibus minimè interdum cōsequuntur. Tantum utilitatis, & commodi in rem communem confert, qui ab hominum conuictu disiunctus priuatim viuit, Deo quàm maximè coniunctus: & vsque adeo vocale est, ac facundum ad virtutem persuadendam, Religiosi hominis silentium: quando perspectæ sanctitatis actionibus, atque exemplis roboratur.

SANCTVS ANTONINVS ABBAS,

Monachus Casinensis.

Nter illos, qui Lōgobardis immani odio, ac furore Casinense Cœnobium vastantibus elapsi, salutem fuga quęsiuere, Antoninum recensent historici. Hic reliquos socios iter Romam intendentes diuino consilio (vti creditur) minime secutus, ad Catellum Stabienſis Ecclesię Pręsulem se contulit, cuius fama nominis, ac sanctitatis longē, latēque per eos dies honestissima vagabatur: A quo singulari humanitate, ac beneuolentia acceptus, plures annos illius contubernio, ac familiaritate vsus est, cum ingenti sanē vtriusq; spiritali lucro, nec medio, criſolidarum virtutum accessione. Quamobrem Antoninus ab Antistite summa virtute prędito discessisset numquam: nisi honoris, & glorię, quę ab hominibus impenditur, infensissimus hostis, maiore in dies cultum, ac reuerentiam, cum ab ipsomet Episcopo, tum ab alijs, qui Episcopi Aulam frequentabant, deferri sibi conspexisset. A Catello igitur, vrbiſque frequentia, & impensis sibi honoribus secessit in remoti, editique montis fastigium. Vbi ex arborum ramis excitato tuguriolo, p̄cationi, vigilijs, inedia, alijsque corporis afflictationibus perpetuò vacans, superba Regum palatia, deliciasque securus deridebat potius, quàm inuidebat; algoris, pluuię, ventorumque inclementiam, atque asperitatem vsque adeò non formidabat; vt in Christi gratiam, suiq; ipsius macerationem duriora

T t

sem.

semper patiendi percupidus, illas etiam expeteret, ac reponeret in lucro. Verum hæc inter loci, Cælique incommoda degenti Antonino, præter altissimam animi tranquillitatem, immissa diuinitus solatia non defuere. Quin etiam Cælestium ciuium frequenti aspectu, & consortio, (Michaelis præsertim Archangeli crebra apparitione dignatus) liquidissimis voluptatibus, in illa solitudinis ariditate inundabat: Bonam diei, ac noctis partem orationi addictus in sacello, exiguo quidem illo, ac rudi; sed tamen eximiam pietatem spiranti; quod eidemet Beatissimo Michaeli, ipsius admonitu inuitatus, summa religione dicauerat, exigebat in precibus. Sed Antonino ab hominum conuictu, aspectuque longè disiuncto, non licuit vitam, vti erat in votis, ad mortem vsque traducere. Nam Surrentinis importunè efflagitantibus non potuit ipsorum Urbem, relicta montis solitudine non adire. Hanc tamen animi ægritudinem, ac molestiam magna ex parte imminuit, repertum in Vrbe sui instituti, ac disciplinæ Asceterium, in quod ingressus, cœnobialis vitæ munia tanta alacritate, atque in industria repetijt; vt Cômilitonum strenuissimos castissimis moribus, & inuiolata D. Benedicti regulæ custodia anteiret: non emeritæ militiæ Ducem se reputans, sed tyronem, qui tunc religiosus in castris prima poneret rudimenta, toti sodalitie cùm cæterarum virtutum omnium, tum obedientiæ in primis, & abiectiora cœnobij munera proptissimè obeundi, religiosæ cuiusdam auiditatis præbebat exempla. Et hæc quidem eius fuit priuatæ vitæ in statu, longè illi acceptissimo, consuetus agendi mos, ac ratio: donec Abbate Monasterii vita functo, inuitus licet, ac reluctans, in eius locum, ac præfecturam suffectus

fectus est. Quo in munere tamen nihil prouectę etati, & præteritis laboribus, atque incōmodis defesse iam, & penę fatifcenti, adeptę dignitatis intuitu indulgentię quidpiam, vel requietis concessit: sed honos illi adauxit onus, non imminuit; cum probę vir sapiens animo secum reputaret, qui regendis in claustro consodalibus præficitur, eum, si suas partes implere velit, non quieti, & commodis vacandi opportunitatem nancisci, sed grauissimum pondus seruiendi aliis, & perpetua sollicitudine, curisque refertum subire. Proin multo quàm antea consueuerat, in communis disciplinę, sacrarumque legum obseruantia exactior, subditis ad eadem audenda, præstandaque aditum, ac viā suis ipse actionibus sternebat. Surrentinis verò, quandiu apud eos fuit, assiduis ad Deum precibus, sanctissimę vitę exemplis, consilis, prodigijs, cū publicis, tū priuatis, in necessitatibus insigniter prospexit; neo in vita dūtaxat, sed etiam a funere studiosissimum se præstitit eius vrbis Patronum, ac vindicem: tum præcipuē, cum Romoaldo Longobardorum Duci, qui Surrētinis arētissima cinctos obsidione in eas redegerat angustias, vt iam iam deditionem facere cogitarēt; per quietem visus, inflictisque illius dorso verberibus, tantum formidinis, timorisque incusserit, vt postridiē manē vasis vix conclamatis, Surrento cum militaribus copijs, soluta de repente obsidione, recesserit. Cæterum Antonini nomen, ac sanctitas frequentibus etiam num miraculis claret, ad eius sepulchrum patratis, & peculiari quadam prærogatiua liberandi à malo genio infessos quotidie celebratur.

SANCTI GVINIZO , ET IANVARIVS
Monachi Casinenses.

I qui sortè superioribus sæculis apud Casinum solitudinis desiderio tenerentur, licebat eis per suum Cœnobiarchā, in remotiorem quempiam Sacri Montis locum secedere, vbi ætatem degerent, vel sibi ipsi, ac Deo tantum; vel certè, cum exigua commilitonum eiusdem propositi manu traducere; Hinc non longe à primaria domo plura passim visebantur sparsa toto monte domicilia, illustres virtutum omnium, ac religiosæ perfectionis palæstræ. Istuc ipsum separatim à cæteris viuendi genus, cum Guinizoni, Ianuario, ac religiosissimis Monachis arriisset, propè Albanetam, loco paulò editiori, firmam sibi sedem delegerunt. Guinizo annis, ac religione superior, Institutoris, Rectorisque gerebat vices: Ianuarius Tyronis, ac discipuli munus diligenter obibat: vterque verò monasticæ disciplinæ studiosissimus cultor, eximia morum probitate, ac miraculorum gloria emicuit. Horarum spatia in eo secessu ita distinguebant, vt rerum Cælestium commentatione, & psalmorum cantu, maiorem, melioremque diei, ac noctis partem traducerent; reliquum tempus salutaribus colloquijs, & honesto manuum labore, hortuli præsertim cultura, vnde victus ipsorum ratio, ac frugales deliciæ potissimum pendebant, insumerent. Accidit vero, vt Ianuarius Guinizonis iussu Aquinū aliquando adiret, quò ferramenta longò vlu retusa, denuò

nuò instaurarentur : quo tempore exercendæ uirtutis, simulque parandæ sibi celebritatis, ac gloriæ insignem materiam est nactus . Nam sarculo, ligone, cæteroque excolendæ terræ instrumento onustus, fabrum ferrarium conueniens, in ipso officinæ ingressu, ut erat pleniore corpore, ac vultu, cachinnis, dicterijsque à nebulonibus (qui forte aderant) ipsoque adeò opifice scurriliter exhibillatur: egregium scilicet Anachoretam dictitantibus, qui tam bellè in eremo curam suam curare didicerit ; ut inter abstinentiæ, ac vigiliarum macerationem, & frigidæ potum: corpore tamen esset præpingui, ac vultu minimè pallido, ac macilento. Tum Ianuarius sedatè, placidèque (ut ipsum decebat) vos, inquit, breui, ut spero, dignoscetis, quibus ciborum lautitijs, & quàm generoso falerno saginatus, hæc corporis totius crassio rem habitudinem præmeferam. . Hæc vix dum retulerat, cum forte candentis ferri laminā, quæ fabro intento operi ex incude in terram deciderat, Ianuarius statim accurrens, nuda manu sublata, cunctabundus super incudem reponit, nullo doloris sensu, nullo in palma, vel minimo adustionis v estigio apparente. Hic enim uerò irrisores illi, & conuiciatores, dicterijs, & scommatibus in stuporem versis, mirari inter se, obstupescere, Ianuarij pedibus prouolui, quæ contempnim, petulanterque linguę intemperantia in ipsum effutierant, ignosceret, enixè, ac suppliciter exorare . Illustri utique ad profanos homines documento, ne religiosorum innocentiam, ac probitatem, sola corporis externa specie metiantur : neu solo vultus squallore, ac macie circumscribant; cum multos in Cœnobijs, parsimonia, & ieiunium, nec paucos ex animo in corpus redundans lætitia, alios verò

mo-

moderatus Sacri instituti labor, & quotidiana virium exercitatio longè vegetiores, viuidioreſque præſtent, quàm opipera conuiuia, deſidioſa quies, & perpetue vitæ laxioris deliciæ. Cæterum Ianuarius repetita domo, acriter à Guinizione corripitur, quòd perſtrictam vulgarium hominũ dicacitate exiſtimationem tutatus, prodigioſa candentis ferri attrectatione, maximos de ſe plauſus, & præclaram ſanctitatis opinionem excitaffer. Quibus ingenti cum admiratione auditis, Ianuarius humiliter ab eo percunctatur qua nam via, quoue monſtrante rem procul à ſe geſtam, quam mortalium nemo, illuc perferre potuerat, tam cæleriter, ac diſtinctè intra domesticos parietes inculſus cognouiſſet: Cui Guinizo, ille, inquit, qui miraculum vt patrares tibi indulſit, idem mihi præſtitit, ne patratum ignorarem. Vnde perſpicuum eſt, nihilo minorem fuiſſe Magiſtri, quàm diſcipuli ſanctitatem, neque paucioribus à Deo miraculorum ſignis nobilitatam. Cæterum multò adhuc plura, egregiaque omnis generis virtutum facinora, quæ ab vtroque edita non ambigimus, quæque ſolidæ pietatis ſtudia colètib; magno vſui eſſent, ac adiumento, minimè laterent in tenebris, ſi præter Deum, & Cælites alium quempiam habuiſſent actionum ſuarum inſpecteram, ac teſtem.

SANCTVS LIVCIVS.

Monachus Casinas.

Omnes olim Casinatis sodalitij Patres Hierosolymam Religionis adiisse facile constiterit, eiusdem loci monumenta volentibus. Mansone quidem Abbate tres eiusdem Cœnobij Monachos eam peregrinationem suscepisse compertum est, inter quos Liucium fuisse memorant summa integritate, & inuiolabilis sacrae disciplinae obseruantia Cœnobitam. Is igitur sanctissima Vrbe perlustrata, locisque omnibus, quæ Christi Domini ortu, obitu, prædicatione miraculis venerationem habent, piè, diligenterque inspectis; cum religioso voto cumulatè satisfecisset, in Italiam regressus est. Ac primò quidem non longè à Salerno vitæ remotioris percupidus eademmet insedit rupem, quā deinde Alferius, Cauensis Cœnobij fundator sanctissimus incoluit. Hic Liucius Guaimaris, Salerni Principis, summam erga se beneuolentiam, ac venerationem adeptus, eidem à sacris confessionibus fuit, omniumque maximè gratus, ac familiaris. Verùm perturbationes, ac molestias ab aula pertæsus, haud multò post ab agro Salernitano Casinum demigrans, annuente loci superiore ad Albanetam, domicilium transtulit; quò paucis ante annis, cum vir pius, ac probus deuenisset, arridente loco, destinuerat ætatem transigere, eamque sacello in veteris, ac semirutæ cisternæ ruinis exædificato, cum ambigeret, cuius potissimum è Superis recentem edificulam sacra.

sacraret. Elegantissimus iuuenis humana specie augustior, ante oculos se stitit, ac totū illud carmē, VENI ELECTA MEA suauissimè modulatus, ab aspectu cōfestim subduxit sese, haud obscurè innuens, Cæli Reginae cordi esse, illud sibi sacellum dicari, eius se loci Patronam esse velle, ac Præsidem. Hinc recens extructo sacello, Sanctæ Mariæ de Albanera nomen est factum. Liucius itaque stationem, hanc suis voris consentaneam nactus, mentem, & curas eò conuertit, vt ædificia laxaret, fanum picturis exornaret, & sacra supellectile instrueret; quæ omnia facili negotio breui perfecit, Guaimario Salerni Regulo quicquid in eā rem à Liucio rogabatur, pari alacritate, ac munificentia suppeditante. Tum demum animo ad Religiosæ disciplinæ strenuos cultores aggregandos, adiecto; cum triginta circiter socijs, qui se illi adiunxere, vitæ rationem aggressus est è D. Benedicti sanctissimis legibus, integerrimam, ac propè cælestem. Religioso gregi, nomine præerat, cura, & sollicitudine famulabatur; omni reiecto fastu, Patris appellationem, ac partes, humanitate, ac beneuolentia vsurpabat. Ad labores, & ardua instituti ministeria non præmittebat suos, sed præeuntem se sequi, & manus operi admoventem, imitari iubebat. Hac vna in re singularis, atque eximius esse voluit, vt abiectiores è domesticis functionibus, difficilioreque, primus obiret ipse, diutius, frequentiusq; exequeretur. Quare illud in primis vltro sibi assumpserat, vt seruorum more farinam cribro incerneret: qua vna, eademq; opera, & alendæ familiæ, humilitatis exemplo, & operis sedulitate intentus erat, & excernendi laborē, assidua spalmorum modulatione eleuans cauebat, ne mens Cælestibus chori delicijs assueta, dum

dū reficiendo corpori parabatur cibus, ipfa interim fame, atq; inedia languesceret. Neq; plenū istud laboris, ac dimissionis munus ad paucos dies exercuit Liucius, sed cōplures annos ad obitum vsq; constanter, ac indefessè retinuit, nulla Rectoris dignitatē, ac personæ, quā gerebat illata iniuria, nullā apud subditos existimationis, & obseruantiaē iacturā passus, quin insigni potius vtriusq; cū fēnere, ac lucro; quippè Religiosi moderatoris authoritas, ac nomen, non humilitate, sed superbia decrescit, nec vilescit gradus ad abiectas functiones se dimittētis (vti perperā somniāt, qui suo muneri perniciosè indormiunt) sed sordidis alioqui, obscurisq; muneribus impēsē honestatur, ac splēdidiūs enitescit (vt prudenter sentiunt, & experiūtur, qui tū propriæ, tū subditorū saluti haud oscitanter inuigilant) vti deniq; in Liucio videre licet, quē non modò longè beatiore apud superos, sed multò ēt illustriore, ac celebriore apud homines cōspicimus, quòd infra alios humilitate se abiecerit, quā quòd alijs in regimine, ac magistratu præfederit. Cæterum Albanetæ recessus, ac solitudo fouendæ pietatē, ac Musarū studijs peridonea, multis subinde excellēti probitate, ac doctrina hominibus, gratissimū præbuit domiciliū. Sæculo proximè superiori (ne antiquiores cōmemorē) Io: Baptista Folengius Casinatis Monasterij Alūnus, liberaliū artiū, ac vitæ integritate nō ignobilis, suos in Dauidica carmina cōmentarios apud Albanetā elucubrauit. Ibidē Io: Euangelista Mormilius Folengio suppar, & loci eiusdē, atq; instituti sodalis, ingens, ac per eruditū volumē conscripsit, sacrarū concionū, quæ in Casinensi Bibliotheca visuntur, typis necdū euulgata. Ibi deniq; Ignatius Loyola Diuinus planè vir, & vbiq; gentiū eximiae sanctitatis fama, & Societatis Iesu immortalis gloriæ foundatione.

clarissimus, aliquot dies, assiduo precandi studio, & sacrae lectioni impensè vacans, summa cum animi tranquillitate, voluptate, ac fructu traduxit.

THESIA , ET RATHRVDA RACHISII

Longobardorum Regis Vxor , ac Filia.

Tantum in domesticis exēplis, præsidij, ac virtutis , ne dicam violentiæ insit , ad animos in vtramq; partem permouēdos, nemo ferè non intelligit; vtinam verò plures ex vsu suo, pauciores suo periculo experirentur quotidie. Istuc ipsum, probatione, ac testibus, si egeret, Thesia, & Rathruda nobilissimarū mulierum par satis, superq; re ipsa comprobarent, quæ Rachisū vnus Maritū, alterius Parentē secutæ, Monasticæ vitæ se ipsas apud Casinū manciparunt. Italis omnibus rarissimi, ac penè antea inauditi facinoris generositatē, atq; præstatiā incredibilem admiratione celebratibus, sola interim obmutescēte ambitione, atq; ignominioso pudore suffusa, cuius machinamenta, conatus, ac labores omnes in speciosum quempiam titulum anxius feruntur , & collimant ; cum videret ab virili fortitudine mulieribus Regij nominis insignia, splendorēq; amplissimū magnanimo cōtemptu abiici, ac proculcari. Cæterū per id tempus ad Casinatis domicilij curā vigilatissimè excubabat Petronax Brixianus antiquę probitatis, & singularis prudentiæ Antistes. Is venientē ad se Regiū hunc manipulū, obuijs vulnūs letanter excepit, ratus cęlestis instituti disciplinā (quam summis viribus, & secundissimo euentu instaurabat) tam insigni accessione posse non mediocriter promoueri, ac stabiliri. Neq; optimū senē, sua
spes,

spes, atq; opinio fefellit, breui multis alijs Principibus viris ad eiusdem regulæ normam, profitendam, Longobardicæ Regiæ, simulq; Carolomanni Francorum Regis, (qui triennio ante Casini Monachum induerat) admirando exemplo, singulariq; virtute attractis. Quare Petronax Rachisio excolendæ vineæ curam, eius probandi spiritus, atq; humilitatis gratia demādat: Thesium, ac Rathrudam, Parthenone, haud procul à Casinati Monte constructo, incultas, ad perfectæ virtutis formam accuratissimè instituit. Inter cætera verò tentamenta, quibus suorum in parendo alacritatē, & insigniores in religiosæ disciplina progressiones periclitabatur (nobiliorū præsertim) primū locū ijs functionibus assignauerat, quæ sublimiores spiritus retundunt, insitis a natura propensionibus maximè aduersantur, & sui contemptum, & desipientiam non præseferunt solū, sed facilius et ingenerant. Hinc Thesium, Rathrudamq; vidisses domum verrere, tergere ollas, ac lances, seruire omnibus, & abiectissimis quibusq; ministerijs promptissimè defungi. Certamen illis erat cum sanctimonialium probatissimis, de accuratiore legum custodia, de sedulitate in laborando, de præripiendis vilioribus exercitijs, de sui neglectu, de humilitate, de taciturnitate, de obedientia, nec vllō poterant grauiori dolore affici, quàm si inter collegas ab vna quapiam inferiùs se dimittente, superari contigisset. Non enim virtutis dumtaxat, & meritorum iacturam se facere: sed existimationis etiam damnum pati prudenter arbitrabantur, ac probro sibi ducebant, si quas Natalium splendore, seculiq; gloria, tanto interuallo præibant, non easdem etiam cū alijs religiosæ vitæ ornamentis,

tum humilitatis præfertim, atq; obedientiæ insignibus præcellerent. Quo in genere contentionis, sanè honestissimo, ac laudatissimo, vtriusq; sedulitas, atq; industria, eò vsq; progressa est, vt ardentè optatam simul, & laboriosè quæsitam in religiosa palæstra palmam, ac triumphum retulerit: & si enim ea tempestate sacri instituti cultus, & omnium virtutum exercitatio ad Plumbariolam (vbi degebant) vigeat maximè: tamen non aliorum magis inter sanctimoniales, quam Thesiæ, ac Rathrudæ, (vti accepimus,) nobilitata est virtus, & sanctitas, quibus nostri Ordinis scriptores Beatarum mentium fælicitatem, ac gloriam contigisse communiter tradidere. Viderint alij hac in re quid statuunt: ego vti Thesiæ, ac Rathrudæ sanctitatis initia, Rachisij præclaro facinori, & exemplo facilè assignauerim: sic progressum, ac perfectionem seueriori Petronacis disciplinæ potissimum adscribo. Nam cum plurimorum quotidie præclara indoles sacris familijs promptissimè se adiungat, immenso quodam parandæ virtutis, ac sanctimoniæ studio incensa; eandem tamen languida moderatorum institutione frigescere paulatim, ac demum deficere, & extinguui, vel certè optima illa spe decidere, & generosis decretis, quæ in Claustrum attulerat, miserandum in modum frustrari, vtinam minus sæpè videremus, ac dolentes experiremur.

SAN-

SANCTVS RANDISIVS.

Monachus Casinas.

Sanctus Randisius Borrellæ familiæ decus,
 atq; ornamentum singulare, Marforum
 Comitum stirpi, vndè illa deriuatur, om-
 nium primus sanctitatis adiecit splendo-
 rem. Borrellus Petræ abundantis Comes,
 Randisij dignissimus Parens, verum se, ac legitimum he-
 redem testatus est, tùm eximie illius pietatis, qua prædi-
 cti Comites SS. Patriarcham Benedictum percoluere;
 tùm munificentie, qua Casinates Monachos amplissimis
 donationibus sunt prosecuti; quando Monasterij S. Petri
 de Auellana à patre suo, atq; cognomine ædificati, & vna
 cum quinquemillibus terræ modijs D. Dominico Sorano
 donati, fortunas, duodecim Pagarum oblatione, Regio po-
 tiùs, quàm priuati Magnatis animo, ac liberalitate, reddi-
 dit auctiores. Verùm enim verò Randisius Sodalitium,
 Casinas munere multò maiore, seù pretium, seù dignita-
 tem spectes, affecit, cum ipsum in illud se tradidit, sa-
 crum D. Benedicti institutum complexus. Vbi cum to-
 tius religiosæ perfectionis, ac sanctimonie firmissimam
 basim non aliam esse, quàm germanam sui ipsius depres-
 sionem, & contemptum accepisset, vltimas Cœnobij fun-
 ctiones, tanto animi ardore affectauit, tanta sectatus est,
 obiuitq; alacritate, quanto studio, & corata non pauci
 easdem obhorrentes, quàm longissimè possunt, euitant.
 Quamobrem operam suam abrectissimis simul, ac labo-
 riosis Pristini ministerijs addixit: idq; non perfunctoriè,

nec

nec ad paucos dies, mensuè; sed ad annos omninò triginta; quoad nimirum contracta ex assiduis incommodis hydropisi, fractis quidem viribus, sed animo infracto, & cōstāti, suo muneri (vti optauerat) optauerat, feliciter immortalus est. Quo tēpore Præpotens Deus, humilū celsitudo, dignata est luculēta significatione palā testari, quā honesto loco, ac sublimi apud se foret is, qui infrā omnes se ipsū deprimens, omniū oculis, maximè abiectus, ac despiciabilis videri contentederat: Stephano Prothomartyre cū innumerabili beatorum spirituum cohorte ad eius animam in Cælum deducendam delegato. Et verò par erat clarissimum Martyrum Principem, & Antesignanum id muneris demandari, quando Randisius perpetua sui corporis afflictatione beatissimos Martyres æmulatus, longum duxerat in religiosa vita Martyrium.

P A V L V S D I A C O N V S

Ecclesiæ Aquileiensis Monachus Casinas.

Tam graues sunt, tamq; in oculis quotidiani Aulicorum casus, vt quilibet illud vitæ institutum, prudenter alieno malo declinare, quam periculo suo experiri mallet: nisi metu potentior ambitio, quorum animos semel imbuit, mentis quoq; aciem offusis tenebris impediret. In eorum igitur numerum, ac societatem, qui arctissimæ seruitutis speciosas compedes vtrò induunt, Paulum quoq; iam indè ab adolescentia, par honorum spes, & cupiditas coniecit. Principio Desiderij

derij Longobardorum Regis Aulam ingressus, liberarium artium insigni commendatione, in intimam eius familiaritatem irrepit: à quo perhonorificum Regia gesta literis consignandi munus retulit, & Aquileiensis Ecclesiæ Diaconatu, herilis beneuolentiæ præmio donatus est. Hinc Paulo Diaconi cognomen, ab adepta dignitate inditum, perpetuò adhæsit. Mox inclinante Desiderij fortuna, & quotidie in deterius prolabente, Paulus tamen in eodem fidei, & obseruantię vestigio erga Principem de se optimè meritum, constantissimè perdurauit. Nam Italici Regni dominatu, ac libertate à Carolo Magno exutum, libenti, ac prompto animo captiuium in Gallias est profecutus. Vbi politioris doctrinæ studiis, & ingenij dexteritate, conciliato sibi Caroli fauore, ac gratia, nunquam tamen in animum induxit, conclamatis Desiderij rebus, amplissimas Galli opes, & efflorescentem gloriā anteferre; tametsi fortuna instituti sui non immemor (quæ Aulicorū maximam partem, in fyrtes, ac scopulos, tūm maximè impellit, cum prospero adspirans flatu, ad expetitos honores, & summa votorum promouere se simulat) Paulo ad honestissimos gradus, & insignem duorum Regum beneuolentiā, diutiùs velificata: eundem subitò reflatu destituens, cum manifesto estimationis, ac vitæ discrimine ab vtriusq; Regis aspectu, & cōsuetudine inhumaniter diuellit: siquidem Inuidorū fraude, & calumnia, maiestatis eo nomine postulatus, quòd Desiderium asserendi in libertatem studio, necem per insidias Carolo molitus esset, Iudicū sententia, exilio multatus, in Diomedis Insulam deportatur (ne grauius in eum animaduерterent ipsomet Carolo prohibente) qua
in

in latebra, cum aliquot annos vitam in moerore, atq; ærū-
nis traduxisset, demum custodis sui ope, ac beneficio elap-
sus, Salernum ex fuga se contulit. Vbi apud Arichium
Desiderij Generum, & Adelbergam Filiam, Salerni Prin-
cipes, summis honoribus cultus biennium commoratur;
quo ipso tempore fortunæ inconstantiam, fallaces mor-
talium spes, irritos vitæ superioris conatus, ac labores,
adita pericula, toleratas ærumnas, & (quod caput est) præ-
sens æternæ salutis discrimen, & ancipitem aleam atten-
tè secum, ac seriò contemplatus prudenter, constituit,
multam salutem aulæ simul, ac seculo dicere; id autem
quò expeditiùs, securiùsq; succederet (defuncto commo-
dum Arichi) Casinas Cœnobiũ celebri sanctitatis fa-
ma notissimum petijt. Vbi cucullum induens, matura
iam ætate, longoq; rerum vsu, ac peritia grauis, omnes
curas, cogitationesq; eò conuertit; vt Claustrì discipli-
nam, & Patrum decreta studiosè, diligenterq; obseruans,
re, ac factis, dignum sanctissimi instituti alumnum se
præberet. At vbi primum Carolus recens Pauli consi-
lium, & susceptæ vitæ rationem cognouit, de salute cha-
rissimi capitis mirificè lætatus, teneri non potuit, quin
eidem literis methrò exaratis, arreptæ disciplinæ, lociq;
sanctitatem, atq; otium gratularetur. Quarum mihi lite-
rarum partem hoc loco inferere visum est, vt clarissimi
Imperatoris in eruditos homines eximia facilitas, & de
Casinatis Congregationis sanctitate præclara existima-
tio, euidentius internoscatur Est autem huiusmodi.

*Hinc celer egrediens, celeri mea carta volatu
Per sylvas, & colles, valles quoque perpetuo cursu,
Alma Deo chari Benedicti recta require;*

Est

*Est nam certa quies fessis venientibus illuc .
 Hic olus hospitibus, piscis, hic panis abundat,
 Pax pia, mens humilis, pulchra, & cōcordia fratrum.
 Laus, amor, & cultus Christi simul omnibus horis .
 Dic Patri, & socijs cunctis, saluete, valete.
 Colla mei Pauli gaudendo amplecte benigne,
 Dicito multoties, salve Pater optime, salve .*

Si cuiuspiam delicatioris palatum insuauior stylus, & vulgaris carminis humilitas offenderit, præterquam, quod rudioris seculi veriùs, quàm nobilissimi Poetæ id vitium fuit: licebit è Caroli moribus tantum suauitatis, & elegantix defumere, quantum ad omnes omnium Poetarum versus condiendos abundè sufficiat; nec iure quisquam eius orationis humilitatem reprehenderit, quam Regiæ Maiestatis singularis humanitas, vsq; adeò attollit, & commendat. Cæterùm Paulus acceptis literis, & suo, & fratrum nomine respondens, pro effusa in ipsos Regiæ voluntatis significatione, grates quàm diligentissimè persoluit. Neq; hic salutandi inter ipsos & scribendi finis; sed suauissimæ in posterum amicitix, sermonisq; per epistolas frequens communicatio intercessit. Longobardorum hystoriæ, (quibus suæ gentis res gestas exequutus est) in manibus sunt, doctiorum vsu, ac iudicio insigniter commendatæ: Appendix item ad Eutropium duobus libris contenta (quam Aldebergæ rogatu elucubrarat) & legentibus conducit, & Scriptoris eruditionem abundè testatur. Et hæc quidem Paulus in seculo, & soluta oratione; nam ab religionis ingressu, cum multam pro vitæ instituto, cum sacris musis rationē habuisset, earum afflatus spiritu, Diuorum aliquot egregia fa-

cinora, & laudes luculentis versibus celebrauit. Quo in genere carmen in D. Io. Baptistam Tutelarem suū maximè excellit: cuius pietate, ac numeris Romana Ecclesia delectata, anniuersarijs Sanctissimi Præcursoris celebritatibus toto Orbi Christiano recitandum proposuit, estq; inter sacros hymnos elegātia, & venustate faciliè princeps. Aliæ præterea eiusdē Pauli scriptiones recensentur sanè multæ, quarum bona pars tēporum iniurias experta interiit; reliquæ necdum prælo subiectæ Casinatem Bibliothecam exornant. Deniq; ille idem Paulus, qui antea in seculo egregia licet eruditione insignis, & apud clarissimos Reges apprimè gratus, aduersæ tamen fortunæ impetu, & aulicorum insidijs iactatus ab aula in exilium eiectus fuerat, cum deinceps salubriori cōsilio procul à negotijs, & tumultibus, Dei seruitutem aliquot annos in Claustro, maxima cum animi tranquillitate, ac fructu seruisset, vitæ curriculum, nedum placidè, ac laudabiliter, sed illustri etiam virtutis, ac sanctitatis opinione apud Casinum terminauit.

CONSTANTINVS AFER

Monachus Casinas.

Nsitum homini à natura discendi cupiditatem nullis coerceri finibus, nulla rerum cognitione (quantumuis exquisita) sedari posse. Constantinus inter omnes suæ ætatis longè doctissimus, diuturno usu, atq; experientia intellexit. Carthagine

gine in Patria philosophiæ studijs egregiè imbutus, cum exterarum gentium mores , ac disciplinas cognoscere percuperet, Platonē, aliosq; celeberrimi nominis Philosophos imitatus, longissimas peregrinationes suscepit. Ac primum Babylonem veniens , tandiù illic substitit, quoad ab ipsis Grammatices rudimentis facto initio, cæteras, Caldeorum, Arabum, Persarum, ac Saracenorum facultates omnes comprehenderet. Tum ad Indos redintegrato discendi ardore profectus, in illorum etiam artes, ac studia pari alacritate incubuit. Mox Indicis disciplinis, quàm opibus locupletior, in Æthiopiam contendit, non aliam itineris , laborumq; mercedem , quàm ingenij culturam , & abditarum rerum cognitionem perquirens. Hic Aethiopicis disciplinis diù, fæliciterq; nauata opera, decreuit adire Aegyptum, eiusq; gentis recòditas artes , & inuolutam compendiosis notis scribendi rationem inuestigare, ac perscrutari. Nullis igitur periculis , nullo labore perterritus ad Aegyptios penetrans , quod animo destinauerat , pertinacis studij contentione est assecutus . Ita demum perceptis omnium penè gentium linguis, ac disciplinis, peregrinandi modum faciēs, anno trigesimonono, quàm discesserat, Carthaginem regreditur. Verùm cōciues suos, quibus liberalium artium cumulatissima laude abundans admirationi esse debuerat, & summè charus, stimulante inuidia (vti credere par est) infensissimos hostes expertus est. Quò circa paratas sibi à suis insidias, ac necem declinans , conscensa naui , ex Africa Salernum in Italiam traiecit. Porrò ex hac cōciuium suorum maleuolentia , capitaliq; odio Constantini salus, ac vera fælicitas exordiù traxit. Salerni ignotus

inter ignotos cum degeret, in magna rerum egestate, atq; inopia à Fratre Babylonij Regis, eodem commodum appulo, recognitus, cum admirandæ eruditionis honestissima testificatione (tanquam eius seculi prodigium Roberto Duci impensè commendatur. Sed enim Cōstantinus ab honestissimo Principe oblatus honorum spes, & præsentem fortunæ commodioris illecebram suauissimo Christi iugo, religiosæq; seruituti sapienter posthabuit. Quare Desiderium Casinatis Collegij moderator conueniens ad sublimioris sapientiæ professionem (vti enixè flagitauerat) peramanter admittitur; Eo in secessu, ex aliena voluntate, atq; arbitrio vitæ suæ, ratione uè temperās, ita degebat, vt à quotidianis religiosi hominis functionibus, quod supererat otij, id omne Constantinus scriptioni, ac stylo impenderet. Quoniam verò, medendi facultatem diligentius in seculo tractauerat, ad hanc eādem disciplinam, ingenio, ac literis exornandam præsidis sui permissu se contulit. Neq; maiori animi alacritate susceptum est opus, quam indefessi studij sælicissimo euentu perfectum. Quamobrem scriptorum numero, varietate, præstantia, inter celeberrimos medicæ artes Coripheos, haud fanè postremo loco numerantur. Deniq; studiorum, scribendiq; laboribus ad extremam senectutem perductis, religiosæ vitæ curriculum placida, faciliq; morte consumptus absoluat. Vt autem Constantinus ægra mortalium corpora ingenij sui lucubrationibus, sic vitæ exemplo imbecilles animos, veri q; ignorantia laborantes, maiorem in modum adiuit: quippè terrarum Orbe magna ex parte peragrato, cognitisq; omnium ferè nationum idiomatibus, nulla

ex

ex omni bonarum artium numero non probè intellecta, dum talis, ac tantus vir eo rerum usu, ea arte, ac sapientia prædictus ad religiosæ vitæ partem se transferre, planè omnibus testatum facit, humanæ mētis tranquillitatem, quæ nouis quotidie regionibus adeuntis, & inexplabili rerum cognitione, ac studio frustra quæritur, In Monastico statu facillimè reperiri, nec cuiquam Christianæ philosophiæ præceptis imbuto sapientis nomen conuenire, qui non doctrinæ studium, ac literas ad supremi Numinis gloriam, suiq; ipsius salutem referre didicerit.

O L I B A N V S C O M E S.

Romualdi Sanctissimi Abbatis hortatu, spreto seculo, in Casinate Montecucillum induit.

Isi Olibanum Comitem præcipua nobilitate, magnisq; opibus, apud Gallos clarissimum, sacris heroibus intexam, magnopere mihi verendum est, ne illius populares iure se offensos existiment, ac mecum dolenter conquerantur. Quamquam mihi si maximè per omnes liceret, religioni tamen duxerim de Olibano siluisse, cuius generoso in primis facinore nobilium animi ad rerum despicientiam caducarum erigi possunt, ac vehementer confirmari. Erat in Olibani ditione D. Michaelis insigne Cœnobium, quò cum Romualdus rigidioris instituti, spectatæq; virtutis opinione percelebris, aliquando diuertisset, Olibano totius ante actæ vitæ noxas per sacram confessionem exponenti, nauauit operam; tū hominem, sedulò hortatus est, vt si rationibus suis rectè

con

consultum vellet, Monasticam disciplinam (quæ illi placandi Numinis vnica spes, & æternæ salutis promerendæ remedium supererat) primò quoq; tempore profiteretur. Hac adeò seuera denunciatione perterritus Comes, stupenti, atq; attonito similis, quid ageret in rerum tam difficili articulo constitutus hærebat anceps. Durum videbatur, ac lōgè laboriosius, quàm vt ab animi sui virtute perimbecilla superari posse confideret, Claustrī functiones, atq; onera in reliquam vitam subire: ex altera parte sanctissimo viro, in re omnium grauissima, vndè animæ salus, atq; æternitas penderet, tam seriò monenti nō obtemperare, hominis apparebat non improuidi solum, sed extrema pēne dementia laborantis. Itaq; sumpto ad deliberandum spacio, rem totā ad Episcopos, & Antistites, quos ea gratia conuocauerat defert, enixè obtestatus, vbi Romualdi sententiam accuratè, diligentèrque excutiant, tum, verò quid sibi opus factō arbitrentur, fidenter, ac libere pronuncient. Re in consultationem adducta, inspectaq; diligentissimè, vniuersi Antistites ab Romualdi sensu, nec latum vnguē discessere. Quare Olibanum commonefaciunt, quæ de religione ineunda Venerabilis Pater suassisset, eadem sibi omnibus non modò ad salutem comparādā opportuna, sed videri etiam planè necessaria; quin se ipsos antea illud sensisse, quamuis timore, ac verecundia impediti, rem apud se in occulto habuissent. Ita Magnatum pleriq; omnes non aliundè grauius sempiterna felicitate periclitantur, quàm quòd ipsis delinquentibus licet impunè adulari ad exitium, necessaria ingerere monita ad salutem capitale est, vel certè periculi, atq; alex plenissimum. Iam verò sacrorum Antistitum sententijs cum Romualdi oraculo planè consentientibus, Comes adhi-

adhibita fide, seculo renunciare constituerat. Cæterum ne quid sibi olim molestiæ, tricarumq; à suis creari posset, domesticis rebus expediendis, componendisq; non nihil temporis, ac diligentia impendit. Tum omnibus ex animi sententia perfectis, in amplissimi Principatus possessionem adscito filio, ipse quindecim sarcinaria iumenta, meliore thesauri sui parte onusta secum trahens, iter Casinum versus intendit. Plures summæ nobilitatis amici, Olibanum decedentem secuti sunt, quorum ille humanitatem, atq; officium ita admisit, ut nullam consilij sui partem, cuiquam illorum impertiret. Quamobrem uti Casinum attigere, omnibus, qui sese itineris comites dederat gratijs officiosissimè persolutis, discedendi potestatem facit, disertè professus, se, quoad viveret, eo in secessu, ubi religiosum institutum amplecti decreuerat, constantissimè permansurum. Abeuntibus socijs de repente insperatæ deliberationis euentu, admiratione defixis, Olibanus rem Cœnobij pretiosa supellectile, sodalium numerum se ipso in communem disciplinam, tradito cumulauit. Casini deinde ad extremum usq; spiritum in suscepto ordine perseverans, ea sanctitate, ijsq; virtutum meritis enituit, quæ tam insignis, ac generosa animi deliberatio, penè indubitanter spoponderant. Certè quo pauciora ex historijs suppetunt, quotidieq; rariùs conspiciuntur Principum virorum exempla, qui ætate, ac viribus integri, vltro diuitiarum commodis, imperandiq; suauitate se abdicent: hoc Olibani virtus præstantior, admirabiliorq; videri debet, qui religionis ingressum (rem ita arduam) iubenti Romualdo, relictis opibus, Principatu, ac filijs, perfectissimè audientem se præbuit.

F I N I S.

fol.	vers.	errata	sic corrige
37	1	refiscere	reficere.
ibid.	22	obsernantia	obseruantiam.
ibid.	25	parerat	par erat.
38	29	monestica	monastica.
ibid.	15	hauriet	hauriret.
52	21	supplica	supplicia.
99	2	certissimas	certissimas.
ibid.	7	corporiquis	corporibus.
103	16	disyciente	disyciente.
107	15	Marfarum	Marforum.
108	8	facras	facros.
112	24	lenocilia	lenocinia.
122	14	relinquerint	reliquerint.
142	29	noecessitatem	necessitatem.
143	2	ambitualiennissimo	ambitu alienissimo
146	1	admiratione	administratione.
ibid.	30	Dominico	Domino.
147	14	circuspectionis	circumspectionis.
148	14	christiana	christiana.
159	4	iactatus	iactatus
199	14	successorcor stantis	successor constatis.
ibid.	15	infetio	inferior.
ibid.	ibid.	contidem	rotidem.
210	5	sufficerint	suffecerint.
213	13	casinagem	casinatem.
216	8	beneficiarium	beneficiarum
218	20	selemnus	solemnis
220	2	LXXXV	LXXXXV
ibid.	5	sincti	Sancti
221	25	lituum ite marg.	lituum item argenteum
222	8	Pitri	Petri
225	10	Monachum	Monachorum
226	5	suppeditate	suppeditante
228	24	subiegita	subegita
231	1	Tertius	Quartus
296	14	Hispapos	Hispanos

INDEX

Rerum Notabilium.

A

Abbas Casin. ab Imperatore confirmabatur, à Romano Pontifice consecrabatur p. 9. Plerumq; Cardinalis, interdum etiam Pontificius legatus per omnem Campaniam, Principatū, Calabriā, Apuliam. ibid. Et magnus Regni Cancellarius, sicuti patet in Angelo primo. Et Petro de Tart. Nobiles faciebat; Tabelliones, & Iudices creabat. Primo loco inter omnes Abbates sedebat. pag. 15. Habuit usum baculi pastoralis, anuli, sandaliorum, dalmaticæ, mitræ, chirothecarum. A Romano Pontifice Reuerendissimus, & charissimus frater appellabatur: ibid. Sæpe ingentas copias eduxit in aciem, ut videre est in Roffredo Adenulpho, Petro de Tartaris, & alijs. Principes Capuæ, Salerni, Beneuenti, omnes Campaniæ Comites iuramentum illi præstabant de ipso, & Monasterij facultatibus pro virili defendendis. p. 12. Quatuor Romani Pontifices Casinatis Abbatis nomē, ac munus in Sūmo Pōtificatu retinuerūt. p. 13. etiā nunc Episcopali pollet dignitate, ac iurisdictione. p. 15. & sequ. Inter Casinates Abbates, nullus post Sanctissimus Patriarcham, Benedictus est appellatus. Abbatum perpetua series mille iam, ac centum annos Casiniperdurat p. 283.

Abbates frustra sacra discipl. obseruantiam requirunt, nisi Monachis necessaria suppeditent: neminem quantumuis nobilem communibus religiosa discipl. functionibus exemptum velint. p. 220.

Index rerum notabilium.

Subleuando sacro instituto insudēt, si Cœnobiorū facultates, ac reditus adauctos cupiunt, Petronacis exēplo: Aligerni, Bernardi primi, Petri de Tart aliorum præterea multorum.

Abbatum Cas. perpetua series mille iā ac centū annos Casini perdurat, Adalbertus Liberce Comitum filius, adōlescens fit Monachus: creatur Pragensis Episcopus; Romam, tum Casinum se transfert, ubi Monachum denuo proficitur: Romæ item Leone magistro monasticis disciplinis expolitur. Ad Boemos redit, inde in Pannoniam progressus, eam gentem, & in primis S. Stephanum Regem Christo adiungit. Russis quoque Moschis, Polonis, ac Lituanis feliciter operam nauat sagittis Confossus Martyr occumbit.

Adelmarus sanctitate viget apud Casin.

Adenulphus Casertanus absente Roffredo Abbate, Monast. Casin. gubernat. 136. datam Henrico Imperatori fidem contra Manfredum Regem Regniq; proceres strenue tuetur. ibid. ab. Eodem Henrico creatur Abbas Venusinus, deinde ad Innoc. Pontif. Casin. ibid. Germanenses in libertatem vindicat, & Castrum Vindria. Bona Cœnobij propinquis largitus, ab Innoc. Casinate Abbatia remotus, Capuana præficitur. ibid.

Adrianus Lateranensis Abbas 11.

Aegidius Abbas 39. ob incuriam in administrando, præfectura exuitur. 131.

Aegidius à Matelica Abbat 113. ac Præses totius Congregat. 234.

Agapicus Lateranensis Abbas 7.

Alphonfus 1. Rex Aragonius, Cœnobium Casinas libertate exutum in Commendam tradidit Ludouico Scarampo

Albericus Monachus Casinas à Nicolad 2. Romam euocatur comparat se ad disputationem cum Berengario. Eundem confutat.

Alexander Pontif. 2. Casinatibus urbem Terracinam donauit.

Alexius Comneus Imperator, destinatis nuncijs ac muneribus

Desiderium Abbatem colit. idem ex ipsa Imperij censu, viginti quatuor auri pondo, quotannis Casinati Monasterio cum legasset, eius donationis tabulas aureo sigillo pensili munitas Casinum transmissit.

Ali-

Index rerum notabilium.

Aligernus Abb. Casin. 27. Monachos Capua Casinum reduxit. ibid. dum Cænobij bona recuperare studet, variè exagitur. ibid.

Aquinum in carcerem abductus habetur ludibrio. 69. liberatur à Capuano Principe. ibid. bona Cænobij recuperat atq; auget. 70. Casinum rexit ann. 35. felicissimo rerū successu. Arcem Ianula edificat ibid.

Ambrosius à Puppio Abb. Casin. 120. 230.

Andreas Fauentinus Ord. mont. oliueti Abbas Casin. 530. optimè de sacro Collegio promeritus est. 171.

Andreas Suebanus Abbas Casin. 116. 225.

Angelarius Primus Abbas Casin. 20. cum Monachis, qui saracenorum snrori superfuerant, Theanum se recepit, secum asportata meliore suppectile, & plerisq; Tabularij authographis. 63. Episcopus Theanensis eligitur. ibid.

Angelarius secundus Abbas Casin. 62. 153.

Fr. Angelus primus Florentinus de Acciaiolis è sacra D. Dominici familia Episcopus 7. & Abb. Casin. 75. deinde Aquilanus, tum Florentinus Episcop. sed Ludouici Regis rogatu Casinum reuersus, Metropolitā creatur, à Rom. Pontif., à Rege totius Regni Cancellarius 163.

Angelus secundus Episcopus 8. & Casin. 76. ex Monacho Casin. Monast. restaurat 164.

Angelus 3. Episcop. 9. & Abb. Casin. 78. ex nobilissima Vrsinorum Gense; Cistrarij oppidum Monasterio recuperauit. 165.

Angelus 6. Sangrinus Abb. Casin. 57. pietate ac literis prestans. 226. floruit praesertim Poetica facultate: multa edidit prosa ac metro. ibid. Eius administrandi laudatissima ratio ibid. aedificia complura, ac totū pene monast. cōstruxerit 228. Casternis vicibus rexit ann. 11. totam etiam Congregat. Generalis Praesidis munere ibid. studebas magis amari, quàm timeri: eius Cadauer octo annis à funere incorruptum. ibid.

Annus Iubilei Casini Simplicio 2. Abbate, magno Christianae hospitalitatis exemplo celebratus: ubi ad septuaginta millia hospitum religiosè, ac liberaliter excepta. 238.

Index rerum notabilium.

Antonius Gallatius, & Iacobus Pignatarius Casinatis Basilica thesaurum asportarunt

Antonius Carafa Abb. Casin. 86. multa ex amissis Cœnobij Casstris recuperavit: 187. sub mortem prædixit monasterium Casin. per annos 40. Abbate cariturum: quod prorsus euenit. ibid.

S. Apollinaris Abb. Casin. 16. Lirum fluvium siccis vestigijs transmittit

Archivium Casinas non modo publicum, & authenticum, sed & tota etiam Europa celeberrimum per Romanæ rotæ sententiam declaratur.

Athenulphus Beneuenti Principis filius Abb. Casin. 31. ab Henrico Imperatore, alijsq; principibus viris & muneribus colitur. 18. apud Imp. accusatus dum conscensa naui Bizantium properat, non longè ab Hydrunto naufragium facit. ibid. Multa privilegia Casinatis Tabularij quæ secum deferrebat, ab Imperatore firmanda, eodem naufragio petiere. 82.

Augustinus Patavinus de Bonfilijs Abb. Casin. 98. Iura monasterij interritus defendit. 218.

Auspertus Abb. Casin. 17. optimè de sacro Cœnobio meritus est editis etiam voluminibus non incelebris. 53.

S. Azzo Monachus Casin. floruit ad ann. 1022.

B

B *Alduinus Abb. Casin. 253. Saphiæ Templum à Beneuentanis Principibus recuperat. 67. S. Pauli Cœnobium propè urbem moderatur. ibid. multa privilegia ab Imperatore, alijsq; Regulis impetrat. ibid. Eo Abb. Monachi pone omnes Capua Casinum redire ibid.*

Bartholomæus Scenensis Abb. Casin. 80. 169.

Basilica Casinensis Petronace Abbate sollemnissimè dedicatur ab Zacharia primo, Archiepiscopis tredecim, Episcopis sexaginta octo presentibus. Rursus Abbate Desiderio in ampliorem formam restituta, dedicatur ab Alexandro secundo; Interfuere ex Italiæ Episcopis, & Cardinalibus quinquaginta quatuor, Antistites. Flos Romanæ nobilitatis multi, Duces, Principes, & Comites, innumerabilis populi multi-

Index rerum notabilium.

Indo. Desiderij liberalitas in omnes qui Casinum ad eam Celebritatem conuenere. A Simplicio 2. magnificentissime exornata interpretacipuas Chr. stiani orbis sanctitate, ac religione connumeranda; Henrico primo Imperatori, omnium religiosissima videbatur.

Basilius primus Calaber Abb. Casin. 33. occupato malis artibus magistratu, cogitur se abdicare. 85.

Basilius secundus Brixienfis Abbas Casin. 137. 527.

Bassatus Abb. Casia, 18. in Franciam proficiscitur, & Ludovicum secundum Imperatorem in Italiam deducit. 54. Eius studio, monastica disciplina cultus in Burgundia & Germania renixit. Multa reliqua sui ingenij, & doctrina monumenta.

SS. P. Benedictus Nursie quibus ortus parentibus 21. Ecclesie laboranti diuino benef. concessus 22. Romam ad studia literarum mittitur. *ibid.* Inde sub lacum petit annos 36. natus. *ibid.* Duodecim Monasteria edificat. 23. à Florentio exagitur; eius cedens inuidia Casinum demigrat. *ibid.* Ibi profligata Idololatria Cœnobium construit. 25. Romę Concilio interest. *ibid.* Diuinam essentiam intuetur. *ibid.* Predicandi facultatem à Deo proxime accepit. *ibid.* miraculis coruscet. 26. morte predicta, stans atq; erectus in Templo, in Cælum abit. 27.

Berardus Ursinus Cœnobium in Samnitibus dicat, sit Monachus Casin. eius proficiendi ardor. Creatur Apruinorum Antistes, quo pacto in Episc. se gesserit. In eo Monastice discipline retinens.

Bernardus Abbas Claraual. Casinum adit cum Innoc. Pontif. & Lothario Imperatore.

Bernardus primus Natione Gallus, Monachus, & Abbas Leriensis à Carolo Rege in Italiam traducitur. 146. Abb. Casin. 59. & Card. *ibid.* quantum illi debeant Casinates 147. Monachis abunde necessaria impertit 148. D. Thoma rogatu Aedem sacram, ac Domicilium in S. Germano, fratribus D. Dominici concessit. *ibid.* Multa conscripsit, & Abbatibus presertim perutilia. 149. Duas obijt legationes. *ibid.* Caroli Regis copias ab occupatis Cœnobij locis submouet. 150. pie ac sancte moritur. *ibid.*

Bernardus 2. Abb. Casin. 58. 153.

Ber.

Index rerum notabilium.

Bernardus 3. Abb. Casin. 66. Episcopus Tripolitanus, à Bonifacio Pontifice, sacri Cœnobij Administrator constituitur. 154.

Bernardus 6. Aueranus familia de Adamo Abb. Cas. 108. p. 230.

Bernardus 5. Neapolitanus Abb. Casin. 110. instituit ut Vicarius Generalis à Monachorum Collegio deligeretur. 232. Casinatibus mirificè profuit. *ibid.*

Bernardinus Tranensis Abb. Casin. 126. magnis procellis iactatus, animum nunquam despondit. 236. Aedem sacram exornauit.

S. Bertharius, Francorum Reges propinquitate attingebat 57. Eius præclaræ dotes: fit Monachus. 58. Creatur Abb. Casin. 19. Urbem S. Germani adificat. 60. Omnia Monasterij oppida communit. 58. inferius Monasterium in Arcis formam conuallat. 59. Itinere sapius in Gallias suscepto Ludouicum 2. Imperatorum bis in Italiam adducit. *ibid.* Romanum Pontificem adit: plura scripsit soluta oratione, ac metro: à Saracenis ad aram obtruncatur cum pluribus Monachis. 62.

S. Bonifacius, Monachus ord. D. Benedisti, Maguntie Archiep. & Germanie Primas, ac Apostolus, Sturmium ad Casinates misit, monasticis disciplinis accuratè imbuendum, Petronace Abbate.

S. Bonito Abbate Cœnobium Casinas à Zothone longobardo, Beneuenti Duce deuastatur. 30. Bonitus cū Monachis Romā confugit. *ibid.*

S. Bruno in Astensi Monasterio pueritiam traducit 113. Senis canonicatu decoratur. *ibid.* In Romano Concilio Berengarium confutat. *ibid.* per fraudem creatus Episcopus Segniensis, occultè fugam molitur. 114. Geminam legationem obit Pontif. iussu. 115. synodum in Gallijs celebrat. *ibid.* Eligitur Abb. Casin. 40. *ibid.* Paschalis de Brunone illustre præconium. *ibid.* Pontificis iussu Segniam repetit. 117. plurima reliquit sui ingenij monumenta *ibid.*

C

S. **C**arolomanus Caroli Martelli filius ac Pipini frater, Dominatum, qui duodecim Regibus succerat dimisit. 343. bellica laude præstitit: ab obitu patris, Principes qui rebellauerant, itemq; Alemannos, ac Saxones iterum deuicit, ac subegit 304. In monte Soracte la-

Index rerum notabilium,

latitat, *ibid.* Ab Zacharia Pontifice monastico habitu donatur, *ibid.* Casini humilibus exercitijs probatur. 305. quàm patienter loqui acerbiter ac verbera pertulerit, *ibid.* Inermis armatorum furorem repressit. 306. pecudem in humeros sublatam ad cœnobium refert, *ibid.* Ad vineæ culturam gradum facit, *ibid.*

In Franciam, Abbatis iussu proficiscitur, 367. Ibidem moritur, 308. eius exuvie, aureo incluse loculo cum pretiosissimis muneribus à Pipino fratre Casinum transmittuntur, *ibid.*

Casinatis Montis Regio ac situs. 2. quo cultu ac veneratione fuerit apud antiquos, *ibid.* qualis evaserit post aduentum S. P. Benedicti in ea loca. 3. Casini christianæ sapientiæ, omniumq; liberalium artium nobilissima Academia undecimum iam sæculum viget: eius opes, amplitudo, dignitas, sanctimonia, *ibid.* Unum ac viginti Reges: Imperatores sexdecim, Pontif. Romanos tres ac viginti hospitio excepit. 7. quàm multos eximia nobilitatis Monachos habuerit, *ibid.* quot Antistites: quot Scriptores: Sanctos penè innumerabiles. *ibid.* De Casinate Cœnobio præclarum Cardinalis Baronij elogium. Apud Casinum Monachi nunquam defuerunt ad SS. Patriarchæ sepulchrum.

Chrysostomus Neapolitauns de Alexandris Abb. Casin. 97. summa sapietia & utilitate sacro Cœnobio præfuit, ædificijs, sacrarum suppellectile cumulata, obtentis privilegijs, propugnata iurisdictione 214.

Congregatio S. Iustine de Paduâ per totam Italiam celeberrima Casinati Monasterio adiungitur, à quo etiam denominata.

Consalvus magnus intra Barulum inclusus, D. Benedicti ope implorata liberatur. De Gallis victor, Regno Neapolitano potitur. Dat operam Cœnobium Casinas nostris Monachis restituarat. Eius amicitus ex attalica veste crispante visitur etiam nunc Casini.

Consacrandi Abbatem Casinatem ritus, quo Pontifex utebatur. S. Constantinus Abb. Casin. 2. D. Benedicti in regimine successit 27. Constantinus Afer discendi studio in remotissimas regiones peregrinatur.

Deside-

Index rerum notabilium.

D

D *Esiderius primus Beneuen. Principis filius in Eremum secedit.* 94.
à Siconulfo Monacho, religiosa veste induitur. 95. *S. Alferij*
discipulus. ibid. Romani Pontif. opera inter Casinates admittitur. ibid.
Sedis Apostolica Apocrisarius ad Imp. legatur. ibid. Abb. Casin.
Monasterium exornat nouit adificijs. 96. *fit Cardinalis, & legatus per*
omnem Campaniam. ibid. Eo Abbate Basilica Casinensis ab Ale-
xandro 11. dedicatur 97. *Sacrariū d. tat pretiosissima suppellectile* 100.
Magno apud omnes in honore missis undiq; muneribus colitur. 100.
Pontificatum recusat per annum integrum: demum Cleri ac Principum
precibus victus admittit. 204. *Exercitum in Africam contra sarace-*
nos dimittit: relata insignis de ipsis victorie nuncius eodem die in Ita-
lia auditus. ibid. Pseudopontificem Roma expellit ibid. In Casin. Cœ-
nobio diem obiit. 105.

Desiderius 11. Brixienfis Abb. Casin. 120. *insigniter proficit* 233.

Desiderius 111. à Monte Regali 120. 230.

S. Deus dedit Abb. Casin. 15. *Sicardi Beneuenti Principis iussu in*
vincula couicitur 51. *ibidem expirat: Miraculis ab obitu conspicuis in-*
ter Sanctos adnumeratur ibid.

S. Dominicus Soranus vigeat apud Casinum.

Dominicus de Sambuceta Abb. Casin. 50. 132.

E

E *Piscopi Casin.*

Eques Cosmas Fansagus Architectonices peritissimus quid egoris
in Casin. Sacrarij, maiorisq; altaris instauratione.

Eusebius Mutinensis Congregationis S. Iustinae praeses primus en-
eadem Congreg. Casin. Abb. & ordine LXXXIX. cum religioso
Monachorum Comitatu, Casini possessionem adit 201.

Eutichius Patritius Romanus, Maurum filium S. Benedicto exco-
lendum tradidit. Casinum muneribus ditauit.

Index rerum notabilium.

F

F *Austus vitam S. Mauri in Lateranensi Cænobio scribit, & à Bonifacio Pontifice approbatam euulgat.*

Florus Theodoberto Francorum Regi acceptissimus S. Maurum hospitio suscepit: Cænobium & ad eam sacram eidem construit. Bertoldum filium Deo consecrat, fit Monachus Theodoberto Rege presente.

Franciæ Reges Monachorum D. Benedicti beneficio, illius Regni sceptrum, ac diadema consecuti sunt.

Franciscus Episcopus 6. Abb. Casin. 74. 162.

Fridericus Regiæ stirpis, Cardinalis Bizantium legatur, Gracam Ecclesiam cum Latina conciliaturus. 92. fit Monachus, deinde Abb. Casin. 36. ibid. Iterum Cardinalis, mox inuitus Pontifex creatur. ibid. Casinum adit, ac Desiderium Abbatem sibi substituit. 93. Henricum IV. Imp. diris deuouet. 93. Roberto Guiscardo se opposuit, ibid. Florentiæ moritur sanctitate conspicuus, ibid.

Friderici Imperatoris iussu, Monachi Casino pulsi. ipse cum Alemani proceribus & Greg. IX. Legatis in S. Germ. pacis leges scripsit.

G

G *Alardus Abb. Casin. 65. 154.*

Gelasius II. Pont. Max. Caieta nobili loco natus fit Monachus Casin. 300. In Pontificatu, illustre patientiæ documentum. 301. Henricum Imper. & Gregorium Pseudopontif. excommunicat. ibid. In Franciam proficiscitur. 302. Vienna concilium celebrat. ibidem. In Cluniacensi Monasterio diem obit. ibid.

Gerardus à Marforum Comitibus Abb. Casin. 41. una cum Paschali Pontif. Concilio Beneuentano interfuit. 118. aliquot Monasterij Castra, comparato exercitu recuperat Roccam Ianula communit. ibid. Cænobio iusigniter utilis obit, ibid.

Gisulfus Beneuentani Principis filius Abb. Casin. 13. 46. Monasterium S. Saluatoris, Basilicam S. Apollinaris, aliasque construxit, ibidem.

Glanofoliense Cænobiū Casinati subijcitur Caroli Magni rogatu.

Gratianus primus Abb. 9. amplissimum Templum S. Sophie in

Z z

Vrbem

Index rerum notabilium.

Urbem Beneuentanam Casinatibus dono datam admisit. 42.

Gratianus 12. Mediolanensis Abb. Casin. 91. Cænobio insigniter profuit, obiit Præses. 205.

Gregorius Lateranensis Abb. secundus.

Gregorius à Castro Aretino Abb. 121. 231.

Gregorius Sayrus Anglus Menachus Casin. æquè pius ac doctus.

Guibaldus Lotharingius & eius doctus. 126. à Lothario Imper. in Italiam deductus Abb. Casin. 46. in Germaniam reuertitur. 127.

Guido Episcopus secundus Abb. Casin. 70. 158.

Gilielmus Episcopus quintus Abb. Casin. 73. 160.

Gulielmus Sicilie Rex Casinates loco exactos, Castris denudat, placatus in locum restituit, & benigne complectitur.

Guinnizzo Monachus Casin. sanctitate floruit.

Gunnarius Turritanorum Rex Casinum inuisit Rainaldo Abb.

H

H *Enricus Abb. Casin. 8.*

Henricus primus Imper. Casinum venit, eiusque in D. Benedictum religio 83. calculi dolore ibidem liberatus: Basilicam pretiosissimis muneribus cumulat: vouet inter Casin. religiosam vitam, sed morie preueniens, pio desiderio frustratur.

Henricus Tomacellus Abbas Casin. 82. Fractas Casinatibus vindicat. 183. In Spoletanam Arcem à Ladislao Rege coniectus ibi feliciter obiit, ibidem.

Hieronymus 2. Placentinus Abb. Casin. 101. vir egregia probitate, ac prudentia Casinatibus bis præfuit, bis insigniter profuit. 220.

Hieronymus 3. Zambellus Mantuanus Abb. Casin. 102. hand inutiliter administravit. Totius Congregat. Præses. 222.

Hieronymus 4. Papiensis è nobili Calciniorum familia Abb. Casin. 104. 223.

Hieronymus 5. de Cosentia Abb. Casin. 90. 231.

Hieronymus 6. Perusinus Abb. Casin. 115. 225. Religiosam disciplinam studiosissime custodiuit, & à subditis exactè reposcebat. 226. Cænobium nobilibus ædificijs amplificauit, ibid. rem sacrarij locupletat. Valde, ibid.

Hispa-

Index rerum notabilium

Hispania Regibus quantopere D. Benedictus fauerit.

Honoratus Panormitanus Abb. Casin. 123. ac Praeses Totius Congregationis. 233.

Iacobus Pignatarius Casino direpto, Monachos expellit, excommunicatur.

Ianuarius Monachus sanctitate floruit apud Casiu.

Ignatius Loyola in Monteferrato generalem confessionem obiuit, 76. spiritualibus exercitijs iustruitur, à Ioanne Clarone eiusdem Cœnobij Monacho, ibid. Roma in Basilica S. Pauli religiosam professionem emittit. 77. Apud Albanetam aliquandiu egit. ibid.

Ignatius 3. Neapolitanus de Vitanis Abb. Cas. 106. eximia virtutis ac sapientie Antistes, Diuini cultus, rei familiaris, ac edificiorum amplificator insigic. 224.

Ignatius Squarcialupus Florentinus Abb. Cas. 13. egregie pius ac doctus, magnas attulit Casino utilitates, à Ferdinando Rege Leoneq. Pontifice plura retulit privilegia 208. Casino praefuit, Florentia decessit. 209.

Imperatores numero sexdecim Casinum inuisere.

Imperatorum de Casin. Domus amplitudine testimonia.

S. Ioannes 1. Abb. Monachos Theani incommodius habitantes Capuam traducit. 65. Casin. Basilicam exornat. ibid. Sanctitate clarus in Capuano Cœnobio moritur. ibid.

Ioannes 2. admissam inuito administrationem post annum dimisit 75. obiit sanctitate conspicuus, ibid. Albanetæ Cœnobium condidit. ibidem.

Ioannes 3. Hierosolymam profectus sexennium in Monte Sinai exegit D. Benedicti institutum apud Illyricos propagat. 79. Othonem Imperatorem hospitio excepit 80.

Ioannes Bitontinus Monachus Cas. miraculis clarus, Lucense Cœnobium fundauit.

Ioannes primus Lateranensis Abb. 4. 34.

Ioannes secundus Lateranensis Abb. 9.

Index rerum notabilium.

Ioannes 12. Abbatem Casinatem, Episcopali dignitate, ac munere insigniuit.

Ioannes Ferdinandi Aragonij Regis filius Commend. 3. Abb. Casin. 87. 194. sacrarij suppellectilem auget. ibid. Corpora S. Bened. & S. Scholast. inuenit. ibid.

Ioannes Medices Cardin. Commend. 4. Abb. Casin. 83. multis beneficij Casinates contulauit. 197. Abbatem Iulij 2. Pontif. voluntati, atque arbitrio libere permisit. ibid.

Innocentius Nouariensis Abb. Casin. vir insignis literatæ prædenter gubernauit. 222.

Isidorus 1. Placentinus Abb. Casin. 105. parum præfuit, sed magnæ sacri sodalitij utilitate. 223.

Isidorus 2. Parmensis Abb. Casin. 124. Laudabiliter. Utiliterque Canobium temperauit. 234.

L

L *Adislai Regis in Casinates munificentia, eiusdem rapacitas, & in Henricum Abb. efferata rabies, ac maleficia.*

Landulfus ex illustri Comitum Aquinatu familia. Cas. Abb. 56. Cardinalibus ad Imperat. Legatis Comes adiungitur à Gregor. IX. Pont. 139. eo Abbate, Monasterij Castra, & Germanensis. Ciuitas à Pontificio, deinde à Cesariano exercitu occupantur. ibid. Postea restituntur. 140. D. Francisci Templum Fratribus Minoribus in S. Germano attribuit. D. Tho. nepotem suum quinquennem in discipl. recipit. ibid. obiit ann. 1436. ibid.

Landulfus Salerni Princeps relicto Principatu, sic Monac. in M. C.

Lateranensis Domus Seminarium Romanorum Pontif.

Leo Abb. 22. Casinum restaurat. 64.

Leo primus Lateranensis Abb. 3.

Leo 2. Later. Abb.

Leopoldus Austria, ac Stirie Dux, apud S. Germanum uita sanctus, in Casinate Basilica impulatur.

Lotha-

Index rerum notabilium.

Lotharius Imp. Abbati Casin. de suo aduentu in Italiam scribit, ut Casinates Pontifici conciliet, strenuè dat operam. Cum Innocentia, & D. Bernardo Claraual. Casinum adit. Memorandum sui in Casinates, amoris documentum. Eiusdem pietas, ac monastica discipline ardentissimus zelus.

S. Lucius Monach. Casin. Albinea Cœnobium condit.

Ludovicus Scarampus Commend. primus Abbat. Casin. 85. Patriarcha Aquilegiensis, Cardinalis postmodum, & Albanens. Episcop. de Sacro Cœnobio optime meritis.

Ludovicus Trivultius Mediolanensis Abb. Casin. 95. 212.

Ludovicus Franciæ Rex Casinum adit Rinaldo Abb.

M

M Aielpotus Abbas 26.

Mumimuca classis barbarica Prefectus D. Placidi Cœnobium noctu inuadit ac diripit. ipse Placidum cum fratribus, sorore ac triginta Monachis derisimè necat. In Africam rediens factò naufragio cum tota classe, marinos fluctibus absorbetur.

Manso Abb. Pandulphi Caput Principis Consob. à Capuanis exculatur abdicato Magis. in solitudinem secedit. 72.

Marcus Varro prædia domicilium, & Colosseum amphitheatrum habuit apud Casin.

Marinus Thommasellus Abb. Casin. 67. 155.

Matthias de lignasco Abb. Casin. 109. ac tot. Congr. Præses 230.

S. Maurus clarissimæ familiae oritur Romæ, à Patre Eutychio duodennis ad D. Benedictum perducitur 297. Quantum eo præceptore profecerit ibid. Parendi alacritate excellens super aquas tuas incedit, ibid. in Gallias dimittitur. 298. Excipitur benignissime à Floro: Cœnobium edificat: Bertoldū Flori puerum octennem ac Florum ipsum Religioni adscribit ibid. à tribus Regibus inuiscitur 299. Sanctissime obiit 300. Quam multas opes Cœnobijs reliquerit. ibid.

Monach. Cass. Romam profecti à Pelagio Pontif. in Lateranensi Cœnobio collocantur.

Index rerum notabiliū

Monachorum Cass. admirabilis, ac vere religiosa hospitalitas in excipiendis peregrinis. anno praesertim Iubilæi.

Monachi Cass. apud Messanam tertio Martyrium patiuntur à Saracenis.

Mons Casinas, vide Casinum.

N

Nicolaus Tusculanus Abb. Casin. 43. cogitur se abdicare. 126.

O

S. Oddo Cluniacensis Monast. Abb. Casinum venit.

B. Odoriscus e Marforum Comitum familia (qua ortum ducit à Carolo Magno Francorum Rege) Cardin: creatur 108. Prior claustralis discipline observationi diligenter inuigilat. ibid. creatur Abb. 38. ibid. bona Cænoby mirifice auget ibid. sanctitate inclytus moritur. 109.

Odoriscus 2. Sangrorum Comitum filius ex Casin. Monast. Prepositus, & Cardinali, Abbas eligitur 42. 119. Missis in Dalmatiam Monachis, D. Benedicti disciplinam in illis regionibus disseminauit, ibid. conscriptis copijs S. Angeli oppidanus ad officium reuocatur. ibid. Multa erudite composuit, ibid. tandem Honorij. Pansif. iussu. prefectura se remouet. ibid.

Odoricus Comes in Gallijs hortatu S. Romualdi fit Monach. Casin.

Ordini Monastico solenne fuit, ac perpetuum ut hoc opibus abundaret magis quò sacram disciplinam diligentius custodiret. uti aduertere licet in hisce Elogijs euoluendis.

Otho Imp. Casinum inuisens priuilegijs donat.

Otho fundensium Comitum progenies Abb. Casin. 39. oppida Messerij committit. 1125

Otho IV. Imp. Casinum inuisit 3. Abb 236.

S. Paulus Monachus floruit Casin. ad annos 1035.

Paulus primus à Gofensia Abb. Casin. 122. inuito animo admissam prefecturam post annum abdicauit. 132. Eins animi moderatio, & in perferendis varijs corporis aegritudinibus patientia. 233.

Paul.

Index rerum notabilium?

Paulus 2. Pont. Commend. 2. Abb. Casin. 86. summis beneficijs atque honoribus Monasterium auxit 192.

Paulus 3. Parmensis è nobili Scottorum familia Abb. Casin. 125. fuit perspicacis ingenij, & multiplicis doctrina. 235. Eo Abb. studia literarum insigniter floruerunt, ibid.

Paulus Diaç. Aquileiensis Regi Desiderio à secretis. eundem captivum in Gallias prosequitur. & ita & existimatione periclitatur. exul in Diomedis Insulam deportatur. fuga lapsus Salernum venit. apud Casin. fit monach. Caroli Magni ad ipsum litera versibus exarata, Longobardorum historia à Paulo conscripta, & appendix ad Eutropium, hymnum quorum in D. Jo. Baptistam, aliaque per multa composuit.

S. Petronax à Greg. XIII. Pont. Casinum mittitur 37. Cœnobium ac disciplinam instaurat. ibid. duos Reges, totidemq; Reginas seuerus instituit. ibid. quam magno religiosa discipline zelo flagrauerit. ibid. eo Abb. Casin. Basilica à Zacharia Pontif. sollemniter dedicata. 39. quantopere nostrum institutum eius opera floruerit, testatur Baron. 39.

S. Petrus 1. Abb. Casin 35. invito admissam gubernationem, dimisit sponte in Monasterium. 90.

Petrus 2. Abb. Casin. 51. magnę vir prudentiæ, ac religionis. 132. Casini hospites habuit Alexandrum Papam, & Guilielmum Sicilia Regem 133. Illum Alex. Pontif. ad Concilium Lateranense aduocavit. ibidem.

Petrus 3. Abb. Casin. 53. & Card. Othonem 4. Imper. hospitem habuit Casin. 136.

Petrus 4. de tartaris Romanus Abb. Casin. 81. armorum vi plura castra recepit, ac Germanenses in officio continuit 172. à Carolo 3. Rege, magnus Regni Cancellarius constituitur. 179. Illustre testimonium eiusdem Regis de præclarissimis Petri dotibus. ibid. Ladislao Regi acceptissimus, multis Castris, ac possessionibus donatur. ibidem. Alij etiam permulti, Petro Abb. Cœnobium locupletant. ibid.

Petrus Biemina Veronensis Abb. S. Marthæ servorum Dei, D. Benedicti Oratorium exornat.

Pyrrhus

Index rerum notabilium

Pyrrhus Thomacellus Abb. Casin. 83. plura Oppida Cenobio recuperat. 184. Roccam Ianula à Regina Ioanna recipit. ibidem. Monasterij rebelles reprimat. 186. Exorto inter Alphonsum & Ludovicum Reges bello Pyrrhus Romam in vineula abducitur, sed brevi in libertatem est restitutus. ibid. Monasteriū edificijs ac redditibus auget. ibid. Oppidanos S. Petri in finē ab iniusti Domini Tyrannide vindicauit. ibid. Ab Eugenio IV. Spoletanae arci praeficitur.

S. Placidus à Tertullo patre patritio Romano septēnis D. Benedicto instituendus traditur. 293. Eius in Religione admirabilis progressus. In Siciliam mittitur cum monachorum manu, annos natus vigin- tiduos. 294. Cenobiū edificat eius fratres ac sorores ad ipsum in Sicilia traiciunt. 295. Martirio coronatur cum fratribus, sorore, & triginta monachis: nostri ordinis illustrissimus protomartyr. ibid.

Pontifices Romani nunc tres ac viginti in Cas. Cenob. diuersis tem- poribus hospitantur.

Penusculum Romanorū de Cas. Cenob. & Abbate clarissima elogio. Pontius Catanensis Abb. Cas. 61. 152.

Peto Abb. Cas. 11. inferius Templum D. Benedicto, aliud Archan- gelo Michaeli edificauit. 43.

R

Rachisius ē Foroliuensi Duce Longobardorum Rex. 309. Eius in Regni administratione equitas ac Religio. ibid. armis Pen- tapolim vexat. 310. Perusiam obsidet. ibid. Zacharia Pontif. suam obsidionem soluit. Romano concordit. ab Zacharia monastica veste donatur. ibid. apud Casinum D. Benedicti disciplinam complectitur eam coniuge & filia. ibid. vineam serit & curat. 311.

Ragemprandus Abb. Cas. 11. apud Theanum. 64. Eo Abbate, in- censa per imprudentium domo, regula S. P. Benedicti manu descripta una cum pluribus privilegijs, & ingenti rerum pretiosarum copia conflagrauit. ibid.

Raimundas ē monacho Casinate, Episc. 2. Abb. Casin. 70. pietatis & eruditionis laude, Campaniae, maritimaeq; Prouinciarum Generalis Procurator, & Comes à Ioanne Pontifice creatur. 157. Nobile pala- tium

Index rerum notabilium

tinum Neapoli excitavit, quod Montis Oliveti pp. ab Henrico iidem Abbate Casin. impetrarunt. 158.

Rainaldus 2. Calamentanus Marforum Comitum filius Abb. Casin. 47. fit Cardin. 128. in rebus aduersis constantissimum se praeuit. ibid. quatuor Reges excepit hospitio. 129. pie ac sanctissime moritur. ibid.

Ratrada Rachisij Longobardorum Regis filia apud Casinum facta Elimonialis.

Reges, unus ac viginti varijs temporibus in Cas. Cenobio hospites.

Richardus Hanothaldus Romanus Abb. Casin. 58. & Card. prudenter ac religiose administrat. 145.

Richerius Cenobij Leodiensis primum, deinde Cas. Abb. 34. Conrado Imperatori carissimus. S. Stephani Regis postulata, Alenacher in Pannoniam mittit. 88. Normannos ab oppidis Monasterij expellit.

Richerius 2. Ep. sc. 3. Card. Cass. 71. 159.

Roffredus Abb. Cas. 51. & Cardin. Identicum Imperatorem cum Costantia uxore hospitum habuit. 134. cum eodem Imperatore profiscitur in Germaniam. ibid. Traducto in Italiam Henrico exercitu, Tancredum Regem, & alios Regni Neapolitani Dynastas, occupatis Cenobij Castris expellit. ibid. Germanensium Urbem libertati restituit. ibid. de Romana S. de preclare meretur: hinc à Rom. Lucissim Pontificibus cohonestatur. ibid.

S

Saraceni ex Africa in Italiam effusi, quam multis calamitatibus oppresserint earum Regionum populos quos suis iuris effecere. S. Bertharium ad aram, aliosq; monachos magno numero interfecere.

Saxones post Caroli Martelli obitum rebellantes, à Carolo Mattheo iterum superantur.

Scationū nobilissima familia ortū ducit à Normanis Regibus. 203.

Senoretus Abb. Casin. 45. Castra Monasterij, armorum praesidio recuperat. 120. à Rogerio Rege oppugnatur. ibid.

Simplicius Abb. D. Benedicti discipulus, eius Regulam latius promulgat. 28. Hispanis nominalim tantum impertit beneficium. ibidem. Poetica facultate praestit. ibid.

Simpli-

Index rerum notabilium.

Simplicius 2. Abb. Cas. 127. liberalis in superuenientes hospites Iubilei anno : de exornando S. P. Benedicti sepulchro cogitat : edificiorum magnificentia & Templi ornatu insignis. 240.

Stephanus Marsicanus Abb. Casin. 55. Vandra Oppidum recuperat. 138. donis ac privilegijs colitur. ibid. Cæsar Caietam eidem custodiendam tradidit. ibid. Religiosi instituti custodia inuigilat diligenter. ibidem.

Stephanus 2. Abb. Casin. 57. ad Fridericum Imperatorem profectus ab eo benigne suscipitur. 144. Sed postmodum ab eiusdem Imperatoris exercitu dura atque acerba sustinet. ibid.

Stephanus 3. Episc. 4. Abb. Casin. 72. inde ad Episcopatū S. Pontij translatus est. 160.

T

Terremotus horribilis totam Campaniam cōcussit, quo totum Cænobium, Templumq; Casinas concidit Guilielmo Episcop. & Abb. ann. 1347.

Tercullus Romanus eximia nobilitatis & copiosiss. Placidum filium D. Benedicti offert monasticis institutis imbuendum. Cēnobium Casin. tam multis auget opibus, ut penè incredibile videatur.

Theobaldus Abb. 32. Casin. renunciatur presentibus Henrico 1. Imp. & Benedicto VIII. Pontif. 83. Sede pulsus à Capuano Principe ad S. Liberatoris se recipit, ubi etiam moritur. 85.

Theodobertus Grancorum Rex, Floro (quem vnice diligebat) dum à S. Mauro religiosa veste indueretur, capillum & ipse totondit, in triclino humaniter cum S. Mauro, ac Monachis discubuit. Cēnobium regia liberalitate opulentaui.

Theodemarus Abb. Casin. 12. honorem & cultū in Deiparam auxit Templo illi dicato. 44. Caroli Magni rogatu, monasticum institutū in Gallia misit eò sui Cēnobij Patribus, propagauit. 45.

S. Theodorus D. Benedicti Alumnus Lateranen. Abb. 3. 34.

Theodosius Abb. Casin. 48. & Card. Sapr. administrat. Pestilentia morbo extinguitur.

Theo-

Index rerum notabilium.

Theophilus Lateranen. Abb. 10.

Theophilus Mediolanen. Abb. Casin. 94. & Praeses totius Congreg. multis à Leone X. ditatur privilegijs. 211.

Thesia Rachisij Regis Longobardorum uxor.

Thomas de Rocca quinquemilliū, inuitus Casinatibus praeficitur. 151. Abb. 60. sed sapientissimè gubernat. ibid. Cavit ne qui alterum religiosum ordinem complexus esset, inter Casinates reciperetur. 152.

Thomas 2. Abb. Casin. 66. 155.

S. Thomas de Aquino quinquennis Cœnobio Casinati traditur in disciplinam, Landolpho eius patruo Abbate. 141. Quae rationes probabiliter ostendunt ipsum, quamdiū nostrorum consuetudine usus est, monachi habitum gestasse.

Thomichis Abb. Casin. 10. 42.

U

S. Valentinianus S. P. Benedicti discipulus, ab eodem Lateranensi domicilio praeficitur. 1. Abb. 33. Ordinem monachorum per omnem Britanniam, & Scotiam propagavit. ibid.

Victorinus Mansus Auerfanus Abb. 117. Casin. iura Monasterij strenuè defendit. 228. Episcopus Stahiensis, deinde Arianensis creatur. ibid. perhonorificum Clementis VIII. de ipso testimonium edidit libros aliquos pereruditos. 229.

Vincentius Neapolitanus Abb. Casin. & Congreg. Praeses, sapientia & rerum usu conspicuus: magno in honore à Consaluo magno est habitus. Dat operam ut Casini sanctissime uiuatur. Eius administratio Casinatibus utilissima. 210.

S. Vitalis Abb. D. Benedicti discipulus. 29.

Urbanus U. Monachus Cluniacensis, & Abbas S. Victoris Massiliensis, Casinum venit. 166. Ad sepulchrum S. P. Benedicti religiosissimo voto se obstringit. ibid. Quo die Casini votum vouerat, nec dum Cardin. & absens, Pontifex eligitur à Sacro Senatu in Gallia commorante. ibid. Pont. Max. & Abb. Casin. 78. Cœnobium exornat, auget redditus,

Index rerum notabilium.

reditus, promouet disciplinam. ibid. rerum capitalium iurisdictionem Casinatibus recuperat: 167. Bartholomeum Senensem sibi uidenti legit Abbatia moderatorem. ibid. Vrsus Lateranens. Abb. 6.

Z

Zacharias Pontifex in Casinatis Basilica dedicatione, Corpora SS. Benedi&ti & Scolastica intemerata reperit, & nulla ex parte imminuta Petronace Abbate.

Zacharias 1. Patauini Cenobij sodalis Abb. Casin. 80. alijsq; praeterea insignibus beneficijs eam domum cumulauit.

Zacharias 2. Mutinensis Abb. Cas. 118. & Praeses Congreg. 229.

Zotho Beneuenti Dux Cenobium Cas. evertit S. Bonito Abbate anno Domini 589.

F I N I S.

IMPRIMATUR.

Gregorius Peccerillus Vic. Gen.

Vincentius Paganus Societ. IESV Deput. uidit.

M. Fr. Ioseph de Rubeis Ord. Min. Conu. Eminentiss. Card. Philamarini Theologus. Registr. fol. 1.

